CONSTITUTIONES

SOCIETATIS

JESU,

CUM EARUM DECLARATIONIBUS.

CONSTITUTIONES

SOCIETATIS

JESU,

CUM EARUM DECLARATIONIBUS.

AVENIONE,

EX TYPOGRAPHIA FRANCISCI SEGUIN.

M. DCCC. XXVII.

INDEX CAPITUM

QUÆ PRIMO, AC GENERALI EXAMINE CONTINENTUR.

CAPUT I. *De Instituto Societatis JESU, et varietate Personarum, quæ in ipsa sunt.* Pag. 1

CAP. II. *De quibusdam casibus, quos interrogari oportet, an acciderint iis, qui Societatem ingredi petunt.* 9

CAP. III. *De quibusdam interrogationibus ad eos, qui ingredi volunt, magìs cognoscendos.* 12

CAP. IV. *De rebus quibusdam, quas præcipuè scire eos convenit, qui in Societatem admittuntur, ex iis, quas in ipsa observare debent.* 18

CAP. V. *De alio examine ad particularia aliquantò magìs descendente, quod eruditis, et Coadjutoribus spiritualibus, et Scholasticis convenit.* 43

CAP. VI. *De alio examine ad solos Coadjutores accommodato.* 46

CAP. VII. *De alio examine Scholasticis accommodo, ac in primis antequam in Scholasticos admittantur.* 51

CAP. VIII. *De alio examine Indifferentibus accommodo.* 54

INDEX CAPITUM

QUÆ SINGULIS CONSTITUTIONUM PARTIBUS CONTINENTUR.

PROŒMIUM *Constitutionum.* Pag. 57

PARS PRIMA CONSTITUTIONUM.

De Admissione ad Probationem.

CAPUT I. DE *eo, qui admittendi facultatem habet.* 61
CAP. II. *De admittendis in Societatem.* 64
CAP. III. *De iis, quæ impediunt, nè quis in Societatem admittatur.* 69
CAP. IV. *De modo admittendi.* 75

SECUNDA PARS.

Quæ ad eos dimittendos pertinet, qui admissi, parum apti in Probatione ad Societatem invenirentur.

CAP. I. *Qui dimitti possint, et per quos?* 81
CAP. II. *De causis, propter quas dimitti aliquem conveniat.* 85
CAP. III. *De modo dimittendi.* 90
CAP. IV. *Quomodo se gerat Societas cum iis, qui sua sponte recederent, vel quos ipsa dimitteret?* 94

TERTIA PARS.

De iis conservandis, et promovendis, qui in Probatione manent.

CAP. I. *De conservatione in iis, quæ ad animam, et profectum in virtutibus pertinent.* Pag. 98
CAP. II. *De conservatione corporis.* 118

QUARTA PARS.

De iis, qui in Societate retinentur, instruendis in litteris, et aliis, quæ ad proximos juvandos conferunt.

PROOEMIUM. 124
CAP. I. *De memoria habenda Fundatorum, et bene de Collegiis meritorum.* 127
CAP. II. *De iis, quæ ad res temporales Collegiorum pertinent.* 130
CAP. III. *De Scholasticis, qui in Collegiis constituentur.* 136
CAP. IV. *De Scholasticis admissis conservandis.* 139
CAP. V. *De doctrina, cui Scholastici Societatis studere debent.* 144
CAP. VI. *Quomodo juventur Scholastici ad has facultates bene addiscendas.* 147
CAP. VII. *De Scholis Collegiorum Societatis.* 158

Cap. VIII. *De Scholasticis instituendis in iis, quæ ad proximos suos juvandos pertinent.* Pag. 161
Cap. IX. *De Scholasticis à studio litterarum educendis.* 166
Cap. X. *De gubernatione Collegiorum.* 167
Cap. XI. *De Universitatibus in Societate admittendis.* 174
Cap. XII. *De Scientiis, quæ tradendæ sunt in Universitatibus Societatis.* 177
Cap. XIII. *De modo, et ordine prædictas facultates tractandi.* 179
Cap. XIV. *De Libris, qui prælegendi sunt.* 184
Cap. XV. *De cursibus et gradibus.* 186
Cap. XVI. *De iis, quæ pertinent ad bonos mores.* 189
Cap. XVII. *De Officialibus, vel Ministris Universitatis.* 193

QUINTA PARS.

De iis, quæ ad admittendum in corpus Societatis pertinent.

Cap. I. *De admissione, et quis, et quando debeat admittere.* 199
Cap. II. *Quales esse debeant, qui admittendi sunt.* 202
Cap. III. *De modo admittendi ad Professionem.* 206
Cap. IV. *De admittendis Coadjutoribus Formatis, et Scholasticis.* 210

SEXTA PARS.

De iis, qui admissi, et in corpus Societatis cooptati sunt; quod ad ipsorum personas attinet.

CAP. I. *De iis, quæ ad obedientiam pertinent.* Pag. 216

CAP. II. *De iis, quæ ad Paupertatem, quæque eam consequuntur, pertinent.* 221

CAP. III. *De iis rebus, in quibus occupari, et à quibus abstinere debent, qui in Societate sunt.* 231

CAP. IV. *De auxilio, quod morientibus in Societate præstatur: et de suffragiis post mortem.* 236

CAP. V. *Quòd Constitutiones peccati obligationem non inducunt.* 239

SEPTIMA PARS.

De iis, quæ pertinent ad admissos in corpus Societatis, ad proximorum utilitatem, per vineam Domini distribuendos.

CAP. I. *De Missionibus Summi Pontificis.* 241

CAP. II. *De Missionibus Superioris Societatis.* 247

CAP. III. *De libera ad hanc, vel illam partem profectione.* 258

CAP. IV. *Quibus in rebus Domus, et Collegia Societatis proximum adjuvent.* Pag. 259

OCTAVA PARS.

De iis, quæ conferunt ad eorum, qui dispersi sunt, cum suo Capite, et inter se mutuam unionem.

CAP. I. *De iis, quæ juvant ad unionem animorum.* 265
CAP. II. *Quibus in casibus Congregatio Generalis fieri debeat.* 277
CAP. III. *Qui debeant congregari.* 280
CAP. IV. *Ad quem spectet Congregationem Generalem indicere.* 283
CAP. V. *De loco, tempore, et modo congregandi.* 285
CAP. VI. *De modo deliberationis, cùm de electione Generalis agitur.* 287
CAP. VII. *De modo in deliberationibus tenendo, quando in Congregatione Generali non de electione Præpositi, sed aliis de rebus agitur.* 295

NONA PARS.

De iis, quæ ad Caput Societatis, et gubernationem ab eo descendentem pertinent.

CAP. I. *Quòd Præpositum Generalem, et quidem perpetuum, dum vixerit, esse oporteat.* 299

CAP. II. *Qualis esse debeat Præpositus Generalis.* Pag. 301

CAP. III. *De auctoritate Præpositi Generalis erga Societatem, ac de officio ejus.* 306

CAP. IV. *De auctoritate, vel providentia, quam Societas habere debet erga Præpositum Generalem.* 316

CAP. V. *De modo, quo procedere debet Societas in iis, quæ ad Præpositum Generalem pertinent.* 320

CAP. VI. *De iis, quæ juvare poterunt Præpositum Generalem, ut suo officio bene fungatur.* 325

DECIMA PARS.

De modo, quo conservari, et augeri totum corpus Societatis in suo bono statu possit. 336

FORMULA VOTORUM SIMPLICIUM. 346

PRIMUM AC GENERALE

EXAMEN

IIS OMNIBUS,

QUI IN SOCIETATEM JESU

ADMITTI PETUNT, † PROPONENDUM. A

CAPUT I.

De Instituto Societatis JESU, et varietate personarum, quæ in ipsa sunt. Vid. Dec. 5o. Congr. 4.

1. Hæc minima Congregatio, quæ à Sede Apostolica, primâ sui institutione, Societas

Declarationes in Examen. In Cap. I.

A. §. Hoc *a* Examen, ut plurimùm, omnibus proponi solet, postquam in Domum Primæ Probationis ingrediuntur. Si tamen in aliquo particulari dictaret ratio, aliud examen brevius esse proponendum, aut hoc ipsum relinquendum, ut legatur, nullo postulato responso ad ea, quæ continet, vel si satis alioqui notus est, qui ingreditur, non necesse erit juxta hoc examen procedere. Id tamen ille, *b* cui examinandi munus committitur, cum Superiore conferat, et ejus judicium sequatur. *c* Antè autem quàm Domi recipiantur, ferè semper de quibusdam rebus majoris momenti, præsertim de iis, quæ solent excludere, examinari eos oportebit.

a P. 1. c. 1. D. et c. 4. §. 5. et E.

b P. 1. c. 1. §. 3.

c P. 1. c. 1. D. et c. 4. D.

JESU nominata est, primùm fuit approbata per felicis memoriæ Paulum Papam III. anno 1540. et per eumdem postmodùm 1543. confirmata; ac rursus per Julium III. illius successorem anno 1550. Ut interim omittantur diversæ Litteræ Apostolicæ, in quibus de ea sermo habetur, et ei variæ facultates (suppositâ magnâ approbatione, et confirmatione) conceduntur.

2. Finis *a* hujus Societatis est, non solùm saluti, et perfectioni propriarum animarum cum Divina gratia vacare, sed cum eadem impensè in salutem, et perfectionem proximorum incumbere.

a P. 1. c. 2. §. 8. et c. 3. §. 1. et p. 3. c. 1. §. 9. et p. 4. procem. et c. 12. §. 1. et p. 6. c. 3. §. 4. et p. 7. c. 1. §. 1. et p. 10. §. 2.

3. Ad hunc finem meliùs consequendum, *b* tria Vota in ea, Obedientiæ, Paupertatis, et Castitatis emittuntur; *c* sic Paupertatem accipiendo, ut nec velit, nec possit reditus ullos ad suam sustentationem, nec ad quidvis aliud, habere. Quod non tantùm in particulari de unoquoque, sed etiam de Ecclesiis, et Domibus Societatis Professæ est intelligendum: *d* Nec etiam (quamvis aliis sit licitum) pro Missarum Sacrificiis, vel Prædicationibus, vel Lectionibus, vel ullius Sacramenti administratione, vel quovis alio pio Officio ex iis, quæ juxta suum Institutum Societas potest exercere, stipendium

b P. 5. c. 3. §. 3. et 6. et c. 4. §. 2. et 3. et p. 6. c. 1. et 2.

c P. 6. c. 2. §. 2. 5. 6. 11. et 12.

d Inf. c. 4. §. 27. et p. 4. c. 7. §. 3. et c. 15. §. 4. et c. 17. F. et p. 6. c. 2. §. 4. et G. et p. 7. c. 4. §. 4. et E. et p. 10. §. 5.

(1) ullum, vel eleemosynam, quæ ad compensationem hujusmodi ministeriorum dari solent, ab alio quàm à DEO (ob cujus obsequium omnia purè facere debent) possunt admittere. (1) Vid. Congr. 5. D. 29. et Congr. 12. D. 39.

4. Et *e* quamvìs habeat Societas Collegia, et † Domos Probationis, reditibus dotatas, ad Scholasticorum sustentationem, antequàm in Societatem Professam, vel ejus Domos recipiantur; *f* non possunt tamen hujusmodi reditus in usum alium, juxta Litteras Apostolicas in Constitutionibus declaratas, expendi: nec (2) Domus Professorum, nec aliquis eorum, aut etiam Coadjutorum, eisdem uti poterit. *e* P. 6. c. 2. A. B. *f* P. 4. c. 2. §. 5. et c. 10. §. 1. et p. 6. c. 2. §. 3. et p. 9. c. 3. §. 18. et c. 4. §. 7. et p. 10. §. 4. (2) Vid. Congr. 7. D. 50.

5. Professa *g* itidem Societas, præter tria Vota dicta, Votum facit expressum Summo Pontifici, ùt Vicario, qui nunc est, vel pro tempore fuerit, Christi Domini Nostri; nimirum ad proficiscendum sinè excusatione, *h* non petito viatico, quocumque gentium ejus Sanctitas jusserit, inter fideles, vel infideles, ad res, quæ ad Divinum cultum, et Religionis Christianæ bonum spectant. *g* P. 5. c. 3. §. 3. et C. et p. 7. c. 1. §. 1. et B. *h* P. 6. c. 2. §. 13. et I. et p. 7. c. 1. §. 3.

B. §. Hujusmodi Domus Probationis velut membra sunt Collegiorum, *d* ubi admitti et probari ad tempus solent, qui postmodùm in Collegiis sunt constituendi. *d* P. 1. c. 4. §. 6. et p. 4. c. 2. D.

6. Cæterùm ratio vivendi in exterioribus justas ob causas, majus DEI obsequium semper intuendo, *i* communis est: nec (3) ullas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet: sed illas assumere quivis poterit, quæ sibi videbuntur (*k* cum † approbatione Superioris) ad majorem sui spiritûs profectum convenire; et *l* quas propter eumdem finem Superiores eis poterunt imponere.

i P. 6. c. 2. §. 15. et 16.
(3) Vid. C. 1. D. 96.
C
k P. 3. c. 1. §. 12. et p. 6. c. 3. §. 1.
l Inf. c. 4. §. 33. et p. 3. c. 1. §. 15.

7. Personarum *m* autem, quæ admittuntur in hanc Societatem generaliter sumptam, † quatuor sunt classes, si finem, quem ipsa spectat, intueamur: *n* tametsi omnes, qui ingrediuntur, quod ad ipsos attinet, quartæ classis esse debent, de qua dicetur.

m P. 5. c. 1. A.
D
n Inf. §. 11. et c. 4. §. 17. et c. 5. §. 8.

8. In *o* primis aliqui admittuntur, ut Professionem in Societate quatuor solemnibus Votis (ùt dictum est) emissis, faciant, peractis priùs experimentis et Probationibus

o P. 5. c. 3. §. 1. 2. et 3.

C. §. Hoc Superiori judicandum relinquetur. Ille autem vices suas Confessario, vel aliis, quando expedire censuerit, poterit delegare.

D. §. Præter hæc (1) quatuor genera personarum, nonnulli ad *e* solemnem Professionem trium Votorum tantùm, juxta Litteras Apostolicas Julii Tertii admittuntur.

(1) Vid. C. 1. Dec. 21.
e P. 5. c. 2. §. 3. et c. 3. §. 5. et 6.

debitis : et hos sufficienter in *p* litteris eruditos (ùt in Constitutionibus postmodùm dicetur) et in vita *q* ac moribus diu (quemadmodùm hæc vocatio exigit) probatos, et omnes ante Professionem Sacerdotes esse oportet.

p P.5.c.2.§.2.

q P.5.c.2.§.1. et p.10.§.7.

9. Secundæ *r* classis sunt, qui in Coadjutores ad Divinum servitium, et Societatis auxilium in rebus spiritualibus vel temporalibus, admittuntur, et ii quidem post experimenta et Probationes, Vota simplicia, Obedientiæ, Paupertatis, et Castitatis (omisso quarto ad Summum Pontificem pertinente, et alio quovis solemni) debent emittere; *s* qui suâ sorte contenti esse debent, intelligentes, eos in conspectu Creatoris et Domini nostri magìs mereri, qui majori charitate se impendunt auxilio et obsequio omnium ex amore Divinæ majestatis, sive in rebus altioribus, sive in aliis inferioribus et humilioribus.

r Inf.c.6.§.1. 2. 3. et 8. et p.5.c.4.§.1. 2. et 3.

s Inf.c.6.§.5. et 6. et p.1.c. 2.§.2. et p.5. c.4.§.5.

10. Tertiæ *t* classis sunt, qui in Scholasticos admittuntur, si ingenio et reliquis dotibus ad studia convenientibus præditi inveniantur, ut *u* postquàm docti evaserint, *v* in Societatem ingredi, et Professi, vel Coadjutores (prout judicabitur expedire) esse valeant. Hi *x* autem, ut Scholastici So-

t P.4.c.3.§.1. et 2. et p.5.c. 2.§.5.

u P.5.c.2.§.2.

v Inf.c.7.§.1. et p.5.c.4.E.

x Inf.c.7.§.1. et p.4.c.3.§. 3.

cietatis approbati censeantur, post experimenta, et Probationes, eadem y tria Vota simplicia, Paupertatis, Castitatis, et Obedientiæ, cum (4) promissione ingrediendi Societatem in altero priùs dictorum modorum (ùt in Constitutionibus videbitur) ad majorem DEI gloriam emittent.

y Inf. c. 7. §. 1. et p. 4. c. 3. §. 3. et p. 5. c. 1. A. et c. 4. §. 4. (4) Vid. C. 5. D. 5. et C. 7. D. 32.

z Inf. c. 8. §. 1.

11. Quartæ z classis sunt, qui indeterminatè ad id admittuntur, ad quod idonei esse, temporis successu, invenientur; nondum statuente Societate, ad quem ex dictis gradibus eorum talentum magìs sit accommodatum. Illi aa autem indifferentes ingredientur, ad quemvis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: et bb ex parte sua omnes (ùt dictum est) eàdem animi dispositione ingredi oportet.

aa Inf. c. 8. §. 1.

bb Sup. §. 7. et inf. c. 4. §. 17.

E.

12. Ad hæc, antequam quisquam admittatur ad Professionem, vel simplicia Vota Coadjutorum, vel Scholasticorum superiùs dicta, secundùm Institutum nostrum emittere teneatur; † cc biennium integrum ad

cc Inf. c. 4. §. 16. et 41. et c. 6. §. 8. et p. 4. c. 3. §. 3. et c. 4. §. 5. et p. 5. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 3. et 6.

E. §. Quamvis f biennii tempus præfigatur, tamen nec libertas, nec devotio, nec utilitas illa spiritualis, vel meritum, quod consequi solent, qui Christo Domino Nostro se obstringunt, illis adimitur, qui ante id tempus vota sua offerre volent: licèt conveniat sinè Superioris facultate ea non emitti.

f P. 3. c. 1. T. et p. 5. c. 4. §. 6.

Probationem habebit : et ut admittantur Scholastici, ad quemvis ex prioribus gradibus, Professorum, vel Coadjutorum formatorum, *dd* unum adhuc annum post absoluta sua studia exspectabunt : *ee* quod tempus, cùm Superiori visum fuerit, poterit prorogari.

dd Inf. c. 4. §. 16. et c. 6. §. 8. et p. 5. c. 1. §. 3.
ee Inf. c. 4. §. 43. et p. 5. c. 1. §. 3. et C.

13. Hoc medio tempore duorum annorum (*ff* in quo † habitus ullus certus Societatis non sumitur) ante præfinitum tempus, in quo Votis eos ligari in Societate oportet, *gg* videre unusquisque, et considerare debet diplomata Apostolica Instituti Societatis, et † Constitutiones, ac Regulas, quas in ea

F
ff P. 1. c. 4. §. 4. et p. 3. c. 2. C. et p. 6. c. 2. M.
gg Inf. c. 4. §. 41. et p. 1. c. 4. §. 5. et B.
G

Nec tamen, quòd ea emiserint, propterea ante ordinarium tempus admittentur ad Professionem, vel in Coadjutores formatos, vel in Scholasticos approbatos.

F. §. Quamvis habitus nullus certus sit, discretioni tamen ejus, qui curam habet Domûs, relinquitur, an cum eisdem vestibus, quas ex sæculo tulerunt, incedere sint permittendi; an cum aliis eas permutari oporteat: aut cùm deterentur, an aliæ tribuantur, quæ magis conveniant vel ipsis, ut quâ parte opus habent, juventur, vel Domui, ut eorum operâ uti possit.

G. §. Non *g* oportebit Constitutiones universas ab iis, qui novi accedunt, legi; sed compendium quoddam eorum ubi quisque quid sibi observandum sit

g P. 1. c. 4. E.

est observaturus, idque non semel. Primùm
hh P.1.c.4.§. 1. et A. enim id fiet, *hh* dum in Domo Primæ Probationis erunt; in quam, qui Societatem ingredi volunt, hospitum more ad duodecim vel quindecim dies, ut res suas meliùs
(5) Vid. C.4.D. 67. considerent, solent admitti, (5) antequam
H in Domum, vel Collegium Societatis ad † cohabitandum aliis, et inter eos versandum
ii Inf. c. 4. §. 41. ingrediantur. Secundò id fiet, *ii* sex mensibus experimentorum, et Probationis elapsis. Tertiò, post alios sex menses; et sic deinceps, donec Professionem, qui studiis absolutis Professus, et tria Vota, qui Coadjutor, et tria itidem Vota cum sua promissione, qui Scholasticus approbatus est futu-
kk P.1.c.1.§. 3. et c.4.§.1. rus, emittat. *kk* Quod ideò fit, ut utrimque majori cum claritate et cognitione in Domino Nostro procedatur, et ut quantò fuerit magìs probata singulorum constantia, tantò stabiliores ac firmiores sint in Divino servitio et vocatione prima, ad gloriam et honorem divinæ Majestatis.

---

intelligat: nisi fortè Superiori videretur, alicui peculiares ob causas, omnes ostendi oportere.

H. §. Dicitur, ad cohabitandum aliis, et inter eos versandum; quia in ingressu, duodecim vel quindecim dies, vel usque ad viginti, seorsum in Domo
h P.1.c.4.§.1. et A. Primæ Probationis teneri solent; *h* ùt in prima Parte Constitutionum videbitur.

CAPUT II.

De quibusdam † casibus, quos interrogari oportet, an acciderint iis, qui Societatem ingredi petunt. A

1. Ex iis casibus, quibus honestas ob causas omnes interrogari oportet, *a* Primus est, recessisse à gremio sanctæ Ecclesiæ, fidem abnegando; vel in errores contra ipsam sic incurrendo, ut damnatus ob aliquam propositionem hæreticam quis fuerit; vel ùt † suspectus hæresis per sententiam publicam declaratus; vel si infamis ob excommunicationem tanquam schismaticus, spretâ auctoritate et providentiâ sanctæ matris Ecclesiæ, exstiterit.

a P.1.c.3.§.3. et A. et B.

B

DECLAR. IN CAP. II.

A. §. Quamvis ea quæ sequuntur, impedimenta sint, quæ *a* à Societate excludunt; tamen non ùt impedimenta proponi debent, donec veritas eliciatur. Qui enim duceretur desiderio ingrediendi Societatem, accipere occasionem posset veritatem celandi, si hæc impedimenta esse intelligeret, etc. Et nihilominùs admoneri Confessarium oportet, ut si quis verè non respondisset, ejus conscientiam de ea re *b* exstimulet.

a Inf.§.6.

b Inf.c.3.A.

B. §. Qui suspectus esset de opinione aliqua erronea, in re ad Catholicam fidem pertinente; constat, quamdiu suspicio manet, eum non esse admittendum.

b P.1.c.3.§.4. et C. 2. Secundus *b* est, homicidium aliquo tempore perpetrâsse, vel publicè † *c* infamem propter enormia peccata fuisse.

c P.1.c.3.§.4. et D.

d P.1.c.3.§.5. et E. 3. Tertius *d* est, habitum sumpsisse alicujus (1) Religionis Fratrum vel Clericorum; vitam aliquamdiu in Obedientia cum eis agendo, sive emissâ, sive non emissâ Professione; vel Eremitam cum vestibus monachalibus fuisse.

(1) Vid. C. 1. D.129. et C. 13.D.7.

e Inf.c.3.§.5. et C.et p.1.c. 3.§.6. et F. et p.2.c.2.§.5. 4. Quartus *e* est, vinculo matrimonii consummati, vel servitutis legitimæ ligatum esse.

f P.1.c.3.§.7. 5. Quintus *f*, infirmitatem pati, undè obscurari, vel parùm sanum judicium ei reddi soleat; vel dispositionem notabilem ad hujusmodi infirmitatem habere.

g Sup.A.et p. 1.c.3.§.2. et G.et p.2.c.2. B.et p.4.c.3. §.2. 6. Prædicti *g* casus impedimenta sunt, cum quorum aliquo (2) nemo in Societatem admitti potest: cùm Nobis in Domino videatur (præter alias causas) quòd qui in eam sunt ingressuri ad benè et fideliter evangelizandum, et in agro Domini verbum Di-

(2) Vid. C. 7. D.42.

C. §. Hæc infamia eo in loco excludit, ubi ea exstat. Qui tamen in remotissimis locis in eam incidisset; cùm omnino ad divinum servitium se recepisset, hujusmodi infamia eum à Societate non excluderet: quamvis eamdem in hujusmodi hominis probatione magis circumspectam reddere debeat.

vinum seminandum, eò aptiora ad id instrumenta erunt, quò minùs primi et secundi defectûs notam habuerint, propter consuetam multis et communem infirmitatem.

Cum tertio etiam non admittuntur; quòd Nobis in Domino videatur, eum, qui bonus Christianus sit, debere firmum esse in sua prima vocatione; præsertim cùm illa tam sit sancta, in qua scilicet quis, universo sæculo relicto, se totum dedicat majori servitio, et gloriæ sui Creatoris et Domini. Postremò sic Nobis persuademus (præterquam quòd major sit futura ædificatio proximorum) eò meliùs in Domino, ipsius gratiâ aspirante, conservari posse omnes Professos, Coadjutores, atque Scholasticos, quò magìs liberi fuerint ab hujusmodi impedimentis, ac veluti unius coloris et similitudinis omnes.

Nullus etiam admittitur cum duobus ultimis impedimentis. Nam quartum esset cum detrimento proximorum, si uxoris, vel domini consensus non obtineretur, aliæque circumstantiæ, prout ratio juris exigit, observarentur. Quintum etiam in damnum esset non mediocre ipsius Societatis.

7. Si aliquod ex his impedimentis in quoquam detegeretur, non est quòd ulteriùs in interrogationibus procedatur; sed qui Exa-

h P.1.c.4.§.2. minatoris Officio fungitur, h quoad ejus fieri
D poterit, eumdem consolando, † dimittat:
E si nullum esset tale, ulteriùs examinetur †
sequenti modo.

c P.1.c.3.G. *D.* §. Cæterùm c si in eo dona aliqua Dei illustriora cernerentur, ille, qui examinandi munere fungitur, antequàm eum dimittat, rem cum Superiore conferat.

E. §. Ordo examinis est, in primis prosequi id, de quo omnes interrogantur: secundò, de quo speciatim litterati: tertiò, de quo etiam specialiter illi, qui in Coadjutores: quartò, de quo illi, qui in Scholares: quintò, de quo illi, qui ùt indifferentes admittuntur. Et primò quidem attingitur, quod ad personas pertinet; deinde, quod illis est observandum.

CAPUT III.

De quibusdam interrogationibus ad eos, qui ingredi volunt, magìs cognoscendos.

1. AD majorem personarum notitiam aliqua
A sunt interroganda, quibus † verè omnino,

DECLAR. IN CAP. III.

a Sup.c.2.A. (1)Vid.C.7.D. 43. *A.* §. Obligatio a vera (1) dicendi in examine, ad peccatum esse debet; et quidem eidem, cui, quod celatum est, aperiendum erat, vel qui ejus locum teneat, reservatum; ut fraus evitetur, quæ locum

et sincerè respondere oportet : et si quid erit, quòd secretum requirat, id observabitur, ùt par erit, et interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primùm, Quo nomine vocetur, Quot annos natus sit, Quæ sit ejus patria.

2. An sit ex legitimo matrimonio, necne: quòd si ex illegitimo, quo pacto id sit, interrogetur. Num à progenitoribus jam olim Christianis, (1) an à modernis descendat. (1)Vid.C.5.D.52.et 53.et C.6.D.28.

An aliquis ex ejus progenitoribus notatus fuerit vel declaratus ob aliquem errorem contra Nostram Christianam Religionem, et quomodò id sit.

An patrem habeat et matrem, et quæ sint eorum nomina : quæ conditio, et officium, et modus vivendi sit illis : et an rerum temporalium † penuriâ premantur : an illarum commoditate potiantur : et quo pacto id habeat. B

3. Si quo tempore in difficultatem, vel

---

habere posset, si quis sincerè suo Superiori animum suum non declararet : unde incommoda, et quidem in totius Societatis non mediocre detrimentum possent oriri.

B. §. Si præsens et extrema necessitas auxilii eorum urgeret; constat, hujusmodi admitti non debere. Rarò tamen hujusmodi necessitas solet accidere.

dubium aliquod incideret circa æs alienum, vel quòd teneatur subvenire parentibus, vel consanguineis in spirituali, vel corporali, vel quavis alia temporali necessitate constitutis, eos invisendo, vel aliâ ratione; num proprio sensu ac judicio deposito, conscientiæ vel judicio Societatis, vel sui Superioris id velit relinquere, ut, cùm statuerit ille, quod in Domino justum esse senserit, ei acquiescat.

4. Quot fratres et sorores habeat, et quis eorum sit status, num matrimonii, an alius: Quod officium, aut vivendi modum habeant.

C 5. Num aliquando † verba ediderit, quæ ad matrimonium illum obligare videantur, et quo pacto id sit. An habuerit, vel habeat filium aliquem.

a P.1.c.3.§.15.et L.et p.2.c.2.§.5. 6. Num habeat *a* æs alienum, aut civiles obligationes: quòd si habeat, quantæ et quales eæ sint.

7. Num didicerit artem aliquam mechanicam. Num legere et scribere sciat: et si

---

b Sup.c.2.§.4.et p.3.c.1.§.6. *C.* §. Si spopondisset per verba de præsenti, *b* matrimonium consummando, vel modo aliquo pari; duceretur is quartum habere impedimentum, cum quo nemo in Societatem admitti potest; nisi adsint conditiones illæ, quæ exigi solent, ut conjugatus Religionem ingredi possit.

scit, probetur, quo modo utrumque faciat, si aliunde non sciretur.

8. Num *b* habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manifestum, et qualem; eum speciatim interrogando, num vexationem aliquam stomachi, vel capitis, vel quodvis aliud impedimentum naturale, seu defectum in aliqua sui parte patiatur. Et hoc non solùm interrogetur, sed, quoad fieri potest, inspiciatur.

b P. 1. c. 3. §. 15.

9. Num aliquos Ordines Ecclesiasticos susceperit. Num aliquam obligationem Voti habeat, quale est peregrinationis, vel aliud quodcumque.

10. Quem modum, vel animi propensionem habuerit in tenera ætate, et postea hucusque ad res suæ conscientiæ salutiferas: primùm circa orationem, quoties orare solebat interdiu et noctu, quibus horis, quâ corporis compositione, quibus orationibus, et cum qua devotione vel sensu spirituali.

Quo modo se habuerit circa audiendas Missas, et alia Divina Officia, et Conciones. Quo modo circa lectionem rerum piarum, et bonorum virorum familiaritatem. Quo modo circa meditationem vel considerationem rerum spiritualium.

11. Interrogetur, an habuerit, vel habeat

conceptus aliquos vel opiniones ab iis differentes, quæ communiùs ab Ecclesia et Doctoribus ab eadem approbatis tenentur : *c* et si quando hujusmodi opiniones animum subierint, (2) num paratus sit ad judicium suum submittendum, sentiendumque, ùt fuerit constitutum in Societate de hujusmodi rebus sentire oportere.

c P.3.c.1.O.

(2) Vid. C. 5. D.6. et 50.§. 2.

12. Interrogetur, an quibusvis in scrupulis, vel difficultatibus spiritualibus, vel aliis quibuscumque, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit; se dijudicandum relinquet, et acquiescet † aliorum de Socie-

D

D. §. Personarum hujusmodi (2) electio, quibus se judicandum relinquere debet is, qui in hujusmodi difficultatibus versatur, penès Superiorem erit, si subdito ea placuerit; vel penès subditum, si Superior eam approbaverit : cui si in casu aliquo, et propter causam aliquam justam, videretur ad DEI obsequium fore, majusque auxilium illius, qui hujusmodi difficultatibus laborat, ut aliquis, vel etiam plures eorum, qui judicaturi sunt de eis, extra Societatem assumantur, permitti poterit : electione tamen, vel saltem approbatione eorum penès Superiorem (ùt dictum est) manente. Si difficultates hujusmodi ad personam ipsius Superioris pertinerent; electio vel approbatio, de qua diximus, penès Consultores erit. Qui tamen Præposito Generali vel Provinciali inferior esset, sinè alicujus eorum facultate,

(2) Vid.Cong. 1.D.22.

tate, qui doctrinâ et probitate sint præditi, sententiis.

13. An omnino decreverit sæculum relinquere, et consilia Domini Nostri JESU Christi sequi.

Quàm dudum decreverit, in genere scilicet, mundo renuntiare. Postquam id apud se statuit, an in ea animi sententia remissior factus fuerit, et quatenus. A quo tempore desideria hæc renuntiandi sæculo, et consilia Christi Domini Nostri sequendi suboriri ei cœperint; vel quibus signis, aut causis ad id moventibus, ei in mentem venerint.

14. Num *d* deliberatum habeat animi propositum vivendi, et moriendi in Domino, cum hac, et in hac Societate JESU, Creatoris et Domini Nostri: et à quo tempore, ubi, et per quem primùm ad id motus fuerit. *d* Par. 1. c. 4. §. 3. et p. 5. c. 1. A.

Si negaret se à quoquam de Societate motum fuisse, progrediendum erit ulteriùs: si affirmaret se fuisse motum (quamvìs licitè, et cum merito moveri potuisset) ad majorem tamen ipsius utilitatem spiritualem fore videtur, si tempus ei aliquod præscribatur,

---

licèt Rector sit Collegii, vel alicujus Domûs Præpositus, nec constituere poterit, nec permittere, ut hujusmodi difficultates ad suam personam pertinentes, arbitrio aliorum extra Societatem subjiciantur.

ut ea de re cogitando, Creatori et Domino suo se totum commendet, perinde ac si nullus de Societate ipsum movisset; ut majori cum robore spiritûs procedere ad majus obsequium et gloriam Divinæ Majestatis possit.

15. Si post hujusmodi considerationem senserit ac judicaverit sibi, valdè convenire Societatis ingressum ad majorem laudem et gloriam DEI, et ut meliùs saluti, et perfectioni tum animæ suæ, tum proximorum suorum incumbat; et postulaverit in eamdem nobiscum in Domino admitti, tunc ulteriùs in examine procedi poterit.

CAPUT IV.

De rebus quibusdam quas præcipuè scire eos convenit, qui in Societatem admittuntur, ex iis, quas in ipsa observare debent.

1. PROPONATUR illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem convenerunt, ut in ea ii admitterentur, qui sæculo renuntiâssent, et DEI servitio se omnino mancipare sive in hac, sive in alia Religione statuissent. *a* Quocirca quicumque Societatem ingredi volent, antequam in

a Inf. §. 3.

Domo aliqua vel Collegio ejus vivere sub Obedientia incipiant, debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, distribuere, et renuntiare, ac disponere de iis, quæ ipsis obvenire possent. Eaque distributio primùm in res debitas et obligatorias, si quæ fuerint, (et tunc, quàm citissimè fieri potest, providere oportebit:) si verò tales nullæ fuerint, in pia et sancta opera fiet, juxta illud: *Dispersit, dedit pauperibus;* Et illud Christi: *Si vis perfectus esse, vade, et vende omnia, quæ habes, et da pauperibus, et sequere me;* Dispensando tamen hæc bona (1) juxta propriam devotionem, et à se omnem fiduciam submovendo, eadem ullo tempore recuperandi.

(1) Vid. C. 2. D. 23.

2. Quòd *b* si statim propter aliquas honestas causas bona non relinquet, promittat se promptè relicturum omnia, (ùt dictum est) post unum (2) ab ingressu absolutum annum, quandocumque per Superiorem injunctum ei fuerit in reliquo temporis Probationis: quo completo, ante Professionem Professi, et ante tria vota publica Coadjutores re ipsâ relinquere, ac pauperibus (ùt dictum est) dispensare debent, ùt consilium Evangelicum, quod non dicit, da consanguineis, sed pauperibus, perfectiùs sequan-

b Inf. §. 3. et 5. et p. 3. c. 1. §. 7. et 25. et p. 4. c. 4. E. et p. 6. c. 2. H.

(2) Vid. c. 3. D. 19.

tur; et ut melius exemplum omnibus exhibeant, inordinatum erga parentes affectum exuendi, et incommoda inordinatæ distributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut ad parentes et consanguineos recurrendi, et ad inutilem ipsorum memoriam aditu præcluso, firmiùs et stabiliùs in sua vocatione perseverent.

c Inf.§.5. et p. 3.c.1.G. 3. Si *c* tamen dubitaretur, num majoris foret perfectionis, dare vel renuntiare consanguineis hujusmodi bona, quàm aliis, propter parem vel majorem ipsorum penuriam, et justas alias ob causas; nihilominùs ad declinandum errandi in hujusmodi judicio periculum, quod ab affectu sanguinis solet proficisci, contenti esse debebunt, nego-
(3) Vid. C.2. D. 76. tium hoc (3) arbitrio † unius, duorum, aut
A trium, qui vitâ et doctrinâ commendentur, quos unusquisque, cum Superioris approbatione elegerit, relinquere; et in eo conquiescere, quod illi perfectius, et ad majorem Christi Domini Nostri gloriam esse censebunt.

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. Intelligendum est, intra Societatem; nisi Superiori justas ob causas viderentur horum aliqui extra Societatem assumi debere.

Interrogetur itaque, num *d* placeat ei statim (sicuti dictum est) bona sua distribuere; vel certè num *e* paratus sit ad hujusmodi distributionem, quandocumque exacto primo anno per Superiorem ei fuerit injunctum. *d* Sup.§.1. *e* Sup.§.2.

4. Admoneantur, quòd post ingressum in Domum, nemo *f* pecuniam apud se, nec apud amicum aliquem externum in eodem loco habitantem, habere potest; quin potiùs eam in pia opera dispenset, vel asservandam ei tradat, cui cura hujusmodi domi commissa est: Qui *g* quidem, quidquid unusquisque feret, scribendum curabit; ut id sciri possit, † si quando scitu opus fuerit. *f* P.3.c.1.§.7. et p.6.c.2.H. *g* P.1.c.4.§.6. B

Interrogentur itaque, num aliquam habeant pecuniam, et an eam dispensare (ùt dictum est) sint contenti.

5. Admoneantur itidem, si Ecclesiastici sint, quòd postquam in Societatis corpus ùt Professi, vel Coadjutores cooptati fuerint, (4) nulla Ecclesiastica beneficia possunt retinere: et *h* quòd tempore Probationis, post primum annum absolutum (ùt superiùs diximus) (5) quandocumque Superiori visum (4) Vid.C.1.D. 139. *h* Sup.§.2. et p.6.c.2.H. (5) Vid.C.1.D. 140. C.5. D. 19. et C.7.D. 17.§.4.

B. §. Si accideret hunc à Societate dimitti, et Societati quid dedisset, ei restitui debet, juxta *a* Declarationem tertii capitis secundæ Partis. *a* P.2.c.3.B.

i P.3.c.1.§.7. fuerit, ea relinquere debent, juxta *i* suam devotionem, vel ei, qui contulit, resignando, vel ad pia opera applicando, vel alioqui dignis viris, quibus hæc instrumenta sint ad DEI

k Sup.§.3. et p.3.c.1.G. obsequium, conferri curando. *k* Quòd si consanguineis conferenda esse viderentur, id non facient, nisì ab uno, duobus, aut tribus (ùt superiùs dictum est) judicetur, quòd id magìs conveniat, et ad majus DEI obsequium sit futurum.

l P.3.c.1.§.2. 6. Cùm *l* autem communicatio, quæ cum amicis, et sanguine junctis, verbo aut scripto fit, potiùs ad quietis perturbationem, quàm ad eorum, qui spiritui vacant, profectum, præsertim in initiis, facere soleat: Interrogentur, num contenti sint cum hujusmodi non communicare, nec litteras accipere, nec

m Ibidem B. et p.1.c.4.§.4. scribere; nisì aliquâ *m* occasione Superiori aliter videretur: Et quamdiu Domi fuerint, num contenti sint, ut videantur litteræ omnes, et quæ ipsis scribentur, et quas ipsi aliis scribent; ei, cui hujusmodi munus commissum est, curâ relictâ, ut eas det, vel non det, quemadmodùm in Domino Nostro magìs expedire judicabit.

7. Unusquìsque eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo: *Qui dimiserit Patrem*, etc. existimet

sibi Patrem, Matrem, Fratres, et Sorores, et quidquid in mundo habebat, relinquendum; imò sibi dictum existimet verbum illud: *Qui non odit Patrem, et Matrem, insuper et animam suam, non potest meus esse discipulus.*

Et ità curandum ei est, ut † omnem carnis affectum erga sanguine junctos exuat, ac illum in spiritualem convertat: eosque diligat eo solùm amore, quem ordinata charitas exigit, ùt qui (6) mundo ac proprio amori mortuus, Christo Domino Nostro soli vivit, eumque loco parentum, fratrum, et rerum omnium habet. C

(6) Vid. C. 2. D. 85.

8. Ad majorem in spiritu profectum, et præcipuè ad majorem submissionem et humilitatem propriam, interrogetur, an contentus sit futurus, ut omnes errores, et defectus ipsius, et res quæcumque, quæ

C. §. Ut loquendi modus, sentiendi modum juvet, sanctum est consilium, ut assuescant non dicere, quòd parentes vel fratres habeant, sed quòd habebant, etc. præ se ferendo, se id non habere, quod, ut Christum omnium rerum loco habeant, reliquerunt. Hoc tamen illis magis est observandum, qui majori in periculo versari videntur, ut ab aliquo naturali amore perturbentur; cujusmodi, ùt plurimùm, Novitii esse solent.

notatæ in eo et observatæ fuerint, Superioribus (7) per quemvis, qui extra Confessionem eas acceperit, manifestentur.

(7) Vid. C. 6. D. 32 et 33.

Num etiam boni sit consulturus (quod et ipse, et quivis alius facere debet) ab aliis corrigi, et ad aliorum correctionem juvare: Ac num manifestare sese invicem sint parati, debito cum amore et charitate, ad majorem spiritûs profectum; præsertim ubi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ità præscriptum aut interrogatum, ad majorem DEI gloriam.

9. Præterea, antequam quisquam in Domum vel Collegium ingrediatur, vel postquam ingressus fuerit, sex *n* experimenta præcipua, præter alia multa, de quibus ex parte inferiùs dicetur, requiruntur. *o* Poterunt ea tamen anteponi, et postponi, et moderari, et aliquo in casu, auctoritate Superioris, habitâ ratione personarum, temporum et locorum, tum cæterorum, quæ occurrerint, in alia permutari.

n Inf. §. 16. et c. 7. §. 6.

o Ibidem et p. 9. c. 3. E.

10. Primum *p* est, in spiritualibus exercitiis (8) mensem unum, plùs minùs, versari: id est, tum in examinanda conscientia, et anteacta vita recogitanda, et *q* Confessione generali facienda, ac peccatorum suorum meditatione; tum in contemplatione rerum

p P. 3. c. 1. §. 20. et R.

(8) Vid. C. 4. D. 67.

q Inf. §. 41. et p. 1. c. 4. §. 6.

ac mysteriorum Vitæ, Mortis, Resurrectionis, et Ascensionis Christi Domini Nostri; tum etiam in oratione vocali et mentali, juxta cujusque captum, prout in Domino edocti fuerint, se exercere.

11. Secundum est, servire in uno, vel pluribus Xenodochiis per mensem alium, ibidem cibum capiendo et dormiendo: vel per aliquam, vel plures horas quotidiè, pro temporum, locorum, et personarum ratione, auxilium, et ministerium omnibus ægris et sanis, prout injunctum eis fuerit, impendendo: ut magìs se demittant et humilient, ac eo veluti argumento demonstrent se prorsus ab hoc sæculo, ejusque pompis ac vanitate recedere: ut omnino suo Creatori et Domino pro ipsorum salute crucifixo serviant.

12. Tertium est, peregrinari mensem alium sinè pecunia: *r* imò suis temporibus ostiatim pro Christi amore mendicare; ut possint ad incommoditatem comedendi et dormiendi assuefieri: atque adeò ut omni spe illâ abjectâ, quam in pecuniis et rebus aliis creatis possent constituere, integrè, vera cum fide, et ardenti amore, eam in suo Creatore et Domino constituant: vel utrumque mensem ministerio Hospitalium, vel alicujus eorum, aut etiam utrumque peregrinationi, prout Superiori visum fuerit, impendent.

r Inf. §. 27.

s Inf.§.28. et p.4.c.6.C. 13. Quartum *s* est, post ingressum in Domum, omni cum diligentia et sollicitudine, in variis officiis abjectis et humilibus se exercere, bonum suî exemplum in omnibus exhibendo.

14. Quintum est, doctrinam Christianam, vel aliquam ejus partem, pueros et alios rudiores homines, publicè, vel privatim, et prout occasio se obtulerit, et in Domino commodiùs visum fuerit, et juxta personarum proportionem, docere.

15. Sextum est, postquam in Probationibus bonæ ædificationis specimen præbuerint, ulteriùs ad prædicandum, vel Confessiones audiendas, vel in utroque se exercendum, pro tempore, et loco, et hominum dispositione progredi.

16. Antequam ingrediantur in secundum annum Probationis, quæ fit in Domibus, vel Collegiis, per sex menses omnes vacare hujusmodi sex *t* experimentis debent, et totidem alios diversis aliis probationibus impendent. *v* Poterunt tamen illa sex experimenta fieri vel in totum, vel ex parte, toto Probationis tempore, ut aliquando hæc, aliquando illa præcedant; et à Scholasticis quidem vel studiorum tempore, vel post studia absoluta, habitâ personarum, loco-

t Sup.§.9.

v Inf.c.7.§.6. et p.9.c.3.§. 8. et E.

rum, et temporum ratione, prout in Domino convenire videbitur. Illud *x* tamen omnino observabitur, ut antequam Professi futuri Professionem, et Coadjutores formati tria vota sua publica, licèt non solemnia, emittant, duo anni experimentorum, et probationum expleantur: et in Scholasticis, *y* studiis absolutis, præter tempus quo probantur, ut Scholastici approbati censeantur, tertius alius annus, antequam ad Professionem, vel in Coadjutores formatos admittantur, in *z* variis probationibus, et speciatim in dictis (si priùs illis perfuncti non sunt, imò quamvìs perfuncti fuerint) vel in nonnullis earum, ad majorem DEI gloriam, exigetur.

x Suprà c. 1. §. 12. et inf. §. 41. et c. 6. §. 8. et p. 4. c. 3. §. 3. et c. 4. §. 5. et p. 5. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 3 et 6.

y Suprà c. 1. §. 12. et infrà c. 6. §. 8. et p. 5. c. 1. §. 3.

z Sup. §. 9. et p. 5. c. 2. §. 1.

17. Quamdiu hujusmodi experimenta et probationes fiunt, nullus dicat ex Societate se esse; sed potiùs qui examinatus fuerit ad Professionem, ex parte ipsius Societatis (quamvìs *aa* ex parte sua cum indifferentia ad omnes gradus sit ingressus) cùm loquendi occasio se obtulerit, dicere debet se in experimentis versari, atque optare se admitti in Societatem, quocumque in gradu ipsa Societas ad gloriam DEI eo uti volet. Si ùt Coadjutor examinatus fuerit, dicet se in probationibus adhuc esse, atque optare in

aa Sup. c. 1. §. 7. et 11.

gradum Coadjutorum recipi. Simili modo de Scholasticis, et de aliis qui *bb* ùt indifferentes examinati sunt, intelligatur: ut quisque juxta sui examinis rationem respondeat.

bb Inf.c.8.

18. Circa hujusmodi experimenta diligenter, quod sequitur, est observandum; scilicet, ut, ubi *cc* aliquis in primo experimento, nempe exercitiorum spiritualium versabitur, is qui illum exercet, ad Superiorem referat, quid de eodem sentiat ad finem Societati præfixum.

cc P.2.c.2.C.

19. Cùm *dd* in secundo, serviendi in Hospitalibus, afferat, qui probatur, Gubernatoris testimonium, vel Præfecti eorum qui inserviunt Hospitali, de boni nominis odore, quem in eo reliquerit.

dd Ibidem.

20. Cùm *ee* in tertio, peregrinationis, ab ultimo loco, ad quem pervenit, vel non procul ab eo testimonium ab aliquibus, vel uno certè fide digno secum ferat, quòd suam devotionem secutus, sinè ulla cujusquam querela eò pervenit.

ee Ibidem.

21. Cùm *ff* in quarto, exercendi se in Officiis domesticis humilitatis, pro testimonio erit, data omnibus, qui domi sunt, ædificatio.

ff Ibidem.

22. Ubi *gg* verò in quinto, de doctrina Christiana, et sexto, de prædicatione, et

gg Ibidem.

Confessionibus audiendis, vel de utroque munere obeundo versabitur; ejus testimonium erit (si quidem Domi Nostræ habitaverit) à Domesticis accipiendum; et ex ædificatione, quam populus, ubi Domus est, acceperit. Si prædicare, et Confessiones audire acciderit aliis in locis, extra hujusmodi populum, ac Domum, testimonium afferre debet ab hujusmodi locis, ubi diutiùs versatus fuerit; vel à personis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum Ordinariorum) quæ fidem planè faciant, quòd cum doctrina sana, ac bonæ vitæ exemplo, sinè cujusquam offensione, verbum Divinum seminavit, et Officio Confessarii functus est.

23. Præter hæc testimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, ut aliunde certior fiat; ut ipsa sibi magìs, ad DEI et Domini Nostri gloriam satisfaciat.

24. Si hujusmodi *hh* testimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter causa inquirenda erit, curandumque, ut rei totius veritas intelligatur: quò meliùs omnia, quæ convenient, provideri possint; ut meliùs bonitati Divinæ, ipsius gratiâ aspirante, inserviatur. *hh* P.2.c.2.C.

25. Præterea *ii* postquam Domi fuerit, *ii* P.3.c.1.§.3. et C.

egredi eam sinè facultate non debet : et *kk* si laicus fuerit, confiteatur oportet, et sanctissimum Sacramentum Eucharistiæ sumat octavo quoque die; nisì Confessario aliquod esse impedimentum ad communionem videretur. Si Sacerdos est, confitebitur, ùt minimùm, octavo quoque die, et crebriùs Missæ sacrificium offeret; simul Ordinationes, vel Constitutiones alias Domûs (ùt in ejus Regulis edoctus erit) observabit. *ll* Omnes, qui domi sunt, in addiscenda doctrina Christiana se exercebunt, et *mm* etiam in prædicatione illi, quibus Superior Domûs id faciendum judicabit : inter quos nullus erit eorum, qui in Coadjutores temporales admissi sint.

kk P. 3. c. 1. §. 11. et p. 4. c. 4. §. 3. et B. et p. 6. c. 3. §. 2.

ll P. 3. c. 1. §. 20.

mm P. 3. c. 1. §. 21. et p. 4. c. 8. §. 3. et p. 10. §. 3.

26. Sui *nn* victûs, potûs, vestitûs, et lecti rationem, si Societatem sequi velit, sibi persuadeat fore, ùt pauperibus accommodatam; quôdque quæ vilissima erunt ex iis, quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius majorem abnegationem, et spiritualem profectum; et ut ad quamdam æqualitatem et veluti mensuram ab omnibus perveniatur. Cùm enim qui primi in Societatem convenerunt, per hujusmodi indigentiam, ac penuriam majorem rerum corpori necessariarum probati fuerint; qui post eos accedent, cu-

nn P. 3. c. 2. §. 3. et C. et p. 6. c. 2. §. 15. et 16. et M.

rare debent, ut quoad poterunt, eò pertingant, quò illi pervenerunt, vel ulteriùs etiam in Domino progrediantur.

27. Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, et probationes sic declaratas, antequam Professi suam Professionem, et Coadjutores sua Vota emittant, et (si Superiori videbitur) Scholastici, antequam approbati censeantur, et Vota sua ac promissionem superiùs dictam faciant; per triduum suis constitutis temporibus, vestigia sequendo primorum, de quibus mentionem fecimus, *oo* ostiatim pro Christi Domini Nostri amore mendicare debent, ut contrà quàm est communis hominum sensus, ad Divinum obsequium et laudem magis se possint submittere, magisque in spiritu proficere, ad gloriam Divinæ majestatis: *pp* Ut etiam magis sint dispositi ad id ipsum faciendum, quando illis injunctum fuerit, vel conveniens aut necessarium erit, dum per varias mundi partes, juxta quod eis præscriptum vel constitutum per Summum Christi Vicarium, vel ejus loco per Superiorem Societatis fuerit, discurrent. Quandoquidem exigit Nostræ Professionis ratio, ut parati, et in procinctu simus ad ea omnia, quæ quovis tempore in Domino Nobis injuncta fuerint, nec *qq* petendo, nec

oo Supr. §. 12.

pp P. 4. c. 2. §. 6. et p. 6. c. 2. §. 10. et 13. et 1. et p. 7. c. 1. E. et c. 2. G.

qq P. 4. c. 15. §. 4. et p. 6. c. 2. §. 7.

exspectando præmium ullum in præsenti hac et labili vita; sed eam, quæ undecumque æterna est, ex summa DEI misericordia semper sperando.

rr Supr. §. 13. et inf. §. 46. et p. 3. c. 1. §. 22. et 27.

28. Et *rr* ad particularia quædam descendendo, in probationibus humilitatis et abnegationis suî, et in exercendis Officiis abjectis et humilibus (cujusmodi sunt in culina servire, domum everrere, et reliqua omnia servitia obire) promptiùs ea suscipi convenit, à quibus sensus magìs abhorrebit: si quidem injunctum fuerit, ut in eis se exerceant.

ss P. 3. c. 1. §. 24.

29. Cùm *ss* aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingredietur, vel ad eum juvandum, qui Coquus est, eidem obedire cum magna humilitate, in rebus omnibus ad ipsius Officium pertinentibus, debet. Si enim ei integram obedientiam non præstet, nec ulli ex Superioribus, ùt videtur, præstaret: quandoquidem vera obedientia non considerat personam, cui fiat, sed propter quem fiat: et si propter solum Creatorem et Dominum Nostrum fiat, eidem omnium Domino obeditur. Unde nullâ ratione considerandum est, an sit Coquus, vel Superior Domûs: an hic, vel ille sit, qui jubet: quandoquidem nec illis, nec propter illos (sanè intelligendo) ulla obedientia præsta-

tur, sed soli DEO, et propter solum DEUM Creatorem ac Dominum Nostrum.

30. Ideo meliùs est, ut Coquus † non roget sibi inservientem, ut hoc aut illud faciat, sed cum modestia jubeat vel dicat, hoc fac, vel illud. Si enim rogat, potiùs ùt homo hominem alloqui videbitur: et Coquum laicum rogare Sacerdotem, ut ollas abstergat, vel res hujusmodi faciat, nec decens, nec justum videretur. Sed si jubeat, vel dicat, fac hoc, vel illud, significabit magìs, quòd ùt Christus homini loquatur, quandoquidem ipsius loco jubet: atque ità qui obedit, considerare ac perpendere vocem à Coquo, vel alio, qui sit ei Superior, egressam debet, ùt si à Christo Domino Nostro egrederetur, ut omnino placere Divinæ Majestati possit. D

31. Hoc ipsum in aliis humilibus Officiis intelligatur, quando aliquis in eis ministerium suum impendit: atque *tt* eodem modo accipiatur in † Officialibus subordinatis, qui *tt* P. 3. c. 1. §. 24. et p. 4. c. 10. §. 8. E

D. §. Utrumque bonum est, rogare, et jubere: nihilominùs in initiis magìs proficiet aliquis, si jubetur, quàm si rogaretur.

E. §. Cujusmodi esse solent Minister et Subminister, vel alii, qui in Collegiis similia munera gerunt.

acceptâ à Superiori auctoritate Domum gubernant.

uu P. 3. c. 1. §. 17. et c. 2. G.

32. Ægritudinis *uu* tempore non solùm observare unusquisque Obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, ut ipsius animam regant: sed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, et infirmarios, ut corpus ejus regant: quandoquidem illi plenam ipsius sanitatem spiritualem, hi verò corporalem omnino curant. *xx* Præterea qui ægrotat, humilitatem et patientiam suam præseferendo, non minorem ædificationem, dum morbo laborat, iis qui ipsum invisent, et cum eo versabuntur et agent, quàm dum valebat corpore, ad majorem DEI gloriàm, præstare curet.

xx P. 6. c. 4. §. 1.

33. Ad majorem firmitatem omnium, quæ sic narrata sunt, et ad majorem spiritualem profectum ejus, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem se exhibere in omnibus, quæ hìc dicta et declarata sunt, velit, subeundo *yy* et adimplendo quasvis pœnitentias, quæ propter defectus, et negligentiam suam, vel quidvis aliud fuerint injunctæ.

yy Sup. c. 1. §. 6. et inf. §. 41. et p. 3. c. 1. §. 15.

34. Re in Domino consideratâ, visum Nobis est in Divinæ Majestatis conspectu,

mirum in modum conferre, ut *zz* Superioribus subditi omnino perspecti sint: quò meliùs regi et gubernari, et per eos in viam Domini dirigi possint.

zz Inf. §. 35. et p. 3. c. 1. §. 12. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 2.

35. Præterea quantò exactiùs Superiores res omnes internas, et externas suorum noverint, tantò majori cum diligentia, amore, et sollicitudine juvare eos, ipsorumque animas à variis malis, et periculis, quæ in progressu possent accidere, conservare poterunt. Cùm *aaa* etiam semper parati esse, juxta Nostræ Professionis rationem, et procedendi modum, ad discurrendum per has, et illas mundi partes debeamus; quandocumque per Summum Pontificem, vel Superiorem Nostrum immediatum fuerit Nobis injunctum: Ut meliùs secundùm DEI voluntatem hujusmodi missiones fiant, his, et non illis mittendis; vel his ad hoc munus, illis verò ad alia; non solùm refert valdè, sed summopere, ut Superior *bbb* plenam habeat notitiam propensionum ac motionum animi, et ad quos defectus, vel peccata fuerint vel sint magìs propensi et incitati, qui sub ejus cura sunt: ut ejus rei habitâ ratione, meliùs ipsos dirigere possit; nec supra mensuram virium suarum in periculis, vel laboribus gravioribus, quàm in Domino ferre

aaa P. 3. c. 2. G. et p. 4. Procem. A. et p. 7. c. 1. §. 1. et c. 2. H.

bbb Supr. §. 34.

suaviter possint, constituat : et etiam ut (quæ audit, sub secreti sigillo custodiendo) meliùs Superior possit ordinare ac providere, quæ corpori universo Societatis conveniunt.

36. Ideò quicumque hanc Societatem in Domino sequi volet, et in eadem ad majorem DEI gloriam manere, priusquam ad primam Probationem accedat, vel postquam ingressus fuerit, antequam generaliter examinetur, vel post examen, intrà aliquot menses (si Superiori differendum videretur) sub sigillo Confessionis, vel (9) secreti, vel quacumque ratione ei placuerit, et ad majorem ipsius consolationem fuerit, debeat conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, et charitate manifestare, re nullâ, quâ Dominum universorum offenderit, celatâ : et totius anteactæ vitæ rationem integram, vel certè rerum majoris momenti Superiori, (*) qui tum fuerit Societatis, vel cui ex Præpositis, vel aliis ex inferioribus ille injungeret, prout magìs convenire videretur, reddat; ut meliùs omnibus in spiritu, cum gratia uberiori, ad majorem Divinæ bonitatis gloriam proficiat.

(9) Vid. Cong. 12. D. 15.

(*) Vid. C. 5. D. 58.

37. Sic igitur progredientes in gratiæ atque spiritûs incremento, plenoque cum desiderio

ingrediendi et perseverandi, quamdiu vixerint, in hac Societate, tantumdem *ccc* facient aliquoties, antequam ad Professionem, qui Professi, et ad sua vota, qui Coadjutores formati sunt futuri, admittantur: et id, quo sequitur modo. *ccc* Sup. §.36.

38. Postquam primò aliquis eorum integram vitæ rationem Superiori Domûs reddidit, *ddd* ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum post semestre proximum, plùs minùs, ei, vel cui à Superiore fuerit constitutum, vitæ rationem reddet. Deinde à secunda hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; et sexto quoque mense rationem hanc suì quisque reddet. Ultima verò circiter triginta dies, antequam Professi futuri suam Professionem, et Coadjutores sua vota emittant, reddetur. *ddd* Sup. §.36.

39. Scholastici *eee* eodem modo procedent, præterquam, quòd absolutis suis studiis, cùm primùm rationem vitæ suæ reddent, ab ultima quam reddiderunt in Domo, unde ad studia missi sunt, vel ab initio vitæ, si aliqua de causa numquam reddiderunt, incipient. *eee* Sup. §.36. et p.4. c.10. §.5.

40. Sic *fff* etiam videtur quòd Coadjutores formati, et Professi, si alicubi agent, ubi *fff* Sup. §.36. et p.6. c.1. §.2. et p.9. c.3. §.10.

Præpositi alicujus Societatis Obedientiæ subjaceant, singulis annis, vel crebriùs, si Præposito videbitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo, ab ultima, quam reddiderunt, incipiendo, ei reddant.

41. Qui senserit ad omnia, quæ dicta sunt, animum ac vires sibi à Domino dari, ac ad majorem DEI gloriam fore, suæque animæ magìs salutiferum judicat, in corpus hujus Societatis admitti; *ggg* præter Litterarum Apostolicarum, et Constitutionum, et reliquorum, quæ ad ejus Institutum pertinent, ipso initio, ac postea sexto quoque mense, ùt dictum est, considerationem, *hhh* debet generalem vitæ totius Confessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatum, propter multiplicem spiritûs utilitatem, quæ ea in re deprehenditur, facere.

ggg Sup. c. 1. §. 13. et G. et p. 1. c. 4. §. 5.

hhh Sup. §. 10. et p. 1. c. 4. §. 6.

Quòd si aliquando generaliter confessus fuerit alicui de Societate, vel in exercitiis spiritualibus, vel extra illa, satìs erit generalem Confessionem ab alia etiam generali ad id usque tempus inchoare, et post eam sacratissimum Christi Domini Nostri corpus sumere: et sic sexto quoque mense eodem modo generaliter, ab ultima inchoando, confitebitur. Demum continuum puritatis

ac virtutum augmentum, et inflammata in Domino desideria multùm in hac Societate Divinæ Majestati serviendi procurando, *iii* exactis duobus annis Probationis, et se perpetuò obedientem exhibendo, et in sua conversatione, et variis experimentis ædificationem præbendo, *kkk* ac pœnitentias pro erratis, et negligentiis, et defectibus injunctas magna cum humilitate subeundo, si et (10) ipse, et Societas, vel Superior Domûs contenti fuerint, in Societatis corpus admitti poterit, *lll* consideratis priùs Litteris Apostolicis, et Constitutionibus, et Confessione generali peractâ, ùt superiùs est dictum. Quam ut meliùs instituat, seseque in sua prima deliberatione confirmet, per unius hebdomadæ spatium se colligendo, et aliqua spiritualia exercitia, ex jam factis, vel aliis, faciendo; postremò suam oblationem, ac Vota, sive solemnia sint in Professis, sive simplicia in Coadjutoribus, et Scholasticis, quemadmodum in Constitutionibus declarabitur, ad majorem DEI gloriàm, uberioremque fructum animæ suæ, emittat.

iii Sup. c. 1. §. 12. p. 4. c. 3. §. 3. et c. 4. §. 5. et p. 5. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 3. et 6.

kkk Supr. §. 33. et c. 1. §. 6. et p. 3. c. 1. §. 15.

(10) Vid. C. 9. D. 39. §. 1.

lll Sup. c. 1. §. 13. et G.

42. Admoneantur, quòd (11) Votis hujusmodi emissis, juxta tenorem Litterarum Apostolicarum, non possint ipsi ad alias

(11) Vid. C. 4. D. 53.

Religiones sinè facultate à Superiore Societatis concessa transire.

43. Quòd si exacto Probationis tempore, contentus quidem ipse est, et exoptat sic ad Professionem, vel in Coadjutorem, vel in Scholasticum admitti; verùm dubitaret Societas de ipsius talento, vel moribus; securiùs *mmm* erit in alium annum, vel tempus, quod videbitur, id prorogari; donec utrique parti plenè in Domino sit satisfactum.

mmm Sup. c. 1. §. 12. et p. 5. c. 1. §. 3. et C.

44. Præterea diligenter animadvertant oportet qui examinantur, (magnifaciendo, summìque momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini Nostri) quantopere juvet ac conferat ad vitæ spiritualis profectum, omnino, et non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat et amplectitur; et admittere, et concupiscere totis viribus, quidquid Christus Dominus Noster amavit et amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, et quærunt magna cum diligentia, honores, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet; sic qui procedunt in spiritu, et seriò Christum Dominum Nostrum sequuntur, amant et ardenter exoptant, quæ iis omnino

contraria sunt, indui nimirum eâdem veste, ac insignibus Domini sui, pro ipsius amore ac reverentia: adeô ut, si sinè offensione ulla Divinæ majestatis, et absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, et injurias pati, ac stulti haberi et existimari (nullâ tamen ad id per eos datâ occasione) eò quòd exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum Nostrum JESUM Christum; ejusque vestibus et insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter majorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisque exemplum dedit, ut in omnibus, quoad ejus fieri poterit, Divinâ gratiâ aspirante, eum imitari et sequi, cùm vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an hujusmodi desideria tam salutaria, et ad perfectionem animarum suarum tam fructuosa, in se sentiant.

45. Quòd si quis propter humanam Nostram debilitatem ac miseriam, in se hujusmodi tam inflammata in Domino desideria non sentiret, interrogetur, an certè desiderium in se sentiat, hujusmodi desideria sentiendi. Si affirmando responderit, optare se nimirum hujusmodi tam sancta desideria animo concipere; quò meliùs ad eorum

effectum perveniatur, interrogetur, an decrevit, paratusque sit hujusmodi injurias, illusiones, et opprobria in Christi insignibus inclusa, et alia quævis, quæ ei inferrentur, sive per quemvis ex domo, vel Societate (in qua obedire, et humiliari, ac æternam beatitudinem consequi exoptat) sive extra eam per quemvis viventium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere, et patienter cum DEI gratia ferre.

46. Ut meliùs ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam pretiosum perveniatur, ejus majus ac impensius studium sit, *nnn* quærere in Domino majorem suî abnegationem, et continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem. Nostrum autem erit, in eisdem, juxta gratiam, quam Dominus Nobis conferre ad suam majorem laudem ac gloriam dignabitur, eum juvare.

nnn Suprà §. 28. et inf. c. 6. §. 6. et p. 3. c. 1. §. 23 et 27.

CAPUT V.

De alio examine, ad particularia aliquantò magìs descendente, quod eruditis, et Coadjutoribus spiritualibus, et Scholasticis convenit.

1. Quò meliùs intelligi atque cognosci queant, quæ ad hujusmodi homines spectant, unusquisque eorum interrogetur: ubi studuerit, qua in facultate, quibus auctoribus, ac doctrinæ deditus, quantum temporis studiis impenderit, quantumque suo judicio profecerit, ac nominatim, quàm sit ei familiaris latina lingua.

2. An ad gradus Artium liberalium, vel Theologiæ, vel Juris Canonici, vel alterius cujusvis facultatis sit promotus.

3. An *a* existimet se memoriâ ad bene capiendum, et retinendum, quod didicerit, esse præditum. *a* P.1.c.2.§.7.

An *b* sibi videatur pollere intellectu, qui citò ac bene penetret ea, quibus studuerit. *b* P.1.c.2.§.6.

An in se propensionem naturalem, aut voluntariam ad studia sentiat.

4. An existimet, studia sanitati sui corporis aliquid detrimenti attulisse.

c P. 1. c. 2. §. 11. An c vires sibi corporales, et spirituales suppetere sentiat ad labores, qui in Societate requiruntur, ferendos, sive in studiis, quamdiu illis vacat, sive in vinea Domini, cùm in ea laborandum est.

5. Si Sacerdos fuerit, an se in audiendis Confessionibus, vel in prædicatione, vel aliis ministeriis, ad proximum juvandum exercuerit.

6. Cùm ad hujusmodi Officium ac ministerium Divini verbi seminandi, et spirituali proximorum auxilio attendendi, litterarum bonarum sufficiens eruditio requiratur; et Scholasticos etiam aliquod sui profectûs in litteris, quibus studuerunt, specimen præ-
d P. 1. c. 4. §. 5. bere oporteat, omnes examinentur. d Quod fiet, si quisque lectionem unam in quavis facultate, cui operam dederit, prælegat; et postea exhortationem unam quisque (idque ante egressum à prima Probatione) faciat: et postea in secundam ingrediendo, si ei fuerit injunctum, ùt inferiùs dicetur, hoc ipsum faciet.

7. Præterea intelligat (si Sacerdos est, vel quandocumque promotus ad Sacerdotium fuerit) quòd Confessiones nec domi, nec foris audire, nec ulla Sacramenta ministrare, sinè peculiari probatione, ædifica-

tionė, et facultate sui Superioris, per totum Probationis tempus debet : sed nec publicè Missam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus domesticis privatim eam dicat, et admoneatur, *e* ut in modo dicendi conve- *e* P.4.c.8.§.2. et p.8.c.1.§. 8.
niat cum aliis de Societate, inter quos agit, et se ad ædificationem eorum, qui illam sunt audituri, componat.

8. Ad majorem humilitatem et perfectionem eruditorum, Coadjutorum spiritualium, et Scholasticorum, si de eo, qui Societatem est ingressurus, dubitatur, an idoneus sit futurus, ut ad Professionem, vel in Coadjutorem spiritualem, vel Scholasticum ejus admittatur; cùm id tamquam certissimum statuatur, quòd multò melius et perfectius sit, ut ipse judicari et regi se à Societate sinat; quandoquidem non minùs, quàm ipse, quod exigitur, ut in ea maneat, Societas intelliget; ipsi verò majori humilitati, et perfectioni tribuetur, majoremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus est gubernandus, ostendet; *f* interrogetur, an *f* Suprà c.1.§. 7. et 11. et c. 4.§.17. et inf. c.8.
velit proprium sensum ac judicium Societati submittere, vel ejus Superiori : ità ut acquiescat ejus sententiæ; sive inter eos illum constituat, qui in Societate professionem emittunt, et Christi Domini Nostri Vicario

obligantur; sive inter Coadjutores, sive inter Scholasticos Societatis, in studiis ulteriùs progrediendo. Interrogetur ulteriùs, si Superior vellet semper eumdem, solùm, ùt Coadjutorem, in rebus exterioribus Societatis curandis occupari, ac sic in suæ animæ salutem incumbere, an paratus sit in humilibus et infimis Officiis se exercere, vitamque omnem in utilitatem et auxilium ejus exigere; sibi persuadendo, quòd dum ei inservit, Creatori ac Domino suo (pro cujus amore et debita reverentia omnia facit) inservit.

CAPUT VI.

De alio Examine ad solos Coadjutores accommodato.

1. Ad majorem rei notitiam, declaretur unicuique ex hujusmodi Coadjutoribus latiùs, quod in initio attingebatur: *a* Quòd scilicet in hanc Societatem Coadjutores spirituales, et temporales admittuntur; *b* Spirituales quidem, qui Sacerdotes sunt, et litteris sufficienter ornati, ut in rebus spiritualibus Societatem juvent: *c* Temporales verò ad sacros Ordines non promoti, cum

a Sup. c. 1. §. 9. et p. 5. c. 2. §. 4. et c. 4. §. 1. 2. et 3.
b P. 1. c. 2. §. 5.
c P. 1. c. 2. §. 2.

litteris, vel sinè illis in rebus externis, quæ necessariæ sunt, possunt juvare.

2. Priorum magis proprium est, Societatem in audiendis Confessionibus, in exhortationibus, in doctrina Christiana, et aliis litteris edocendis juvare. His verò eædem gratiæ ad animarum auxilium communicari possunt, quæ Professis ipsis solent.

3. Posteriorum *d* magis est proprium (licèt possint in rebus majoribus pro talenti eis à Domino concessi ratione occupari) ut in ministeriis omnibus inferioribus et humilioribus, quæ ipsis injungentur, se exerceant; persuasi, quòd Societatem juvando, *e* quò meliùs illa saluti animarum vacare possit, eidem omnium Domino servient: quandoquidem propter Divinum ipsius amorem ac reverentiam id faciunt. Ideò prompti esse cum omni humilitate et charitate, quoad fieri poterit, debent ad Officia, quæ eis credita fuerint, exactè obeunda. Quo fiet, ut non solùm mercedem suam integram habeant, sed participes sint omnium bonorum operum, quæ DEUS per universam Societatem ad obsequium et laudem suam operari dignabitur; et omnium indulgentiarum et gratiarum, quæ Professis ad suarum animarum bonum à Sede Apostolica concessæ fuerint.

d Inf. c. 8. §. 2. et p. 1. c. 2. §. 2. et p. 4. c. 6. B.

e P. 1. c. 2. A.

f P.7.c.4.§.8. 4. Et *f* nihilominùs eniti debent in colloquiis spiritualibus, ad majorem utilitatem spiritualem proximorum aliquid conferre, et quod noverint, docere; et ad bene agendum, quoscumque poterunt (quandoquidem unicuique DEUS proximi sui curam dedit) excitare.

5. Si quis instructus et examinatus fuerit, ut sit futurus spiritualis Coadjutor, sic vacare debet rebus spiritualibus, quæ cum sua
g P.5.c.4.§.5. prima vocatione propriè sunt conjunctæ, *g* ut in posterum, directè vel indirectè, per se, vel alium innovare, aut mutationem aliquam à sua vocatione in aliam, scilicet à gradu Coadjutoris ad Professi, vel Scholastici, vel Coadjutoris temporalis gradum, tentare non debeat: sed cum omni humilitate, atque obedientia incedere ac progredi eâdem viâ, quæ ipsi ab eo, qui nescit mutationem, et in quem illa non cadit, ostensa est.

6. Eâdem ratione, si quis examinatus et instructus fuerit, ut sit futurus Coadjutor temporalis; sic se totum rebus, quæ cum sua prima vocatione propriè sunt conjunctæ,
h P.5.c.4.§.5. addicat, ut *h* non curet ullâ ratione à statu Coadjutoris temporalis, in statum Spiritualis, vel Scholastici, aut Professi progredi: nec etiam (si in suo eodem maneat) plus

litterarum addiscere, quàm sciebat cùm est ingressus, curet: sed perseverare magna cùm humilitate debet, in omnibus Creatori ac Domino suo juxta primam suam vocationem inserviendo, *i* ac sollicitè in abnegationis sui ipsius profectum, et verarum virtutum studium incumbendo.

i Sup. c. 4. §. 46. et p. 3. c. 1. §. 27.

7. Interrogentur hujusmodi, ùt de re propria suæ vocationis, an *k* contenti, et quieti sint futuri in obsequio Creatoris et Domini sui, in Officiis ac ministeriis abjectis et humilibus, ad auxilium Domûs et Societatis pertinentibus, cujuscumque rationis illa sint, parati ad vitam omnem in eis exigendam, sibi persuadendo, quòd ea in re obsequium et laudem præstant suo Creatori et Domino, dum omnia propter Divinum ipsius amorem et reverentiam agunt.

k P. 1. c. 2. §. 2.

8. Omnes Coadjutores, tam Spirituales, quàm Temporales, *l* exacto biennio, quod experimentis et Probationibus datur, et *m* uno adhuc anno, si Scholastici fuerint (ùt priùs est declaratum) (1) si velint in Societate manere, et ipsa, vel Superior ejus contentus fuerit, *n* oblationem suam trium Votorum facient (quæ publica, licèt non solemnia, sint juxta Litteras Apostolicas Julii III.) Obedientiæ, Paupertatis et Castitatis,

l Sup. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 16. et p. 5. c. 1. §. 3.

m Sup. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 16. et p. 5. c. 1. §. 3.

(1) V. C. 9. D. 39. §. 2.

n Sup. c. 1. §. 9. et p. 5. c. 4. §. 1. 2. et 3. et A. et B.

ùt initio diximus ; et exinde Coadjutores formati vel Spirituales, vel Temporales censendi sunt; ità ut † ex *o* parte ipsorum ligati ad semper vivendum, et moriendum in Domino in hac Societate, ad Divinæ Majestatis gloriam, majusque meritum et stabilitatem propriam maneant. Nihilominùs Societas, vel ejus Superior, qui commune bonum debet intueri, cùm eorum operâ ad majus DEI obsequium se non juvari, sed contrà potiùs accidere cerneret, eos dimittere, et à sua Congregatione separare potest : et *p* tunc illi omnino liberi, nulloque voto obstricti remanent.

A
o P.5.c.4.B.

p P.2.c.4.§.3. et p.5.c.4.B.

DECLAR. IN CAP. VI.

A. §. Ex parte ipsorum convenit eos ligari; quandoquidem eorum stabilitas quæritur. Nec est injustum (ùt patet in Litteris Apostolicis) si Societas libertatem ad eos dimittendos, (2) quando non faciunt quod debent, retineat : quandoquidem illi, si id accideret, soluti manent ; et alioqui faciliùs est aliquem ab eo, quod debet deficere, quàm Societatem, vel ejus Præpositum Generalem : quorum tantùm erit posse dimittere ; nec id sinè causis justissimis (ùt in secunda Parte Constitutionum videbitur) fieri debebit.

(2) V. C. 1. D. 23.

CAPUT VII.

De † alio examine, Scholasticis accommodo, ac in primis antequam in Scholasticos admittantur. A

1. EXPERIMENTIS et Probationibus prædictis absolutis, si Scholastici voluerint studere in Collegiis, *a* vel Domibus Societatis, ut in eis in Domino sustententur, si Societas, vel ejus Superior contentus etiam fuerit, antequam ad studia se conferant, vel dum in eisdem manebunt, ob suum majus meritum ac stabilitatem, *b* Vota simplicia Paupertatis, Castitatis, et Obedientiæ, ac promissionem, quòd studiis absolutis in Societatem ingredientur, DEO ac Domino Nostro facient. *c* Sic autem intelligendus est hujusmodi ingressus, ut Professionem, vel Vota Coadjutorum formatorum (si Societas eos

a P.3. c. 1. §. 27. et X.

b Sup. c. 1. §. 10. et p.5.c. 4.§.4. et p.4. c.3.§.3.

c Sup. c. 1. §. 10. et p.5.c. 1. A. et c.4. E.

DECLAR. IN CAP. VII.

A. §. Hoc, et superius Examen, non solùm iis, qui tunc primùm ad studia mittuntur, verùm etiam illis, qui in eis progrediuntur, cùm ad Domos veniunt, ut aliò mittantur, proponitur.

admittere volet) emittant; *d* et exinde Scholastici approbati Societatis censeantur. *e* Libera tamen manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad Professionem, nec in Coadjutores formatos, si studiorum tempore malè se gererent, adeò ut Superior Societatis existimaret DEO gratum non fore, si in eam admitterentur: et *f* tunc (1) ipsi etiam suis Votis soluti erunt.

d Sup. c. 1. §. 10. et p. 4. c. 3. §. 3.
e P. 5. c. 4. D.
f Inf. §. 2. et p. 2. c. 4. §. 3. et p. 5. c. 4. B.
(1) V. C. 9. D. 39. §. 3.

2. Si quando studiorum tempore, qui majorem ad ea propensionem animi præ se tulerunt, quàm ad aliud in Societate ministerium, ostenderent, ac certum indicium præberent, *g* unde Societas, vel ejus Superior in Domino sentiat eos idoneos non esse, ut in litteris proficiant, eò quòd ingenio vel sanitate corporis destituantur, vel aliis defectibus laborent; interrogentur, an (2) patienter se dimitti à Societate, dum *h* ab omni Voto ac promissione liberi maneant, sint laturi.

g P. 4. c. 6. §. 15. et N.
(2) V. C. 5. D. 6. et 50. §. 3.
h Sup. §. 1.

3. Qui ad studia litterarum idoneus invenietur, interrogetur, *i* an velit se duci sinere circa ea, quibus studere debeat, ac studiorum modum et tempus, juxta quod Societati, vel ejus Præposito, aut Collegii, ubi daturus est litteris operam, Superiori videbitur.

i P. 4. c. 5. §. 2. et 3. et D. et c. 13. §. 4. et E.

4. An contentus futurus sit eodem atque alii modo ibi agere, nullisque privilegiis aut prærogativis minimum omnium, qui in Collegio fuerit, anteire; omnem suì curam Superiori Collegii relinquendo.

5. An *k* statuerit omnino apud se, studiis absolutis, ac Probationibus peractis, Societatem ad vivendum in ea, et moriendum ingredi, ad majorem DEI gloriam. *k* Sup. c. 3. §. 14.

6. Sic examinatus, et instructus, se accingere incipiet, ut ad studia se conferat, vel ea prosequatur; paratus interim in eisdem studiis, aliis experimentis, et Probationibus variis exerceri; *l* quibus si non fuerit propter causas aliquas legitimas, ac fine aliquo bono præ oculis habito, antequam ad studia mittatur, perfunctus, eis confectis, omnia experimenta et probationes superiùs declaratas subibit. *l* Sup. c. 4. §. 9. et 16.

Pro Scholasticis, qui studia jam absolverunt.

7. Scholastici studiis jam confectis, antequam in Societatem, vel ejus Domos ingrediantur, ut in eadem ad omnimodam Obedientiam, ac communem vivendi in Domino modum admittantur; generatim interrogandi sunt, an firmi in sua deliberatione, et votis ac promissione DEO oblatis, ante-

quam ad studia se conferrent, vel in eisdem, si quidem admissi primò fuerint in Collegiis, permaneant.

m P.1.c.4.§.7. (3) V.C. 9.D. 39.§.4. 8. Interrogentur *m* etiam, et (3) examinentur particulatim eisdem interrogationibus, et examine, quo priusquam ad studia mitterentur, interrogati fuerunt; ut Superioribus memoria ac notitia eorum renovetur, ac meliùs pleniùsque stabilitas, et constantia, vel etiam mutatio, si aliqua accidisset in rebus primò interrogatis et affirmatis, cognoscatur.

CAPUT VIII.

De alio examine indifferentibus accommodo.

a Sup. c.1.§. 11. 1. AD *a* majorem illius notitiam, qui ùt indifferens examinandus est, ut omni ex parte cum majori cognitione et luce in Domino procedatur, instruendus idem erit, et admonendus, quòd nullo tempore, nec A ratione potest, nec debet † prætendere, nec

DECLAR. IN CAP. VIII.

a. P.5.c.4.F. et p.7.c.2.I. b. P.5.c.2.§.1. *A.* §. Cùm *a* tamen aliquid constanter eis sese offerret, quod ad majorem DEI gloriam fore judicarent; post *b* orationem simpliciter Superiori proponere poterunt, ipsius judicio omnino rem committentes, nihil ampliùs procurando.

tentare, directè nec indirectè, potiùs hunc, quàm illum gradum in Societate; nimirum non potiùs Professi, vel Coadjutoris spiritualis, quàm Coadjutoris temporalis, vel Scholastici: quin potiùs perfectæ humilitati, ac Obedientiæ locum dando, omnem suì ipsius curam, et ad quod officium, vel gradum sit eligendus, suo Creatori et Domino, ac ejus nomine, et pro ipsius amore ac reverentia ipsimet Societati, vel ejus (1) Superiori debet relinquere. (1) V.C. 4. D. 52.

2. Postquam *b* sic fuerit admonitus, interrogetur, an se omnino sentiat indifferentem, quietum, et paratum ad inserviendum Creatori ac Domino suo in quovis Officio, vel ministerio, quod ei Societas, vel ejus Superior commiserit. Interrogetur etiam, si Societas, vel ejus Superior illum vellet vacantem quidem animæ suæ saluti, ad Officia tantùm inferiora et humilia semper applicare, *c* an se paratum sentiat ad vitam omnem in hujusmodi Officiis inferioribus et humilioribus, in auxilium ac ministerium Societatis, exigendam; existimando, quòd ea in re obsequium et laudem præstat Creatori suo ac Domino, dum omnia ob ipsius amorem et reverentiam agit.

b Sup. c. 1. §. 7. et 11. et c. 4. §. 17. et c. 5. §. 8.

c Sup. c. 6. §. 3.

3. Cùm omnino ei placuerint omnia in

Domino, quæ dicta sunt; instrui poterit et examinari de reliquis, juxta aliquod examen ex prædictis, vel omnia illa, prout magìs convenire videbitur; ut utrique parti in omnibus satisfiat, ac majori cum claritate procedatur: quandoquidem omnia instituta, et ordinata sunt ad majus obsequium, et laudem DEI et Domini Nostri.

FINIS.

CONSTITUTIONES
CUM
DECLARATIONIBUS.

PROOEMIUM CONSTITUTIONUM.

1. QUAMVIS summa Sapientia et Bonitas DEI Creatoris Nostri ac Domini sit, quæ *a* conservatura est, gubernatura, atque promotura in suo sancto servitio hanc minimam V.C.4.D.50. *a* P.10.§.1. et 12.

PROOEMIUM
IN DECLARATIONES ET ANNOTATIONES CONSTITUTIONUM.

Cùm *a* Constitutionum hic finis sit, ut universum corpus Societatis, et particularia ejus membra, ad suî conservationem et incrementum, ad gloriam DEI, et universalis Ecclesiæ bonum juventur; præterquam quòd omnes et singulæ earum per se ipsas ad finem dictum accommodatæ sunt, tria alia in eis expeti possunt. *a* P.9.c.3.§.8.

Primum, ut plenæ sint; quò omnibus quæ incidere possint, quantùm fieri potest, provideatur.

Alterum, ut perspicuæ sint; quò minor scrupulis detur occasio.

Tertium, ut breves sint, quantùm plenitudinis ac perspicuitatis ratio patitur; ut memoriâ retineri possint.

Societatem JESU, ùt eam dignata est inchoare; ex parte verò Nostra, interna cha-

---

Quò tria hæc meliùs observentur, præter Constitutiones universaliores et breviores, quæ, ut observentur à Nostris, et ostendantur, cùm oportebit, externis, erunt magis ad usum accommodatæ; visum nobis est in Domino has Declarationes, et Annota-
b P.6.c.1.A. tiones esse adjiciendas: quæ *b* cùm non minoris sint auctoritatis, quàm reliquæ Constitutiones, magis descendendo ad particularia, eos qui reliquis præsunt, de rebus quibusdam possint edocere, quas brevitas et universalitas aliarum minùs dilucidas reddebat. Sed præter utrasque, quæ ad res immutabiles
(1) V.C.1.D. 133. C.3.D. 21. et 23. et C.4.D.22. pertinent, et universaliter observari debent, (1) aliæ *c* quædam Ordinationes erunt necessariæ, quæ diversis temporibus, locis, et personis, in diversis
c P.4.c.7.§.2. et C.el c.10. §.6. et p.7.c. 4.§.12. et p. 9.c.6.I. Domibus, Collegiis, et Officiis Societatis (*d* uniformitate tamen quoad ejus fieri poterit in omnibus retentâ) possint accommodari. De hujusmodi Ordi-
d P.8.c.1.§.8. et p.10.§.9. nationibus, vel Regulis hic non agetur; sed id solùm admonebimus, quòd ab unoquoque, qui ibi fuerit, ubi hæ observentur, juxta voluntatem Superioris, qui ei præfuerit, sunt observandæ.

Ut redeamus ergo ad id, quod agitur hoc loco, harum Declarationum ordo hic erit, ut Constitutionibus respondeant. Itàque Pars Parti, Caput Capiti, cùm declarandum aliquid fuerit, reddetur: quod in margine Constitutionum littera quædam indicabit, cui alia similis in Declarationibus respondebit, et sic ordinatè procedetur, ejus favore aspirante, qui ordinis totius principium est, utpote perfectissima et infinita Sapientia.

ritatis et amoris illius lex, quam Sanctus Spiritus scribere, et in cordibus imprimere solet, potiùs, quàm ullæ externæ Constitutiones, ad id adjutura sit; quia tamen suavis dispositio Divinæ providentiæ suarum creaturarum cooperationem exigit, et quia Christi Domini Nostri Vicarius ità statuit, et Sanctorum exempla, et ratio ipsa nos ità docet in Domino; necessarium esse arbitramur Constitutiones conscribi, quæ juvent ad meliùs in via incepta Divini obsequii procedendum, juxta Instituti Nostri rationem.

2. Quamvìs primum illud sit, et maximi momenti in Nostra intentione, quod ad corpus universæ Societatis spectat, cujus unio, et bonum regimen, et conservatio in suo bono statu, ad majorem DEI gloriam in primis quæritur; quia tamen corpus hoc ex suis membris constat, et in ipsa exsecutione primo loco occurrit, quod ad singulos spectat, tam in ipsis admittendis, quàm in promovendis, ac deinde per vineam Christi Domini Nostri dividendis; † hinc exordium su- A

Declarationes in Procemium Constitutionum.

A. §. Congruus esse solet procedendi modus ab imperfectioribus ad perfectiora, præcipuè in iis, quæ pertinent ad praxim; cùm id primum in exsecutione occurrat, quod est in consideratione postre-

metur, eo favore, quem lux æterna Nobis ad honorem et laudem suam conferre dignabitur.

---

mum (nam hæc à fine ad media descendit) et sic in decem præcipuis partibus, ad quas reducuntur omnes Constitutiones, procedetur.

Prima de iis admittendis ad Probationem agit, qui nostrum sequi Institutum expetunt.

Secunda de iis dimittendis, qui ad illud non esse idonei videbuntur.

Tertia de iis, qui retinebuntur, conservandis, et in spiritu ac virtute promovendis.

Quarta de iis instituendis in litteris, et aliis mediis proximos juvandi, qui in spiritu et virtute in seipsis profecerint.

Quinta de cooptandis in corpus Societatis iis, qui sic fuerint instituti.

Sexta de iis, quæ in seipsis observare debent, qui in hoc corpus jam cooptati sunt.

Septima de iis, quæ observanda sunt erga proximos, distribuendo scilicet Operarios, et eos in Christi Domini Nostri vinea occupando.

Octava de iis, quæ faciunt ad mutuam, et cum suo capite unionem eorum, qui distributi sunt.

Nona de iis, quæ ad caput pertinent, et ad gubernationem, quæ ab eo ad corpus descendit.

Decima de iis, quæ universaliter ad conservationem, et augmentum totius corporis hujus Societatis in bono suo statu pertinent.

Hic est Ordo in Constitutionibus, et Declarationibus tenendus; finem illum intuendo gloriæ et laudis DEI Creatoris ac Domini Nostri, quem Nobis præfiximus.

PRIMA PARS
CONSTITUTIONUM.

De Admissione ad Probationem.

CAPUT I.
De eo, qui admittendi facultatem habet.

1. Facultas *a* admittendi ad Probationem, quorum et quanta sit, judicio Præpositi Generalis relinquatur, qui in ea communicanda considerabit, quid ad majus servitium DEI ac Domini Nostri conveniat.

a Inf. B. et c. 2. C. et c. 3. H. et p. 9. c. 3. §. 1.

2. Quando aliquis, qui idoneus videatur ad Nostrum Institutum sequendum, ad eum accederet, qui hujusmodi admittendi potestatem non habet; † mittere eum poterit ad A

Declar. in Cap. I.

A. §. Si commodè non possit aliquis hujusmodi ad Societatis Institutum idoneus, ad eum mitti, qui potestatem habet admittendi; interim dum ille admonetur, licebit cuique (si id necessarium esse, aut valdè convenire judicabitur) eum tamquam hospitem penès se retinere; donec responsum ab eo, ad quem relatum est de eo negotio, accipiat: et tunc juxta ordinem sibi præscriptum procedet.

illum, penès quem ea sit, vel scribere ei, significando qualis ille sit, et quibus præditus Dei donis, qui admitti petit; et exsequatur, quod ei in Domino præscriptum
B fuerit : si quidem ille † in absentia id præscribendi facultatem habebit.

b Parte 4. Proœm. A. et p. 10. §. 7.

c Inf. c. 4. §. 1. et D. et Exa. c. 1. §. 13.

d Exam. c. 1. A.

e Infrà c. 4. §. 1. et Exam. c. 1. §. 13.

3. Quia *b* refert plurimùm ad Divinum servitium, convenientem haberi delectum eorum, qui admittuntur, et *c* diligentiam adhiberi, ut intelligatur, quæ eorum sint dotes et vocatio; qui talem admittendi facultatem habet, si per seipsum id ipse non præstet, habeat in iis, qui assiduè apud se agunt, *d* aliquem, cujus operâ utatur ad cognoscendum eos, qui ingrediuntur, ad agendum cum illis, eosque examinandum : qui quidem prudentiâ præditus sit, et non ignoret agendi modum, qui cum tam variis generibus et conditionibus personarum est tenendus : ut majori cum intelligentia, et *e*

B. §. Qui ordinariè admittere poterunt in absentia, sunt Præpositi Provinciales : extraordinariè verò quivis Commissarius Præpositi Generalis, vel ejusdem Provincialis. At Rectoribus Collegiorum, et Præpositis Domorum magis consuetum erit committere, ut, quos idoneos judicabunt, Domi suæ, aut in Collegio possint admittere, cùm præsentes fuerint.

utriusque partis satisfactione negotium ad Dei gloriam transigatur.

4. Tam ille, penès quem est facultas admittendi, quàm is, cujus operâ ille utitur, habeat oportet cognitionem rerum Societatis, ac zelum boni progressûs ipsius; ut nullâ ratione dimoveri ab eo possit, quod in Domino convenientius ad Divinum servitium in hac Societate judicaverit: quod ut consequatur, † moderatus admodùm sit oportet in admittendi desiderio, et *f* ut liberior sit ab omni minùs ordinato affectu, ubi vitii hujusmodi occasio esse posset (ùt cum consanguineis et amicis) ille, in quo aliquid periculi hujusmodi timeretur, examinandi officio non fungatur. C

f Inf. c. 3. §. 16.

Quicumque autem eo fungetur, † in scri- D

C. §. Ut par est sollicitè cooperari motioni et vocationi Divinæ, curando ut augeatur in Societate numerus Operariorum vineæ Christi Domini Nostri; ità diligenter considerari oportet, ne quis admittatur, nisi qui donis illis DEI præditus sit, quæ hoc Institutum ad ipsius gloriam exigit.

D. §. Ubicumque admittendi facultas fuerit, liber completus Examinis sit oportet, et quidem in iis linguis, quæ ferè solent esse necessariæ. Hujusmodi sunt vernacula loci illius, ubi agitur, et Latina. *a* Illud autem Examen ei proponi debet, qui admitti

a Inf. c. 4. §. 5. et E. et Ex. c. 1. A. et c. 4. §. 41.

ptis habeat, quæ ad tale officium pertinent; quò meliùs et certiùs id possit præstare, quod in hac parte ad Divinum servitium quæritur.

---

cupit, antequam Domum ad communem cum aliis convictum ingrediatur.

b Inf. c. 4. D. et Exam. c. 1. A. Et b quidem impedimenta, quæ necessariò excludunt, etiam antequam ad primam Probationem admittantur, proponi debent.

Erit etiam scriptum alterum Examen, quod contineat ea, quæ sexto quoque mense per biennium Probationis proponi debent: aliud itèm perbreve, quo illi utentur, qui cum iis, qui ingredi volunt, colloquuntur; ut utrimque, id quod expedit, intelligatur, antequam ad primam Probationem quis admittatur. Iidem Officium etiam Examinatoris scriptum habere debent, et quod in eo continetur, exsequi curent.

CAPUT II.

De admittendis in Societatem.

1. In universum loquendo de iis, qui admittendi sunt, quò pluribus DEI donis naturalibus et infusis præditi ad promovendum juxta Societatis Institutum, Divinum servitium; et quò certioribus experimentis

perspecti fuerint; eò magìs idonei erunt, ut in eam admittantur.

2. Ut *a* particulatim de his loquamur, qui in Coadjutores admittuntur ad res temporales, vel exteriores curandas (*b* qui plures esse non debent, quàm qui necessarii sint ad sublevandum Societatem in iis rebus, in quibus † occupari alii non possunt sinè detrimentò majoris boni) esse eos oportet, quod ad animam spectat, bonæ conscientiæ, A

a Exa. c. 6. §. 1. et 7.

b P. 3. c. 2. §. 7. et p. 4. c. 3. §. 2.

Declar. in Cap. II.

A. §. Hujusmodi *a* ferè sunt magnis in Domibus Coqui et Dispensatoris occupationes, Emptoris, Janitoris, Infirmarii, Lotoris, Præfecti horti, eleemosynarum Curatoris (ubi ex eleemosynis vivitur) atque id genus aliæ esse possent. Quia tamen pro majori aut minori numero hominum, qui in Domibus vel Collegiis versantur, pro majore etiam vel minore distractione in hujusmodi exercitiis, magis vel minùs necesse esset hujusmodi Officiales ad hæc Officia omnino deputari; eorum prudentiæ, qui reliquis præsunt, id committitur: modò hanc curam sibi impositam sciant, ut finis meminerint, qui ad hujusmodi homines in Societatem admittendos movet: is est necessitas, *b* ut alii, qui in vinea Christi Domini Nostri laborant, vel litteris dant operam, ut postmodum in ea laborent, subleventur, quò se in rebus ad majus DEI ac Domini Nostri obsequium pertinentibus exerceant.

a P. 4. c. 10. H.

b Exa. c. 6. §. 3. p. 4. c. 6. B.

quietos, tractabiles, amatores virtutis ac
B perfectionis, propensos ad devotionem, qui
c Exa. c. 1. §. 9. et c. 6. §. 7. domesticis et externis ædificationi sint, † c qui sorte Marthæ in Societate contenti, et ad ejus Institutum bene affecti, eam juvare ad DEI gloriam exoptent.

3. Quod ad externa attinet, honestâ specie, sanitate, ætate, et viribus ad labores corporis, qui in Societate se offerunt, sufferendos præditi esse deberent; et qui habere, vel certè habituri esse aliquando talentum aliquod ad eam juvandam viderentur.

d Inf. c. 3. §. 14. et p. 2. c. 2. §. 4. 4. Admittere *d* homines difficili admodùm ingenio, vel inutiles Congregationi, licèt ipsismet non inutile foret admitti; considerantes tamen Instituti Nostri finem, ac procedendi modum, persuademus Nobis in Domino, ad ipsius majus servitium et laudem non expedire.

5. Qui ad hoc admitterentur, ut in rebus spiritualibus Societatem juvarent, considerando quid hujusmodi ministerium requirat,

---

B. §. Qui sic dispositus cerneretur, ut videretur diu in externis ministeriis non esse conquieturus, eò quòd ad studia, vel ad Sacerdotium affectus cognosceretur, non esset in Coadjutorem temporalem admittendus; nisi aptus ad progressum in litteris faciendum, quantum opus esset, videretur.

ut animæ proximorum juventur, sequentibus donis DEI ornari deberent.

6. Quod *e* ad intellectum attinet, doctrinâ sanâ vel aptitudine ad eam addiscendam, et in rebus agendis discretione, vel certè indole boni judicii ad eam acquirendam.

e Inf. c. 3. §. 13. et Exam. c. 5. §. 3.

7. Quod *f* ad memoriam, aptitudine ad percipiendum, et fideliter percepta retinendum.

f Exam. c. 5. §. 3.

8. Quod ad voluntatem, ut universæ virtutis et perfectionis spiritualis studiosi sint; quieti, constantes, strenui in iis, quæ ad Divinum servitium aggrediuntur; quique zelum habeant salutis animarum, et ea de causa ad Nostrum Institutum (*g* quod ad illas juvandas et disponendas ad ultimi sui finis de manu DEI Creatoris Nostri ac Domini, consecutionem, rectà tendit) sint affecti.

g Exam. c. 1. §. 2.

9. In *h* exterioribus exoptanda est sermonis gratia, ad agendum cum proximis pernecessaria.

h P. 7. c. 2. F.

10. Species honesta, quæ ædificationi esse solet iis, quibuscum agitur.

11. Bona *i* valetudo, ac vires, quibus ferre possint Instituti Nostri labores.

i Exa. c. 5. §. 4. et p. 2. c. 2. §. 4.

12. Ætas, quæ ad ea, quæ dicta sunt, conveniat: quæ *k* quidem, ut admittantur ad Probationem, excedere debet decimum

k Inf. c. 3. K.

quartum annum ; ut ad Professionem verò, vigesimum quintum.

13. Dona externa nobilitatis, divitiarum, bonæ famæ, et similia, ut non satìs sunt, si desint alia, ità, cùm alia suppetent, hæc non erunt necessaria : quatenus tamen ad ædificationem faciunt, reddunt magìs idoneos, ut admittantur, qui sinè ipsis alioqui essent idonei propter dotes alias prædictas, in quibus quò magìs præcelluerit, qui admitti cupit, eò magìs erit ad hanc Societatem aptus ad Domini DEI Nostri glo-
C riam ; † quò verò minùs excelluerit, eò minùs erit idoneus. Quæ tamen mensura omnibus in rebus teneri debeat, unctio sancta Divinæ Sapientiæ eos docebit, qui id curæ ad ejus obsequium ac laudem uberiorem susceperunt.

---

c Inf. c. 3. H. et I. *C*. §. Quamvis *c* aliquis undecumque idoneus ad Societatem omnibus his præditus esse debeat ; si tamen in aliquo quid eorum desideraretur, verbi gratiâ, vires corporis, vel ætas ad Professionem, vel quid simile, et in Domino judicaretur aliis DEI donis, quod ea ex parte deest, compensari ; omnibusque perpensis ad DEI obsequium fore, et ad Societati
d. Inf. c. 3. H. et K. propositum finem convenire, ut admitteretur ; *d* dispensare cum eo Præpositus Generalis poterit, vel etiam alii, quatenus eis communicata ab ipso facultas se extendet.

CAPUT III.

De iis, quæ impediunt, nè quis in Societatem admittatur.

1. QUAMVIS charitas et zelus animarum, in quo se Societas hæc exercet, juxta Instituti sui finem, omnia hominum genera complectatur, ut eorum serviat spirituali utilitati, ac ad beatitudinem consequendam in Domino juvet; ut tamen in Societatis ipsius corpus admittat, amplecti non debet, ùt dictum est, nisì quos judicabit ad propositum Societati finem utiles fore.

2. Ex *a* impedimentis ad admissionem, nonnulla eos qui vellent ingredi, (1) omnino excludunt: quia rationes efficaces nos ad id in Domino movent. Ea verò hujusmodi sunt.

a Inf. G. et Exam. c. 2. §. 6. et. p. 2. c. 2. B.

(1) Vid. C. 7. D. 42.

3. Aliquando *b* à gremio sanctæ Ecclesiæ abscessisse, Fidem abnegando inter infideles, vel incidendo in errores contra eam, in quibus † reprobatus fuerit per publicam A

b Exa. c. 2. §. 1. et B.

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Quamvis per publicam sententiam quis condemnatus non fuerit; si tamen error ejus publicus exstitisset, ac vehementer suspectus esset, et quòd in judicio conveniri posset, timeretur, admitti non debet. Verùm hoc judicium Præposito Generali relinquetur.

B sententiam ; vel se † more Schismaticorum ab Ecclesiæ unitate sejunxisse.

C 4. † Perpetrâsse *c* homicidium, vel † D esse *d* propter enormia peccata infamem.

c Ex. c. 2. §. 2.
d Ibid. et C.

B. §. Quod ad Schisma attinet, qui in terris Schismaticorum nasceretur, ità ut Schisma (1) generale peccatum esset patriæ, et non solùm particulare ipsius, non esset hic talem ob causam inter eos numerandus, qui à Societate excluduntur; (et tantumdem dictum sit de iis, qui in terris hæreticorum nascerentur) sed ille potiùs excludi intelligatur, qui esset infamis, excommunicatus, contemptâ auctoritate et providentiâ Nostræ sanctæ Matris Ecclesiæ, ità ut hæresis, vel schisma (2) peccatum sit particulare personæ, et non generale nationis aut patriæ.

(1) Vid. C. 1. D. 54.
(2) Vid. C. 1. D. 54.

C. §. Quod *a* ad homicidii impedimentum attinet, nulla (ùt nec in aliis) declaratio adhibetur. Num autem sit homicidium, necne, si dubitaretur, discernant Præpositi Generales; nec se faciles in hujusmodi dubiis exhibeant. Qui cum deliberatione homicidium perpetrari jussisset, si effectus est consecutus, quamvis manu suâ non occiderit, inter homicidas erit existimandus.

a Exam. c. 2. §. 2.

D. §. Infamia *b* propter enormia peccata ibi impedimentum esse intelligitur, ubi, qui sic peccavit, infamiam contraxisset. Si procul esset ab eo loco, tàmque seriò resipuisset, ut de eo nihil timendum videretur, posset in Domino admitti. Qualia verò sint, vel non sint hujusmodi enormia peccata, judicet Præpositus Generalis.

b Exam. c. 2. C.

5. † Assumpsisse *e* Religionis habitum, vel Eremitam cum vestitu monachali fuisse. E *e* Ex. c. 2. §. 3.

6. † Matrimonii *f* vinculo, vel servitutis legitimæ ligatum esse. F *f* Ex. c. 2. §. 4. et c. 3. C. et p. 2. c. 2. §. 5.

7. † Capitis *g* infirmitatem pati, unde G *g* Exam. c. 2. §. 5.

E. §. Non solùm si Professionem emisisset, sed si vel unum diem habitum (3) Religionis gestâsset, admitti propter rationes in Examine dictas non potest. Intelligendum est autem quòd habitum eo animo, ut sit Religiosus, non propter aliam causam, quæ posset accidere, induisset. (3) Vid. C. 1. D. 129. et C. 13. D. 7.

F. §. Quando hoc vinculum solutum esset, quòd à domino, vel à conjuge facultas concederetur, observatis aliis circumstantiis, quæ juxta sanam doctrinam, et usum sanctæ Ecclesiæ solent observari, impedimentum esse desinet.

G. §. In *c* omnibus his impedimentis expedit, ut nec Generalis Præpositus, nec Societas universa dispensare possit: quandoquidem in universum ità Societati convenit, ut in hujusmodi non dispensetur. *d* Sed si cerneretur aliquod ex his impedimentis in homine, quì talibus Dei donis ornatus esset, ut pro certo haberetur, Societatem ad DEI et Domini Nostri obsequium ejus operâ admodum juvari posse, si ille summo Pontifici, vel ejus Nuntio, vel summo Pœnitentiario supplicaret sibi concedi, ut in Societatem non obstantibus Constitutionibus admitti posset, Præposito ejus Generali non repugnante; posset idem Præpositus consensum ad eum admittendum præstare: dum tamen ostium non multis, imò nulli, qui raris (ùt dictum est) dotibus non sit præditus, aperiatur.

c Sup. §. 2. et Exam. c. 2. §. 6. et p. 2. c. 2. B. et p. 4. c. 3. §. 2.

d Exam. c. 2. D.

accidat obscurari, et parùm sanum esse judicium; vel si notabilem habeat ad illud dispositionem, ùt in Examine fusiùs tractatur.

h Inf. §. 16. 8. Cætera *h* impedimenta, quamvìs singula

H † à Societate non excludant, reddunt tamen minùs idoneum eum, qui admitti exoptat; et posset tanti momenti esse defectus, ut è servitio Dei non esset futurum, cum eo quemquam admitti.

9. Impedimenta autem hæc secundaria, de quibus modò est sermo, hujusmodi sunt. Quod ad interiora attinet, passiones vel affectus, qui domari non posse videantur; vel peccatorum habitus, de quibus non magna emendatio speretur.

10. Intentio minùs recta, quàm par esset ad Religionis ingressum, ut quæ cum humano aliquo fine sit admixta.

H. §. Quodvis ex his secundariis impedimentis ex

e Inf. 1. et sup. c. 2. C. se satis esse posset, nè quis admitteretur. *e* Sed quia accidere posset, aliquem hujusmodi defectum aliis præclaris DEI donis compensari, ac in Domino tole-

f Sup. c. 2. C. randum esse judicaretur; *f* id discernendum prudentiæ ejus, qui admittendi facultatem habet, relinquitur. Et ejusdem erit in hujusmodi casibus dispensare, habitâ nihilominùs ratione judicii Superioris, ad quem referendum erit, quidquid difficultatem ingereret, et quod statuerit, faciendum est.

11. Inconstantia, vel remissio animi notabilis, ex qua qui de ingressu agit, parùm utilis futurus credatur ad Societatis munera obeunda.

12. Indiscretæ devotiones, quæ in causa esse solent, ut aliquis in illusiones, et non exigui momenti errores incidat.

13. Litterarum *i* ignorantia, vel ingenii, aut memoriæ ad eas addiscendas, vel linguæ ad explicandum defectus, in illis, qui præseferunt intentionem, vel desiderium ulteriùs progrediendi, quàm solent Coadjutores temporales.

i Sup. c. 2. §. 6. et 7. par. 4. proœ. A.

14. Judicii *k* defectus, vel notabilis in proprio sensu obduratio: quæ omnibus Congregationibus multum solet facessere negotii.

k Sup. c. 2. §. 4. et p. 2. c. 2. §. 4.

15. In *l* exteriori homine, defectus in integritate corporis, morbus, debilitas, vel † notabilis deformitas.

l Ex. c. 3. §. 8.

I

I. §. Animadvertendum est, eos, qui deformitates, vel defectus insignes habent, ut gibbos, vel alia quæpiam monstruosa, sive sic nati fuerint, sive ex aliqua externa causa, ùt percussione et similibus, id acciderit, ad Societatem Nostram non esse idoneos; partim quòd res hujusmodi ad Sacerdotium obstare solent, partim quòd ad proximorum ædificationem, quibuscum ex Instituti nostri ratione

K † Ætas valdè tenera, vel plùs satis provecta.

L † Æs *m* alienum, vel civiles obligationes.

m Exam. c. 3. §. 6. et p. 2. c. 2. §. 5. *n* Sup. §. 8. 16. Quò *n* hujusmodi defectibus quis magis est obnoxius, eò minùs est idoneus, ut Deo Domino Nostro in hac Societate ad animarum auxilium serviat: *o* Sup. c. 1. §. 4. *o* et qui facultatem habet admittendi, videat, nè charitatis particularis affectus universali noceat, quæ ut magìs ad gloriam et honorem Christi Domini Nostri facit, ità semper præferri debet.

---

g Suprà H. et c. 2. C. versamur, minimè juvant; nisi ùt superiùs *g* dictum est, aliis eximiis virtutibus ac donis Dei compensarentur, cum quibus hujusmodi defectus corporis potiùs ad augmentum, quàm ad diminutionem ædificationis facturi viderentur.

h Sup. c. 2. §. 12. *K*. §. Quod *h* ad ætatem attinet 14. annis minorem, ut quis ad Probationem, aut 25. ut ad Professionem admittatur, si in quibusdam peculiaribus de causis antevertendum esse id tempus ad finem majoris Divini servitii nobis præfixum videretur, *i* Sup. c. 2. C. el p. 9. c. 3. §. 8. *i* penès Præpositum Generalem facultas erit prudenter ac circumspectè dispensandi: et idem, cùm provectior ætas fuerit, considerabit, an expediat, necne, ad universale bonum hujusmodi defectum tolerari.

L. §. De ære alieno diligenter consideretur, nè indè offendiculi vel perturbationis occasio oriatur; præsertim in obligationibus civilibus, de quibus jura disponunt; præter rationem, quæ habenda est, ædificationis.

CAPUT IV.

De modo admittendi.

1. QUIA Nobis in Domino valdè persuademus, ad hoc ut Divina et summa Majestas ministerio hujus minimæ Societatis uti dignetur, multùm referre, ut qui ad eam admittuntur, non solùm diu probentur, antequam in ejus corpus cooptentur, verùm etiam *a* ut valdè noti sint, antequam ad Probationem eam admittantur, quæ fit in communi convictu cum domesticis; expedit † *b* habitationem aliquam Nostræ communi conjunctam designari, ubi qui ad Probationem admittuntur, hospitum more duodecim dies, vel usque ad viginti, et ampliùs, prout Superiori videbitur, diversentur; ut id temporis de iis, quæ pertinent ad Societatem, *c* illi certiores reddantur, et Societas eosdem pleniùs in Domino Nostro cognoscat.

a Inf. §. 3. et sup. c. 1. §. 3.

A

b Exa. c. 1. §. 13. et H.

c Exa. c. 1. §. 13.

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. Cùm domus primæ Probationis distincta et conjuncta Nostræ habitationi esse non posset; curandum est, ut in Nostris Domibus aliqua habitatio separata ad id designetur; ut qui admittuntur, minorem habeant occasionem conversandi cum aliis, qui non fuerint à Superiore deputati.

2. In hanc Domum, quæ primæ Probationis dicitur, faciliùs admitti possunt, qui id optant; si clarè ad DEI et Domini Nostri JESU Christi obsequium idonei in hac Societate esse viderentur: et contrà, qui clarè non esse tales cernerentur, *d* consilio (et si quid aliud charitas suggerit) adjuti, ut alibi DEO ac Domino Nostro servire curent, statim dimitti poterunt.

d Exa. c. 2. §. 7.

3. Quòd si res non esset Societati tam clara, quàm oporteret, postquam qui admitti cupit, voluntatem suam proposuerit, *e* et de primis impedimentis decenter interrogatus fuerit, et summam Nostri Instituti, probationesque ac difficultates, quæ in eo sunt, intellexerit, quamvìs efficaciter desiderare videatur in Societatem admitti, *f* ut in ea vivat et moriatur † (quod quidem si deesset, ut plurimùm nemo ad primam

e Sup. c. 3. §. 3. usque ad 7. et Exam. c. 2. §. 1. usque ad 5.

f Exa. c. 3. §. 14. et p. 5. c. 1. A.

B

B. §. Si aliquis ob causas rationi consonas in Domum reciperetur, qui nondum obsequio Divino in hac Societate se dedicare omnino statuisset; perinde ùt hospes, et non ad primam vel secundam Probationem admittetur. Sed ea in re ultra triduum, qui aliis præest, non facilem se exhibeat, nec sinè facultate Præpositi Generalis, vel certè Provincialis id faciet: et difficiliùs, ubi Novitii fuerint, quàm ubi non fuerint, ea facultas concedi poterit.

Probationem admitti deberet) † responsum C
tamen ac sententia ultima aliquamdiu differatur; ut eo tempore res meliùs considerari, et DEO commendari possit, ac † diligentia D

C. §. Ut responsum et deliberatio ultima aliquamdiu differatur, et diligentia ad id, ut perspectior ille sit, adhibeatur, in universum quidem observari debet. Aliquando tamen peculiares ob causas (ut si quis videretur raris dotibus ornatus, et in periculo versari, nè per dilationem à proposito suo dimoveri, vel certè valdè sollicitari posset) compendio majori, quâ convenit diligentiâ adhibitâ, in Domum primæ Probationis esset admittendus; vel post examinationem ad alia Societatis loca transmittendus.

D. §. Diligentia ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoscendos adhibenda hæc est, ut compendio quodam Examinis, an aliquo *a* ex primis impedimentis, vel etiam ex secundariis, quæ tertio capite attinguntur (cujusmodi est bonæ valetudinis, vel integritatis corporis defectus, obligationes civiles, vel æs alienum) teneantur, intelligatur.

a Sup. c. 1. D. et Exa. c. 1. A.

Conferet *b* etiam, ut præter Examinatorem aliqui ex iis, quos Superior designaverit, agant, ac versentur cum eo, qui recipiendus sit: et intellecto etiam ejus nomine, et eorum quibus cognitus est, extra domum inquiri poterit, cujusmodi homo ille sit, si Domi nulli fuerit satis notus.

b Sup. c. 1. §. 3.

Juvabit etiam ad hoc ipsum, si frequenter ad Confessionis Sacramentum in Ecclesia nostra aliquamdiu accesserit, antequam Domum ingrediatur. Et si adhuc de eo dubitaretur; non parùm conferet, si in spiri-

g Sup. §. 1. et c. 1. §. 3. conveniens adhiberi, ut *g* magis cognoscatur, et ut de ejus constantia periculum fiat. Quantum autem differri oporteat, et quæ diligentia sit adhibenda, prudenti considerationi illius, qui admittendi facultatem habet, relinquendum est, qui semper majus DEI obsequium spectabit.

4. Postquam in Domino statuetur, quòd ad Probationem aliquem admitti conveniat; h Exa. c. 1. §. 13. et F. et p. 3. c. 2. C. *h* solitis vestimentis indutus, aut pro cujusque devotione (nisi aliud Superiori videbitur) ingredi poterit: et in prædicta Probationis Domo, seu in loco ad id destinato, ùt hospes constituetur: ac postridie, quomodo eo in loco se gerere debeat, ei declai Exa. c. 4. §. 6. et p. 3. c. 1. §. 2. rabitur; ac nominatim, *i* ne verbo, aut scripto (nisi Superiori aliqua de causa non levis momenti aliud videretur) cum externis, vel domesticis agat, præterquam cum iis, qui ad id designati à Superiore fuerint. Quod fit, ut liberiùs secum, et cum DEO perpendat vocationem suam, ac propositum Divinæ ac summæ Majestati in hac Societate serviendi.

5. Elapsis duobus aut tribus diebus post ingressum in Domum Probationis, examinari accuratiùs incipiat, prout in Officio Exa-

---

tualibus exercitiis constituatur: ut ea claritas de eo habeatur, quæ ad gloriam Dei Domini Nostri requiritur.

minatoris declaratur : *k* et relinquatur ei scriptum Examen, ut solus id maturiùs consideret : *l* postea eidem † ostendantur Diplomata Apostolica, ac Constitutiones, et Regulæ, in Societate ac Domo, quam ingreditur, observandæ; *m* et qui litteris operam dederunt, (1) de singulis facultatibus, in quibus versati sunt, singulas prælegant lectiones, et id coram eis, qui à Superiore ad ejus talentum in doctrina, et proponendi modo cognoscendum sunt constituti.

k Sup. c. 1. D. et Exa. c. 1. A.
l Exa. c. 1. §. 13. et G. et c. 4. §. 41. E
m Exam. c. 5. §. 6.
(1) V. C. 4. D. 67.

6. Eodem *n* hoc tempore primæ Probationis conscientiam suam Superiori, vel ei, quem ipse delegaverit, aperiet (nisi id negotii cum Superioris consensu in aliud tempus differretur) *o* et generaliter confitebitur (si nondum id fecisset) et illi quidem Confessario, qui à Superiore fuerit ad id destinatus. *p* Et cùm in libro ad id designato scriptum fuerit, et † manu ejus subscrip-

n Exa. c. 4. §. 36.
o Exa. c. 4. §. 10. et 41.
p Exa. c. 4. §. 4. F

E. §. Iis, qui Litteras Apostolicas Latinas non intelligerent, satis esset earum summam (ùt etiam Constitutionum, et Regularum) declarare. *c* Ex quibus ea pars ostendenda unicuique intelligitur, quæ ei est observanda; ex qua Summarium haberi potest, quod simul cum Examine unicuique relinquatur; ut per otium illud magis consideret.

c Exa. c. 1. G.

F. §. Si scribere nesciunt, alius coram eis eorum nomine scribet.

tum, quidquid domum tulit, et quòd contentus sit observare omnia ei proposita, postremò post reconciliationem accepto Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, ingredietur
q Exa.c.1.B. in Domum communis habitationis; *q* ubi cum aliis versari, et in secunda Probatione diutiùs exerceri solent Novitii.

G 7. Quod † dictum est de iis, qui tunc primùm ad Societatem admittuntur, bona
r Exa.c.7.§.8. ex parte cum illis observabitur, *r* qui à studiis, aut aliis locis Societatis, ubi diligenter examinati non fuerint, veniunt; qui quidem non ùt professi, vel Coadjutores formati, in corpus Societatis admissi sunt: ut quò majori cum luce procedetur, eò quisque constantior in sua vocatione maneat; et ipsa etiam Societas meliùs discernat, an conveniat ad majorem laudem et gloriam DEI et Domini Nostri illum apud se retinere.

G. §. **Præter dilationem admittendi ad primam Probationem (quâ uti cum iis, qui aliis in locis Societatis fuerint, non esset æquum) reliqua ferè omnia in eisdem locum habent: licèt quò magis noti sunt et firmi, minùs necesse sit eam diligentiam adhibere, quæ adhiberi solet ad cognoscendos, et stabiliendos eos, qui admittuntur ad Probationem.**

SECUNDA PARS.

Quæ ad eos dimittendos pertinet, qui admissi, parum apti in Probatione ad Societatem invenirentur.

CAPUT I.

Qui dimitti possint, et per quos.

1. Ut autem ad propositum huic Societati finem Divini obsequii, et auxilii animarum convenit conservari, et numero augeri operarios idoneos, ac utiles ad hoc opus promovendum; *a* ita dimitti eos oportet, qui tales non fuerint inventi; et successu temporis deprehendatur, vel quòd hæc non sit eorum vocatio, vel quòd ad commune bonum Societatis non conveniat, ut in ea maneant. Sed tamen ùt non faciles esse ad admittendum, ità neque ad dimittendum, imò minùs oportet: sed maturè omnino, et consideratè in Domino procedendum est. Et quamvìs causas ad dimissionem dignas eò graviores esse oportet, quò quis arctiùs

a Par. 10. §. 7.

A Societatis corpori conjunctus est; † quantumlibet *b* tamen quisque sit conjunctus, in quibusdam casibus separari ab ea posset, ac deberet: ùt sequenti capite videbitur.

b P.9.c.4.§.7.

2. Dimittendi facultas in primis ad universam Societatem pertinet, quando in

---

DECLAR. IN CAP. I.

a P.10.§.7.

A. §. Licèt *a* omnes (ùt in Constitutionibus dicitur) dimitti possint; alii tamen faciliùs, quàm alii, dimittentur. *b* Qui in Domum primæ Probationis admissi sunt, antequam cum aliis versentur, si eo tempore appareret non esse ad Societatem idoneos, faciliùs, quàm alii, possent dimitti.

b Inf. C. et c. 3. A.

In *c* proximo gradu illi sunt, qui in secunda Probatione in Domibus vel Collegiis, nullis adhuc votis ligati versantur, si experimento comperiretur, quòd ad majus DEI obsequium non foret, si in Societate manerent.

c Inf. C. et c. 3. A.

In *d* tertio gradu illi sunt, qui votis quidem sponte suâ se DEO obligaverunt; verùm in Scholasticos approbatos, vel Coadjutores Societatis formatos, exacto jam tempore Probationis solitæ, non sunt admissi.

d Inf. C. et c. 3. A.

In *e* quarto, et qui graviori consideratione et causâ indigeant, sunt Scholastici approbati.

e Inf. C. et c. 3. A.

In *f* quinto gradu, ubi quidem major erit difficultas, sunt Coadjutores formati, tam Spirituales, quàm Temporales; si post vota sua publica, licèt non solemnia, necessariò dimittendi viderentur.

f Inf. C. et c. 3. A. et p. 5. c. 4. B.

In *g* quibusdam casibus etiam Professi, cujuscumque gradûs et dignitatis in Societate sint, dimitti

g Inf. C. et c. 3. A. et p. 9. c. 4. §. 7.

Congregationem generalem conveniret. *c* [c P.9.c.3.§.1. et B.] Eadem erit penès Præpositum Generalem in omnibus, præterquam si quid ad ipsius personam pertineret. Penès reliquos ex Societate tantùm erit hujus facultatis, quantùm eis à capite collatum fuerit. † Præpositis tamen *d* Provincialibus amplam satis conferri [B] [d P.9.c.6.§.2. et p.10.§.8.] expediet, ac † debitâ *e* proportione, etiam [C] Præpositis localibus, et Rectoribus, quibus [e P.4.c.10.§.4. et p.10.§.8.]

---

possent, si retineri sinè detrimento illius, ac Divini obsequii non posse judicaretur.

Præter *h* quæ dicta sunt, quò magis alicui Societas [h Inf. C.] deberet, quòd de ipsa bene meritus esset; vel quò pluribus Dei donis ad eamdem in Divino obsequio juvandam præditus esset; eò majori cum difficultate esset dimittendus: ùt contrà, cui minus deberet Societas, quique minùs ad eamdem juvandam in Divino obsequio esset idoneus, faciliùs posset dimitti.

B. §. Quamvis Præpositus Generalis, in patentibus litteris ad Præpositos particulares missis, amplissimam eis facultatem impartiat, quò magis subditi eosdem venerentur, et humiliores ac submissiores se exhibeant; nihilominùs tamen per secretas litteras hæc potestas contrahi (prout convenire videbitur) et limitari poterit.

C. §. Quod *i* ad eos attinet, qui in prima Probatione et secunda sunt, necdum votis emissis, facul- [i Sup. A. et Infr.c.3. A.] tatem ad eos dimittendos habebit, quicumque ad eosdem admittendos eam habuerit: si tamen circumstantiæ aliquæ non id impedirent (cujusmodi esset,

f P.8.c.1.§.4. et p.9. c.6.§. 2. videbitur esse conferenda; ùt f eò meliùs in toto Societatis corpore subordinatio sanctæ

si in Domum aut Collegium, ubi manent, à Generali, vel Provinciali Præposito, vel ab aliquo, cujus habenda sit ratio, destinati fuissent: vel si de Societate ipsi tam bene meriti fuissent, ut eorum esset particularis ratio habenda.) In his enim, et similibus casibus dimitti aliquis per quemvis Præpositum non deberet; nisi causæ admodum urgentes et graves essent; ità ut minimè dubitaretur, Superiorum mentem hujusmodi futuram esse.

k Sup. A. et Inf. c. 3. A. Qui k jam votis se obstrinxerunt in Domibus aut Collegiis, et Scholastici præterea biennio Probationis exacto approbati, si dimittendi essent, Præpositus localis, nisi re communicatâ cum Provinciali, id facere non deberet. Provincialis autem, pro modo facultatis à Generali acceptæ, vel dimittere poterit, vel non poterit, quamvis Generalem non consuluerit.

l Sup. A. et Inf. c.3. A. et p.5.c.4.B. Coadjutores l formati, sive Spirituales, sive Temporales, nisi consulto et approbante Generali, dimitti non debent: nisi in quibusdam remotissimis locis (ùt in Indiis) hujusmodi facultatem Provinciali communicari oporteret: vel Generalis extra ordinem alicui, cui tamquam sibi ipsi fideret, et propter causas magni momenti eam communicâsset.

m Sup. A. et Inf. c. 3. A. et p.9.c.4.§.7. Erga m Professos minùs etiam hujusmodi facultas inferioribus Præpositis est communicanda; nisi res ad Præpositum Generalem delata, et gravi consideratione expensa foret, ità ut convenire ad Divinum obsequium, et commune Societatis bonum hujusmodi hominem dimitti, videatur; ùt si contumax,

n Inf.c.2.§.2. n vel incorrigibilis esset.

Obedientiæ servetur, *g* quò clariùs intelligent inferiores, se à suis immediatè Superioribus pendere; et quòd sibi conveniat plurimùm, imò necesse sit, in omnibus eis subesse, propter Christum Dominum Nostrum. *g* P.8.c.1.§.6.

CAPUT II.

De causis, propter quas dimitti aliquem conveniat.

1. Causas eas, quæ ad aliquem dimittendum sufficiant; ponderare coram Domino debebit prudens charitas Superioris, qui hujusmodi facultatem habuerit: sed generatim loquendo, quatuor earum genera fore videntur.

2. Primum, si in Domino judicaretur, contra ipsius honorem et gloriam fore, quòd is in hac Societate maneret, *a* qui videatur in quibusdam pravis affectibus aut vitiis, quæ Divinam offendunt Majestatem, *b* corrigi non posse: † quæ eò minùs tole- *a* P.10.§.7. A *b* Sup. c.1.C.

Declar. in Cap. II.

A. §. Quatenus defectus aliqui, qui contra Divinum honorem, et Societatis bonum esse dicuntur, debeant tolerari; cùm id ex multis circumstantiis par-

rari deberent, quò graviora essent, et plùs culpæ haberent; licèt aliis nullum offendiculum (quòd manifesta non essent) præberent.

3. Alterum est, si existimaretur in Domino, aliquem retinere, contra Societatis
c P. 1. c. 3. §. 16. bonum fore, quod c cùm universale sit, haud dubiè bono particulari alicujus præferri ab eo debet, qui sincerè Divinum obsequium
B quærit. Tale quid esset, † si in Probationum

---

ticularibus personarum, temporum, et locorum pendeat; discreto zelo eorum, quibus ea cura com-
a Inf.c.3.§.2. et 3. et Sup. c.2. A. missa est, relinqui est necessarium: a qui eò impensiùs rem Domino commendabunt, et diligentiùs cum aliis, qui ad cognoscendam DEI voluntatem juvare possint, communicabunt; quò eis difficilius negotium, magisque dubium videbitur.

B. §. Si ille, qui ingreditur, ipso in initio morbum aliquem, vel dispositionem ad illum detexit, et eâ conditione, ut periculum fieret sanitatis ejus, admissus est; cùm cerneretur non convalescere, nec labores Societatis ferre posse in posterum; dimitti, ac extra Domum, prout vera charitas dictaverit, juvari poterit.

Si ingressus est sinè ulla conditione, manifestatâ quidem infirmâ corporis habitudine, sed spe con-
(1) Vid. C. 1. D. 55. ceptâ, (1) quòd ad majora aptus esset futurus, quàm esse experimento comperiatur; quamvis etiam dimitti possit, animadvertendo, quòd sanitate ad nostrum Institutum necessariâ careat, magis erit consideran-

decursu aliqua impedimenta, vel insignes defectus, quos antea in Examine tacuisset, detegerentur; vel si † experimento comperirietur, *d* valdè inutilem fore eum, et per quem præpedienda magis, quàm adjuvanda esset Societas, propter ejus insignem ad quævis ejus munera ineptitudinem. Et

C

d P.4.c.6.N.

---

dum, num dimitti debeat, necne; et multò magis, si cùm sanus ingressus fuerit, in (2) obsequio Societatis in ægritudinem incidit. Tunc enim, si ipsemet contentus non esset, justum non foret, hâc solâ causâ à Societate dimitti.

(2) Vid. C. 5. D. 6. et 5o. §. 3.

Si in ingressu quis ægritudinem aliquam celâsset, cùm ea detegeretur, constat, liberiùs et justiùs eum dimitti posse. An autem revera sit dimittendus, necne, propterea quòd aliis dotibus magni momenti ad Divinum obsequium polleat; prudentiæ Superioris relinquatur. *b* Tantumdem sit dictum, si deprehenderetur, quòd in aliqua re alia, in Examine veritatem suppressisset. *c* Quòd si aliquod ex quinque impedimentis dissimulâsset, tunc non est æquum, ut in Societate maneat, juxta id, quod in prima Parte dictum est.

b Inf. §. 5.

c Exa. c. 2. §. 6.et p.1. c.3. §. 2. et G.

C. §. Si *d* bonum testimonium non referret ex Probationibus, quæ extra Domum fiunt, vel etiam Domi, nec ea remedia, quæ charitas ante dimissionem solet adhibere, sufficerent; conducibilius est eum dimittere, quàm in corpus Societatis homines, qui ad ejus Institutum non videntur convenire, admittere.

d Exa. c.4. §. 18. usque ad 24.

multò magìs dimitti oporteret, si damnum allaturus malo vitæ exemplo judicaretur; ac præcipuè, si inquietum se ostenderet,
D et † verbis, aut actibus offendiculum aliis
e Inf. §. 5. præberet: hoc enim tolerare, *e* charitatis non esset, sed vitii contrarii in eo quidem, qui tenetur conservare quietem, et bonum statum Societatis sibi commissæ.

4. Tertium, si judicaretur id fore contra Societatis, ac simul ipsius dimittendæ personæ bonum: quod ex parte corporis posset
f Sup. B. accidere, *f* si tempore Probationis in aliquo morbus, aut debilitas hujusmodi cerneretur,

---

D. §. Aliis offendiculum præbere ille intelligitur, qui suo exemplo peccandi occasionem eis præbet; et quidem ampliùs, si verba adjiceret suasoria, ut ad aliquid mali alliceret, præcipuè ad instabilitatem in
e P.8.c.1.§.5. et F. sua vocatione, *e* vel ad discordiam, vel si quid (3)
(3) V. C. 5. D. 54. C. 6. D. 2. et C. 9. D. 5. et 25. contra Superiores, vel commune Societatis bonum moliretur. In quibus enim talia locum haberent, rationi consentaneum non esset, ut ii in Societate manerent.

Quando non tam propter rationem vel magnitudinem peccati, quàm ob removendum offendiculum, quod aliis præbuit, dimitti aliquem necesse esset; si alioqui aptus esset, expendet prudentia Superioris, an expediat facultatem ei dare, ut ad locum alium Societatis, valdè remotum, eamdem non egrediendo, proficiscatur.

cum qua eum non posse progredi in laboribus, quos Noster procedendi modus requirit ad DEO in eo serviendum, videretur: ex parte rerum animi, *g* quando, qui ad Probationem admissus fuit, se componere ad vitam sub obedientia, et juxta modum procedendi Societatis ducendam non posset; quòd nequeat, vel nolit proprium suum sensum, aut judicium infringere; vel propter alia impedimenta, quæ à natura, vel à consuetudine promanarent.

g. P. 1. c. 2. §. 4. et c. 3. §. 14.

5. Quartum, si cerneretur id fore contra bonum aliorum, qui de Societate non sunt: *h* ut si detegeretur vinculum matrimonii, vel servitutis legitimæ, vel *i* æs alienum magni momenti: quibus in rebus, dum *k* initio examinaretur, veritatem subticuisset.

h Ex. c. 2. §. 4. et p. 1. c. 3. §. 6.

i Exa. c. 3. §. 6. et P. 1. c. 3. §. 15. et L.

k Sup. B.

Quævis harum quatuor causarum satis esse videtur, ut Deo gratius fore judicemus, honestè dimitti eum, in quo locum habuerint, *l* quàm imprudentem in eo retinendo charitatem exercere.

l Sup. §. 3.

CAPUT III.

De modo dimittendi.

A 1. CUM iis, qui dimittendi erunt, † observari eum modum conveniet, qui in conspectu DEI dimittenti, dimisso, et aliis do-

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Animadvertendum est, quòd Constitutiones de eo modo dimittendi loquuntur, cùm palàm id, ac propter causas manifestas efficitur. Sed præter hos nonnulli occultè dimitti possunt; quando causæ (quæ plurimæ, et quidem ex illis aliquæ sinè peccato esse possent) essent occultæ; et, si non dicerentur, in aliis aliquid perturbationis timeretur. Tunc enim conducibilius est aliquo prætextu (ùt Probationum) extra Domum mitti, quàm si eorum dimissio publicaretur.

a Sup. c. 2. A. Ad *a* hos hoc modo dimittendos, satis erit, si Præpositus, qui ad id facultatem habuerit, re Domino commendatâ, et unius aut plurium auditâ sententiâ (si judicaverit in Domino cum eis rem esse conferendam) statuat, quod facto opus sit, et exsequatur.

b Sup. c. 1. A. et C. Notandum *b* est etiam, ea, quæ de modo dimittendi dicuntur, iis magis convenire, qui in Probationibus versantur; minùs autem illis, qui in corpus Societatis cooptati sunt; ùt Scholastici approbati,

mesticis et externis magis satisfaciat. Quod attinet ad dimittentem ob causas superiùs dictas, tria observentur.

2. Primum *a* est, ut oret ipse Dominuum, et Domi orari ea intentione curet (quamvìs quis sit, pro quo oratur, non intelligatur) ut docere Dominus Noster dignetur ea in re, de qua agitur, suam sanctissimam voluntatem. *a* Sup. c. 2. A.

3. Alterum, *b* ut id conferat cum aliquibus, seu aliquo ex domesticis, qui ad hoc negotium aptiores ei videantur; et audiat, quid illi sentiant. *b* Sup. c. 2. A.

4. Tertium, ut omnem exuendo affectum, et majori DEI gloriâ præ oculis constitutâ, ac communis boni, tum etiam (quoad ejus fieri poterit) particularis ratione habitâ, expendat hinc indè causas, et statuat, an dimittere debeat, necne.

5. Quod ad dimissum attinet, tria itidem observentur: primùm exteriùs, ut recedat ex Domo, quantum fieri possit, (1) sinè (1) Vid. C. 9. D. 30.

et Coadjutores formati; ac multò minùs Professis, in quibus charitas, et discretionis donum à Spiritu sancto datum docebit modum, qui in eis dimittendis tenendus sit: si DEUS permitteret, ut hoc facere esset necessarium.

B dedecore vel ignominia, ac † secum omnia sua ferat.

6. Alterum interiùs, ut eum dimittere Superior curet, conservatâ, quantum fieri potest, charitate ac benevolentiâ erga Domum, et quanta cum consolatione in Domino fieri poterit.

7. Tertium, ut circa statum vitæ studeat eum dirigere, ut aliquam convenientem viam serviendi DEO ineat, vel in Religione, vel extra eam; prout Divinæ voluntati convenientius fore videbitur. Demum consilio et oratione, et si quid aliud charitas dederit, juvare curet.

8. Ut satisfiat aliis domesticis, et externis, tria etiam observentur. Primum est, ut quantum fieri poterit, curetur, nè quid perturbationis in alicujus animo propter

---

c Exa.c.4.B. *B.* §. Ea *c* quæ ipsius esse constet, difficile non est statuere, ut secum ferat. Verùm in iis, quæ vel expendisset, vel dedisset Societati, vel alioqui, si accidisset, ut ficto animo in Domo vel Collegio ipsius habitâsset, prudentiæ Superioris dimittentis relinquetur, ut habitâ ratione, tum æquitatis, tum

(3) V. C. 5. D. 8. ædificationis, statuat, (3) num illi aliquid ampliùs, quàm quod invenitur de rebus ipsius, dari debeat, necne: et si ampliùs, quantum.

dimissionem maneat, † ratione redditâ, quantum satìs erit, quibus reddi opus sit: abstinendo, quantum fieri poterit, à defectibus, qui publici non fuerint, declarandis; quamvìs in eo, qui dimittitur, nonnulli deprehensi fuissent. C

9. Alterum, nè malè affecti maneant (2) erga dimissum, et quantum fieri possit, nè de eo malè sentiant; sed potiùs ejus vicem doleant, et in Christo eum diligant, ac Divinæ Majestati in suis orationibus, ut eum dirigere, et ei misericordiam impendere dignetur, commendent.

(2) Vid. C. 1. D. 119.

10. Tertium, ut detur opera, ut ejus exemplo juventur, si qui minori cum ædificatione quàm par esset, Domi versantur; et timeant, nè sibi tantumdem accidat, si nollent proficere: et externi itidem, quibus id innotuerit, ædificationem accipiant, quòd Domi non toleretur id, quod tolerari ad DEI gloriam non debet.

C. §. Reddere rationem causarum, propter quas aliquis dimittitur, vel non reddere in communi, vel in particulari, magis vel minùs conveniet: prout is, qui dimittitur, in majori vel minori existimatione et magis aut minùs Domi et foris charus fuerit.

CAPUT IV.

Quomodo se gerat Societas cum iis, qui suâ sponte recederent, vel quos ipsa dimitteret.

1. QUI dimittuntur, vel injussi discedunt, A si ad alium locum Societatis se conferant, † videntur nobis in Domino admittendi non esse; nisì priùs, qui dimisit, vel qui loco præest, unde discessit, vel Præpositus Generalis, aut qui ejus vices gerit, admonitus suum præstiterit assensum; nè defectus cognitionis rerum, aut personarum, alicujus erroris in DEI offensam causa sit.

2. Communicationem autem facultatum, aut gratiarum, quæ iis ùt Societatis membris concessæ fuerant, simul atque membra esse desierint, constat cessare.

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. Quamvis in genere dicatur, eum qui sponte suâ vel dimissus recessit, in aliam Domum admitti, nisi consulto priùs Præposito, in cujus Domo vel Collegio fuit, et ejus exspectato responso, non debere; nihilominùs tamen prudentiæ Præpositi Domûs, ad quam rediit, relinquetur, ut consideret, *a* an tamquam hospes sit admittendus, vel non; donec responsum accipiat à Superiore, cujus voluntatem exsequi debet.

a P.1.c.1.A.

3. Declaretur *a* iis, qui dimittuntur quòd absoluti maneant à votis simplicibus, si ea juxta formulam Societati consuetam (quæ in quinta Parte videbitur) emiserint; quòdque nullâ aliâ dispensatione indigeant.

a Exa. c. 6. §. 8. et A. et c. 7. §. 1. et 2. et p. 5. c. 4. B.

4. Ad eos reducendos, qui sinè licentia recederent, si priùs parùm idonei ad Societatem habebantur, nullâ diligentiâ opus erit; sed potiùs dirigantur ad aliud Institutum, ubi DEO servire possint, relaxato illis voto, ut omnes scrupuli eis eximantur.

5. Si hujusmodi essent, ut DEO gratum fore videretur, eos non sic relinquere, præcipuè si ex aliqua vehementi tentatione, aut ab aliis decepti egressi videantur, † diligentia adhiberi ad eos reducendos poterit; et privilegiis ad negotium hujusmodi concessis à Sede Apostolica, quantum Superiori in Domino videbitur, uti licebit. Et cùm aliquis horum sic reductus esset, † relin-

B

C

B. §. (1) Qui à Societate discedunt, quamvis ad eam idonei videantur, si aliam Religionem ingressi, et ejusdem habitu induti fuissent, nec litigandum esse Societati, nec procurandum videtur, ut eos reducat. Si habitum Religionis non induissent, poterit ea diligentia adhiberi, quam ordinata et prudens charitas dictaverit, ad eos reducendos ad illum locum, ubi in Domino judicatur, quòd Deo servient.

(1) V. C. 1. D. 24.

C. §. Quod ad satisfactionem attinet eorum, qui

quetur prudentiæ ejusdem Superioris ut videat, num satisfactione aliquâ opus sit, et quantâ; an melius censeat omnino in spiritu mansuetudinis procedere. Qua in re et ejus qui reductus est, bonum, et ædificatio domesticorum spectanda est.

D 6. Si quis sponte suâ ad Collegium vel Domum, unde sinè facultate recesserat, rediret, et alioqui idoneus ad Deo serviendum in ea judicaretur; considerandum erit, † an veram perseverandi voluntatem afferat, et an sit paratus ad quamvis satisfactionem et Probationem. Quòd si secùs esset, ùt qui veræ pœnitentiæ signa non ostendit, admitti non merebitur.

---

sponte suâ redeunt et admittuntur, vel reducti redeunt; cùm ejus satisfactionis scopus sit aliorum ædificatio, et ejusdem qui rediit, profectus; ex circumstantiis personarum, temporis, et locorum, num fieri debeat, necne; et si fieri debet, quanta ea futura sit, judicabitur: et hæc omnia prudentiæ Superioris, in cujus Domum vel Collegium ingreditur, committi oportet.

D. §. Cùm de illorum, qui sponte suâ redeunt, constantia dubitaretur; in aliquo Xenodochio, vel aliis Probationibus possent constitui, ubi pauperibus Christi ex ipsius amore aliquamdiu inserviendo, suæ stabilitatis et constantiæ specimen præbeant; quod et ad expurgandam præteritæ levitatis culpam pars quædam satisfactionis esset.

7. Si, qui fuit meritò dimissus, ad eamdem Domum, unde dimissus est, rediret, ad quamvis satisfactionem paratus; si adhuc eædem rationes, propter quas fuit dimissus, manerent, perspicuum est, non esse admittendum: si non manerent, et qui dimisit, judicaret DEO gratum fore, ut denuò reciperetur in eamdem, vel aliam Domum; admoneat Generalem, vel Provincialem Præpositum, et quod ab eo præscriptum fuerit, exsequatur.

8. Sive recesserit sponte suâ, sive dimissus, qui redit, si admittitur, denuò examinari debet, *b* et generalem Confessionem facere ipso in ingressu, ab ultima, quam fecit, inchoando: et aliis Probationibus et experimentis exercebitur: prout Superiori, habitâ semper ratione ædificationis universalis et particularis, ad gloriam DEI videbitur.

b Exa. c. 4. §. 41.

TERTIA PARS.

De iis conservandis et promovendis, qui in Probatione manent.

CAPUT I.

De conservatione in iis, quæ ad animam et profectum in virtutibus pertinent.

1. Ut in iis admittendis, quos ad Nostrum Institutum vocat DEUS, talentum ad id conveniens concedendo; et in dimittendis illis, qui cùm eo careant, se à Divina sapientia non esse vocatos ostendunt, consideranda sunt, quæ superiùs attigimus; ità in eis conservandis in sua vocatione, qui retinentur et probantur in Domibus et Collegiis, et in eisdem juvandis, ut sic proficiant in via Dei, spiritu, et virtutibus; ut sanitatis et virium corporis, quæ ad laborandum in vinea Domini necessariæ sunt, ratio habeatur; consideratione ac providentiâ debitâ opus est. Et ità agetur, primo loco quidem de iis, quæ ad animam; secundo de iis, quæ ad corpus pertinent.

2. Quod ad animam attinet, cùm tanti referat, eos qui in Probationibus versantur, ab omnibus imperfectionibus et quibusvis impedimentis majoris spiritualis profectûs removere; multum ad id *a* confert, † omnem communicationem per verba et scripta ut abjiciant cum iis, qui in proposito sibi Instituto intepescendi causa esse possent; et ut in via spirituali incedendo, † cum iis A B

[a] Exa. c. 4. §. 6. et p. 1. c. 4. §. 4.

Declar. in Cap. I.

A. §. Si in aliquo loco sollicitatur, vel perturbatur aliquis ab hominibus, qui in via spiritûs non bene procedunt; videat Superior, num eumdem in alium locum transmitti expediat, ubi Divino obsequio commodiùs insistat, et tunc Superior, ad quem mittitur, certior fieri debet de rebus ipsius, quantum sit satis ad eum magis juvandum, et alios quibus præest.

B. §. Si aliquando permittendum videretur, ut consanguineos vel amicos, quos, cùm esset in sæculo, habebat, alloqueretur; coram aliquo à Superiore designato id fiat, et breviter: nisi particulares ob causas is, qui supremam curam habet, aliud statueret. Sic etiam, si aliquis ex iis, qui Domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtentâ facultate, litteris ei ostensis, quem Superior destinaverit, id faciet. Si ad eumdem litteræ mitterentur, ei primò reddentur, qui à Superiore fuerit constitutus; qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatæ; prout in Domino expedire ad melius ipsius bonum, et DEI gloriam existimabit.

duntaxat personis, et iis de rebus agant, quæ juvent in Divino obsequio ad id consequendum, quod in ingressu Societatis sibi ùt scopum præfigebant.

b Exa. c.4.§. 25. 3. Eadem b de causa egredi Domo non debent, nisì † quando, C et c cum quo socio Superiori visum fuerit. c P.4.c.4.F. Nec Domi hi cum illis pro suo arbitratu colloquantur, D † sed cum iis tantùm, qui à Superiore præ-

---

C. §. Considerabit Superior, num aliqui, quibus confidendum videatur, soli mitti possint; et si qua etiam quibusdam facultas (6) generalis dari debeat, vel non; sed singillatim eam peti, quandocumque Domo egrediuntur, oporteat.

(6) V.C.1.D. 57.

D. §. Ut plurimùm Novitios inter se conversari non convenit; sed silentium invicem observare, nisi in rebus, in quibus loqui necesse sit. Agent verò potiùs cum maturis ac prudentibus, qui scilicet à Superiore cuique fuerint designati. Sic etiam, si duo in eodem cubiculo lectulos suos habeant, alter eorum hujusmodi sit, ut minimè dubitetur, quòd alter ejus societate proficiat; et eamdem ob causam inter cubicula, quæ seorsum unicuique juniorum assignantur, par est aliquos ex antiquioribus intermisceri.

Sinè facultate autem à Superiore accepta, ordinariè unus cubiculum alterius non ingredietur: et, si cum ea facultate ingressus fuerit, ostium semper apertum mancat, quamdiu cum alio ibidem fuerit; ut et Superior, et Officiales ad id destinati, quandocumque eis visum fuerit convenire, ingredi possint.

scripti fuerint : quorum exemplo et spiritualibus colloquiis ædificationem accipiant, non autem offensionem, et proficiant in Domino.

4. Omnes diligentissimè curent portas sensuum suorum (oculorum præcipuè, aurium, et linguæ) ab omni inordinatione custodire; ac se in pace, et vera humilitate interna conservare, et eam in silentio, cùm id observandum est, cùm autem loquendum, in circumspectione et ædificatione verborum, et modestia vultûs, ac maturitate incessûs, motuumque omnium, sinè ullo impatientiæ, aut superbiæ signo exhibere : in omnibus procurando atque optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo suo tamquam sibi superiores ducendo, et exteriùs honorem ac reverentiam, quam exigit cujusque status, cum simplicitate et moderatione Religiosa exhibendo : atque ità fiet, ut se mutuò considerantes, in devotione crescant, Deumque Dominum Nostrum laudent, quem quisque in alio, ùt in illius imagine, agnoscere studeat.

5. In refectione corporis curandum est, ut temperantia, modestia, et decentia interiùs et exteriùs in omnibus observetur. Præmittatur (1) benedictio, et sequatur

(1) C.1.D.99. et C.4.D.60.

actio gratiarum, quas omnes agere debent cum ea, qua par est devotione et reverentia. Et dum corpus edendo reficitur, sua etiam animæ refectio præbeatur, libro aliquo pio potiùs, quàm difficili, quem capere, et à quo omnes juvari possint, legendo: vel id temporis *d* aliquis, cui à Superiore id injungetur, concionabitur, vel † aliquid simile ad DEI gloriam fiet.

d Inf. §. 21. et S.
E

6. Omnes, quamdiu corpore bene valent, in spiritualibus, vel exterioribus rebus habeant, in quo occupentur. Et qui Officium vel ministerium aliquod certum habent, ùt de auxilio providendum est eis, si sit necessarium, ità *e* cùm vacant, aliis rebus occupari deberent; nè otium malorum omnium origo, quoad ejus fieri possit, Domi Nostræ locum habeat.

e P. 4. c. 10. §. 6.

7. Ut *f* experiri incipiant sanctæ Paupertatis virtutem, doceantur omnes, quòd nullâ re (2) tamquam propriâ uti debeant: *g* quamvis necesse non sit Probationis tempore † possessione bonorum suorum se abdicare; nisi id Superior post elapsum primum annum

f Exa. c. 4. §. 4. et p. 6. c. 2. §. 11. et H.
(2) V. C. 5. D. 50. §. 4. et D. 59.
g Inf. §. 25. et Exa. c. 4. §. 2. 3. et 5. et p. 4. c. 4. E. et p. 6. c. 2. H.
F

E. §. Simile quid erit, litteras, quæ ad ædificationem faciunt, legere; et si qua alia exercitatio aliquando convenire videretur.

F. §. Possessione bonorum suorum se abdicare,

juberet, judicans in hujusmodi bonis tentationum occasionem, et minùs proficiendi in spiritu habere aliquem, ùt qui illis adhæreat aliquo immoderato amore vel confidentiâ; et † tunc qui se exuit bonis suis, sequatur Christi consilia: *h* pro sua tamen devotione ad hoc potiùs, quàm illud opus dispensare bona sua, vel eorum partem poterit: prout in Domino intellexerit ad Divinum beneplacitum magìs convenire, ùt in Examine dictum est. G *h* Exa.c.4.§.5.

---

tam de propriis bonis intelligendum est, quæ habet penès se vel alios, quàm de jure vel actione, quæ ei competit ad bona, quæ sperat; sive sæcularia illa, sive Ecclesiastica sint. Quando hoc fieri debeat, Præpositi Generalis, vel ejus, cui ille facultatem communicaverit, arbitrio relinquetur.

G. §. Ante ingressum quivis de bonis suis temporalibus pro suo arbitratu statuere potest. Sed postquam ingressus est, tam de Ecclesiasticis, quàm de sæcularibus disponat oportet, ità ùt decet virum spiritualis vitæ sectatorem.

Ideoque *a* cùm existimaret, in consanguineos ea esse dispensanda, committere id debet judicio (7) unius, vel duorum, vel trium virorum, qui et doctrinâ et pietate commendentur, et eisdem acquiescere; et quod illi sentient, perfectius, et DEO ac Domino Nostro gratius esse, habitâ omnium circumstantiarum ratione (ùt in Examine paginâ 19. fusiùs dicitur) exsequi debet. *a* Exa.c.4.§.3. et 5. et A. (7) V. C. 2. D. 76.

8. Intelligant etiam, quòd mutuò dare, vel accipere, vel dispensare quidquam de iis, quæ Domi sunt, minimè possunt, nisì Superior conscius consensum præstiterit.

9. Qui in ingressu ipso, vel post ingressum ad Obedientiam, motus suâ devotione, vellet bona sua, vel eorum partem in Socie-
H tatis subsidium dispensare; † haud dubiè opus faceret majoris perfectionis, alienationis, et abnegationis universi amoris proprii, non descendendo tenero quodam affectu ad particularia loca, nec juxta illum sua bona huic potiùs, quàm illi applicando: quin potiùs exoptando majus et universalius

---

H. §. Rectores vel Præpositi Locales, vel Provinciales, vel quicumque alii, cum quibus aget, qui sic habet in animo sua bona dispensare, ùt in cæteris rebus, ità et in hac, quod perfectius est, quodque majoris meriti in Divino conspectu, ei repræsentare debent. Nihilominùs, si in eo propensio animi ad locum unum potiùs, quàm ad alium (quamvìs imperfectum id sit) cerneretur; etiamsi judicio Superioris suum submittere vellet, certiorem tamen reddere Præpositum Generalem poterunt, vel eum, qui ejus gerit vices, an sit aliquid hujusmodi imperfectionis tolerandum; sperando quòd ea cessabit aliquando, supplebitque Divina bonitas, quod ad suam majorem gloriam, et majorem ipsius perfectionem deesse cernitur.

bonum Societatis (quæ tota *j* ad majorem DEI gloriam , ac universale bonum , et utilitatem animarum instituta est) hoc judicium ei relinquat, qui ejus universæ curam habet, num applicari huic loco potiùs quàm illi (3) in eadem Provincia debeant : quandoquidem ille meliùs , quàm quisquam alius intelligere potest , quid conveníat , et quid maximè urgeat in omnibus ejus locis , *i* ratione habitâ Regum , Principum , ac aliorum Potentatuum ; nè eis causa ulla offensionis detur : sed ad majorem ædificationem omnium , et spiritualem utilitatem animarum , et gloriam DEI omnia cedant.

j P. 4. c. 17. §. 8.

(3) V. C. 2. D. 23. et C. 3. D. 16. et 39.

i P. 10. §. 11. et B.

10. Doceantur , quomodo ab illusionibus dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caveant , et quomodo se contra omnes tentationes tueantur : simul rationes sciant , quæ adhiberi possint , ut eas superent ; *k* et ad veras solidasque virtutes consequendas insistant , sive plures adsint visitationes spirituales , sive pauciores. Curent verò semper in via Divini servitii progressum facere.

k P. 10. §. 2.

11. Utantur *l* quotidie conscientiæ suæ examinatione consuetâ , *m* et octavo quoque die saltèm ad Confessionis et Communionis sacramenta accedant , nisi aliqua de causa aliud Superiori videretur ; et unus

l P. 4. c. 4. §. 3. et 4.

m Inf. Q. et Exa. c. 4. §. 25. et p. 4. c. 4. §. 3. et B. et p. 6. c. 3. §. 2.

n Inf.Q.et p. 6.c.3.§.2. omnium sit Confessarius *n* ab eodem Supe-
I riore constitutus : † quod si fieri non poterit, quisque certè suum stabilem habeat Confes-
o Inf. §. 12. et Q. sarium , *o* cui ipsius conscientia prorsus aperta sit : qui quidem Confessarius non ignoret , quos casus sibi Superior reservat.
(4) V.C. 2. D. 60.C.5.D.51. et 57.C.7.D. 45.C.9.D.43. C. 16. D. 17. Illi autem reservabuntur , (4) quos ab eo cognosci necessarium videbitur , aut valdè conveniens , *p* quò meliùs et remedium
p P. 4. c. 10. §. 5. adhibere possit, et suæ curæ commissos præservare ab omnibus , quæ nocitura sunt.

q P. 4. c. 10. §. 7. 12. Perutile *q* erit, esse Domi aliquem
K † virum fidelem , et in rebus spiritualibus sufficienter versatum , qui instruat eos ac doceat , quomodo et interiùs et exteriùs sese habere debeant , et ad id eos hortetur , et in memoriam redigat , et amanter admoneat ; quem omnes, qui in Probatione sunt, diligant , ad quem in suis tentationibus confugiant, cui confidenter sua omnia detegant;

I. §. Convenienter non posset fieri propter multitudinem , vel quòd aliquis ab alio Confessario magis , quàm ab ordinario juvari posse videretur , propter causas , quæ possent accidere ; quas considerabit Superior , et quod in Domino judicaverit convenire , providebit.

K. §. Hic erit Magister Novitiorum , vel quem Superior ad hoc munus ùt aptiorem constituet.

et à quo consolationem et auxilium in omnibus sperent in Domino. Et admoneantur, quòd nullam debeant celare tentationem, quam huic, vel *r* Confessario, vel *s* Superiori non aperiant; imò verò totam animam suam illis integrè manifestam esse pergratum habeant: nec solùm defectus aperiant, sed etiam *t* pœnitentias, vel mortificationes, et devotiones, ac virtutes omnes; voluntate purâ optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent; nolentes suo proprio sensu duci, nisì conveniat cum judicio illorum, quos Christi Domini Nostri loco habent.

r Sup. §. 11. et inf. Q.

s Exa. c. 4. §. 34. etc. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 2.

t Inf. c. 2. §. 5. et Exa. c. 1. §. 6. et p. 6. c. 3. §. 1.

13. Antevertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis: ùt cùm quis animadvertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abjectioribus, quæ ad humiliandum ipsum utiles futuræ videantur: et sic de aliis pravis animæ propensionibus.

14. Præterea honestatis et decentiæ ratione, convenit † fœminas non ingredi Domos Nos- L

L. §. Ut fœminæ non ingrediantur Domos, nec Collegia Societatis, ferè semper debet observari. Sed si illæ eximiâ charitate, vel auctoritate simul cum charitate essent conspicuæ; prudentia Superio-

tras, nec Collegia, sed tantùm Ecclesias :
M et arma nulla, nec † instrumenta rerum vanarum Domi haberi; sed tantùm ea, quæ faciunt ad finem illum Divini servitii et laudis, quem sibi præfixit Societas.

N 15. † In *v* correctionibus et pœnitentiis
v P.9.c.2.§.4. et c.3.§.11. injungendis, qui modus teneri debeat, prudenti charitati Superioris, et eorum, quos sibi substituerit, relinquetur : qui in eis rationem habebunt dispositionis personarum, et ædificationis universalis, et particularis
x Exa. c. 1.§. 6. et c. 4. §. 33. et 41. earum, ad gloriam DEI. *x* Pœnitentias verò hujusmodi promptâ voluntate quisque admittere deberet, cum vero emendationis, et

---

ris justas ob causas, ut illæ (si id optarent) videndi gratiâ ingrederentur, posset dispensare.

M. §. Cujusmodi essent instrumenta ad ludendum, vel ad rem musicam, libri etiam profani, et alia id genus.

N. §. In correctionibus (licèt prudentiâ rebus particularibus adhibitâ hunc ordinem mutare possit)
b P.8.c.1.G. est advertendum, *b* quòd primò in charitate ac dulcedine, qui peccant, sunt admonendi : secundò in charitate quidem, sed eo tamen modo, ut eis confusio et rubor injiciatur : tertiò amori, ea, quæ timorem incutiant, adjicientur. De publicis autem defectibus publica debet esse pœnitentia; iis tantùm, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis.

spiritualis profectùs desiderio, etiam si propter defectum non culpabilem injungerentur.

16. Syndicus *y* Domi constituatur : cujus erit Officium, observare in omnibus quod ad honestatem et decentiam externam pertinet; Ecclesiam et Domum perlustrando; et si quid non conveniat, adnotando, et Superiori referendo, vel eumdem, qui errat, commonefaciendo; si id facultatis ei, ut utiliùs in Domino suo fungatur Officio, tribuetur.

y P.4.c.10.§.7. et c. 17.§.7.

17. Curent *z* omnes ex morbis corporis fructum capere, non solùm sibi, sed etiam ad aliorum ædificationem; non impatientes aut morosos se exhibendo, sed potiùs patientiam magnam habendo et præseferendo, ac obedientiam Medico et Infirmario præstando, verbis piis et ad ædificationem facientibus utendo, quæ ostendant ægritudinem acceptari ùt donum de manu Creatoris ac Domini Nostri; quandoquidem non minus donum est, quàm sanitas.

z Inf. c. 2. G. et Exa.c.4.§. 32.

18. Idem *aa* sapiamus, idem, quoad ejus fieri possit, dicamus omnes, juxta Apostolum. † Doctrinæ igitur differentes non ad-

aa P.4.c.5.§. 4.etc.14.§.1. et p.8. c.1. §. 8. et K. et p. 10.§.9.

O

O. §. Novæ opiniones admittendæ non sunt: et si quis aliquid sentiret, quod discreparet ab eo, quod

mittantur, nec verbo in concionibus vel lec-
bb P.4.c.6.O. et p.7. c.4.§. 11. tionibus publicis, nec scriptis libris (*bb* qui quidem edi non poterunt in lucem, (5) sinè
(5) V. C. 5. D. 9. approbatione atque consensu Præpositi Generalis; qui eorum examinationem saltèm tribus committat, sanâ doctrinâ, et claro judicio in ea facultate præditis.) Imò et judiciorum de rebus agendis diversitas, quæ mater esse solet discordiæ, et inimica unionis voluntatum, quantum fieri potest, evitari
cc P. 8. c. 6. §. 8. debet. *cc* Unio verò et conformitas mutua
P diligentissimè curanda est; † nec, quæ ei adversantur, permittenda: quò juncti invicem fraternæ charitatis vinculo, meliùs et efficaciùs possint se Divino obsequio, et auxilio proximorum impendere.

19. Quia ad progressum in virtutibus faciendum, multùm confert antiquiorum exem-

---

Ecclesia et ejus Doctores communiter sentiunt; suum
(8) V.C.5.D. 6. et 50. §. 2. c Exa. c.3. §. 11. sensum definitioni ipsius Societatis (8) debet subjicere: *c* ùt in Examine declaratum est. In opinionibus etiam, in quibus Catholici Doctores variant inter se, vel contrarii sunt, ut conformitas etiam in Societate sit, curandum est.

P. §. Ferenda non est inter ullos domesticorum perturbatio, vel ira mutua: et si aliquid hujusmodi accideret, curetur, ut statim cum satisfactione debita in gratiam invicem redeant.

plum, quo reliqui ad eorum imitationem animentur; qui præest aliis (si aliter peculiares ob causas non judicaretur convenire) et omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, aliquando intrà annum, officium, vel officia eorum, qui inserviunt Domi, ad tempus aliquod obibunt: quò aliis gratius reddatur hujusmodi ministerium, in quo ad majus DEI servitium et gloriam sunt constituti.

20. Explicetur *dd* aliquot diebus in singulis hebdomadibus doctrina Christiana, ac † *ee* modus bene et cum fructu confitendi, communicandi, Missam audiendi, et in eadem ministrandi, orandi itidem, meditandi, et legendi pro captu uniuscujusque tradatur: cureturque non solùm, ut addiscant, quæ conveniunt, sed etiam ut memoriâ teneant, et exerceant, quæ didicerint: omnesque suum tempus rebus spiritua-

dd Exa.c.4.§. 25.

Q

ee P.4.c.4.B. et C.

Q. §. Præter modum bene confitendi, *d* tempus etiam eis designetur, intrà quod, si ad Confessionem non accederent, subtrahatur eis cibus corporis, donec cibum spiritûs sumant. Qui *e* autem alii, quàm suo Confessario designato confiteretur, debet postmodum (quantum recordari poterit) eidem suo Confessario totam suam conscientiam aperire; ut nihil ignorando, quod ad eam pertineat, meliùs in Domino possit eumdem juvare.

d Sup. §. 11.

e Sup. §. 11. et p.6.c.3.§.2.

libus impendant, et devotioni quærendæ, pro mensura gratiæ DEI ipsis communicatæ, R insistant: ad quod † conferet *ff* aliqua exercitia spiritualia illis, qui nondum se exercuerunt in eis, vel omnia tradere, prout unicuique convenire in Domino judicabitur.

ff Exa. c. 4. §. 10.

21. Convenit *gg* omnes exerceri (si aliquem Superior non eximeret) † in concionibus S

gg Sup. §. 5. et Exa. c. 4. §. 25. et p. 4. c. 8. §. 3. et p. 10. §. 3.

R. §. Cum iis, qui ex se exercitiorum spiritualium intelligentiam habent, et in ipsis facilè progrediuntur, ac methodum in eisdem bene procedendi habent, vel qui aliis occupationibus distinentur, poterunt omnino, vel certè ex parte, Superiores in communibus hujusmodi Regulis dispensare.

Quosdam, qui quamvis ad spiritualia exercitia apti sint, *f* nondum tamen ea sunt experti, operæ pretium erit aliquando juvare, ad particulares considerationes descendendo, quæ ad timorem et amorem DEI, ac virtutum, et ad exsecutionem earum, prout ratio convenire docuerit, incitent.

f P. 4. c. 4. B.

Eis, qui ad hujusmodi exercitationes apti non esse viderentur (qualis ex Coadjutoribus Temporalibus aliquis esse posset) proponi debent ea, quæ ipsorum captui conveniant, et quibus ad servitium DEI ac Domini Nostri illi juventur.

S. §. Qui Domi concionantur, reprehensionem alicujus ex fratribus domesticis, vel ipsius Societatis non attingant. Idem caveant, qui in Ecclesiis concionantur, nisi priùs Superiorem ea de re consuluerint; quamvis possit unusquisque et se, et fratres

domesticis : ut præterquam , quòd utiliter in hoc expendetur aliqua hora à prandio , animentur , et aliquem usum comparent (quod ad vocem , et modum attinet , et ad reliqua) et ut specimen etiam ejus talenti , quod in hoc genere Dominus eis communicat , præbeant ; et ut suos bonos conceptus ad suam , et proximorum ædificationem exprimant , de iis crebrò tractantes , quæ ad suî abnegationem , et in virtutibus profectum , et omnimodam perfectionem attinent ; ad ea se invicem exhortando , et præcipuè ad unionem et charitatem fraternam.

22. Magnopere *hh* conferet , devotè , quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magìs exercetur humilitas et charitas. Et in universum loquendo , quantò aliquis se † arctiùs Deo adstrinxerit , et liberaliorem erga summam Majestatem se præstiterit ; tantò eum in se liberaliorem etiam experie- *hh* Exa.c.4.§.28. T

suos simul ad progressum in majori obsequio DEI (quod potiùs in domesticis , quàm in publicis in Ecclesia concionibus convenit) excitare.

T. §. Conjungi magis cum Deo , ac liberalem se in eum exhibere , *g* est se totum immobiliter Divino servitio mancipare : quod illorum est , qui votis emissis DEO se dedicant. Quamvis autem id multùm juvet ad uberiorem gratiam accipiendam ; nemini *g* Exa.c.4.§.1.

tur; et ipse in dies magìs idoneus erit ad gratias, et dona spiritualia uberiora recipienda.

23. Expedit in primis ad profectum, et valdè necessarium est, ut omnes perfectæ Obedientiæ se dedant, Superiorem (quicumque ille sit) *ii* loco Christi Domini Nostri agnoscentes, et internâ reverentiâ et amore eum prosequentes: *kk* nec solùm in executione externa eorum, quæ injungit, integrè, promptè, fortiter, et cum humilitate debita, sinè excusationibus et obmurmurationibus obediant, licèt † difficilia, et secundùm sen-

ii P. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 1. et 2. et p. 7. c. 2. §. 1. et A. et I. et p. 8. c. 1. D. et p. 9. c. 3. §. 20.

kk P. 6. c. 1. §. 1. et C.

V

---

tamen præcipiendum est, ut id agat; nec primo biennio quisquam ullo modo ad id compellatur.

h Exa. c. 1. E. et p. 5. c. 4. §. 6.

Quòd *h* si sponte ex sua devotione ad vota sua ante biennium exactum emittenda moverentur, nec in manibus cujusquam ea admitti, nec solemnitas adhiberi debet: sed quisque in secreto animi sui id offerat DEO ac Domino Nostro. At cùm id sint facturi, convenit ut formulam, quæ consuevit in votis simplicibus observari, petant, et scriptum habeant, quod DEO promiserunt, ad suam memoriam confirmandam.

V. §. Conferet, ut Superiores aliquando occasionem præbeant iis qui probantur, exercendi Obedientiæ et Paupertatis virtutem, eosdem tentando ad majorem ipsorum utilitatem spiritualem, eo modo, quo Dominus Abraham tentavit; ut specimen virtutis suæ præbeant, et in eadem crescant. In eo ta-

sualitatem repugnantia jubeat; verùm etiam conentur interiùs resignationem, et *ll* veram abnegationem propriæ voluntatis et judicii habere; *mm* voluntatem ac judicium suum cum eo, quod Superior vult et sentit, in omnibus rebus (*nn* ubi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, propositâ sibi voluntate, ac judicio Superioris, pro regula suæ voluntatis et judicii; quò exactiùs conformentur primæ ac summæ regulæ omnis bonæ voluntatis et judicii, quæ est æterna bonitas et sapientia.

ll Inf. §. 27. et Exa. c. 4. §. 46. et p. 5. c. 2. §. 1.

mm P. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 1.

nn P. 6. c. 1. §. 1. et B.

24. Et *oo* ut magìs in Obedientiæ virtute se exerceant, convenit, atque etiam valdè necessarium est, ut non solùm Superiori Societatis, vel Domûs, sed etiam subordinatis Officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, in iis omnibus, in quibus super ipsos potestatem habent, obediant: et assuescant non intueri, quis ille sit, cui obediunt; sed potiùs quis ille, propter quem, et cui in omnibus obediunt, qui est Christus Dominus.

oo Exa. c. 4. §. 29. 30. et 31. et E. et p. 4. c. 10. §. 8.

25. Diligant *pp* omnes paupertatem, ùt

pp P. 6. c. 2. §. 1. et p. 10. §. 5.

---

men, quoad ejus fieri possit, mensura et proportio juxta uniuscujusque vires, ùt discretio dictabit, observetur.

matrem; et juxta mensuram sanctæ discretionis, suis temporibus ejus effectus aliquos experiantur; et, ùt in Examine dictum est,
qq Sup. §. 7. et Exa. c. 4. §. 2. 3. et 5. *qq* parati sint, post primum annum exactum, ad temporalia bona distribuenda, quandocumque à Superiore injunctum id fuerit; et
rr Exa. c. 4. §. 2. eâ ratione servatâ, quæ ipsis in *rr* Examine proposita fuit.

26. Omnes rectam habere intentionem studeant, non solùm circa vitæ suæ statum, verùm etiam circa res omnes particulares, id semper in eis sincerè spectantes, ut serviant et placeant Divinæ bonitati propter seipsam, et propter charitatem, et eximia beneficia, quibus prævenit nos, potiùs, quàm ob timorem pœnarum, vel spem præmiorum (quamvis hinc etiam juvari debeant) et crebrò admoneantur, ut in omnibus quærant Deum, exuentes se, quantum fieri potest, amore omnium creaturarum; ut affectum universum in ipsarum Creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amando, et omnes in eo, juxta sanctissimam ac Divinam ipsius voluntatem.

ss Sup. §. 23. et Exa. c. 4. §. 46. 27. Studium *ss* in quod incumbent, qui in Domibus Societatis probantur, id esse debet, quod eos magìs ad superiùs dictam abnegationem suî, et in virtutibus ac devotione

profectum juvabit. † Studia *tt* verò litterarum, in universum loquendo, in Domibus non erunt; nisì cum quibusdam, peculiaribus de causis, dispensatione opus esse videretur. *uu* Collegia enim ad litteras addiscendas sunt; Domus verò ad eas, quas didicerint, exercendas; vel ad præparandum earum fundamentum, humilitatis scilicet, ac omnis virtutis in iis, qui operam eis sunt daturi.

X

tt Exa. c. 7. §. 1.

uu P. 4. proœm. et c. 3. §. 1. et c. 11. §. 1. et p. 10. §. 4.

28. Sit qui singulis hebdomadibus, vel saltèm decimo quinto quoque die, hæc et similia omnibus in memoriam redigat; vel illi hæc legere teneantur: nè pro Nostræ fragilis naturæ conditione obliti, ab eorum exsecutione cessent. Et aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias injungi propter defectum observationis Regularum petant; ut hæc cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in via DEI quisque habet.

X. §. Quamvis, in genere loquendo, studia litterarum in Domibus Societatis non teneantur; quicumque tamen prædicationi, et Confessionibus audiendis vacant, studium adhibere possunt ad ea, quæ ipsis usui futura sunt. Et si alicui particulariter conveniret aliis etiam rebus studere, prudentiæ Superioris relinquitur, ut id consideret, et in eo dispenset.

CAPUT II.

De conservatione corporis.

1. UT nimia sollicitudo in iis, quæ ad corpus pertinent, reprehensibilis est, ità *a* cura moderata tuendæ ad Divinum obsequium valetudinis ac virium corporis laude digna, et ab omnibus adhibenda est; et ea de causa, cùm animadverterint aliquid sibi nocere, vel quid aliud necessarium esse circa victum, vestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, et sic de aliis rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, vel quem ad id Superior constituerit; duo interim observantes: Primum, ut antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant; et *b* post orationem, si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterum, ut cùm verbo, aut scripto brevi (nè excidat memoriâ) Superiori rem exposuerint, ei totam curam rei expositæ relinquant; et quidquid ille statuerit, optimum ducant; A † nec contendere, aut urgere per se, vel

a Sup. c. 1. §. 1. et p. 4. c. 4. §. 1. et p. 6. c. 3. §. 1. et p. 10. §. 13, et C.

b Exa. c. 8. A.

DECLAR. IN CAP. II.

A. §. Licèt qui exponit, quod necessarium sibi

alium (sive concedatur quod petitur, sive non) pergant : quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad Divinum obsequium, ac suum majus bonum, quod Superiori, re intellectâ, in Domino visum fuerit.

2. Statuatur *c* tempus, quoad ejus fieri poterit, edendi, cubandi, surgendi, † quod communiter omnes observent. *c* P. 4. c. 10. §. 9. B

3. In *d* iis quæ ad victum, † vestitum, et habitationem, et alia corpori necessaria per- C *d* Exa. c. 4. §. 26. et p. 6. c. 2. §. 15. et 16. et M.

---

existimat, non debeat ex se idem denuò petere, nec urgere ; si Superior tamen nondum satis intellexisset, et declarationem vellet majorem ; ea quidem danda erit. Et si fortè ex oblivione non provideret, cùm tamen significâsset se velle id facere ; non erit abs re, debita cum modestia ei in memoriam reducere, vel repræsentare.

B. §. Quamvis ordinem temporis in refectione et somno, ut plurimùm, omnes observare debeant ; si tamen peculiares ob causas alicui aliud conveniret, videat Superior, num dispensatione cum eo sit utendum, necne.

C. §. In vestitu habenda est ratio ejus finis, qui est, ab injuria frigoris, et ab indecoro defendi. Cæterùm convenit, ut *a* qui probantur, vestitûs ratione, ad mortificationem et abnegationem suî, et ad mundum ejusque vanitatem sub pedibus conculcandam juventur. Et id quidem, quantum, consi- *a* Exa. c. 1. §. 13. et F. et p. 1. c. 4. §. 4.

tinent, curetur cum Divino auxilio, ut quamvìs sit, in quo probetur virtus, et suî ipsius abnegatio; non desit tamen, quo sustentetur natura, et ad Divinum obsequium laudemque conservetur; habitâ convenienti ratione personarum in Domino.

D
e P. 10. §. 10.

4. Ut † e non expedit tanto labore corporali quemquam onerari, ut spiritus obruatur, et corpus detrimentum patiatur; ità aliqua corporalis exercitatio, quæ utrumque juvet, omnibus communiter convenit, etiam illis

---

deratâ naturâ, consuetudo, officium, et aliæ personarum circumstantiæ patientur.

Cum Scholasticis approbatis, et iis qui studiis vacant, videtur in iis, quæ ad vestitum attinent, magis quàm cum iis, qui probantur, ratio haberi posse decentiæ exterioris, et commoditatis, propter studiorum laborem, et quia Collegia reditus habent: quamvis superflua semper evitari oporteat. In particularibus verò, prout unicuique convenit, procedetur.

b P. 4. c. 4. §. 1.

D. §. A *b* prandio, præsertim in æstate, per unius vel duarum horarum spatium permitti non debent, quoad ejus fieri poterit, corporis aut mentis graviora exercitia. Si quid verò necessitas postulabit, id quantâ poterit charitate erit et metiendum, et moderandum. Id autem temporis in aliis levioribus exercitiis occupari poterit. Sed nec extra hujusmodi horas labores nimiùm continuari sinè aliqua relaxatione, vel convenienti recreatione debebunt.

qui mentalibus exercitiis debent insistere. Quæ quidem externis interrumpi deberent, et non continuari, nec sinè mensura discretionis assumi.

5. Corporis *f* castigatio immoderata esse *f* P.10.§.10. non debet, nec indiscreta † in vigiliis, et E abstinentiis, et aliis pœnitentiis externis, † ac laboribus; quæ et nocumentum afferre, F et majora bona impedire solent. *g* Ideò suo *g* Sup. c. 1. §. 12. et Exa. c. 1. §. 6. et C. et p. 6. c. 3. §. 1. Confessario detegi ab unoquoque convenit, quidquid in hac parte faciat: qui si judicat excedi mensuram, aut certè dubitat de ex-

---

E. §. Tempus *c* somno tribuendum, in genere *c* P. 4. c. 4. §. 1. et p. 6. c. 2. §. 16. loquendo, intrà sextæ et septimæ horæ spatium debere esse videtur: (nec sinè indusiis dormiendum est, nisi necessitatis alicujus excusationem Superior admitteret) sed quia in tanta varietate personarum ac habitudinum certa regula præscribi nequit, ut detrahatur, vel addatur huic tempori, Præpositi prudentiæ relinquetur: qui curabit, ut quisque quod necessitas naturalis exigit, retineat.

F. §. Quamvis unusquisque paratus esse debeat ad quodvis officium assumendum, quod ei fuerit impositum; animadvertendum tamen erit, in illis, quæ robustiores ac fortiores homines requirunt (qualia sunt officia Sacristæ, Janitoris, atque Infirmarii) ut ii homines, qui corporis habitudine juxta officiorum rationem præditi sunt, quantum fieri potest, constituantur.

cessu, illum ad Superiorem remittat. Hæc autem omnia eò fiunt, ut clariùs procedatur, et in animis corporibusque Nostris DEO Domino Nostro major gloria deferatur.

6. Sit aliquis Domi, qui præsit in iis, quæ ad corporis bonam valetudinem pertinent, tum conservandam in sanis (et quidem in iis præsertim, qui ex ætate, vel aliis de causis sunt debiliores) tum restituendam in ægrotantibus, G † cui debeant omnes, si malè se

---

G. §. Cura habeatur ægrotorum magna, quorum ægritudo simul atque Infirmario indicata fuerit, si senserit ille rem esse alicujus momenti, Superiorem admoneat: et vocetur Medicus, qui unus tantùm ordinariè esse debet, si in casibus quibusdam Superiori aliud non videretur. *d* Observetur autem tam in victûs ratione, quàm in medicinis, quod Medicus præscripserit, quantum fieri poterit; nec infirmus in his quidquam curet: *e* sed illud potiùs studeat, ut patientiam et obedientiam exerceat, relictâ curâ reliquorum omnium Superiori, ac ejus ministris, per quos à Divina providentia regitur.

d P. 6. c. 2. §. 16.

e Sup. c. 1. §. 17. et Exa. c. 4. §. 32.

Et *f* quamvis Nostræ vocationis sit, diversa loca peragrare, et vitam agere in quavis mundi plaga, ubi majus Dei obsequium, et animarum auxilium speratur; nihilominùs tamen si experimento comperiretur aliquis ferre non posse alicujus regionis cœlum, et malè habere continenter cerneretur; Superiori considerandum relinquitur, num ille migrare aliò

f Exa. c. 4. §. 35. et p. 4. procem. A. et p. 7. c. 1. §. 1. et c. 2. H.

habere extraordinariè senserint, id referre; ut de remedio, prout charitas exigit, convenienti provideatur.

7. In iis quæ pertinent ad rerum temporalium conservationem, præter curam illam, quam omnibus charitas et ratio imponit, æquum erit, alicui peculiariter demandari hoc munus; ut tamquam bona Domini Nostri JESU Christi propria ea curet. Ad alias etiam functiones necessarias, et eas præcipuè, † quæ honestiùs Domi, quàm foris fiunt, H
curandum est, ut *h* Officialium necessarius *h* P.1.c.2.§.2. et A. et p.4.c. 3.§.2. et c.10. §. 6.
numerus constituatur. Et expedit, ut hujusmodi Officia Coadjutores temporales, si ea ignorent, addiscant: omnia ad majorem gloriam DEI, Creatoris et Domini Nostri, semper dirigendo.

---

debeat, ubi meliùs habens corpore, impensiùs Divino servitio vacare possit. Non erit tamen ipsius infirmi, hujusmodi mutationem postulare, nec animi propensionem ad eam ostendere; sed Superioris curæ id relinquetur.

H. §. Officiales in iis, quæ domi honestiùs, quàm foris fiunt, intelliguntur, Lotor pannorum lineorum, Tonsor, et hujusmodi; quos esse domi, si fieri posset, expediret.

QUARTA PARS.

De iis, qui in Societate retinentur, instruendis in litteris, et aliis, quæ ad proximos juvandos conferunt.

PROOEMIUM.

a Inf. c. 5. §. 1. et c. 6. §. 1. et c. 12. §. 1. et Exa. c. 1. §. 2. et p. 1. c. 2. §. 8. et p. 3. c. 1. §. 9. et p. 7. c. 1. §. 1. et p. 10. §. 2.

Cum *a* scopus, ad quem Societas rectà tendit, sit suas ac proximorum animas ad finem ultimum consequendum, ad quem creatæ fuerunt, juvare; cùmque ad id præter vitæ exemplum, doctrina et modus eam proponendi sint necessaria; postquam in iis, qui admissi sunt ad Probationem, jactum esse videbitur abnegationis propriæ, et profectûs in virtutibus necessarii, conveniens fundamentum; de litterarum ædificio, et modo eis utendi agendum erit: quò juvare possint ad magìs cognoscendum, magìsque serviendum DEO Creatori ac Domino Nostro. † Ad hoc *b* Collegia, (1) et aliquando etiam Universitates, vel Studia generalia Societas

A
b Inf. c. 3. §. 1. et c. 11. §. 1. et p. 3. c. 1. §. 27. et p. 10. §. 4.

(1) V. C. 2. D. 9.

a Exam. c. 4. §. 35. et p. 3. c. 2. G. et p. 7. c. 1. §. 1. et A. et c. 2. H.

Declar. in Prooemium.

A. §. Cum scopus ac finis, ad quem tendit hæc Societas, sit *a* varias mundi partes ex Obedientia

amplectitur : in quibus qui bonum suî specimen in Domibus, dum probarentur, præbuerunt, nec tamen doctrinâ ad Nostrum Ins-

---

summi Vicarii Christi Domini Nostri, vel Superioris ejusdem Societatis peragrando, verbum DEI prædicare, Confessiones audire, et reliquis quibuscumque poterit mediis uti, Divinâ gratiâ aspirante, ad animas juvandas; necessarium esse, vel in primis rationi consentaneum visum est, *b* ut (2) qui in eam sunt ingressuri, viri sint vitæ probitate, et litterarum eruditione ad id officium idonei. Et quia boni simul et eruditi pauci inveniuntur, si cum aliis comparentur; et ex paucis major pars jam à susceptis laboribus vellet conquiescere; perdifficile fore deprebendimus, hujusmodi hominibus, qui boni simul ac litterati essent, hanc Societatem augeri posse, tum propter magnos labores, quos ejus Institutum exigit, tum propter magnam sui ipsorum abnegationem. Idcò Nobis omnibus, qui conservationem et incrementum ejus, ad majorem laudem et obsequium DEI ac Domini Nostri cupiebamus, alia via tenenda esse visa est; admittendi nimirum juvenes, qui bonorum morum et *c* ingeniorum indole spem facerent, quòd in probos simul ac doctos viros, ad colendam Christi Domini Nostri vineam essent evasuri: *d* admittendi etiam Collegia, cum iis conditionibus, quæ in Litteris Apostolicis continentur, sive in Universitatibus, sive extra illas fuerint; et quidem si in Universitatibus, sive illæ Societatis curæ commissæ sint, sive non. Hâc enim ratione

b P. 1. c. 1. §. 3. et p. 8. c. 1. §. 2. et B. et p. 10. §. 7.

(2) V. C. 1. D. 25.

c Inf. c. 3. §. 2. et p. 1. c. 3. §. 13. et p. 5. c. 2. §. 5.

d Inf. c. 2. §. 1. et c. 11. §. 1. et 2. et p. 9. c. 3. §. 17.

titutum necessariâ satìs instructi accesserunt; in ea, et in aliis rebus, quæ ad juvandas animas conferunt, instruantur. Priùs ergo de iis, quæ ad Collegia; deinde de iis, quæ ad Studia generalia pertinent, dicetur; cum eo favore, quem Divina Sapientia ad majorem gloriam, laudemque suam Nobis dare dignabitur.

---

(3) V. C. 1. D. 58. Nobis in Domino persuademus, ad majus (3) Divinæ Majestatis obsequium fore, si et numero augeantur, et in litteris ac virtutibus progressum faciant ii, qui eidem obsequio se totos impendunt. Primò ergo de iis, quæ ad Collegia pertinent; deinde de iis, quæ ad Universitates, agetur. Et quòd ad Collegia, Primo loco de iis, quæ ad Fundatores; Secundo de iis, quæ ad Collegia jam fundata, quoad materialia vel temporalia bona eorum pertinent; Tertio de Scholasticis, qui in eisdem studiis vacant, admittendis, conservandis, litteris et aliis mediis ad proximum juvandum promovendis, et à studiis educendis; Quarto de iis, quæ ad gubernationem eorum pertinent.

CAPUT I.

De memoria habenda Fundatorum, et bene de Collegiis meritorum.

1. Quoniam valdè æquum est, ut (quod in Nobis erit) illorum devotioni ac beneficentiæ correspondeamus, quibus Divina bonitas ad fundationem ac dotationem Collegiorum utitur administris; Primùm in quovis Nostræ Societatis Collegio, perpetuò, singulis hebdomadibus, Missa semel pro ejus Fundatore et Benefactoribus vivis et mortuis celebretur.

2. Initio itèm cujusque mensis omnes Sacerdotes, qui in Collegio fuerint, pro eisdem semel offerre idem Sacrificium perpetuò debeant. Singulis insuper annis, eo die, quo Collegii cujusque possessio Societati tradita est, † cum *a* solemnitate Missa pro Fundatore et Benefactoribus celebretur: et id temporis in eodem Collegio quicumque A

a P.6.c.3.B.

Declar. in Cap. I.

A. §. Solemnitas eo modo intelligatur, qui Societati sit usitatus, et in eo loco, ubi Missa celebratur.

Sacerdotes adfuerint, eodem sua referent Sacrificia.

(1) V.C. 5. D. 11. 3. Eodem die candela cerea (1) Fundatori

B offeratur, † aut uni ex suis, qui ipsi sit cognatione proximè conjunctus, aut illi demum, quem ipse Fundator designaverit: in qua candela armorum Fundatoris, aut de-

C votionis insignia exstent. † Illâ verò testabitur Societas, quam Fundatori in Domino debet, gratitudinem.

4. Cùm primùm Societas in Collegii alicujus possessionem venerit; Præpositus Generalis curet indici per universam Societatem, ut quilibet Sacerdos ter Sacrum faciat pro

(2) De Fundatore Domûs Professæ V. C. 3. D. 41. et C. 6. D. 20. superstite (2) Fundatore ipsius Collegii, ac Benefactoribus: ut illos suâ benignitate Dominus in rebus omnibus dirigat, et suis

---

B. §. Si in loco ubi hujusmodi Collegium institutum est, temporis successu non esset aliquis de posteritate Fundatoris; mitti candela poterit aliò, ubi ex ejus progenie aliquis inveniretur; vel in altari constitui poterit, ubi Divinum Sacrificium celebratur, nomine et loco Fundatoris hujusmodi.

C. §. Per hujusmodi candelam, significatio fit

(4) V.C. 1. D. 112. gratitudinis erga Fundatores tenendæ; non juris (4) Patronatûs, vel actionis ullius, quæ illis, aut eorum Successoribus, ad Collegium, vel ejus bona temporalia competat: nihil enim tale erit.

donis semper augeat. Rursus, † cùm ex hac vita illi excesserint, curabit idem Præpositus Generalis, ubi primùm resciverit, ut per totam Societatem singuli Sacerdotes ter Sacrum pro animabus illorum faciant. Quoties autem dictum est, Missas esse à Sacerdotibus celebrandas; cæteri omnes, qui in Collegiis degunt, ac Sacerdotes non sunt, ad eamdem illam intentionem orare debent: quandoquidem ejusdem gratitudinis nomine utrique obligantur in Domino. D

5. Fundatores præterea ac Benefactores Collegiorum, participes peculiariter efficiuntur omnium bonorum operum, quæ tum in ipsis Collegiis, tum in reliqua Societate DEI gratiâ fiunt.

6. † In universum autem, tum (3) Fundatoribus, tum etiam ipsorum necessariis, E

(3) De Exequiis et Sepultura V.C. 1. D. 120. et 121. et C. 4. D.61.

D. §. In Communitatibus, vel Rebus publicis, quæ non moriuntur, dicentur hujusmodi Missæ pro earum defunctis; et pro illis præsertim, qui de nobis meliùs meriti sunt in Domino.

E. §. Quod dictum est, observari omnino conveniet erga eos, qui completa Collegia facient. Cum iis autem, qui aliquod dumtaxat principium dederint, ea pars eorum, quæ diximus, præstabitur, quam Præpositus Generalis præstandam in Domino judicaverit.

et quoad vivunt, et postquam obierint, peculiariter sese devinctam esse Societas ex charitate cognoscat: ut omni officio illos prosequatur, quod à Nobis præstari, juxta minimam hanc Nostram Professionem, ad Divinam gloriam possit.

CAPUT II.

De iis, quæ ad res temporales Collegiorum pertinent.

a Suprà proœm. A. et p. 9.c.3.§.17.
(1) V.C.2.D. 8. et C.3.D. 20.

1. AD *a* Collegia quæ liberè Societati offeruntur, ut juxta suas Constitutiones omnino eis utatur, admittenda; Præpositus (1) Generalis, nomine totius Societatis, plenam potestatem habebit.

b Inf. c.21.§. 2. et A. et p. 9.c.3.§.17.
c Inf. c. 11. §. 2.
d P. 9.c.3.§. 17.

2. Si Fundator *b* aliquas conditiones exigeret, ordini ac modo procedendi Societati consueto non omnino consentaneas; eidem Præposito Generali (auditis sententiis aliorum, *c* quos ipse de hujusmodi rebus meliùs judicare censebit) considerandum relinquatur, an omnibus perpensis utile sit futurum Societati ad finem Divini servitii, quem sibi præfixit, hujusmodi Collegium admittere, necne. *d* Sed si temporis decursu se gravari eo onere animadvertet Societas,

poterit ipsa in Congregatione generali id proponere, et statuere, ut relinquatur Collegium hujusmodi; vel prospicere, ut onus temperetur; vel certè, ut ad onus id ferendum vires majores præbeantur. Hoc tamen dictum sit, si ante Congregationem hujusmodi Præpositus Generalis huic incommodo, prout in Domino convenit, non occurrerit.

3. Ad *e* relinquenda, vel alienanda Collegia, aut Domos jam admissas, † Præpositus Generalis simul cum ipsa Societate potestatem habebit. Cùm enim id sit perinde, ac si A

e Inf. c. 10. §. 2. et c. 11. §. 2. et p. 8. c. 2. §. 2. et p. 9. c. 3. §. 5. 17. et 18.

DECLAR. IN CAP. II.

A. §. Præpositus Generalis simul cum Societate, num admissa jam Collegia vel Domus relinqui debeant, an retineri, statuat. Id tamen in Congregatione generali fieri posset; et etiam sine illa, missis nimirum suffragiis (7) ab iis, qui jus habent suffragii. Et tunc (8) non potest Societas, nec ejus Generalis, quod sic relinquitur, vel ejus partem ullis extra Societatem hominibus donare. Sed si ipsa curam, quam habebat, reliquerit, poterunt, qui aliàs hanc auctoritatem sibi in fundatione reservaverint, pro sua devotione ad aliud opus applicare id, quod sic relictum fuerit. Si verò hujusmodi non intercesserit reservatio, poterit procedere Societas juxta suum Institutum, prout ad DEI gloriam magis convenire judicabit.

(7) V. C. 4. D. 23. et 27.
(8) V. C. 1. D. 26.

membrum ab ejus corpore præscinderetur, et res alioqui perpetua et majoris momenti sit; cum ea universa communicari melius est.

f P.6.c.3.§.5. et 6.et C. B
(2) V.C. 2.D. 59.
(3) V.C. 1.D. 134.

4. In *f* Collegiis Societatis † nec (2) curæ animarum, nec (3) obligationes ad Missas celebrandas, neque aliæ hujusmodi admittantur; quæ à studiis distrahere admodùm, et ea quæ in illis ad Divinum obsequium quæruntur, impedire solent: quemadmodum neque in Domibus aliis, vel Ecclesiis Societatis Professæ, quæ quoad ejus fieri po-

---

B. §. De non admittendis obligationibus, etc. sic intelligitur, quòd Missarum obligationes, vel hujusmodi, quæ assignato reditui commensuratæ videantur, assumi nequeunt. Non tamen perinde inconveniens existimatur, aliquam facilem et exiguam obligationem (quæ tamen non sit animarum cura) admittere; si causa sufficiens ad id moveret, præsertim, si res hujusmodi esset, quæ distractionis et occupationis perexiguæ, aut nullius futura esset. In Domibus autem Professorum, quando nec illæ reditus ullos habent, nec ipsi ità stabilem habitationem, hujusmodi obligationes non tolerantur. De aliis obligationibus Lectionum vel Lectorum non hic agitur: verùmtamen *a* et hæ ipsæ in Collegiis, et Universitatibus non sinè magna consideratione, nec ultra limitem, quem Præpositus Generalis convenire ad commune bonum, et ipsius Societatis ad DEI et Domini Nostri gloriam judicaverit, assumentur.

a Sup. §. 2. et inf. c.11.§.2. et A.

test, expedita ad Sedis Apostolicæ missiones obeundas, aliaque opera ad DEI obsequium et animarum auxilium esse debet.

5. † Possessionem *g* Collegiorum cum rebus temporalibus, quæ ad ipsa spectant, capiet Societas; *h* et Rectores qui ad id munus conveniens habeant talentum, constituet: qui curam suscipiant conservandi, atque administrandi res ipsorum temporales; ac provideant necessitatibus tam (4) materialis ædificii, quàm Scholarium, qui in ipsis Collegiis degunt; † eorumque, qui disponuntur, ut ad illa admittantur; atque † eorum

C
g Inf. c. 10. §. 1. et 2. et p. 9 c. 3. §. 3.
h Inf. c. 10. §. 3. et 5. et p. 9. c. 3. §. 3. et 14.
(4) V. C. 1. D. 113. et C. 2. D. 84.
D
E

C. §. (9) Societas in usum Scholasticorum suorum juxta Litteras Apostolicas redituum administrationem exercebit per Præpositum Generalem, vel Provincialem, vel alium, cui Generalis id commiserit, ad defendendas et conservandas possessiones, et reditus Collegiorum, etiam in judicio, cùm id conveniens, vel necessarium fuerit. Ac ejusdem Præpositi erit, vel eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere quidquid præterea Collegiis ad sustentationem et incrementum eorum in rebus temporalibus donaretur.

(9) V. C. 1. D. 59.

D. §. Qui *b* disponuntur, ut ad Collegia mittantur, illi sunt, qui in (10) Domibus Probationum versantur; et qui ex Domibus Societatis Professæ, vel Domibus Probationum ad studia mittuntur.

b Exa. c. 1. B.
(10) V. C. 1. D. 60.

E. §. Qui *c* negotia Collegiorum extra (11) ea

c P. 9. c. 3. §. 16. et c. 6. §. 12. et H.
(11) V. C. 1. D. 61.

etiam, qui extra Collegia gerunt illorum
i Inf. c. 10. §. 3. et p. 9. c. 3. §. 4. et 15. et C. negotia. *i* Totius verò administrationis ratio Rectoribus constet : (5) ut eam reddere,
(5) V. C. 5. D. 33. et 64. §. 2. et C. 8. D. 60. §. 4. quando, et cui per Præpositum Generalem constituetur, possint. At † Generalis *k* cùm nec in suum, nec in ullorum consangui-
F
k Inf. c. 10, §. 1. et Exa. c. 1. §. 4. et p. 6. c. 2. §. 3. et p. 9. c. 3. §. 18. et c. 4. §. 7. et D. et p. 10. §. 4. neorum suorum, nec in Professæ Societatis usum bona temporalia Collegiorum possit convertere; eò puriùs sese in eorum superintendentia ad majorem gloriam et servitium DEI gerere poterit.

---

gerunt, in primis intelliguntur Procuratores, qui in Summi Pontificis, vel aliorum Principum curia negotia Societatis gerunt. Verùm quid ad hos, vel
(12) V. C. 2. D. 82, et 83. alios sumptus (12) necessarios contribui debeat, Præpositus Generalis servatâ proportione debitâ, per se, vel alium id statuet.

F. §. Cùm dicitur, non posse Societatem Professam, vel ejus Præpositum Generalem juvari reditibus Collegiorum, intelligendum est juxta Litteras Apostolicas, quòd non possint in proprios ipsorum
d Inf. c. 10. A. et p. 6. c. 2. §. 3. et 4. et C. usus reditus converti. *d* Possunt nihilominùs expendi in usum illorum, qui Collegiis utiles fuerint : cu-
(13) V. C. 2. D. 82. jusmodi sunt (13) Administratores, Concionatores, Lectores, Confessarii, Visitatores, et alii Professi, vel similes personæ, quæ spirituali vel temporali
e P. 6. c. 2. C. et D. Collegiorum hujusmodi utilitati vacant. *e* Sinè tali etiam causa posset expendi aliquid, quod exiguum sit, cum quovis homine de Societate, mensâ per

6. In iis Collegiis, quæ duodecim Scholasticos (præter Præceptores) ex propriis reditibus alere possunt, ob majorem populi ædificationem † nec petantur (6) eleemosynæ, nec illæ, aut dona ulla oblata admittantur. Si reditus minores fuerint, quàm huic numero alendo sufficiant; admitti quidem, non autem peti aliquæ eleemosynæ possent; nisi tantâ paupertate Collegium premeretur, ut etiam petere, saltèm à quibusdam, esset necessarium. Tunc enim (majus Divinum obsequium et universale bonum præ oculis semper habendo) peti eleemosynæ, *l* imò et ostiatim ad tempus, quandocumque necessitas id exigeret, emendicari poterunt.

G

(6) V. C. 3. D. 25.

l Exam. c. 4. §. 12. et 27. et p. 6. c. 2. §. 10.

---

diem aliquem eum excipiendo, vel modicum quid viatici, cùm per Collegia in hanc vel illam partem transit, vel quid simile donando. Quod enim tam est exiguum, ùt nihilum ducitur, et scrupuli eximuntur, hinc quidem inhumaniter se habendi, indè verò contra Sedis Apostolicæ intentionem agendi.

G. §. Quamvis hoc ità se habeat, si tamen Benefactores essent, qui possessionem aliquam vel reditum dare vellent, admitti illa possent; ut tantò major numerus Scholasticorum, ac Præceptorum ad Divinum possent obsequium sustentari.

CAPUT III.

De Scholasticis qui in Collegiis constituentur.

1. QUOD ad Scholasticos attinet, ad quorum institutionem *a* Collegia assumuntur, in primis *b* quales esse debeant, ut ad ea vel mittantur, vel admittantur, considerare in Domino oportebit.

2. Primùm *c* omnium cum aliquo ex quinque illis impedimentis in prima Parte dictis, † nullus in Collegio aliquo Societatis inter Scholasticos collocari poterit. Et præter Coadjutores ad ministeria vel auxilium Collegii *d* necessarios, reliqui hujusmodi esse debent, *e* ut secundùm rationem sperari possit, idoneos ad vineam Christi Domini Nostri exemplo et doctrinâ excolendam, esse evasuros. Hi autem, quò magìs ingeniosi, bonisque moribus ornati, et sani corpore ad ferendos studiorum labores fuerint, eò magìs idonei,

a Sup. proœ. et inf. c. 11. §. 1. et p. 3. c. 1. §. 27. et p. 10. §. 4.
b. Exa. c. 1. §. 10. et p. 5. c. 2. §. 5. et p. 10. §. 4.
c Exa. c. 2. §. 6. et p. 1. c. 3. §. 2. et G.
A
d Inf. c. 10. §. 6. et p. 1. c. 2. §. 2. et A. et p. 3. c. 2. §. 7.
e Suprà proœ. A.

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Quando aliquis factus esset idoneus à Christi Vicario, ut in aliqua Domo Societatis manere possit; etiam idoneus esse intelligetur, ut in Collegiis habitet.

et citiùs ad Collegia mitti, vel in eisdem admitti possunt.

3. Ad hæc, *f* illi solùm in Scholasticos approbatos admittuntur, qui in Domibus vel Collegiis ipsis probati fuerint; et *g* biennio in variis experimentis et probationibus exacto, *h* ac votis cum Promissione de Societatis ingressu jam emissis, ad vitam in ipsa perpetuò ducendam ad gloriam DEI admittuntur.

f Exa. c. 1. §. 10. et c. 7. §. 1. et p. 5. c. 2. §. 5.
g Inf. c. 4. §. 5. et Exa. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 41. et p. 5. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 3.
h Inf. c. 4. E. et Exa. c. 1. §. 10. et c. 7. §. 1. et p. 5. c. 1. A. et c. 4. §. 4.

4. Præter hos, studia quibusdam conceduntur, qui ante biennium et Probationes hujusmodi ad Collegia ex Domibus destinantur (quòd sic in Domino expedire videatur) aut in eisdem admittuntur, non tamen approbati Scholastici censentur, donec biennio exacto, † et votis ac promissione illâ emissis, in approbatorum numerum referantur. B

B. §. Si in Collegiis Societatis, Scholasticorum non suppeteret justus numerus, qui per promissionem, vel propositum DEO in ea serviendi se dedicaverint, *a* non repugnabit Instituto nostro, ex licentia Præpositi Generalis, et ad tempus, quod ei videbitur, alios pauperes Scholasticos, qui tale propositum non habeant, admittere: dum tamen in eis impedimenta illa, quæ in prima Parte dicuntur, non inveniantur; et hujusmodi indolem præseferant, ut sperari possit, quòd boni operarii vineæ Christi

a Inf. c. 9. A.

Domini Nostri sint futuri, propter ingenium, vel aliquam institutionem in litteris, bonos mores, convenientem ætatem, et alia Dei dona, quæ in eis cernerentur ad Divinum obsequium; quod solùm in iis, qui de Societate, et extra illam sunt, expetitur. Hujusmodi autem Scholastici in Confessionibus frequentandis, in studiis, ac in forma vivendi Scholasticis Societatis conformes esse debent: quamvis et ratio vestitûs diversa, et habitatio in eodem Collegio separata sit, ità ut qui Institutum Societatis sequuntur, seorsum, et non commixti aliis externis maneant: cum eis tamen versentur, quatenus ad majorem ædificationem, ac majus DEI ac Domini Nostri obsequium Superior expedire judicaverit.

Quamvìs autem Nostrorum copia suppeteret; tamen non repugnabit Nostro Instituto, si aliquis, qui propositum Societatem ingrediendi non habeat, in Collegia admittantur, si pacta cum Fundatoribus inita id exigent: si quidem ad finem, quem sibi præfigit Societas, cum hujusmodi conditionibus Collegium admittere utile censebitur; vel ob causas alias raras, et non levis momenti. Verùm seorsum habitare hi, nec conversari sinè facultate Superioris, nisi cum certis quibusdam personis Societatis ad id designatis, deberent.

Paupertas autem Scholasticorum, qui de Societate non sunt, per Præpositum Generalem, vel eum; cui suam ille potestatem communicaverit, expendetur. Et aliquando honestas ob causas, quamvìs illi divitum aut nobilium hominum filii sint, modò suis vivant sumptibus, nihil esse videtur, cur admitti non possint.

Ætas conveniens fore à decimo quarto ad vigesi-

mum tertium annum videtur, si in litteris progressum aliquem non fecissent. Et in universum loquendo, quò pluribus donis ex iis, quæ in Societate expetuntur, præditi essent, eò magis erunt idonei, ut admittantur. Nihilominùs animadvertatur, ut cum hujusmodi restrictiores, quàm laxiores simus: habeaturque diligenter delectus eorum, qui sunt admittendi, examine aliquo particulari eum eisdem, antequam recipiantur, utendo.

Aliqui, licèt rariores, possent inter Nostros, particulares ob causas, et Superioris judicio efficaces, admitti.

CAPUT IV.

De Scholasticis admissis conservandis.

1. Ad conservationem eorum, qui in Collegiis sunt, in iis, quæ ad corpus, et res externas attinent, quod in tertia Parte dictum est, sufficiet. *a* Id tamen peculiari curâ animadvertendum erit, ut temporibus valetudini corporis incommodis Scholastici non studeant; ut somno, quantum temporis satis sit, tribuant; et in laboribus mentis modum servent. Sic enim fiet, *b* ut diutiùs in illis perseverare tam in litteris addiscendis, quàm in eisdem exercendis ad DEI gloriam possint.

a P.3.c.2.§.1. et D. et E. et p.6.c.3.§.16.

b P.10.§.10.

2. Quod attinet ad spiritualia, eadem erit ratio eorum, qui in Collegiis, et qui in Domibus admittuntur, quamdiu in Probationibus
c. Inf. c. 6. §. 3. et A. versantur. *c* Post Probationem, cùm studiis vacant, ùt est cavendum, nè fervore studiorum intepescat solidarum virtutum, ac Religiosæ
A vitæ amor; ità † mortificationibus, orationibus, ac meditationibus prolixis eo
d Inf. c. 6. §. 2. tempore non adeò multum loci tribuetur. *d* Quandoquidem litteris dare operam, quæ sincera cum intentione Divini servitii addiscuntur, et quodammodo totum hominem requirunt, non minùs, quàm in illis versari tempore studiorum, imò magìs DEO ac Domino Nostro gratum erit.

3. Itaque præter Sacramenta Confessionis
B † ac Communionis (ad quæ *e* octavo quo-
e Ex. c. 4. §. 25. et p. 3. c. 1. §. 11. et Q. et p. 6. c. 3. §. 2. que die accedendum erit) et præter Missam,

---

Declar. in Cap. IV.

A. §. Si in aliquo particulari Rector convenire judicaret, plùs esse in his rebus concedendum, propter peculiares aliquas rationes; semper discretioni locus erit.

B. §. Frequentiùs, quàm octavo quoque die, communicare non nisi peculiares ob causas, et potiùs necessitatis, quàm devotionis, habitâ ratione permittatur. Protrahere ultra octo dies non sinè ratione etiam speciali licebit; propter quam possit

quam quotidie audient, horam unam impendent recitando Beatissimæ Virginis offi-

---

etiam aliquando Missa intermitti; et in (4) quibusdam augeri, et minui præscriptum orationis tempus. (4) V. C. 1. D. 97.
Et hæc omnia Superioris prudentiæ relinquentur: quamvis unius horæ plus minus tempus ad Beatissimæ Virginis preces recitandas assumendum sit. In Scholasticis tamen, qui ad dicendum Officium Divinum non tenentur, faciliùs suis temporibus hæc ratio commutari poterit, ut loco precum Beatæ Virginis, meditationes, et alia spiritualia exercitia succedant; (dum tamen hora in illis compleatur) idque præcipuè cum quibusdam, qui, cùm uno modo in spiritu non proficiant, alio cum gratia DEI magis juvabuntur, fiet; cum facultate tamen vel ordinatione Majorum, quorum semper erit videre, num in quibusdam propter particulares causas aliud magis conveniet, ut id fiat. Habenda autem erit ratio veræ devotionis ipsorum, vel Fundatoris, et circumstantiarum, quæ ad personas, tempora, et loca pertinent. *a* Iis verò, qui inexperti sunt adhuc rerum spiritualium, et in illis juvari desiderant, (5) aliqua ad meditationem et orationem capita proponi possent, prout eis magis conveniret. Dum Missa dicitur, quamdiu Sacerdos submissè loquitur, ut populus non audiat, quæ is dicit, num Scholastici possint, necne, recitare partem precum suarum, ad quas horam habent designatam; Majorum, vel Superiorum arbitrio id relinquetur: qui hominum, locorum, ingeniorum, et temporum habitâ ratione, quod ad majorem DEI gloriam videbitur, providebunt.

a P. 3. c. 1. §. 20. et R.

(5) V. C. 8. D. 38. §. 4.

f Inf. §. 4. et p. 3. c. 1. §. 11. cio, *f* ac examinandis bis quotidie suis conscientiis, cum aliis orationibus, pro cujusque devotione, usque (1) ad prædictam horam explendam, si expleta non fuerit. Quæ omnia juxta ordinationem ac judicium Majorum suorum, *g* quibus obedientiam Christi loco præstare debent, facient.

(1) Vid. tamen C. 2. D. 29. et C. 4. D. 5.

g P. 3. c. 1. §. 23.

4. Aliqui (cujusmodi esse possent Coadjutores illi, qui legere non didicerunt) præter Missam, (2) horam etiam unam † recitando Rosario vel Coronæ Beatæ Mariæ Virginis *h* cum duplici examine quotidiano, vel aliis orationibus pro cujusque devotione, ùt de Scholasticis dictum est, impendent.

(2) V. C. 1. D. 97. et C. 4. D. 5.

C

h Sup. §. 3. et p. 3. c. 1. §. 11.

i P. 5. c. 4. H. 5. Ad *i* devotionis augmentum, et ad excitandam, quâ DEO obstricti sunt, obligationis memoriam, et ad majorem studentium in sua vocatione confirmationem, bis annis singulis, † in festis videlicet (3) Resur-

D

(3) V. C. 2. D. 64.

b P. 3. c. 1. §. 20. *C.* §. Quòd *b* ad Coronam, vel Rosarium attinet, doceantur quomodo cogitare vel meditari mysteria, quæ in eo continentur, possint; quò majori cum attentione et devotione se in eo exercere valeant. Et quando qui legere didicerunt, fructum uberiorem in eo, quàm in precibus horariis recitandis invenirent; jam *c* diximus, quòd in id, quod magis conferet, illæ poterunt commutari.

c Sup. B.

D. §. Si videretur Rectori cum Superioris facul-

rectionis, ac Nativitatis, † simplicia Vota, quæ juxta formulam in quinta Parte, capite quarto dicendam emiserunt, congruum erit renovare. Et qui ea non emisissent, *k* exacto biennio Probationis, ùt in Examine proponitur, emittent. E

k Sup. c.3. §. 3. et Ex. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 41. et p. 5. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 3.

6. Cùm ad públicas Scholas eundum erit (nam alia loca sinè facultate Superiorum non petent) eant et redeant † invicem associati F

---

tate commodius fore aliis in festis solemnibus hanc renovationem aliquando particulari aliquâ ratione fieri, posset etiam fieri. Cùm etiam de festis Resurrectionis, et Nativitatis loquimur; simul intrà ejus Octavas, vel totidem dies ante festa intelligatur.

E. §. Quod autem promittit Scholasticus in Societate, est, in ejus corpus ingredi, ut statim observet Castitatem, Paupertatem, et Obedientiam actu, juxta Societatis consuetudinem; sive admissus sit, ut post absoluta studia sit Professus, sive Coadjutor formatus: et sic consequenter potest illum statim superior admittere in Scholasticum, ac simul in Probationem ad hoc tantùm, ut ad Professorum gradum, vel Coadjutorum suo tempore admittatur. *d* Hæc consuetudo facit, ut quamvis Paupertatis votum sit emissum, bona tamen temporalia haberi possint ad certum usque tempus, quod Superiori intrà Probationis spatium videbitur.

d Exa. c. 4. §. 2. et 5. et p. 3. c. 1. §. 7. et F. et p. 6. c. 2. H.

F. §. Rectoris erit *e* designare cuique socium, qui hujusmodi esse debebit, ut uterque alterius operâ magis proficere possit.

e P. 3. c. 1. §. 3.

cum ea modestia interiori ac exteriori, quæ ad suî et aliorum ædificationem conveniat: *l* P.7.c.4.§.8. *l* et eorum colloquia cum Scholasticis externis sint solùm de rebus ad litteras, vel profectum spiritûs pertinentibus; prout ad majorem DEI gloriam omnibus utilius fore judicabitur.

CAPUT V.

De Doctrina, cui Scholastici Societatis studere debent.

a Sup. proœm. et inf. c. 6. §. 1. et c. 12. §. 1. 1. CUM *a* doctrinæ, quæ in hac Societate addiscitur, hic scopus sit, suis et proximorum animis DEI favore aspirante prodesse; hæc erit in universum, et in particularibus personis mensura, ex qua, quibus facultatibus addiscendis Nostri incumbere, et quousque in eis progredi debeant, statuatur. *b* Inf. c. 6. §. 5. et c. 12. §. 2. et 3. et C. A *b* Et quia generatim loquendo, † Litteræ Humaniores diversarum linguarum, Logica itidem, naturalis ac moralis Philosophia, Metaphysica, et Theologia tam quæ Scho-

---

DECLAR. IN CAP. V.

a Inf. c. 12. A. *A.* §. Sub *a* Litteris Humanioribus Rhetorica etiam præter Grammaticam intelligenda est.

lastica, quàm † quæ *c* Positiva dicitur, et sacra Scriptura ad id juvant; † harum facultatum studiis operam dabunt; qui ad Collegia mittuntur: et quidem majori cum diligentia illis vacabunt, quæ ad finem prædictum, habitâ ratione temporis, loci, et personarum, etc. *d* supremus Moderator studiorum magìs in Domino convenire judicabit. B *c* Inf. c. 12. §. 1. et c. 14. §. 1. et C. C *d* Inf. c. 17. §. 2.

2. Ad particulares personas descendendo, † quid hi, *e* vel illi addiscere debeant, Su- D *e* Inf. c. 13. §. 4. et Exa. c. 7. §. 3.

B. §. Si in Collegiis tempus non suppeteret ad Concilia, Decreta, Doctores sanctos, et res alias morales legendas; postquam ex eis egressi fuerint, unusquisque privato studio, cum approbatione suorum Superiorum, id posset efficere; præsertim si in doctrina Scholasticâ solida jecerit fundamenta.

C. §. Juxta modum ætatis, ingenii, propensionis animi, et institutionis in litteris uniuscujusque, vel communis boni, quod speraretur, posset in his omnibus facultatibus, vel aliqua, ant pluribus earum quis exerceri: qui enim in omnibus non posset, curare deberet, ut in aliqua earum excelleret.

D. §. Aliqui ad Collegia mitti possent, non quòd speretur doctos eos esse evasuros, juxta eum modum, de quo dictum est; sed potiùs, ut alios sublevent; cujusmodi esset aliquis *b* Sacerdos ad audiendas Confessiones, etc. Et hi, ac alii in quibus *c* propter ætatem provectiorem, vel alias causas sperari non potest, quòd in omnibus his facultatibus *b* Inf. c. 6. C. *c* Inf. c. 13. E.

f Inf. c. 13. §. 4. periorum prudentiæ relinquetur; f qui tamen indole ingenii præditus esset, quò in dictis facultatibus solidius fundamentum jaceret, eò rem utiliorem faceret.

g Inf. c. 13. §. 4. et c. 15. §. 1. Exa. c. 7. §. 3.

3. De g tempore alicui ex his scientiis impendendo, et quando ad ulteriores sit progrediendum, Rector adhibitâ examinatione convenienti considerabit, et statuet.

h Inf. c. 14. §. 1. et p. 3. c. 1. O. et p. 8. c. 1. K. (1) V. C. 5. D. 56. E i Inf. c. 14. k Inf. c. 14. §. 3.

4. Sequantur h in quavis facultate (1) securiorem et magis approbatam doctrinam, † et eos i auctores, qui eam docent: cujus rei penès Rectorem (qui, k quod statuetur in universa Societate ad majorem DEI gloriam, secuturus est) cura sit.

---

magnum facturi sint progressum; conveniet, ut juxta Superioris præscriptum in iis studiis, quibus vacare poterunt, occupentur; et in linguarum peritia, et in iis d quæ ad doctrinam Confessionibus utilem pertinent; et demum in iis, quæ ad commune animarum bonum commodiora sunt futura, proficere curent.

d Inf. c. 8. §. 4. et D.

E. §. In libris ethnicis litterarum humaniorum nihil, quod honestati repugnet, prælegatur. Reliquis, ùt spoliis Ægypti Societas uti poterit. Christianorum opera, quamvis bona essent, si tamen malus fuerit auctor, legenda non sunt; nè ad auctorem aliqui afficiantur. Et convenit, ad particularia descendendo, qui libri sint prælegendi tam in humanioribus, quàm in aliis disciplinis, qui verò prælegi non possint, constituere.

CAPUT VI.

Quo modo juventur Scholastici ad has facultates bene addiscendas.

1. UT autem Scholastici plurimùm in his facultatibus proficiant; in primis animæ puritatem custodire, ac rectam studiorum intentionem habere conentur; nihil aliud in litteris, quàm Divinam gloriam et *a* animarum fructum quærentes, et in suis orationibus gratiam, ut in doctrina proficiant ad hunc finem, crebrò petant.

a Suprà proœm. et c. 5. §. 1. et inf. c. 12. §. 1. et c. 16. §. 4.

2. Præterea *b* seriò et constanter animum studiis applicare deliberent; sibique persuadeant, nihil gratius se DEO facturos in Collegiis, quàm si cum ea intentione, de qua dictum est, studiis se diligenter impendant. Et licèt numquam ad exercenda ea, quæ didicerunt, perveniant; illum tamen studendi laborem, ex obedientia et charitate (ùt par est) susceptum, opus esse magni meriti in conspectu Divinæ ac summæ Majestatis, apud se statuant.

b Sup. c. 4. §. 2.

3. Impedimenta etiam removeantur, quæ

A à studiis animum avocant, † tam c devotio-
c Sup. c. 4. §. 2. et A. num ac mortificationum, quæ vel nimiæ, vel sinè ordine debito suscipiuntur, quàm
B curarum † et exteriorum occupationum, quæ Domi in officiis domesticis, et foris in
C colloquiis, † Confessionibus, atque aliis

DECLAR. IN CAP. VI.

A. §. Hoc in genere dictum sit. Cæterùm si alicui necessarium esse, ut devotioni et mortificationi incumberet, videretur; relinquetur Superioris prudentiæ, ut statuat, quantum in iis progredi oporteat.

a Inf. c. 10. H. *B*. §. Adjuvare *a* eos, quibus hujusmodi officia operosa commissa sunt, aliquâ horâ, nihil prohibet.

b Inf. C. et Ex. c. 6. §. 3. et p. 1. c. 2. §. 2. et A. *b* Verùm onus ipsorum officiorum sumere, potiùs Coadjutorum est, qui ad Scholasticos sublevandos in Collegiis constituentur.

C. §. Ea de causa, in iis qui ad sacros Ordines promoti non sunt, congruum erit, si promotio differatur, nè impedimentum ipsis præstet, donec ad finem studiorum accedant: necessitatis tamen sæpe occurrentis ratione dispensari aliquando opus erit.

Hujusmodi erga proximos functiones aliqui, qui
c Sup. c. 5. D. studia sua jam absolverint, *c* vel ad idipsum mittuntur ad Collegia, explere poterunt: sicut etiam ad domestica Officia Collegii obeunda, quæ majorem occupationem secum afferunt, esse aliquos oportet, qui primariâ intentione studiis non vacent:
d Sup. B. *d* cujusmodi sunt Coadjutores Temporales, *e* vel ali-
e Exa. c. 4. §. 13. qui qui Probationis, et non studii gratiâ in Collegiis agunt.

erga proximos functionibus assumuntur: quatenus ab eis declinari in Domino poterit. Est enim consultum, quò aliis postea utiliores cum doctrina, quam didicerint, se præbeant, hujusmodi exercitia (licèt pia) donec *d* studia sint absoluta, differri: quandoquidem non deerunt alii, qui ea interim exerceant. Et hæc quidem omnia majori cum desiderio obsequii et gloriæ Divinæ fiant.

d Inf. c. 8. §. 1. et c. 10. §. 10.

4. In disciplinis ordo servandus est, ut priùs in Latina lingua solidum jaciant fundamentum, quàm Artium liberalium: et in iis, antequam Theologiæ Scholasticæ, et quidem in hac, antequam Positivæ studiis se dedant. Sacræ Scripturæ vel eodem tempore, vel postea addisci poterunt.

5. † Linguæ *e* verò illæ, in quibus scriptæ vel versæ fuerunt, priùs aut posteriùs, ùt Superiori pro varietate causarum occurren- D

e Sup. c. 5. §. 1. et inf. c. 12. §. 2. et B. et c. 13. §. 4.

D. §. Convenit in Theologiæ facultate esse ad gradum aliquem promotos, vel in ea mediocriter eruditos, et qui Doctorum Sanctorum, et Ecclesiæ Decisiones intelligant; ut illis linguarum studium utile sit, et nihil noceat. Verùm si aliqui tam humiles et in fide firmi cernerentur, ut à studio linguarum nihil incommodi eis timeretur: dispensare Superior poterit, ut studio, quando ad commune vel particulare bonum conveniet, se dedant.

tium, ac diversitate personarum videbitur, disci poterunt. Itaque hoc ejus prudentiæ relinquetur. Sed si linguarum studio Nostri vacant, inter cætera, ad quæ discentium intentio feratur, illud sit, ut versionem ab
(1) V. C. 1. D. 27. Ecclesia (1) approbatam defendant.

E 6. † Scholastici omnes lectiones publicorum Professorum, juxta Rectoris Collegii
F arbitrium audiant: † qui quidem Professo-
f Inf. c. 13. B. res, *f* sive de Societate illi sint, sive externi,
g Inf. c. 12. §. 1. 2. et 3. et c. 13. §. 3. *g* optandum est, ut docti, diligentes, et assidui, et profectûs studentium tam in lectionibus, quàm in aliis litterariis exercitationibus studiosi sint.

7. Bibliotheca communis, si fieri potest, in Collegiis habeatur: cujus clavis illis, qui

---

E. §. Si in aliquo aliud conveniret, Superior suâ prudentiâ id considerabit, et dispensare poterit. Et quod de publicis lectionibus dicitur, privatas, cùm necessariæ, vel utiles, Domi, vel extra Collegia fuerint, non excludit.

F. §. Nullus de Societate sinè approbatione et facultate Præpositi Provincialis (præterquam in classibus inferioribus, vel ad tempus necessitatis gratiâ) publicè legat. Qui *f* tamen talentum ad id sortiti,
f Inf. §. 18. et c. 9. §. 2. (2) V. C. 1. D. 62. ac præsertim, qui jam studiis (2) perfuncti sunt, in prælegendo (si res majoris momenti aliud non exigerent) possent exerceri.

juxta Rectoris judicium habere debebunt, tradatur. Præterea † quisque libros, qui necessarii ei fuerint, habebit. G

8. Scholastici in audiendis lectionibus sint assidui, et in eis prævidendis diligentes, et † postquam eas audierint repetendis; iis quæ non intellexerint interrogandis, † aliis *h* verò quæ oportuerit adnotandis; quò in posterum memoriæ defectui consulatur. H I

h Inf. §. 16. et M. et O.

G. §. Quamvis hoc ità se habeat, scribere tamen in eis non debent. Constet verò eorum ratio ei, qui Bibliothecæ Præfectus est.

H. §. Quod *g* ad repetitiones attinet, curet Rector, ut certis quibusdam horis in scholis vel Domi fiant, uno quidem repetente, et aliis audientibus; et quæ difficilia occurrerint, mutuò proponentibus: et si quid erit, de quo constituere inter se non possint, Magistrum adeant. *h* Curabit etiam, ut disputationes et reliquæ exercitationes Scholasticæ, quæ juxta modum disciplinarum, quæ tractantur, convenire judicabuntur, non omittantur.

g Inf. c. 13. §. 3. et D.

h Inf. c. 13. §. 3. et A.

I. §. Videant Superiores, num conveniat, Scholasticos classium inferiorum libros papyraceos habere, ut scribant in eis lectiones, et inter lineas et ad marginem, quod oportebit, adnotent. Proveotiores in humanioribus litteris et aliis facultatibus, chartam secum ferant, ad ea, quæ audierint, vel eis occurrerint notatu digna, annotanda; ac postea majori cum ordine digesta transferent in libros papyraceos, quæ in posterum conservata velint.

9. Rector autem Collegii id curæ habeat, ut videat, num Magistri, et discipuli suum in Domino officium faciant, necne.

10. Cùm perutilis sit (præsertim Artium, ac Theologiæ Scholasticæ studiosis) disputandi usus; intersint Scholastici ordinariis Scholarum, ad quas accedunt (licèt non sint sub cura Societatis) disputationibus: et singulare suî specimen in doctrina præbere, modestè tamen, curent. Convenit etiam singulis Dominicis, vel aliquo alio die hebdomadæ, in Collegio Nostro, aliquem ex quavis classe Artium et Theologiæ studiosorum, à Rectore designatum, à prandio (si aliqua ex causa peculiari impedimentum non accideret) aliquas positiones tuendas suscipere: quæ pridie ejus diei sub vesperum valvis Scholarum (quò ad disputandum vel audiendum, qui vellent, convenirent) essent affigendæ; quibus breviter ab eo, qui responsurus est, confirmatis, argumentari ex externis vel domesticis liceat, cuicumque libuerit *i*: aliquis tamen præsit oportet, qui argumentantes dirigat; et ex ea concertatione eliciat, declaretque ad audientium utilitatem doctrinam, quæ tenenda sit: qui signum etiam det finiendi iis, qui disputant, ac tempus sic distribuat, ut

i Inf. c. 13. §. 3.

omnibus, quoad ejus fieri poterit, disputandi locus detur.

11. Præter hæc duo disputationum prædictarum genera, quotidie aliquod tempus designandum, quo in Collegiis *k* præsidente aliquo, ùt diximus, disputetur; ut eâ ratione et ingenia magìs exerceantur, et difficilia, quæ in his facultatibus occurrent, magìs ad DEI gloriam elucidentur. *k* Inf. c. 13, §. 3.

12. Qui litteris humanioribus vacant, sua etiam stata tempora ad conferendum et disputandum de iis, quæ pertinent ad studia illa, *l* coram aliquo, qui eosdem dirigere possit, habebunt: et Dominicis, vel aliis constitutis diebus, alternatim vel suæ facultatis positiones à prandio tuebuntur, vel se in componenda soluta oratione aut carmine exercebunt; sive id ex tempore, proposito ibidem themate, ad explorandam promptitudinem fiat; sive domi composita, de re priùs proposita, illic publicè legantur. *l* Inf. c. 13. §. 3.

13. † Omnes *m* quidem, sed præcipuè K *m* Inf. c. 13, §. 3.

K. §. De repetitionum, et disputationum, et Latinè loquendi exercitationibus, si quid propter circumstantias locorum, temporum, et personarum mutari debeat, hoc judicandum prudentiæ Rectoris (facultate à suo Superiore saltèm in genere acceptâ) relinquetur.

Humaniorum Litterarum studiosi, Latinè loquantur communiter: et memoriæ, quod à suis Magistris præscriptum fuerit, commendent: L † ac *n* stylum in compositionibus *n* Inf. c. 13. §. 5. et c. 16. §. 3. diligenter exerceant: nec desit, qui eisdem corrigendis operam suam impendat. Licebit *o* Inf. §. 16. etiam nonnullis juxta Rectoris arbitrium, *o* præter eos auctores, qui præleguntur, quosdam *p* Inf. c. 16. §. 3. etiam alios privato studio legere: *p* et singulis hebdomadis, die aliquo designato, unus ex provectioribus, à prandio orationem Latinam aut Græcam de re aliqua, ad ædificationem domesticorum, et externorum pertinente, quâ ad perfectiora in Domino animentur, habeat.

14. Præterea Artium et Theologiæ studiosi

L. §. Ut Scholastici magis in studiis promoveantur, bonum esset aliquos eruditione pares designare, qui sanctâ æmulatione se invicem provocent. Juverit etiam interdum mittere ad Præpositum Provincialem, vel Generalem, aliquod suorum studiorum specimen, nunc hujus, nunc illius, ut compositionum, si litterarum Humaniorum; vel conclusionum, si Philosophiæ vel Theologiæ studiosi fuerint. Conferet etiam in memoriam eis reducere, quòd, cùm ad Domos venerint, studiis absolutis, in omnibus facultatibus, quibus operam dederint, sunt examinandi.

potissimùm, sed et reliqui, † suum habeant privatum studium et quietum : quò meliùs et exactiùs ea quæ tractata sunt, intelligant. M

15. Ut reprimi oportet quorumdam cursum, plùs æquo concitatum, in studiis; ità movendi, incitandi, et animandi ad studia sunt alii, quibus id necessarium est: quod ut meliùs præstare possit Rector, intelligat oportet per se, et per aliquem alium, cui *q* Syndici, vel Visitatoris Scholasticorum curam ipse dederit, quomodo Scholastici suum Officium faciant. *q* Inf. c. 17. §. 7.

† Quòd *r* si animadverteret, aliquem in studiis tempus inutiliter terere, quòd nolit aut certè non possit progressum in litteris N *r* Exa. c. 7. §. 2.

M. §. In *i* hoc privato studio possent (si Rectori videretur) commentarium aliquem videre. Quamdiu autem audiunt, ferè unus, et is quidem selectus esse deberet. *k* Possent etiam scribere, quod profuturum magis censeretur. *i* Inf. §. 16. *k* Sup. §. 8. et inf. §. 16. et O.

N. §. Si aliquis non aptus ad studia, sed ad alia ministeria idoneus videretur; posset intrà Collegia, vel Domos Societatis in iis occupari, quæ convenire viderentur : si ad utrumque *l* inutilis esset, et in Scholasticum fuisset admissus, dimitti à Societate posset : nihilominùs *m* æquum erit, ut Rector re bene consideratâ, ad Provincialem, (3) vel Generalem id referat; et quod sibi præscriptum fuerit, exsequatur. *l* P. 2. c. 2. §. 3. *m* P. 2. c. 1. C. (3) V. C. 5. D. 6. et 50. §. 3.

facere ; expedit illum ab eis removere : et ejus loco alium , qui ad scopum Divini servitii in Collegiis præfixum magìs proficiat, constituere.

s Sup. §. 14. et M. 16. Absoluto *s* studio alicujus facultatis, eamdem privatim repetere conveniet, auctorem unum aliquem, vel plures, *t* quàm priùs, juxta Rectoris arbitrium legendo. Poterit autem ex iis, quæ ad eam facultatem pertinent, si eidem Rectori visum fuerit, O † in scripta breviùs, distinctiùs, et accuratiùs redigere ea, *u* quæ priùs in lectionum decursu scripserat, cùm minori doctrinâ præditus erat, quàm peracto studiorum curriculo.

t Inf. c. 15. §. 2. et 3.

u Sup. §. 8. et I.

O. §. Hujusmodi scripta fieri non debent, nisi ab iis, qui majori doctrinâ et clariori ingenio et judicio pollent : et reliqui horum labore frui poterunt. Conveniret etiam à Magistro ea approbari. Alii annotationibus Præceptoris juvari possent, *n* et suis etiam notatu dignioribus. Conferet autem ad usum, ut suas notas in margine, et indicem præterea habeant rerum, de quibus in hujusmodi scriptis agitur, ut faciliùs inveniri possit, quod quæritur. Et quamvis hujusmodi libelli rerum excerptarum, vel propriorum conceptuum, vel alia scripta quælibet fiant ; *o* intelligi tamen oportet, à nemine librum ullum sinè examinatione, et approbatione speciali Præpositi Generalis, ùt dictum est, publicari debere.

n Sup. §. 8. et M.

o P. 3. c. 1. §. 18. et p. 7. c. 4. §. 11.

17. Suis *x* constitutis temporibus se ad publicos actus examinationum ac responsionum præparent; et ad gradus consuetos, qui per diligentem examinationem digni invenientur, promoveri poterunt. *y* Loca tamen certa, ut ab omni ambitionis specie, atque ab illis affectibus parùm temperatis recedant, quamvìs ea in Universitate, ubi gradum accipiunt, dari soleant, non accipiant: sed simul omnes extra numerum se constituant: nec sumptus, qui pauperes non deceant, in gradibus hujusmodi faciant; ad quos sinè humilitatis detrimento, non ob aliud, quàm ut possint proximis ad DEI gloriam esse utiliores, promoveri debent.

x Inf. c. 15. §. 2. et 3.

y Inf. c. 15. §. 4. et p. 10. §. 6.

18. Num *z* autem his, qui jam studiorum suorum cursum peregerunt, prælegere privatim, vel publicè, ad suam, vel aliorum utilitatem conveniat; penès Superiorem id erit judicium, qui quod magìs in Domino expedire videbitur, statuet.

z Sup. F. et inf. c. 9. §. 2.

CAPUT VII.

De Scholis Collegiorum Societatis.

a Sup. procem. et c. 3. §. 1. et c. 11. §. 1. et p. 3. c. 1. §. 27. et p. 10. §. 4.

1. HABITA *a* ratione non solùm profectûs in litteris Scholasticorum Nostrorum, sed etiam profectûs in litteris et moribus externorum, quos in Nostris Collegiis instituendos suscepimus; A † Scholæ publicæ, ubi commodè id fieri poterit, aperiantur, saltèm in disciplinis humanioribus. B † In gravioribus autem disciplinis pro locorum, in quibus Collegia fuerint, ratione, semper quid

DECLAR. IN CAP. VII.

A. §. Præpositi Generalis erit, ubi hujusmodi Scholæ habendæ sint, statuere.

B. §. Et etiam juxta quod commodè id poterit Societas. Nostra tamen mens hæc esset, ut in Collegiis communiter litteræ Humaniores ac Linguarum, et doctrinæ Christianæ, et si opus esset, lectio aliqua de casibus conscientiæ prælegeretur; si verò sit, qui commodè concionetur, aut Confessiones audiat, id etiam ut fiat: et de scientiis superioribus non agatur; sed ad eas addiscendas ab iis Collegiis, ii, qui in Humanioribus Litteris profecerint, ad Universitates mittantur.

DEO gratius sit, ante oculos habendo, aperiri poterunt.

2. Teneatur *b* in hujusmodi Scholis is modus, quo externi Scholastici in iis, quæ ad doctrinam Christianam pertinent, bene instituantur: *c* cureturque quoad ejus fieri poterit, ut singulis mensibus ad Sacramentum Confessionis accedant, et verbum DEI frequenter audiant; et demum *d* cum litteris mores etiam Christianis dignos hauriant. Et quia in particularibus multum varietatis esse oportebit, pro varietate locorum, et personarum, singula persequi non est hujus loci. Id tamen dictum sit, † in quovis Collegio *e* Regulas, quæ ad omnia necessaria descendant, constitui debere. Hoc tamen commendatum hoc loco volumus, † nè *f* externis Scholasticis correctio, quoad illis opus erit, desit; quæ tamen per aliquem de ipsa Societate exercenda non erit.

b Inf. c. 16. §. 2.

c Inf. c. 16. §. 1. et A.

d Inf. c. 8. A.

C

e Inf. c. 13. A. et c. 17. §. 3. et D. et E. proœ. Decl.

D

f Inf. c. 16. §. 5.

C. §. Ex Regulis Collegii Romani, aliis quod cuique conveniet accommodari poterit.

D. §. Ad hoc ubi Corrector haberi poterit, habeatur: ubi non poterit, excogitetur modus, quo castigentur, vel per aliquem ex ipsis Scholasticis, vel aliâ convenienti ratione.

(1) V. C. 1. D. 74.

g Inf. c. 15. §. 4. et c. 17. §. 3 et F. et Exa. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 27. et. p. 6. c. 2. §. 7. et G. et p. 7. c. 4. §. 4. et B. et p. 10. §. 5.

E

3. Cùm (1) *g* tam proprium sit Nostræ Professionis, nullum temporale præmium accipere pro spiritualibus ministeriis, in quibus juxta Nostrum Institutum in proximorum auxilium occupamur; non convenit ullam Collegii dotationem admittere, per quam ad dandum Concionatorem, aut Confessarium, † aut Lectorem aliquem Theologiæ, Societas obligetur. Quamvìs enim æquitatis et gratitudinis ratio nos ad serviendum cum majori diligentia in dictis ministeriis, quæ Nostri Instituti sunt propria, moveat, in Collegiis, quæ majori cum liberalitate et devotione fundata sunt; non tamen sunt recipiendæ obligationes vel conditiones, quæ sinceritatem impediant Nostri in procedendo modi, qui est, dare gratìs, quæ gratìs accepimus: quamvìs pro eorum sustentatione, qui communi bono Collegiorum serviunt, vel propter illud student, dotatio, quam Fundatorum charitas assignare ad gloriam Divinam solet, admittatur.

---

(2) V. C. 1. D. 75.

E. §. (2) **Ubi Præpositus Generalis vel Societas curam susciperet alicujus Universitatis, non repugnaret hujus Constitutionis intentioni, ut sese ex consequenti obligaret ad lectiones illius ordinarias, quamvìs inter illas aliquæ Theologicæ essent.**

CAPUT VIII.

De Scholasticis instituendis in iis, quæ ad proximos suos juvandos pertinent.

1. SCOPUM illum intuendo, ad quem studia Societatis diriguntur, *a* sub ipsorum finem congruum erit, ut ad arma spiritualia in proximorum auxilium tractanda assuescere incipiant. *b* Quamvìs enim id propriè magìs et diutiùs in Domibus fiat, poterit tamen in Collegiis inchoari.

a Sup. c. 6. §. 3. et C. et inf. c. 10. §. 10.

b P. 3. c. 1. §. 20. et p. 7. c. 4. §. 10.

2. Primùm illi, qui juxta Superioris judicium ad sacros Ordines erunt promovendi, in ratione Missæ dicendæ, ut præter intelligentiam et devotionem internam, decentem etiam habeant exteriorem modum ad audientium ædificationem, instituantur; *c* et cæremoniis eisdem omnis Societas, quantum fieri potest, utatur: in quibus usum Romanum ùt magìs universalem, et quem peculiari quâdam ratione Sedes Apostolica amplexa est, quantum patietur regionum varietas, sequetur.

c Exa. c. 5. §. 7. et p. 8. c. 1. §. 8.

A

3. In *d* concionibus etiam, et † sacris lectionibus eo modo proponendis, *e* qui ædificationi populi conveniat (qui à Scholastico diversus est) (1) se etiam exerceant; studeantque ad id munus obeundum linguam populo vernaculam bene addiscere. † Res etiam alias vidisse oportet, et præ manibus habere, quæ ad hoc officium utiliores futuræ sunt; ac demum, ut meliùs et cum majori fructu animarum id munus obeant, † om-

d Inf. c. 10. §. 10. et Ex. c. 4. §. 25. et p. 3. c. 1. §. 21. et p. 10. §. 3.
e P. 7. c. 4. §. 6.
(1) V. C. 1. D. 110. et C. 4. D. 10.

B

C

DECLAR. IN CAP. VIII.

A. §. Inter legendum, præter interpretationem, advertendum est, ut aliqua, quæ *a* ad mores et vitam Christianam juvent, attingantur. *b* Et hoc fiet etiam in classibus Collegii: multò verò impensiùs, cùm populo prælegitur.

a Sup. c. 7. §. 2.
b Inf. c. 16. §. 4.

B. §. Conferet vidisse Evangelia toto anno occurrentia, peculiari studio adhibito, quod ad concionandi rationem destinetur; et aliquid ex sacra Scriptura, ut populo prælegatur: prævidisse etiam, quod ad vitia pertinet, et in eorum detestationem inducit, et remedia eisdem applicanda; sicut è contrario, quæ ad præcepta, ad virtutes, ad bona opera pertinent; tum ea, quæ movere possint ad illa amanda, et media etiam ad eadem consequenda: et hæc in compendium, si fieri potest, redacta utiliora esse solent; nè tam multis libris opus sit.

C. §. Hujusmodi media sunt, vidisse præceptiones, quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene

nibus mediis utantur, quibus commodè juvari possint.

4. In *f* ministerio etiam Sacramentorum † Confessionis, et Communionis, se exerceant; et non solùm quod ad ipsorum, sed etiam quod ad pœnitentium, et communicantium officium pertinet, ut bene ac utiliter ad DEI gloriam ea percipiant, et frequentent, perspectum habere ac exsequi curent.

f Sup. c. 5. D. et inf. 10. c. §. 10. et p. 7. c. 4. §. 5. et C. D

---

hoc munus obierunt; et bonos audire concionatores, et se in concionibus Domi aut in monasteriis exercere, bonum habere correctorem, qui de erroribus admoneat, tum in rebus quæ dicuntur, tum in voce, tonis, gestibus, et motibus. Reflectat et ipsè considerationem ad ea, quæ dixit; quò magis undecumque juvetur.

D. §. In Confessionibus, præter studium Scholasticum, et Casuum conscientiæ, præsertim Restitutionis, conveniet compendium aliquod Casuum, et Censurarum, quæ reservantur, habere (ut videat quò pertingat ipsius jurisdictio) et simul formulas, quæ minùs usitatæ sunt quarumdam absolutionum, quæ occurrunt; ac brevem interrogandi methodum de peccatis, et eorum remediis; et instructionem ad bene ac prudenter in Domino, sine damno suo, et cum proximorum utilitate, hoc officium exercendum: et aliquâ Confessione auditâ, præsertim in principiis, Confessarius apud se consideret, num in re aliqua defecerit, ut in posterum caveat.

E
g Inf. c. 10. §. 10. et p.7.c. 4.§.8. et F. 5. † Ad g exercitia spiritualia aliis tradenda, postquam quisque in se ea fuerit expertus, assuescant; et dent operam omnes, ut et eorum reddere rationem, et in hoc armorum spiritualium genere tractando (quod DEI gratiâ ad ipsius obsequium tantopere conferre cernitur) dexteritatem habere possint.

F
h Sup.c.7.§.2. et inf.c.10.§. 10. (2) V.C.1.D. 64. et 137. 6. † Studium h etiam congruum (2) in modo tradendæ doctrinæ Christianæ, qui sit captui puerorum ac rudium accommodus, adhibeatur.

7. Ut in superiùs dictis proximi ad bene vivendum juvantur, ità curandum est, ut ea

---

E. §. Possent ad exercitia aliis tradenda assuescere, nonnullis ea tradendo, in quibus minor jactura esse possit, si quid erretur; et conferre cum aliquo magis exercitato suum procedendi modum, bene annotando quod magis vel minùs convenire deprehenderint. Cùm verò exercitiorum ratio redditur, non solùm id agatur, ut aliis satisfiat, sed etiam, ut in illis desiderium excitetur, ut eisdem juvari velint. In universum autem loquendo, quæ ad primam hebdomadam pertinent tantùm tradantur. Quando verò omnia tradentur, raris hominibus, vel qui de vitæ suæ statu deliberare velint, tradi oportebit.

F. §. Juverit etiam in compendium redactam habere explicationem rerum ad fidem et vitam Christianam necessariarum.

† quæ ad bene moriendum illis conferunt, percipiantur; quique modus in eo tempore, in quo tantum est momenti ad finem ultimum æternæ felicitatis consequendum, vel ab ea excidendum, teneri debeat, intelligatur. G

8. In *i* universum loquendo, edoceri eos convenit, quem modum tenere oporteat hujus Societatis operarios, qui in tam variis mundi regionibus, cumque tam diversis hominum generibus versari debent, antevertendo incommoda, quæ possunt accidere: et emolumenta, quæ ad majus DEI servitium conferunt, captando; omnibus rationibus adhibitis, quæ possunt adhiberi. Et quamvìs hoc sola unctio Sancti Spiritûs, et ea prudentia, quam communicare solet Dominus illis, qui in Divina sua Majestate confidunt, docere possit; via saltem aliquo modo quibusdam documentis, quæ juvent, et ad effectum Divinæ gratiæ disponant, aperiri potest. *i* Par. 10. §. 3.

G. §. Aliud etiam compendium de modo juvandi ad bene moriendum utile erit, ut memoria renovetur, quando sanctum hoc officium exercendum erit.

CAPUT IX.

De Scholasticis à studio litterarum educendis.

A 1. Ex † Collegiis nonnulli propter causas in secunda Parte dictas, et modo inibi explicato educuntur, ut alii qui ad Divinum servitium magìs proficiant, eisdem succedant. Eadem siquidem in hac parte Domorum, et Collegiorum est ratio.

2. Aliqui etiam aliquando educentur, quòd ipsis ad majorem in spiritu vel in litteris profectum aliò transferri, vel quòd ad universale bonum Societatis conveniat: *a* ùt accideret, si, qui Artium curriculum in aliquo Collegio emensus esset, ut easdem alibi præ-

a Sup. c. 6. §. 18. et F.

DECLAR. IN CAP. IX.

A. §. *a* Alii educuntur (1) post septem annos, ii videlicet qui ad Collegia admissi sunt ad id tempus, absque eo quod constituerint ingredi Societatem, quemadmodum dictum est. Sed tamen dispensari in tempore septem annorum, idque prorogari posset; cùm hujusmodi Scholastici exemplo vitæ suæ, magnæ ædificationis essent; ità ut vel magnum DEI obsequium ab eis exspectaretur, vel utiles esse Collegio viderentur.

a Sup. c. 3. B.
(1) V. C. 1. D. 28.

legeret, ante Theologiæ studium educeretur. Et idem dictum sit, si qua in re alia ad majus DEI obsequium et gloriam essent occupandi.

3. Communis autem modus educendi Scholasticos ex Collegio aliquo, ubi omnes prædictæ scientiæ traduntur, tunc erit, *b* cùm quisque studia sua jam absolverit, peracto Artium curriculo, et quatuor annis Theologiæ studio impensis. Et sub hujus temporis finem *c* suarum esse partium Rector intelligat, Præpositum Generalem, vel Provincialem admonere, et quantum hi profecerint, referre: ac postmodum quod ei præscriptum fuerit ad DEI gloriam, exsequetur.

b Inf. c. 15. §. 2. et 3. et B. et p. 5. c. 2. §. 2. et B.

c Inf. c. 10. §. 5.

CAPUT X.

De gubernatione Collegiorum.

1. SUPREMAM *a* curam vel superintendentiam Collegiorum, juxta Sedis Apostolicæ Litteras, Professa Societas habebit. Cùm enim *b* quidquam privatæ utilitatis ex reditibus quærere, vel in suum usum convertere non possit; est valdè probabile, quòd majori cum puritate ac spiritu constantiùs ac diu-

a Sup. c. 2. §. 5. et C. et p. 10. §. 4.

b Sup. c. 2. §. 5. et C. et Ex. c. 1. §. 4. et p. 6. c. 2. §. 3. et p. 9. c. 3. §. 18. et c. 4. §. 7. et p. 10. §. 4.

turniùs procedet in iis, quæ ad bonum regimen Collegiorum, ad majus DEI ac Domini Nostri obsequium provideri convenit.

c Sup.c.2.§.3. et inf.c.11.§. 2. et p.8.c.2. §.2. et p.9.c. 3.§.5. et 18.

2. Præter *c* id autem, quod ad Constitutiones, et dissolutionem, vel alienationem hujusmodi Collegiorum pertinet, universa potestas et administratio, et, ut in genere dicatur, hujus superintendentiæ exsecutio penès *d* Præpositum Generalem erit; qui finem illum, ad quem Collegia et Societas tota contendit, præ oculis habens, meliùs, quid eisdem conveniat, intelliget.

d Sup.c.2.§.5. et C. et p.9. c.3.§.1. et 3.

e Sup.c.2.§.5. et inf.c.17.§. 1. et p.9.c.3. §.3. et 14. et 15.

3. Per *e* se ergo, vel per alium, cui suam facultatem communicaverit in hac parte, Præpositus Generalis Rectorem, † ut præsit A cuicumque Collegio, aliquem ex Coadjutoribus Societatis constituet; qui *f* Præposito Provinciali, (1) vel cui Generalis præscripserit, rationem sibi assignati muneris reddet. Et penès eumdem erit Præpositum, Rectorem amovere, talique curâ, prout ei convenientiùs in Domino videbitur, liberare.

f Sup.c.2.§.5. et p.9.c.3.§. 4. et 15. et C.

(1) V. C. 5. D. 33. et 64. §.2. et C. 8. D. 60. §.4.

DECLAR. IN CAP. X.

a Sup.c.2.F. et p.6.c.2.§. 5.

A. §. Hoc *a* non prohibet, quin Professus aliquis ad visitandas, vel reformandas alicujus Collegii res missus, manere in eo posset, vel omnibus aliis ad tempus præesse, vel aliter; út magis convenire ad Collegii, vel ad universale bonum videretur.

4. Curandum *g* est autem, ut ille, cui Rectoris officium imponitur, magni sit exempli, magnæ ædificationis, magnæ etiam mortificationis in omnibus pravis inclinationibus, et in obedientia præcipuè, ac humilitate probatus; qui donum etiam discretionis habeat, ad gubernandum idoneus, in rebus agendis versatus, in spiritualibus exercitatus sit; qui severitatem suo tempore et loco cum benignitate miscere noverit; qui sollicitus, qui patiens laborum, qui etiam in litteris eruditus sit; et demum ejusmodi, cui confidere, cuique suam potestatem tutò communicare Præpositi Superiores possint: *h* quandoquidem quò hæc potestas major erit, eò meliùs regi Collegia ad majorem DEI gloriam poterunt.

g Inf. §.8. et p. 8. c. 1. §. 3.

h P. 2. c. 1. §. 2. et B. et p. 9. c. 6. §. 2. et p. 10. §. 8.

5. Rectoris officium erit, in primis oratione et sanctis desideriis totum Collegium velut humeris suis sustinere. Deinde curare, † ut *i* Constitutiones observentur; omnibus Collegialibus cum omni sollicitudine invigi-

B

i P. 6. c. 1. §. 1. et c. 5. et p. 9. c. 3. §. 8. et c. 6. A. et p. 10. §. 13.

B. §. Sicut *b* curare, ut observentur omnino Constitutiones, ità et in eisdem dispensare (quando eam fuisse mentem illius, qui eas condidit, in re aliqua particulari judicaret, juxta eventus rerum, et necessitates, majus commune bonum intuendo) ad Rectorem, acceptâ à suis Majoribus potestate, pertinebit.

b P. 9. c. 3. D.

k P. 3. c. 1. §. 11. lare; *k* eosdemque ab iis, quæ nocere possint Domi et foris, defendere; tum præveniendo, tum etiam, si quid mali accideret, remedium adhibendo, ùt ad singulorum et universale bonum convenit; utque in virtutibus et litteris proficiant, curando; *l* sa- l Sup. c. 2. §. 5. C nitatem eorum, † et bona etiam Collegii, tam stabilia, quàm mobilia conservando; eos qui officia gerant domestica, prudenter constituendo; et quomodo suis fungantur officiis, considerando; et prout in Domino convenire judicabit, vel in eisdem ministeriis detinendo, vel ab iisdem removendo. Et generatim loquendo, curet, ut quæ in superioribus capitibus dicta sunt, quæ quidem ad Collegia spectant, observentur. *m* Memor m P. 8. c. 1. §. 4. et p. 10. §. 9. sit etiam subordinationis integrè observandæ in obedientia, non solùm ad Generalem, sed ad Provincialem quoque; certiorem eum, de quibus oportet, reddendo, ad eumque referendo, quæ majoris erunt momenti; et quæ ab ipso injuncta fuerint (quandoquidem ipsum Superiorem habet) exsequendo; ùt æquum est ad se referri, sibique obe-

---

C. §. Ad ea quæ dicta sunt, reducitur cura conveniens amicos conservandi, *c* et ex adversariis benevo- c P. 10. B. los reddendi.

dientiam præstari ab iis, qui in Collegio degunt: qui quidem Rectorem suum magnopere revereri ac venerari, *n* ùt qui Christi Domini nostri vices gerit, debebunt; *o* liberam suî ipsorum, rerumque suarum dispositionem cum vera obedientia ipsi relinquendo; † nihil *p* ei clausum, nè conscientiam quidem propriam, tenendo; quam ei aperire (ùt in Examine dictum est) suis constitutis temporibus, et sæpiùs, si causa aliqua id posceret, oportebit; *q* non repugnando, non contradicendo, nec ullâ ratione judicium proprium ipsius judicio contrarium demonstrando; ut per unionem ejusdem sententiæ et voluntatis, atque per debitam submissionem, meliùs in Divino obsequio conserventur et progrediantur.

n P. 3. c. 1. §. 23. et p. 6. c. 1. §. 1. 2. et 3. et p. 7. c. 2. §. 1. et A. et I. et p. 8. c. 1. D. et p. 9. c. 3. §. 20.

o P. 3. c. 2. §. 1. et p. 7. c. 2. §. 1. et I.

D

p Ex. c. 4. §. 34. etc. et p. 3. c. 1. §. 12. et p. 6. c. 1. §. 2.

q P. 3. c. 1. §. 23. et p. 6. c. 1. §. 1.

6. Ad bonam Domûs gubernationem non solùm *r* numerum necessarium officialium Rector provideat; sed † ut idonei sint, quoad ejus fieri poterit, ad suas functiones, curet:

r Inf. §. 7. et H. et sup. c. 3. §. 2. et p. 1. c. 2. §. 2. et A. et p. 3. c. 2. §. 7. et H.

E.

D. §. Res clausa intelligitur janua, vel arca, etc.

E. §. Idonei sunt intelligendi habitâ ratione tum sufficientiæ personarum, tum occupationum. Quæ enim officia multum occupationis secum ferunt, valdè occupatis in aliis rebus minimè convenirent: et quia quibusdam experientia, ut bene fiant, necessaria est, non facilè mutari deberent.

F

s Proœm. declar. et p. 7. c. 4. §. 12.

t P. 3. c. 1. §. 6.

† cuique *s* suas Regulas, ubi, quæ ad singulorum officia pertinent, contineantur, tradat: et nè se hic in illius Officium ingerat, videat. Præterea, ùt eis prospicere de subsidio, si necessarium id fuerit, debebit; ità *t* cùm tempus vacuum illis fuerit, ut utiliter illud impendant Divino servitio, curet.

v Inf. c. 17. §. 7. et p. 3. c. 1. §. 16.

G

x P. 3. c. 1. §. 12.

y Inf. c. 17. §. 1. et p. 9. c. 6. §. 14.

H

z Sup. §. 6.

7. Inter Officiales Rectori necessarios, in primis Minister idoneus, qui Vice-Rector vèl Magister Domûs sit, et omnibus, quæ ad bonum universale pertinent, provideat, est deligendus. *v* Syndico etiam ad exteriora observanda, † et aliquo, *x* qui rebus spiritualibus superintendat, et *y* duobus aliis, vel pluribus, quorum prudentiæ et probitati multùm confidat, opus est: ut cum eis de iis, quæ difficiliora, et ad DEI gloriam majorem communicanda videbuntur, conferre possit. † Sunt *z* et alii ad particularia Officia necessarii.

***F.* §. Ex regulis cuique videndæ essent singulis hebdomadis illæ, quæ ad ipsum pertinent.**

***G.* §. Si tanta non esset copia hominum, unus plura officia sustinere posset. Sic Minister, et Superintendens dictus curam habere possent eorum, quæ ad Rectorem vel Novitios pertinent, etc.**

d P. 1. c. 2. A. et p. 3. c. 2. H.

e Sup. c. 6. B.

***H.* §. Sic *d* esse posset, qui scriberet, Janitor, Sacrista, Coquus, Lotor. *e* Alia officia minùs operosa**

8. Curet Rector, *aa* ut in suo Officio cuique integram obedientiam Collegiales præstent, et alii officiales Ministro, et sibi etiam ipsi, prout idem præscripserit. Illud in universum admonuisse convenit, *bb* eos qui curam aliorum suæ obedientiæ subditorum habent, præire eisdem exemplo obedientiæ, quam suis Superioribus Christi loco ipsimet præstent, oportere.

aa Exa.c.4.§.31. et p.3.c.1.§.24. et p.10.§.9.

bb Sup.§.4.

9. Ad *cc* omnia conferet temporis ordo in studiis, orationibus, Missis, lectionibus, cibo, somno, et in reliquis servatus: † et signum constitutis horis detur, quo audito omnes statim, vel *dd* imperfectâ litterâ relictâ, ad id, ad quod vocantur, se conferant. Erit autem penès Rectorem, vel eum qui primas tenebit, id curæ, ut videat, quando hæ horæ pro temporum, vel aliarum causarum occurrentium ratione mutandæ sint. Et quod ipse statuerit, observetur. I

cc P.3.c.2.§.2. et B.

dd P.6.c.1.§.1.

10. † Rector (2) ipse legere, aut docere K

(2) V.C.2.D.65.

---

possent inter Scholasticos dividi, si alii non essent, qui ea possent exercere.

I. §. Signum dabitur (3) per campanam, quæ pulsabitur, ut se recipiant ad somnum, et ad mensam, etc.

(3) V.C.1.D.63.

K. §. Si convenire non videbitur ad ædificationem, vel ob aliquam aliam causam sufficientem, ut Rector

Christianam doctrinam quadraginta dies debet. *ee* Videat etiam, qui ex Collegialibus, et ad quem usque limitem, Domi et foris in colloquiis, spiritualibus exercitiis tradendis, Confessionibus audiendis, tum etiam in concionibus, vel lectionibus, vel doctrina tradenda partim ad ipsorum exercitationem, (*ff* præcipuè sub finem studiorum) partim ob aliorum domesticorum, vel externorum fructum, aliis se communicare debeant: † et in omnibus, quod senserit Divinæ ac summæ bonitati gratius, et ad ipsius obsequium ac gloriam majorem, omnibus perpensis, provideat.

ee Sup. c. 8. §. 3. 4. 5. et 6.

ff Sup. c. 6. §. 3. et C. et c. 8. §. 1.

L

---

ipse legat; re cum Provinciali communicatâ, si ejusdem ille sententiæ fuerit, (4) per alium id munus obire poterit.

(4) V. C. 2. D. 65.

L. §. Constitutiones, quæ ad Collegia pertinent, seorsum teneri, et (5) publicè bis aut ter singulis annis legi possent.

(5) V. C. 1. D. 50. et C. 2. D. 66.

CAPUT XI.

De Universitatibus in Societate admittendis.

1. EADEM *a* charitatis ratio, quâ Collegia admittuntur, et publicæ Scholæ in eis, non

a Suprà proœm. et c. 3. §. 1. et c. 7. §. 1.

tantùm ad Nostrorum, sed magìs etiam ad externorum ædificationem in doctrina et moribus, tenentur; extendi poterit ad Universitatum curam suscipiendam; ut in eis hic fructus extendatur, latiùsque pateat, tam in scientiis, quæ traduntur, quàm in hominibus, qui ad eas conveniunt, et gradibus, ad quos promoventur; ut aliis in locis cum auctoritate docere possint, quod in his bene ad DEI gloriam didicerint. et p.3.c.1.§. 27. et p. 10. §.4.

2. Quibus *b* tamen conditionibus † et obligationibus, quibusque in locis hujusmodi Universitates admitti debeant, ei, qui su- *b* Suprà procem. A. et c. 2.§.2. et p.9. c.3.§.17.

A

Declar. in Cap. XI.

A. §. Cùm Fundator à Societate assignari certum Lectorum numerum, vel alias obligationes suscipi vellet; animadvertendum est, quòd si admittantur, judicando utile etiam tunc esse Societati, ad finem propositum Divini servitii id oneris subire, omnino in eis implendis deesse non oportet; sicut nec facilè aliquid in hac parte præter id, ad quod obligantur (præsertim si id interpretari quis possit, quasi nova induceretur obligatio) præstandum est sinè Generalis consensu. *a* Ille autem non se facilem ad id concedendum reddet: quin potiùs, re in consultationem cum suis Assistentibus adductâ, videat nè Societatem gravet: et si qua in re indulgeatur, constet obligationem nullam induci; sed id quod additur, omnino voluntarium esse. *a* Sup. c. 2. B.

premam curam Societatis habet, judicandum relinquitur: qui Assistentium sibi auditis sententiis, et aliorum *c* quos in consilium adhiberi volet, per se ipsum deliberare poterit, an sint admittendæ. *d* Non tamen, postquam admissæ fuerint, sinè Congregatione generali per eum dissolvi poterunt.

c Sup.c.2.§.2.

d Sup.c.2.§.3. et c. 10. §. 2. et p.8.c.2.§. 2. et p.9.c.3. §.5. et 18.

3. Quia tamen religiosa quies, et spirituales occupationes, nec animi distractionem, nec alia incommoda, quæ judicandi in rebus civilibus vel criminalibus officium sequi solent, Societati permittunt; jurisdictio hujusmodi, quam per se vel per alios à se dependentes exercere debeat Societas, non admittatur: quamvìs ad ea, † quæ ad bonum statum Universitatis propriè pertinent, conveniat Justitiæ ordinariæ, sive sæcularis, sive

B

---

b Inf.c. 16. §. 5. et D.

B. §. Ad *b* bonum Universitatis statum propriè pertineret, si Scholasticus aliquis rebellis, vel sic offendiculi causa aliis esset, ut non solùm Scholis eum, sed etiam civitate expelli, vel in carcerem conjici conveniret; ut certiores facti justitiæ ordinariæ administratores, id statim exsequerentur. Et ad hoc et similia à Principe, vel suprema potestate, hujusmodi facultatis scriptum habere testimonium oportebit: ut commendatio etiam Rectoris in alicujus Scholastici favorem momentum apud eosdem justitiæ ministros haberet, nè Scholastici opprimerentur.

Ecclesiasticæ ministros, circa punitionem Scholasticorum, voluntatem Rectoris Universitatis sibi significatam exsequi, † et generatim res studiorum favore suo, præsertim cùm à Rectore fuerint commendatæ, promovere. C

C. §. Quoniam exemptio ab ordinariis Judicibus, Scholasticorum numerum allicere non potest; aliis prærogativis et privilegiis ut id compensetur, curandum est.

CAPUT XII.

De scientiis, quæ tradendæ sunt in Universitatibus Societatis.

1. Cum *a* Societatis atque studiorum scopus sit, proximos ad cognitionem et amorem DEI, et salutem suarum animarum juvare; cùmque ad eum finem, medium magìs proprium sit facultas Theologiæ; in hanc potissimùm Societatis (1) Universitates incumbent; *b* ac diligenter per idoneos admodum Præceptores, quæ ad Scholasticam doctrinam, et sacras Scripturas pertinent, *c* ac etiam ex Positiva, quæ ad hunc finem Nobis præfixum conveniunt (non attingendo ta-

a Suprà proœm. et c. 5. §. 1. et c. 6. §. 1. et Ex. c. 1. §. 2. et p. 7. c. 1. §. 1. et p. 10. §. 2.

(1) De Cathedris publicis V. C. 1. D. 118.

b Sup. c. 6. §. 6. et inf. c. 13. §. 3.

c Sup. c. 5. §. 1. et B. et inf. c. 14. §. 1. et C.

(2) V. C. 14. D. 20. et C. 16. D. 30. men (2) eam partem Canonum, quæ foro contentioso inservit) pertractabunt.

2. Et quia tam doctrina Theologiæ, quàm ejus usus exigit (his præsertim temporibus) † *d* litterarum humaniorum, et Latinæ, ac Græcæ, et (3) Hebraicæ Linguæ cognitionem; harum etiam *e* idonei Professores, et quidem justo numero, constituentur. † Aliarum præterea linguarum, qualis est Chaldaica, Arabica, et Indica, ubi necessariæ vel utiles ad dictum finem viderentur, habitâ regionum diversarum, et causarum, quæ ad eas docendum movent, ratione, possent Præceptores constitui.

A

d Sup. c. 5. §. 1. et c. 6. §. 5. et inf. c. 13. §. 4. et B.

(3) V. C. 1. D. 29.

e Sup. c. 6. §. 6. et inf. c. 13. §. 3.

B

3. Sic *f* etiam, quoniam † Artes vel Scien-

f Sup. c. 5. §. 1.

C

DECLAR. IN CAP. XII.

a Sup. c. 5. A. *A*. §. Sub *a* Litteris Humanioribus præter Grammaticam intelligatur, quod ad Rhetoricam, Poësim, et Historiam pertinet.

B. §. Cùm in aliquo Collegio, vel Universitate eò spectaretur, ut homines ad Saracenos vel Turcas juvandos præparentur; Arabica lingua vel Chaldaica conveniret; cùm ad Indos, Indica: et sic de aliis dicendum, quæ esse possent aliis in regionibus ob similes causas, utiliores.

C. §. Tractabitur Logica, Physica, Metaphysica, Moralis scientia, et etiam Mathematicæ, quatenus tamen ad finem Nobis propositum conveniunt. In

tiæ naturales ingenia disponunt ad Theologiam, et ad perfectam (4) cognitionem, et usum illius inserviunt, et per se ipsas ad eumdem finem juvant; quâ diligentiâ par est, et *g* per eruditos Præceptores, in omnibus sincerè honorem et gloriam DEI quærendo, tractentur.

(4) V. C. 3. D. 47.

g Sup. c. 6. §. 6. et inf. c. 13. §. 3.

4. Medicinæ, et Legum studium, ut à Nostro Instituto magis remotum, in Universitatibus Societatis vel non tractabitur, vel saltem ipsa Societas per se id oneris non suscipiet.

---

legendo et scribendo alios instituere, opus etiam charitatis esset; si is personarum numerus Societati suppeteret, ut omnibus vacare posset: propter earum tamen penuriam hoc ordinariè docere non consuevimus.

CAPUT XIII.

De modo et ordine prædictas facultates tractandi.

1. AD tractanda tam facultatum inferiorum, quàm Theologiæ studia, dispositio et ordo conveniens tam manè, quàm vesperi servandus est.

M 2

A 2. Et quamvìs † pro regionum, et temporum diversitate, in ordine, et statutis horis studio tribuendis, possit varietas accidere; omnes tamen in eo conveniant, ut ubique fiat, quod inibi magìs expedire ad majorem in litteris profectum existimabitur.

B 3. Nec solùm lectiones sint, quæ publicè prælegantur; sed † *a* Magistri etiam diversi, pro captu et numero audientium, consti-

a Sup. c. 6. §. 6. et c. 12. §. 1. 2. et 3.

DECLAR. IN CAP. XIII.

a Sup. c. 6. H. *A*. §. De *a* statutis lectionum horis, ordine, ac modo, et de exercitationibus tam compositionum (quas à Magistris emendari oportet) quàm disputationum in omnibus facultatibus, et pronuntiandi publicè orationes et carmina, speciatim *b* in quodam tractatu per Generalem Præpositum approbato agetur seorsum, ad quem hæc Constitutio nos remittit; id dumtaxat monendo, illa locis, temporibus, et personis accomodari oportere; quamvìs ad illum ordinem accedere, quoad fieri potest, conveniat.

b Sup. c. 7. §. 2.

B. §. Tres ordinariè erunt Præceptores in tribus diversis Grammaticæ classibus; quartus Humaniores Litteras, quintus Rhetoricam prælegat: *c* et in horum duorum classibus Græca lingua, et Hebraica, et si qua alia disceretur, est prælegenda; ità ut semper sint quinque classes. Quòd si tantum negotii aliquæ ipsarum exhiberent, ut unus Magister eis solus non satisfaceret, adjutor aliquis ei adjungetur. Si verò auditorum numerus ferre non poterit, ut unus Præ-

c Suprà c. 12. §. 2.

C

tuantur: † qui quidem *b* profectum uniuscujusque ex suis Scholasticis speciatim procurent, et lectionum rationem exigant; † ùt- D que eæ *c* repetantur, et studiosi Litterarum Humaniorum *d* familiarem sermonem, Latinè communiter loquendo, *e* et stylum, scribendo, ac pronuntiationem, composita bene pronuntiando expoliant, curent: et his, ac

b Sup. c. 6. §. 6.
c Sup. c. 6. H.
d Sup. c. 6. §. 13.
e Ibid. §. 13. et inf. c. 16. §. 3.

---

ceptor solus omnibus det operam, quamvis alios auxiliares habeat, geminari posset classis ea, quæ sic numero abundaret; ità ut duæ (verbi gratiâ) quintæ classes, duæ quartæ essent; *d* et omnes Præceptores, si fieri potest, ex Societate sint: quàmvis, si necessitas urgeret, externi esse possent. Si exiguus numerus, vel auditorum dispositio, nec tot classes, nec tot Præceptores exigeret, in omnibus prudentia ad moderandum numerum, et eos dumtaxat, qui satis sint, designandos locum habebit.

d Sup. c. 6. §. 2.

C. §. An præter Præceptores ordinarios, qui speciatim auditorum rationem habeant, esse unum oporteat, vel plures, qui more publicorum Professorum legant Philosophiam, Mathematicas scientias, vel quamvis aliam disciplinam, majori cum apparatu, quàm Lectores ordinarii; prudentia id constituet, juxta locorum, et personarum cum quibus agitur, rationem; præ oculis majorem ædificationem, et DEI servitium habendo.

D. §. Non solùm *e* repetitiones ultimæ lectionis fieri oportebit, verum et hebdomadæ, (2) et longioris temporis, prout expedire judicabitur.

e Sup. c. 6. §. 8. et H.
(2) V. C. 1. D, 32.

multò magìs facultatum Superiorum studiosis, crebras *f* disputationes imponant; quibus dies et horæ certæ constituantur: ubi non solùm cum condiscipulis, verùm paulò inferiores cum aliquantò provectioribus disputent in iis, quæ ipsi capiunt: quod etiam vice versâ provectiores cum minùs provectis, ad ea, quæ illi tractant, descendendo, et Præceptores alii cum aliis præstabunt, semper quâ decet modestiâ observatâ; et *g* aliquo (1) præsidente, qui contentionem dirimat, et quid doctrinæ elici oporteat, ex disputatis declaret.

4. Erit itidem Rectoris, per se, vel per *h* Cancellarium semper observare, ut, qui novi accedunt, examinentur; et in iis classibus, cumque iis Præceptoribus, qui ipsis conveniunt, collocentur: *i* et ejus discretioni (auditâ sententiâ eorum, qui ad id munus designati sunt) relinquetur, num diutiùs, in eadem classe manere, an ad aliam ulteriùs progredi debeant. † Ejusdem *k* erit judi-

f Sup. c. 6. H.

g Sup. c. 6. §. 10. 11. et 12.

(1) V. C. 1. D. 30.

h Inf. c. 17. §. 2.

i Sup. c. 5. §. 2. et 3. et D. et inf. c. 15. §. 1. et A.

E

k Sup. c. 6. §. 5. et D. et c. 12. §. 2. et Ex. c. 7. §. 3.

---

f Sup. c. 5. D.

E. §. Posset *f* aliquis eâ ætate vel ingenio esse, ut sola Latina lingua ei sufficiat, et ex aliis facultatibus quantum ad Confessiones audiendas, et agendum cum proximis opus est; cujusmodi sunt aliqui, qui curam animarum gerunt, nec magnæ eruditionis sunt capaces. Alii rursum erunt, qui ad superiores scientias

cium de studio linguarum, præter Latinam, num Artibus, et Theologiæ anteponi, an postponi, et quamdiu in eis quemque hærere oporteat. Sic etiam in aliis scientiis superioribus, propter ingeniorum et ætatum inæqualitatem, aliaque consideratione digna, ad *l* eumdem pertinebit expendere, quantum quisque eas discere, et quamdiu in eisdem versari debeat: quamvis iis, *m* qui ætate et ingenii aptitudine pollent, melius sit, ut in omnibus proficere, et conspicui esse ad DEI gloriam enitantur.

l Sup. c. 5. §. 2. et C. et D. et Exa. c. 7. §. 3.

m Sup. c. 5. §. 2.

5. Ut assiduitas in litterario exercitio, sic et aliqua remissio necessaria est. † Quanta hæc esse debeat, et quibus temporibus, prudenti considerationi Rectoris, expensis circumstantiis personarum et locorum, relinquetur. F

---

progredientur. Has autem capessere, et illas relinquere, quatenus conveniat, Superioris erit judicare; quod cùm Scholasticis externis significaverit, si volent illi nihilominùs aliam rationem sequi, cogendi non erunt.

F. §. Saltem singulis hebdomadis dies unus à prandio quieti destinatus sit: in reliquis conferatur cum Provinciali, qui ordo in vacationibus, vel intermissionibus studiorum ordinariis sit tenendus.

CAPUT XIV.

De libris qui prælegendi sunt.

a Sup. c. 5. §. 4. et p. 3. c. 1. O. et p. 8. c. 1. K.

1. Generatim a (ùt dictum est, cùm de Collegiis ageretur) illi prælegentur libri, qui in quavis facultate solidioris ac securioris doctrinæ habebuntur. A † Nec illi sunt attingendi, quorum doctrina, vel auctores suspecti sint. Hi tamen particulatim in quavis Universitate nominentur.

B In Theologia legetur vetus et novum Testamentum, † et doctrina Scholastica (1) Divi

(1) V. C. 5. D. 41. et 56.

Declar. in Cap. XIV.

A. §. Quamvis liber suspicione malæ doctrinæ vacet, cùm tamen suspectus est auctor, legi eum non convenit. Solet enim opus in causa esse, ut qui legit, ad auctorem afficiatur: et auctoritas, quam apud ipsum habet in iis, quæ benè dicit, posset postmodum aliquid persuadere ex iis, quæ malè dicit. Rarum est etiam aliquid veneni non admisceri in iis, quæ à pectore veneni pleno egrediuntur.

(3) V. C. 1. D. 65.

B. §. Prælegetur etiam Magister Sententiarum. (3) Sed si videretur temporis decursu alius auctor studentibus utilior futurus, ut si aliqua summa vel liber Theologiæ Scholasticæ conficeretur, qui his Nostris temporibus accommodatior videretur; gravi cum con-

Thomæ; † et in ea, *b* quam Positivam vocant, eligentur ii auctores, qui ad scopum Nostrum magis convenire videbuntur. C *b* Sup. c. 5. §. 1. et c. 12. §. 1.

2. Quod *c* attinet ad libros Humaniorum Litterarum Latinos, vel Græcos, abstineatur in Universitatibus quoque, quemadmodum in Collegiis, quoad ejus fieri poterit, ab eis juventuti prælegendis, in quibus sit aliquid, quod bonis moribus nocere queat; † nisi priùs à rebus, et verbis inhonestis purgati sint. *c* Sup. c. 5. E. D

3. In Logica, et Philosophia Naturali, et Morali, et (2) Metaphysica, doctrina Aristotelis sequenda est; et in aliis Artibus liberalibus, et in commentariis tam hujusmodi auctorum, quàm Humaniorum Litterarum, (2) V. C. 1. D. 33.

---

silio, et rebus diligenter expensis per viros, qui in universa Societate aptissimi existimentur, cumque Præpositi Generalis approbatione, prælegi poterit. In aliis etiam scientiis et Litteris Humanioribus, si libri aliqui admittentur in Societate compositi, ùt utiliores quàm alii, qui communiter in manibus habentur; magna cum consideratione id fiet, præ oculis habendo scopum nostrum majoris boni universalis.

C. §. Ut ex aliqua parte Juris Canonici, et Conciliorum, etc.

D. §. Si aliqui omnino purgari non poterunt, quemadmodum Terentius, potiùs non legantur: ne rerum qualitas animorum puritatem offendat.

habito eorum delectu, nominentur ii, quos videre discipuli, quosque ipsi Præceptores præ aliis in doctrina quam tradunt, sequi debeant. *d* Rector autem in omnibus, quæ statuerit, procedet juxta id, quod in universali Societate magis convenire ad DEI gloriam judicabitur.

d Sup. c. 5. §. 4. et E.

CAPUT XV.

De cursibus, et gradibus.

A 1. In Litteris Humanioribus, et linguis, † cursus temporis limitatus ad earum studium absolvendum esse nequit, propter ingeniorum et doctrinæ auditorum varietatem, multasque alias causas; quæ non aliam temporis præfinitionem, quàm quæ unicuique convenire *a* juxta prudentis Rectoris, vel Cancellarii arbitrium videbitur, permittunt.

a Sup. c. 5. §. 5. et c. 13. §. 4. et inf. c. 17. §. 2.

2. In Artium studio cursus erunt ordi-

DECLAR. IN CAP. XV.

A. §. Bono ingenio præditis, qui studia inchoant, videatur, an medius annus, in quavis quatuor classium inferiorum sufficiat, et duo in suprema; quod tempus Rhetoricæ, et linguarum studiis impendatur: certa tamen regula præscribi non potest.

nandi, in quibus scientiæ naturales † (ad B
quas minùs, quàm (1) trium annorum spa- (1) V. C. 2. D.
tium satìs non erit) prælegantur: *b* præter 69.
quos medius adhuc annus ad audita repe- *b* Sup. c. 6. §. 16. et 17.
tenda, et actus Scholasticos celebrandos, et
gradum Magisterii suscipiendum iis, qui eum
suscepturi sunt, relinquetur. Cursus ergo
integer trium erit annorum cum dimidio,
usque ad promotionem ad Magisterium. † C
Singulis autem annis unus hujusmodi cursus
inchoabitur, et alius cum divino auxilio ab-
solvetur.

3. Theologiæ curriculum sex annis eme-
tietur. *c* In primis quatuor, ea omnia quæ *c* Sup. c. 9. §.
legi oportebit, prælegentur; in duobus reli- 3. et p. 5. c. 2. §. 2.
quis, *d* præter repetitionem, *e* actus soliti *d* Sup. c. 6. §. 16.
ad gradum Doctoratûs, ab iis qui promo- *e* Ibid. §. 17.

B. §. Si aliquis alibi audivisset aliquid ex artibus liberalibus, posset ejus temporis ratio haberi: ùt plurimùm tamen, ut quis ad gradum Magisterii promoveatur, tres annos, ùt dicitur, studuerit oportet, et tantumdem de quatuor Theologiæ annis, ut ad actus admittantur, et in eadem gradum Doctoratûs accipiant, dictum sit.

C. §. Si opportunum non fuerit id ità omnino præstare, vel desint homines, vel alias ob causas; præstabitur cum Præpositi Generalis, vel certè Provincialis assensu, quod poterit.

D

(2) V. C. 2. D. 69. vendi sunt, absolventur. † (2) Quarto quoque anno ordinariè cursus inchoabitur, sic libris prælegendis distributis, ut quolibet quatuor annorum quivis studiosus inchoare possit; et quod reliquum est incepti quadriennii, et ejus quod sequitur quadriennii, usque ad illum terminum, unde inceperat, audiendo, quatuor annis peragere omnino cursum Theologiæ possit.

f Sup. c. 6. §. 17. 4. In *f* gradibus tam Magisterii Artium, quàm Doctoratûs Theologiæ, tria observentur; Primum, nè quis nisì diligenter † et

E

(3) V. C. 2. D. 72. et C. 4. D. 63. publicè examinatus, per (3) personas designatas, quæ bene suum officium faciant, et (4) V. C. 2. D. 70. idoneus (4) ad prælegendum eamdem Scientiam inventus, promoveatur; sive ille de Societate sit, sive extra eam. Alterum, *g* Sup. c. 6. §. 17. et p. 10. §. 6. *g* ut præcludatur ostium ambitioni, nullis locis certis, eis qui ad gradus promoventur, assi-

---

D. §. Si talis esset rerum status in aliquo Collegio, vel Universitate Societatis, ut secundo quoque anno inchoare meliùs videretur, vel aliquando post quartum; de consensu Generalis, vel Provincialis, fieri poterit, quod magis convenire comperietur.

E. §. Si justas ob causas aliquis publicè non examinandus videretur; habitâ à Generali, vel Provinciali facultate, fieri poterit, quod Rector ad majorem DEI gloriam fore judicaverit.

gnatis; quin potiùs honore se invicem prævenire, (5) nullâ locorum differentiâ observatâ, curent. *h* Tertium, ut quemadmodum gratìs docet, ità et ad gradus Societas gratìs promoveat: † et non nisì admodum exigui sumptus (licèt voluntarii sint) externis permittantur: nè consuetudo vim legis tandem obtineat, et in ea parte, temporis decursu, excessus fiat. Videat etiam Rector, nè Magistris, vel ullis aliis de Societate, sibi, aut Collegio pecuniam, aut dona quævis ab ullo, pro re quavis, in ipsorum utilitatem facta accipere permittat; *i* quandoquidem præmium nostrum solus Christus Dominus juxta nostrum Institutum futurus est; qui est merces nostra magna nimis.

(5) V. C. 1. D. 34.

h Sup. c. 7. §. 3. et inf. c. 17. §. 3. et F. et Ex. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 27. et p. 6. c. 2. §. 7. et G. et p. 7. c. 4. §. 4. et B. et p. 10. §. 5.

F

i Ex. c. 4. §. 27.

F. §. Et sic non permittentur convivia, nec alii ludi, qui cum sumptibus non mediocribus fiunt, et ad finem Nobis propositum inutiles sunt: nec pilei, aut chirothecæ, vel quid aliud detur.

CAPUT XVI.

De iis, quæ pertinent ad bonos mores.

1. Diligenter curetur, ut qui litteras discendi gratiâ ad Universitates Societatis se

conferunt, simul cum illis bonos ac Christianis dignos mores addiscant. Ad quod multùm juverit, † si *a* omnes singulis saltem mensibus semel ad Confessionis Sacramentum accedent; si Missam quotidie, Concionem singulis diebus festis (cùm ea fiet) audient. Ex Præceptoribus autem quisque hoc à suis discipulis præstari curabit.

A

a Sup. c. 7. §. 2.

2. Prælegetur *b* etiam in Collegio, aliquo die cujuscumque hebdomadæ, Christiana doctrina, et ut pueri eam ediscant, et recitent, omnesque etiam adultiores, si fieri potest, eamdem sciant, curabitur.

b Sup. c. 7. §. 2.

3. Habebitur *c* etiam singulis hebdomadis (ut de Collegiis est dictum) † ab aliquo ex

c Sup. c. 6. §. 13.

B

Declar. in Cap. XVI.

A. §. Qui facilè compelli possunt, compellantur ad id, quod de Confessione, Missa, Concione, doctrina Christiana, et declamatione dicitur. Aliis amanter quidem persuadere convenit; sed ad id nè cogantur, nec, si id non præstiterint, à Scholis expellantur; dum tamen nec dissoluti, nec aliis offendiculo esse videantur.

B. §. Quamvis ùt plurimùm ex prima classe sit futurus, qui hanc declamationem dicet, sive ex Scholasticis Societatis, sive ex externis sit; posset tamen aliquando aliquis alius, qui Rectori videretur, eam conficere, vel quod alius confecerit, pronuntiare. Quia tamen res erit publica, hujusmodi esse debebit,

Scholasticis declamatio de rebus, quæ audientibus ædificationi sint, eosque ad augmentum in omni puritate ac virtute expetendum invitent; *d* ut non solùm stylus exerceatur, sed mores meliores reddantur. Omnes autem eos, qui Latinè sciunt, hujusmodi declamationi interesse oportebit. *d* Sup. c. 6. §. 13. et c. 13. §. 3.

4. In Scholis nec juramenta, nec injuriæ, verbo vel facto illatæ, nec inhonestum aut dissolutum quid in externis ad Scholas accedentibus permittatur. *e* Feratur autem Præceptorum peculiaris intentio, tam in lectionibus, cùm se occasio obtulerit, quàm extra eas ad eosdem ad obsequium et amorem DEI ac virtutum, quibus ei placere oportet, movendos; et ut *f* omnia sua studia ad hunc finem referant. Quod ut ad memoriam eis reducatur, † ante lectionis initium dicat aliquis brevem orationem ad id institutam; quam Præceptor, et discipuli omnes aperto capite attentè audient. *e* Sup. c. 8. A. *f* Sup. c. 6. §. 1. C

5. Propter eos, qui tam in diligentia suis

---

ut, à quocumque pronuntietur, eo loco non indigna esse judicetur.

C. §. Oratio vel eo modo dicenda est, ut devotionem et ædificationem addat, vel non est dicenda; sed Præceptor signo Crucis se muniat aperto capite, et incipiat.

studiis adhibenda, quàm in iis, quæ ad bonos mores pertinent, peccaverint; et cum quibus sola verba bona, et exhortationes
g Sup. c. 7. §. 2. et D. et inf. c. 17. G. (1) V. C. 1. D. 35. non sufficiunt, *g* Corrector (qui (1) de Societate non sit) constituatur; qui pueros in timore contineat, et eos, quibus id opus erit, quique castigationis hujusmodi erunt capaces, castiget. Cùm autem nec verba, nec Correctoris officium satis esset, et in aliquo emendatio non speraretur, aliisque esse
D offendiculo videretur; † præstat *h* à Scholis
h Sup. c. 11. B. eum removere, quàm ubi parùm ipse proficit, et aliis nocet, retinere. Hoc autem judicium Rectori Universitatis, ut omnia ad gloriam et servitium DEI, ùt par est, procedant, relinquetur.

D. §. Si casus aliquis accideret, ubi in remedium offendiculi præstiti, satis non esset à Scholis expellere; videat Rector, quid præterea conveniat provi-
a P. 10. §. 11. dere: quamvis, *a* quoad ejus fieri poterit, in spiritu lenitatis, pace et charitate cum omnibus conservatâ, sit agendum.

CAPUT XVII.

De Officialibus vel Ministris Universitatis.

1. CURA † universalis, vel superintendentia et gubernatio Universitatis, penès Rectorem erit; qui idem esse poterit, qui in Collegio præcipuo Societatis præest, et iis præditus DEI donis, *a* de quibus dictum est; ut possit commisso sibi officio dirigendi in litteris et moribus totam Universitatem, satisfacere. *b* Ejus electio ad Præpositum Generalem, vel alium, cui ille id commiserit (cujusmodi esset Provincialis, vel Visitator) spectabit: confirmatio verò semper erit Generalis. † Habebit *c* autem Rector quatuor

A

a Sup. c. 10. §. 4.

b Sup. c. 2. §. 5. et c. 10. §. 3. et p. 9. c. 3. §. 3. 14. et 15.

B

c Sup. c. 10. §. 7. et inf. §. 6. et p. 9. c. 6. §. 14. et I.

DECLAR. IN CAP. XVII.

A. §. Quamvis hoc ità se habeat, tamen nec Lectores primarios, nec Officiales (qualis est Cancellarius) inconsulto Provinciali, vel Generali, si vicinior est, mutabit, si ille non eidem id commisisset; cui ut res omnes perspectæ sint, curare debet.

B. §. Ex *a* his Consiliariis unus posset (3) Collateralis esse, si Præposito Generali id necessarium videretur: et si tam multi esse commodè non possent, fiet, ùt optimè poterit.

a P. 8. c. 1. §. 3.

(3) V. C. 2. D. 86.

Consiliarios, vel Assistentes, qui in rebus ad ipsius officium pertinentibus, ùt plurimùm, possint eum juvare, et cum quibus ipse, quæ sunt majoris momenti, conferat.

C
d Sup. c. 5. §. 1.
e Sup. c. 13. §. 4. et c. 15. §. 1.

2. † Erit *d* et Cancellarius, vir in litteris egregiè versatus, qui et zelo bono et judicio ad ea, quæ sunt ei committenda, polleat: *e* cujus sit munus, generale Rectoris instrumentum esse ad studia bene ordinanda, et disputationes in actibus publicis dirigendas, et ad discernendum, an sufficiens doctrina sit eorum, qui ad actus et gradus (quos quidem ipsemet dabit) sunt admittendi.

D
(1) V. C. I. D. 119.

3. Sit Secretarius ex eadem Societate, qui librum habeat, † ubi omnium (1) Scholasti-

---

C. §. Si satis esset Rector, ut præter suum, Cancellarii etiam munus obire posset, in eamdem personam hæc duo officia possent convenire.

D. §. Quando ultra unam hebdomadam, assiduè Scholas frequentant, invitandi sunt ad nomina sua danda, quæ in librum matriculæ referantur: et legentur eisdem, non omnes Constitutiones, sed quæ unicuique sunt observandæ: et promissio ab eis, non autem jusjurandum, de obedientia et observatione propositarum Constitutionum exigetur. Si nollent aliqui promissione obligari, vel nomina in matriculam referenda dare, non ideò à Scholis excludendi sunt; dummodo pacificè, et sinè offendiculo in eis versentur: et sic eis significari poterit; addendo nihilomi-

eorum, qui Scholas assiduè frequentant, nomina scribantur: quique eorum promissionem de obedientia Rectori præstanda, et *f f* Constitutionibus observandis († quas ipsemet proponet) admittat; et sigillum Rectoris, et Universitatis habeat: *g* quæ tamen omnia sinè ullis expensis Scholasticorum fient. *f* Sup. c. 7. §. 2. E *g* Sup. c. 15. §. 4.

4. † Erit et Notarius, ut fidem publicam faciat de susceptis gradibus, et aliis quæ occurrent. † Sint et duo, vel tres Bidelli, unus ad facultatis linguarum, alter ad Artium, tertius ad Theologiæ functiones destinatus. F G

5. In has tres facultates Universitas dividetur; et in quavis earum sit Decanus, et

---

nùs, quòd cura magis peculiaris Scholasticorum, quorum nomina scripta in libro Universitatis sunt, haberi solet.

E. §. Quamvis postea, quæ ab omnibus sunt observandæ, eo in loco, ubi publicè legi possint, quæ verò in quavis classe, in ea ipsa sunt affigendæ.

F. §. Hic poterit aliquid utilitatis ab externis, qui testimonium suorum graduum requirent, percipere. Sit tamen quid moderatum, *b* nihilque in Societatis utilitatem redundet. Ad testimonium autem Nostris reddendum, litteræ patentes Rectorum satis erunt. *b* Sup. c. 15. §. 4.

G. §. Hi ex Societate non erunt: quia tamen non parùm laboris sunt habituri, commodum stipendium accipient; *c* et unus eorum Corrector esse poterit. *c* Sup. c. 16. §. 5.

duo alii Designati ex iis, qui meliùs res facultatis illius callent: qui à Rectore vocati, possint dicere, quid sentiant ad suæ facultatis bonum convenire: et si quid tale in mentem venerit, dum inter se de hujusmodi rebus agunt, ad Rectorem, quamvìs non vocentur, referent.

H 6. In rebus quæ ad solam unam facultatem pertinent, † vocabit Rector, præter Cancellarium et suos *h* Assistentes, Decanum etiam et Designatos illius facultatis: in iis quæ ad omnes pertinent, Decani, et Designati omnium vocentur. Et si Rectori visum fuerit et alios de Societate, vel extra eam, ad Congregationem vocare, facere id poterit; ut cùm omnium sententias audierit, melius quod convenit, constituat.

h Sup. §. 1.

I 7. † Erit *i* Syndicus unus generalis, qui

i Sup. c. 6. §. 15. et c. 10. §. 7. et p. 3. c. 1. §. 16.

H. §. Quamvis decisio rerum ex suffragiis horum non pendeat; ipsos tamen vocari et audiri convenit. Sententiæ autem eorum, qui res meliùs intelligunt, eam, quam par est, rationem Rector habebit. Si tamen omnes alii aliter, quàm ipse sentirent, contra omnium sententiam nè agat; nisi priùs rem cum Provinciali contulerit.

I. §. Hoc Syndici officium posset conjungi cum Collateralis, vel Consiliarii officio, si sic videretur convenire; quòd alius in Universitate magis ad id idoneus, quàm aliquis eorum, non esset.

tam de personis, quàm de rebus, de quibus videbitur, Rectorem et Præpositum Provincialem, et Generalem admoneat: qui quidem Syndicus vir magnæ fidelitatis et judicii esse debebit. Præter hunc, suos habebit Syndicos particulares Rector; † ut, quæ quavis in K classe acciderint, quibus providere oporteat, ad ipsum referant. Et ùt ipse de omnibus Præceptoribus, et aliis de Societate; ità et Collateralis, et Syndicus et Consiliarii de L ipso, et de aliis † *k* scribent semel singulis *k* P.8.c.1.§.9. annis Præposito Generali, et bis Provinciali, qui Generalem (si quid oportuerit) admonebit: ut in omnibus majori cum circumspectione, et cura præstandi quod quisque debet, procedatur.

K. §. Et quamvis Syndici nihil habeant, quod alicujus momenti sit; singulis tamen diebus Sabbati saltem, se nihil habere Superiori referant.

L. §. Mittantur hujusmodi litteræ eo modo obsignatæ, ut nullus sciat; quid alius scripserit. Et cùm vellet Præpositus Generalis, vel Provincialis, pleniorem rerum notitiam; non tantùm Collateralis, Syndicus, et Consultores de Rectore, deque omnibus aliis scribent; verùm etiam quisque Magistrorum, et Scholasticorum approbatorum, et Coadjutorum quoque formatorum scribet, quid de omnibus, ac etiam de Rectore sentiat. Et nè id novum videatur, tertio quoque anno saltem, hæc referri quasi ordinariè sic debeant.

(2) V. C. 1. D. 131. 8. De aliquibus (2) insigniis, num eis Rector, Cancellarius, Bidelli, Doctores et Magistri, ut in Universitate cognoscantur, vel saltem in actibus publicis uti debeant, nec-
M ne; et si utantur, qualia esse debeant, † considerationi Generalis tunc existentis, cùm aliqua Universitas admittitur, relinquetur. Ille autem per se, vel per alium, expensis circumstantiis, quod judicaverit ad majorem DEI gloriam et obsequium, et bonum uni-
l P.3.c.1.§.9. versale fore (qui *l* unicus scopus in hac, et in omnibus rebus Nobis est) constituet.

M. §. Quamvis hoc ità se habeat; id tamen, quod in quovis loco convenire ex insigniis hujusmodi videbitur, distinctè in cujusque Universitatis Regulis constituetur.

QUINTA PARS.

De iis, quæ ad admittendum in corpus Societatis pertinent.

CAPUT I.

De admissione; et quis, et quando debeat admittere.

1. Qui in Societate, quantum satis est, probati fuerunt; et tamdiu, ut utrimque intelligi jam possit, num in eadem manere ad majus DEI obsequium et gloriam conveniat; † admitti debent; non, ùt priùs, ad Proba- A

Declar. in Cap. I.

A. §. Societas, *a* ut ejus nomen latissimè accipitur, omnes eos, qui sub obedientia Præpositi Generalis vivunt, etiam Novitios; et quicumque, *b* cùm propositum vivendi et moriendi in Societate habeant, in Probationibus versantur, ut in eam ad aliquem ex aliis gradibus, de quibus dicetur, admittantur, complectitur.

a Exa. c. 1. §. 7.

b Exa. c. 3. §. 14. et p. 1. c. 4. §. 3.

Secundo modo, qui minùs latè patet, Societas cum Professis et Coadjutoribus formatis, etiam Scho-

tionem, sed modo magis interno, ùt membra unius ac ejusdem corporis Societatis. Hujusmodi autem sunt præcipuè, qui ad Professionem, vel in Coadjutores formatos admittuntur. Sed quia Scholastici approbati, etiam modo quodam interiori, quàm (1) admissi ad Probationem, in corpus Societatis cooptantur; de eorum quoque admissione in

(1) V. C. 1. D. 66.

---

lasticos approbatos continet. Ex his enim tribus partibus, seu membris, Societatis corpus constat.

Tertio modo, et magis proprio, Professos, et Coadjutores formatos dumtaxat continet: *c* et sic accipiendus est in Societatem ingressus, quem Scholastici promittunt; scilicet, ut inter Professos, vel Coadjutores formatos illius numerentur.

c Inf. c. 4. E. et Ex. c. 1. §. 10. et c. 7. §. 1.

Quarta hujus nominis Societatis acceptio, et maximè propria, Professos dumtaxat continet: non quòd ejus corpus alia membra non habeat, sed quòd hi sint in Societate præcipui, *d* et ex quibus aliqui, ut inferiùs dicetur, suffragium activum et passivum habent in electione Præpositi Generalis, etc.

d P. 8. c. 3. A. et c. 6. B.

Quocumque ex his quatuor modis aliquis in Societate sit, capax est communicationis gratiarum spiritualium, *e* quas in ea Præpositus Generalis, secundùm concessionem Sedis Apostolicæ ad majorem DEI gloriam potest concedere. Cæterùm de primo admittendi modo, cùm idem sit, atque ad Probationem admittere, in prima Parte dictum est: et de admissione in tribus aliis modis in hac quinta Parte agetur.

e P. 8. c. 1. §. 6. et p. 9. c. 3. §. 10.

hac quinta Parte dicetur, quid in Domino observandum videatur.

2. Primò *a* quidem facultas admittendi in corpus Societatis eos, qui admittendi erunt, penès ejus caput erit, ùt ratio postulat. Sed quia Præpositus Generalis tam variis locis interesse non potest, † aliis *b* de Societate eam partem hujus facultatis, quæ ad totius corporis hujus bonum facere videbitur, poterit communicare.

3. Tempus ad *c* admittendum modo superius dicto, in universum loquendo, † ultra biennium esse oportebit. Sed qui antequam ad studia mitteretur, vel in eisdem, diu pro-

a Inf. c. 2. §. 1. 4. et 5. et B. et C. et p. 9. c. 3. §. 1. et A.
B

b Inf. c. 2. §. 4. et 5. et A. B. et C. et p. 9. c. 3. A.

c Inf. c. 4. §. 3. et 6. et Ex. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 16. et 41. et c. 6. §. 8. et p. 4. c. 3. §. 3. et c. 4. §. 5.
C

***B*. §.** **Alii, quibus ordinariè magis, et absolutè communicabitur, Præpositi Provinciales erunt. Quibusdam tamen Præpositis Localibus, vel Rectoribus, et aliis Visitatoribus, aut personis insignibus, poterit Præpositus Generalis hanc auctoritatem communicare; imò et alicui, qui de Societate non esset, aliquo in casu, ùt Episcopo alicui, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ; cùm nullus ex Professis ejusdem Societatis eo in loco, ubi aliquis ità est admittendus, inveniretur.**

***C*. §.** **Quamvìs hoc ità se habeat, tamen ùt prorogari, ità et (2) contrahi hoc spatium quibusdam in casibus, ex causis tamen non levis momenti, judicio Præpositi Generalis (cujus erit dispensandi jus) licebit: raró tamen id fiet.**

(2) V. C. 5. D. 12. 13. et 63.

batus fuisset; post illa absoluta, si ad Pro-
d Exa. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 16. et c. 6. §. 8. fessionem est admittendus, *d* integrum adhuc Probationis annum habebit; ut adhuc magis perspectus sit, antequam eam emit-
e Ex. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 43. tat. *e* Et prorogari hoc tempus poterit (ùt in Examine dictum est) cùm Societas, vel qui ab ea hanc in Domino curam habet, pleniùs sibi satisfieri desideraret.

CAPUT II.

Quales esse debeant, qui admittendi sunt.

(1) V. C. 4. D. 9. et C. 5. D. 37. et C. 9. D. 6.

a Ex. c. 1. §. 8. et p. 8. c. 1. §. 2. et B. et p. 10. §. 7. A

b Sup. c. 1. §. 2. et inf. §. 4. et 5. et B. et C. et p. 9. c. 3. §. 1. et A.

1. CUM nullo ex his modis admitti debeat, nisì (1) qui idoneus in Domino fuerit existimatus; illi ad Professionem idonei habebuntur, *a* quorum vita diuturnis ac diligentibus Probationibus, † à Præposito *b* Generali (ad

DECLAR. IN CAP. II.

a Sup. c. 1. §. 2. et B. et p. 9. c. 3. A. *A*. §. Quamvìs *a* in remotissimis regionibus (cujusmodi sunt Indiæ) possit Præpositus Generalis, judicio Provincialis relinquere, non exspectatâ hinc approbatione (quæ non nisi per multos annos eò perveniret) num aliquis ad Professionem admitti de-
b P. 9. c. 3. A. beat, nec nè: *b* in locis tamen, ex quibus major potest haberi communicatio, non facilè ulli Provinciali facultatem admittendi ad Professionem committet;

quem referent particulares Præpositi, vel alii, quorum testimonium Generalis requiret) perspecta valdè et approbata fuerit. Ad hoc autem conferet illis, qui ad studia missi fuerunt, absolutâ jam eâ curâ et diligentiâ, quæ ad excolendum intellectum adhibita fuerit, ultimæ Probationis tempore in schola affectûs diligentiùs se exercere, *c* et in rebus spiritualibus, et corporalibus, quæ ad profectum in humilitate et *d* abnegatione universi amoris sensualis, voluntatis et judicii proprii, et ad majorem cognitionem et amorem DEI conferunt, insistere; ut cùm in se ipsis profecerint, meliùs ad profectum spiritûs alios ad gloriam DEI et Domini Nostri juvent.

c Exa. c. 4. §. 16.

d Inf. §. 2. et p. 3. c. 1. §. 23.

2. Doctrina *e* etiam in hujusmodi, sufficiens esse debebit, præter Humaniores Litteras, et Artes liberales, in Theologia Scholastica et Sacris Litteris. Et quamvìs aliqui breviori tempore non minorem progressum, quàm alii longiori facere possent; nihilominùs, ut communis aliqua mensura sumatur, spatium aliquod temporis præscribetur: et

e Exa. c. 1. §. 8. et 10.

---

nisi priùs ipse certior factus ad eos, qui ei videbuntur in Domino ad Professionem admittendos, particulariter consensum præstiterit.

B f P. 4. c. 9. §. 3. et c. 15. §. 3. hoc erit † f quadriennium integrum post Artium liberalium et Philosophiæ studia, in Theologia explevisse. Ut ergo (2) ad Professionem quis admittatur, in ea facultate hoc tempus se exercuisse, et quidem, ad gloriam DEI, satìs in ea profecisse convenit; et in profectûs hujusmodi testimonium, quisque ante Professionem Assertiones Logices, Philosophiæ, et Theologiæ Scholasticæ tuebitur. Quatuor autem ad argumentandum, et judicandum de eorum doctrina, an sit, quanta oportet, prout juxta veritatem sincerè senserint, deligantur. g Quòd si doctrinâ eâ præditi esse, quæ satìs sit, non invenien-

(2) V. C. 9. D. 42. C. 13. D. 9. et C. 16. D. 20.

g P. 10. §. 7.

B. §. Quamvis ùt plurimùm hæc mensura studii quatuor annorum in sacra Theologia (præter Litterarum Humaniorum et Artium studia, et examinationem dictam, ut quem progressum in ea doctrina fecerint, videri possit) sit observanda; nihilominùs tamen, qui in Jure (3) Canonico Doctrinam sufficientem, vel alia (4) egregia DEI dona haberet, ex quibus, quod studio Theologiæ deest, compensari posset; sinè eo, ad Professionem trium, et aliqui viri insignes etiam ad quatuor votorum (quamvis hoc extendi non debeat) admitti possent.

(3) V. C. 7. D. 96. et C. 12. D. 23.

(4) V. C. 12. D. 24.

c Sup. c. 1. §. 2. *c* Horum donorum judicium Præposito Generali tantùm, vel si cui, peculiari præscripto, id ille committeret, ut quod foret ad majorem DEI gloriam, faceret, relinquetur.

tur, conducibilius erit, ut donec eam consequantur, exspectent: ùt illos etiam exspectare oportebit, qui in *h* abnegatione suî ipsorum, et virtutibus Religioso dignis testimonium, quod par esset, nondum omnino haberent. *h* Sup. §. 1.

3. Præter hos, † *i* nonnulli ad trium Votorum solemnium tantùm Professionem admitti possent: raro tamen, et non sinè causis peculiaribus alicujus momenti: et hos, septem annos in Societate notos fuisse, et non mediocrem sui talenti ac virtutum satisfactionem, ad gloriam DEI, præbuisse in ea oportebit. C *i* Inf. c. 3. §. 5. et 6. et Exa. c. 1. D.

4. Ut *k* quis etiam in Coadjutorem formatum admittatur, oportet Societati esse sa- *k* Ex. c. 6. §. 1.

C. §. Qui ad Professionem trium Votorum solemnium admittuntur, ordinariè sufficientiam in litteris, quæ saltem ad Confessarii munus bene obeundum satis sit, habeant oportet; vel certè dona DEI aliqua rara, quæ id compensare videantur, ità, ut *d* Præpositus Generalis, vel alius, cui suas vices ad hoc ille speciali commissione concederet, ad majus DEI obsequium, et Societatis bonum, sic convenire judicaret. Et hi ut plurimùm homines erunt, qui propterea quòd bene meriti sint, et valdè devoti, quamvis minori doctrinâ, ac concionandi aptitudine præditi, quàm nostrum Institutum in Professis requirat, admittendi esse in Domino videbuntur. *d* Sup. c. 1. §. 2.

tisfactum de ejus vita, deque bono exemplo ac talento ad se juvandam, vel cum litteris, in rebus spiritualibus, vel sinè illis, in exterioribus; prout cuique Divina bonitas dona sua communicaverit. Hoc ipsum autem *l* metiatur oportet Præpositi Generalis prudentia : nisi alicui ex particularibus, cui multùm in Domino confideret, id committendum videretur.

l Sup. §. 1.

5. Ut *m* aliqui admittantur in Scholasticos approbatos, quâdam proportione servatâ, eadem requiruntur : et id peculiari quâdam ratione; ut ex eorum ingenio speretur, eos in litteris profecturos, *n* Præpositi Generalis judicio, vel ejus, cui hoc munus ille commiserit, confidendo prudentiæ ac probitati à DEO ipsi donatæ.

m Exa. c. 1. §. 10. et p. 4 procem. A. et c. 3. §. 1. 2. et 3.

n Sup. §. 1.

CAPUT III.

De modo admittendi ad Professionem.

1. QUANDO *a* aliqui, peracto Probationis tempore, et experimentis; ac aliis, quæ in Examine continentur, confectis, ad Professionem admittendi fuerint; cùm Societati, vel ejus Præposito Generali plenè sit in Do-

a Ex. c. 1. §. 8.

mino satisfactum, Professio hoc modo, qui sequitur, emittetur.

2. In primis Præpositus Generalis, vel qui acceptâ ab eo facultate, ad Professionem admittet, † postquam publicè Missæ sacrificium obtulerit in Ecclesia coram domesticis, et aliis externis, qui interfuerint; cum sanctissimo Sacramento Eucharistiæ ad eum, qui Professionem est emissurus, se convertat. (1) Ille autem absolutâ generali Confessione et verbis, quæ ante Communionem dici solent, voce altâ Votum suum scriptum *b* (quod aliquot antè dies consideraverit oportet) leget; cujus formula hæc est: A

(1) V. C. 1. D. 36.

b Exa. c. 4. §. 41.

EGO N. Professionem facio, et promitto Omnipotenti DEO, coram ejus Virgine Matre, et universa cælesti curia, ac omnibus circumstantibus; et tibi Patri Reverendo N.

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Particularia, quæ hìc, et inferiùs attinguntur, decent quidem, et cùm fieri potest, observanda sunt; non tamen ùt necessaria. Fieri enim posset, ut Sacerdos non esset, vel Missam celebrare non posset, qui ex ordinatione Præpositi Generalis Professionem admittit. Illud autem essentiale est, ut publicè Votum legatur, coram iis de Societate, et externis, qui adfuerint, atque ut tamquam solemne et emittatur, et admittatur.

Præposito Generali Societatis JESU, locum Dei tenenti, et successoribus tuis; vel, tibi Reverendo Patri N. vice Præpositi Generalis (2) Societatis JESU, et successorum ejus, locum DEI tenenti; perpetuam *c* Paupertatem, Castitatem, et Obedientiam; et secundùm eam, † peculiarem *d* curam circa puerorum eruditionem, juxta formam vivendi, in Litteris Apostolicis Societatis JESU, et in ejus Constitutionibus contentam.

(2) V. C. 1. D. 67.

c Inf. §. 6. Ex. c. 1. §. 3. et p. 6. c. 1. et 2. ferè per totum.

B

d Inf. §. 6. et c. 4. §. 2.

C

e Ex. c. 1. §. 5. et p. 6. c. 5. et p. 7. c. 1. §. 1. et B.

3. † Insuper *e* promitto specialem Obe-

---

(5) V. C. 1. D. 138. et C. 2. D. 58.

B. §. Promissio (5) docendorum puerorum ac rudium hominum, juxta Litteras Apostolicas, et Constitutiones, non inducit aliam obligationem, quàm reliqua spiritualia exercitia, quæ ad auxilium proximorum adhibentur; cujusmodi sunt Confessiones, et Prædicationes, etc. in quibus quisque se debet occupare, juxta rationem obedientiæ suorum Superiorum. Quòd autem de pueris docendis in Voto fit mentio, ea de causa fit, ut sancta hæc exercitatio, peculiari modo sit commendata, et devotiùs curetur, propter singulare obsequium, quod DEO per eam in animarum auxilio exhibetur; et quia faciliùs oblivioni tradi poterat, et in desuetudinem abire, quàm alia magis speciosa, cujusmodi est prædicatio, etc.

C. §. Tota intentio quarti hujus Voti obediendi Summo Pontifici fuit et est circa missiones: et sic intelligi oportet Litteras Apostolicas, ubi de hac Obedientia loquuntur; in omnibus quæ jusserit Summus Pontifex, et quocumque miserit, etc.

dientiam Summo Pontifici, circa missiones; prout in eisdem Litteris Apostolicis, et Constitutionibus continetur. Romæ, vel alibi, tali die, mense, et anno, et in tali Ecclesia.

4. Post hæc, sumet sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum. Quibus peractis, *f* in libro, quem ad hoc habebit Societas, ejus nomen qui Professionem emisit; et illius; in cujus manibus emisit; adnotato die, mense, et anno, scribetur; et ejus Vota scripta asservabuntur: ut omnia semper constare possint, ad DEI gloriam. *f* Inf. c. 4. G.

5. Aliqui, *g* qui ad Professionem trium Votorum solemnium dumtaxat admittentur, in Ecclesia, ac coram domesticis et externis, qui aderunt, antequam sanctissimum Christi Corpus accipiant, ex scripto suum Votum juxta formulam sequentem legent. *g* Sup. c. 2. §. 3. et C. et Ex. c. 1. D.

6. EGO N. Professionem facio, et promitto Omnipotenti DEO, coram ejus Virgine Matre, et universa cælesti curia, ac omnibus circumstantibus, et tibi Reverendo Patri N. Præposito Generali Societatis JESU, locum DEI tenenti, ac successoribus tuis; vel, tibi Reverendo Patri N. vice Præpositi Generalis (3) Societatis JESU, et successorum ejus, locum DEI tenenti, *h* perpetuam (3) V. C. 1. D. 67. *h* Sup. §. 2.

Paupertatem, Castitatem, et Obedientiam,
i Sup. §. 2. (4) V. C. 1. D. 138. et C. 2. D. 58. et secundùm eam, *i* peculiarem curam (4) circa puerorum eruditionem; juxta formam vivendi in Litteris Apostolicis Societatis JESU, et in ejus Constitutionibus contentam. Romæ, vel alibi, tali die, mense, et anno, et in tali Ecclesia. Deinde sequetur Communio, et reliqua superiùs dicta.

CAPUT IV.

De admittendis Coadjutoribus formatis, et Scholasticis.

a Ex. c. 1. §. 9. et c. 6. §. 8. 1. QUI *a* in Coadjutores formatos spirituales cum simplicibus Votis, et non solemnibus admittuntur, in Ecclesia, vel sacello Domûs, aut alio decenti loco, coram domesticis et externis, qui aderunt, A † in manibus

---

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. In manibus fieri Vota dicuntur, quando emittuntur coram aliquo, qui, cùm ad id habeat potestatem, ea admittit. Et quamvis multi adessent, cùm hujusmodi Vota fiunt; non ideò tamen mutant naturam simplicium: quandoquidem intentio emittentis, et admittentis, juxta traditam à Sede Apostolica facultatem, hæc est, ut nec emittantur, nec admittan-

ejus, qui admissurus sit, Votum suum emittent in hac formula, quæ sequitur, id legentes:

2. EGO N. promitto Omnipotenti DEO, coram ejus Virgine Matre, et tota cælesti curia, et tibi R. Patri N. Præposito Generali Societatis JESU, locum DEI tenenti, et successoribus tuis; vel tibi R. Patri N. vice Præpositi Societatis JESU, et successorum ejus, locum DEI tenenti; *b* perpetuam Paupertatem, Castitatem, et Obedientiam; et secundùm eam, *c* peculiarem curam circa (1) puerorum eruditionem; † juxta modum

b Ex. c. 1. §. 9. et p. 6. c. 1. et 2.
c Sup. c. 3. §. 2. et B.
(1) V. C. 2. D. 58.

B

tur, ùt solemnia. Ad prudentiam autem admittentis pertinebit, consecuturæ ædificationis rationem habere; et sic curabit, ut plures, vel pauciores intersint. Cæterùm eadem erit formula, quâ Coadjutores Temporales, et Spirituales utentur; et utraque in exterioribus persimilis erit ei, quâ Professi utuntur.

B. §. Quod dicitur, juxta Bullas, et Constitutiones; intelligendum est, quòd Coadjutores emittunt hujusmodi simplicia Vota, cum tacita quadam, quod ad perpetuitatem attinet, conditione, quæ hæc est: Si Societas eos tenere volet. *a* Quamvis enim illi, quod in ipsis est, se obligent in perpetuum, suæ devotionis et stabilitatis gratiâ; liberum tamen erit Societati eos dimittere, *b* ùt in secunda Parte dicitur: quod si accideret, *c* tunc illi liberi ab omnium Votorum obligatione manent.

a Ex. c. 6. §. 8. et A.
b P. 2. c. 1. §. 1. et A.
c Exa. c. 6. §. 8. et c. 7. §. 1. et 2. et p. 2. c. 4. §. 3.

in Litteris Apostolicis, et Constitutionibus dictæ Societatis expressum. Romæ, vel alibi, in tali loco, die, mense, et anno, etc. Demum sumat sanctissimum Christi Corpus: et fient, quæ de Professis dicta sunt.

C 3. † Formula ad Coadjutores in rebus temporalibus admittendos eadem erit; clausulâ illâ de puerorum institutione solùm remotâ.

Qui peractâ suâ priori Probatione et experimentis *d* per biennium, in Scholasticos approbatos admittuntur, coram aliquibus domesticis, † quamvìs non (2) in manibus cujusquam, Vota sua emittent ad hunc modum.

d Sup. c. 1. §. 3. et Exa. c. 1. §. 12. et c. 4. §. 41. et p. 4. c. 3. §. 3. et c. 4. §. 5.

D

(2) V. C. 9. D. 39. §. 5.

4. Omnipotens sempiterne DEUS, EGO N. licèt undecumque Divino tuo conspectu

---

C. §. Si homines essent, qui Latinam linguam non intelligerent, quales aliqui Coadjutores Temporales erunt; Votum in vernaculam linguam vertetur; et legant ipsi, vel præeat alius legendo verba, quæ mox ipsimet eum insequendo, pronuntiabunt.

D. §. Ut hoc Votum soli DEO offertur, et non homini; ità nemo id admittit. Propterea in (5) nullius manibus fieri dicitur. Et conditio illa tacita, quæ inesse dicta est in Voto Coadjutorum, *d* quod ad perpetuitatem attinet, etiam in hoc est intelligenda; scilicet: Si Societas eos tenere volet.

(5) V. C. 9. D. 39. §. 5.

d Ex. c. 7. §. 1. et 2.

indignissimus, fretus tamen pietate ac misericordiâ tuâ infinitâ, et impulsus tibi serviendi desiderio, *e* voveo coram sacratissima Virgine Maria, et curia tua cælesti universa, Divinæ Majestati tuæ Paupertatem, Castitatem, et Obedientiam perpetuam, in Societate JESU: † et (3) promitto eamdem Societatem me ingressurum, ut vitam in ea perpetuò degam, omnia intelligendo juxta ipsius Societatis Constitutiones. A tua ergo immensa bonitate et clementia per JESU Christi sanguinem peto suppliciter, ut hoc holocaustum in odorem suavitatis admittere digneris: et ùt largitus es ad hoc desiderandum et offerendum, sic etiam ad explendum, gratiam uberem largiaris. Romæ, vel alibi, tali loco, die, mense, et anno. Post hæc perinde ùt alii, sanctissimum Christi Corpus sument; et reliqua, quæ superiùs dicta sunt, peragentur.

e Exa. c. 1. §. 10. et c. 7. §. 1. et p. 4. c. 3. §. 3.

E

(3) V. C. 5. D. 4. 5. et 50. §. 1. et C. 7. D. 32.

5. Postquam *f* aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, † ad alium

f Exa. c. 6. §. 5. et 6.

F

E. §. Promissio ingrediendi Societatem, ùt declaratum est initio *e* hujus Partis, est de Votis Professorum solemnibus, vel Coadjutorum formatorum, prout Præposito ad majus DEI obsequium fore videbitur, emittendis.

e Sup. c. 1. A. et Exa. c. 1. §. 10. et c. 7. §. 1.

F. §. Proponere *f* quæ in animo versantur, quæ-

f Exa. c. 8. A. et p. 7. c. 2. I.

progredi curare non debet: sed in suo perfici, et obsequio DEI et gloriæ sese impendere; ac Superiori, qui scilicet Christi Domini Nostri vices gerit, curam aliorum omnium relinquere.

g Sup. c. 1. §. 3. 6. Qui in Domibus versantur, *g* post biennium Vota eadem emittere, quæ Scholastici, et Christo Domino Nostro se obstringere debent; et id, quamvis studiis applicandi non videantur, nec expedire, ut tam citò in Coadjutores formatos, vel Professos admittantur, existimetur. *h* Quòd si quis propriâ impulsus devotione, ante id tempus biennii vellet Votis se DEO offerre; eamdem formulam sequi poterit; et † uno Voti sui scripti exemplo tradito Superiori, alterum penès se retineat; ut quid DEO ac Domino Nostro obtulerit, recordetur. Et ad hoc ipsum, simulque ad devotionem augendam conferet, † statutis quibusdam tempo-

h Exa. c. 1. E. et p. 3 c. 1. T.

G

H

---

que occurrunt, licitum est: nihilominus, ùt in Examine dicitur, omnino paratum esse oportebit, *g* ut id melius esse existimet, quod Superiori suo melius videbitur.

g P. 3. c. 2. §. 1. et p. 6. c. 1. §. 3.

G. §. Etiam *h* in libro aliquo horum memoria (sicut et aliorum) honestas ob causas debet asservari.

h Sup. c. 3. §. 4.

H. §. Quod *i* ad Scholasticos attinet, jam in quarta Parte dictum est, quibus temporibus sua Vota reno-

i P. 4. c. 4. §. 5. et D.

ribus, quæ congrua videbuntur, Vota sua renovare. Quod quidem non est, (4) obligatione novâ se obstringere, sed ejus, quâ obstricti sunt in Domino, recordari, atque eamdem confirmare.

(4) V. C. 8. D. 22. et C. 12. D. 13.

---

vare debeant. Eadem erit ratio eorum, qui in Domibus habitant, et Vota emiserunt: in (6) duobus enim festis solemnibus, singulis annis ea renovare debent, et in aliquo alio, si Superiori videretur expedire: non in cujusquam manibus, sed unoquoque suum Votum legente coram sanctissimo Sacramento, reliquis vel nonnullis de Societate præsentibus; ut magis ad devotionem observandi, quod DEO ac Domino Nostro promiserunt, magisque præ oculis habendum id, quod ex obligatione debent eidem Domino, excitentur.

(6) V. C. 4. D. 55.

SEXTA PARS.

De iis, qui admissi, et in corpus Societatis cooptati sunt: quod ad ipsorum personas attinet.

CAPUT I.

De iis, quæ ad obedientiam pertinent.

1. Ut illi qui jam ad Professionem, vel in Coadjutores formatos admissi sunt, uberiori cum fructu, juxta Nostrum Institutum, Divino servitio, et proximorum auxiliis se impendant; aliqua in seipsis observare debent: quorum præcipua, licèt ad ea Vota, *a* quæ DEO et Creatori Nostro, juxta Litteras Apostolicas obtulerunt, reducantur; de illis tamen, ut magìs et declarentur, et commendentur, in hac sexta Parte dicetur. Et quoniam quæ ad Votum Castitatis pertinent, interpretatione non indigent, cùm constet, quàm sit perfectè observanda, nempe enitendo Angelicam puritatem imitari et corporis, et mentis nostræ munditiâ: his suppositis, de sancta Obedientia dicetur. Quam

a P.5.c.3.§.3. et c.4.§.2.

quidem omnes plurimùm observare et in ea excellere studeant; nec solùm in rebus obligatoriis, sed etiam in aliis; licèt nihil aliud, quàm signum voluntatis Superioris, sinè ullo expresso præcepto, videretur. *b* Versari autem debet ob oculos DEUS Creator ac Dominus Noster, propter quem homini Obedientia præstatur: et, ut in spiritu amoris, et non cum perturbatione timoris procedatur, curandum est: ità *c* ut omnes constanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis, quod Divinâ gratiâ consequi possimus, † in absoluta omnium Constitutionum observatione, Nostrique Instituti peculiari ratione adimplenda, prætermittamus. Et exactissimè omnes nervos virium nostrarum ad hanc virtutem Obedientiæ, in primis Summo Pontifici, deinde Superioribus Societatis exhibendam, intendamus: ità † ut omnibus in rebus, ad quas potest cum charitate se Obedientia extendere, ad ejus vo- B

b Inf. §. 2. et 3. et p.3.c.1. §.23. et p.4. c. 10. §. 5. et p.7. c.2. §. 1. et A. et I. et p.8.c.1.D. et p.9.c.3.§.20.

c Inf. c. 5. et p.4.c.10.§.5. et p.9.c.3.§. 8. et c. 6. A. et p.10.§.13. A

DECLAR. IN CAP. I.

A. §. Hæ primæ Declarationes, quæ simul cum Constitutionibus promulgantur, *a* eamdem, quam illæ, auctoritatem habent. Et ità in utrarumque observatione, eamdem curam adhiberi oportet.

B. §. Hujusmodi *b* sunt illæ omnes, in quibus nullum manifestum est peccatum.

a Proœm. declar.

b Inf. hoc §. 1. et p.3.c.1. §.23.

cem, perinde ac si à Christo Domino egrederetur (quandoquidem ipsius loco, ac pro ipsius amore et reverentia Obedientiam præstamus) quàm promptissimi simus; re

d P.4. c.10. §. 9. quavis, *d* atque adeò litterâ à nobis inchoatâ necdum perfectâ relictâ; ad eum scopum vires omnes ac intentionem in Domino con-

C

e P. 3. c. 1. §. 23. et p.4.c. 10.§.5. vertendo, † ut sancta *e* Obedientia tum in executione, tum in voluntate, tum in intellectu sit in Nobis semper omni ex parte perfecta; cum magna celeritate, spirituali gaudio, et perseverantia, quidquid Nobis injunctum fuerit, obeundo; omnia justa esse, Nobis persuadendo; omnem sententiam ac judicium nostrum contrarium cæcâ quadam Obedientiâ abnegando; et id quidem in omnibus, quæ à Superiore dispo-

f Declar.B. nuntur, ubi definiri non possit (*f* quemadmodum dictum est) aliquod peccati genus intercedere. Et sibi quisque persuadeat,

---

C. §. **Obedientia, quod ad exsecutionem attinet, tunc præstatur, cùm res jussa completur: quod ad voluntatem, cùm ille qui obedit, id ipsum vult, quod qui jubet: quod ad intellectum, cùm id ipsum sentit, quod ille; et quod jubetur bene juberi existimat. Et est imperfecta ea Obedientia, in qua præter exsecutionem, non est hæc ejusdem voluntatis et sententiæ inter eum qui jubet, et qui obedit, consensio.**

quòd qui sub Obedientia vivunt, se ferri ac regi à Divina providentia per Superiores suos, sinere debent, perinde ac si cadaver essent, quod quoquoversus ferri, et quâcumque ratione tractari se sinit: vel similiter atque senis baculus, qui ubicumque, et quacumque in re velit eo uti, qui eum manu tenet, ei inservit. Sic enim obediens rem quamcumque, cui eum Superior ad auxilium totius corporis Religionis velit impendere, cum animi hilaritate debet exsequi; pro certo habens, quòd eâ ratione potiùs, quàm re aliâ quâvis, quam præstare possit, propriam voluntatem ac judicium diversum sectando, Divinæ voluntati respondebit.

2. Omnibus itidem maximè commendatum sit, ut multum reverentiæ (et præcipuè in interiori homine) suis Superioribus exhibeant: *g* JESUM Christum in eisdem considerent, ac revereantur: eosdem ex animo, ùt patres, in eodem diligant: ac sic in spiritu charitatis in omnibus procedant, ut *h* nihil ex externis vel internis eos celent: quin potiùs, ut omnia prorsus intelligant; quò meliùs in via salutis et perfectionis se dirigant, optare debent. Et ea de causa tam omnes Professi, quàm formati *i* Coadjutores, semel singulis annis (et quoties præterea Su-

g Sup. §. 1.

h Exa. c. 4. §. 34. etc. et p. 3. c. 1. §. 12. et p. 4. c. 10. §. 5.

i Exa. c. 4. §. 40.

periori visum fuerit) ad suas conscientias in Confessione, vel secreto, vel aliâ ratione eisdem aperiendas, propter magnam ejus rei utilitatem (ùt in Examine dictum est) parati esse debebunt: tum etiam ad Confessionem generalem, quæ ab ultima generali inchoetur, ei quem Superior sibi substituerit, faciendam.

3. Deferant omnes ad Superiorem suum res, quæ eis expetendæ occurrerint: nec privatus quispiam, directè vel indirectè sinè ejus facultate, et approbatione, à Summo Pontifice, neç ab alio extra Societatem, gratiam ullam in suum privatum, vel alterius usum petat, aut petendam curet: sibique *k* persuadeat, si per Superiorem suum, vel cum ejus consensu, quod optat, non obtinuerit, nè id quidem ad Divinum servitium sibi convenire: et, si convenit, cum Superioris consensu, ut qui *l* Christi Domini Nostri locum erga ipsum tenet, id se consecuturum.

k P.3.c.2.§.1. et p.5.c.4. F.

l Sup.§.1.

CAPUT II.

De iis, quæ ad Paupertatem, quæque eam consequuntur, pertinent.

1. PAUPERTAS, *a* ùt murus Religionis firmus, diligenda et in sua puritate conservanda est, quantum Divinâ gratiâ aspirante fieri poterit. Et quia humanæ naturæ hostis ad hoc propugnaculum, ac refugium debilitandum (quod DEUS Dominus Noster Religionibus inspiravit contra illum, aliosque Religiosæ perfectionis adversarios) eniti solet, ea, quæ à primis Fundatoribus bene ordinata fuerant, immutando per declarationes, vel innovationes, primo illorum spiritui minimè consentaneas; ut, quod in Nobis situm fuerit, hac parte Societati prospiciamus; (1) quicumque in ea Professionem emiserint, † se ad innovationem Constitu- A

a P. 3. c. 1. §. 25. et p. 10. §. 5.

(1) V. C. 4. D. 54.

DECLAR. IN CAP. II.

A. §. Innovari quod ad Paupertatem attinet, est relaxari ad reditus, vel Possessionem ullam in proprium usum, vel ad Sacristiam, vel ad fabricam, vel ad aliquem alium finem *a* præter id, quod ad Collegia, et Domos Probationum attinet, admittendum.

a Ex. c. 1. §. 4.

tionum, in iis quæ ad Paupertatem pertinent, nihil facturos promittant: nisi aliquo modo pro rerum occurrentium ratione, eam in Domino magis restringendam judicarent.

b Inf. §. 5. et 6. et Ex. c. 1. §. 3. et 4. et p. 10. §. 5. B

(2) V. C. 2. D. 33.

(3) V. C. 7. D. 50. et C. 11. D. 20.

2. In *b* Domibus, vel Ecclesiis, quæ à Societate ad auxilium animarum admittentur, † (2) reditus nulli, nè Sacristiæ quidem, aut fabricæ applicati, haberi possint: sed neque ullâ aliâ ratione, ità ut (3) penès Societatem eorum sit ulla dispensatio: sed in solo DEO, cui per ipsius gratiam ea inservit, fiducia constituatur, sinè reditibus ullis ipsum Nobis prospecturum de rebus

---

Et nè in re, quæ tantum habet momenti, Constitutiones mutentur; post emissam Professionem unusquisque promittat coram Præposito Generali, et iis qui apud eum erunt, asseratque in conspectu Creatoris et Domini Nostri, quòd numquam assentietur ad immutandum, quod ad Paupertatem in Constitutionibus pertinet; nec in conventu totius Societatis congregatæ, nec për seipsum ullâ ratione id curando.

B. §. Si aliquis ex Fundatoribus Domorum vel Ecclesiarum vellet reditus aliquos ad fabricæ usum relinquere; dummodo nec dispositio eorum ad Societatem pertineat, nec sit unde ei competat actio in illos (quamvis id illi curæ esset, ut is, cui tale munus commissum est, suum officium faceret) et sic in rebus similibus; non esset id à Paupertate Societatis alienum.

omnibus convenientibus ad ipsius majorem laudem et gloriam.

3. † Professi vivant ex eleemosynis in Domibus, cùm aliquò non mittuntur: *c* nec officium Rectorum ordinarium in Collegiis, vel Universitatibus Societatis habeant (nisì ipsarum necessitas, vel magna utilitas id exigeret) † nec *d* reditibus eorum in Domibus utantur.

C
c P.4.c.10. A.
D
d Ex. c.1. §.4. et p.4.c.2.§. 5. et c. 10. §. 1. et p.9.c.3. §. 18. et c.4. §.7. et p. 10. §.4.

C. §. In Collegiis Professos non habitare, intelligitur, diu in eis manendo: *b* quamvis dum aliò iter faciunt, diem aliquem, vel tempus congruum in eis manere possint: habitare autem *c* diu etiam possent, cùm necessarium aut conveniens ad ipsius Collegii, vel Universitatis bonum id esset; ùt si ad gubernationem studiorum essent necessarii; vel si legerent, aut in spiritualibus exercitiis Confessionum et Concionum, ad Scholasticos, qui id præstare deberent, sublevandos; vel ad id demum, quod ipsi non possunt, præstandum, occuparentur; vel si ad visitanda et dirigenda hujusmodi Collegia, vel Universitates mitterentur. Quando etiam necessarium aut conveniens ad universale bonum id videretur; ùt si aliquis, cum expressa facultate Præpositi Generalis, scribendi gratiâ per tempus aliquod se eò reciperet.

b P.4.c.2.F.
c P.4.c.2.F.

D. §. Res *d* minimæ ducuntur pro nihilo: et ità ad scrupulos eximendos declaratur, ubi Rector eum, qui iter per ipsius Collegium haberet, ac viatico egeret, viatico aliquo ac eleemosynâ prosequeretur, recipi eam posse. Quòd autem Collegia suppleant ali-

d P.4.c.2. F.

4. Coadjutores, quamdiu in Domibus erunt, quæ ex eleemosynis vivunt, et ipsi eodem modo vivent. In Collegiis, si Rectores fuerint, vel Lectores, aut alioqui in rebus necessariis vel valdè convenientibus eisdem Collegiis utiles fuerint, vivent sicut reliqui, ex eorum reditibus, quamdiu eorum operâ Collegia indigebunt. Cùm autem desierint utiles esse Collegiis, desinent in eis habitare; et in Domibus Societatis, ùt de Professis est dictum, habitabunt.

e Sup.§.2. E 5. Non *e* solùm reditus, † sed nec pos-

---

quos sumptus, quos si ipsa non facerent, facturæ essent Domus, si possent, ùt vestitum et viaticum eis, qui ad Collegia ex Domibus mittuntur, providere; quamvis id sit, aut esse videatur Domum juvare; non tamen est contra intentionem hujus Constitutionis, quæ cavet, nè Collegiorum reditibus ad victum, et vestitum, et alias expensas proprias, Domus juventur. Sic etiam intelligitur contra Constitutionem non esse, quòd in aliquo horto Collegii aliquid recreationis infirmi, vel sani, qui sunt in Domibus, sumant; dum tamen expensis Collegii, quamdiu sunt in Domibus, non alantur: et tantumdem de rebus potest judicari.

E. §. Quia, ùt in Litteris Apostolicis dicitur, non est habitura Societas jus civile ad rem ullam stabilem, nisi ad ipsius habitationem et usum esset opportuna; quidquid stabile illi datum fuerit, teneatur eo, quàm

sessiones ullas habeant in particulari, nec in communi Domus vel Ecclesiæ Societatis, præterquam quod ad habitationem, vel usum necessarium eis, aut valdè conveniens fuerit; cujusmodi duceretur, si in usum convalescentium, vel eorum, qui ut rebus spiritualibus vacent, se ab hominum frequentia recipiunt, locus aliquis à communi habitatione separatus, qui aëre salubriori, et aliis commodis polleret, admitteretur: et tunc hujusmodi ille sit, ut nec aliis locetur, † nec fructus, qui redituum loco esse possint, habeat. F

---

primùm poterit, se exuere, ac vendere; ut pauperibus Societatis, vel externis, sua in penuria subveniatur.

Quamvis hoc ità se habeat, temporis tamen opportunitas ad vendendum non est excludenda. Et hoc intelligatur, cùm res illa stabilis, necessaria non est ad Domûs usum, ùt aliqua ex superiùs memoratis. Aliarum rerum mobilium, ùt pecuniarum, vel librorum, vel earum, quæ ad victum et vestitum pertineant, potest in communi Societas proprietatem ad usum suum habere.

F. §. Hujusmodi essent, si vini, vel olei, vel tritici proventum dictæ possessiones ferrent; vel si fructus, et olera ex hortis venderentur: quorum nihil licebit. Quamvis fructibus, aut parte ipsorum ad commodum Domûs suæ uti possint; si tamen Societas

6. Quamvìs ad bona et sancta opera, et maximè perpetuò duratura incitare laudabile sit; ob majorem tamen ædificationem, nullus de Societate debet, nec potest quemquam ad eleemosynas perpetuas Domibus vel Ecclesiis ejusdem Societatis relinquendas, incitare: et si aliqui sponte suâ eas relinquerent, nullum jus civile ad eas petendas in judicio acquiratur. Sed cùm ad id (4) charitas propter DEUM eos moverit, tunc eas elargiantur.

7. Omnes, *f* qui sub Obedientia sunt Societatis, † meminerint se gratìs dare debere, quæ gratìs acceperunt; nec postulando, nec admittendo (5) stipendium, vel eleemosynas

(4) V. C. 2. D. 56.

f Exa. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 27. et p. 4. c. 7. §. 3. et c. 15. §. 4. et c. 17. F. et p. 7. c. 4. §. 4. et B. et p. 10. §. 5.

G

(5) V. C. 5. D. 29. C. 12. D. 39. et 40. C. 14. D. 25. et C. 16. D. 21.

---

colonum aliquem, vel sæcularem hominem haberet, qui hortis vel agris, quos dictæ Domus habent, præesset; non esset etiam ei prohibendum, nè ad privatam suam utilitatem, quod videretur convenire, ex dictis, faceret: dummodo tunc nec ad Domos, nec ad particulares personas Societatis utilitas interim ulla perveniret.

G. §. Quamvis quicumque voluerint, Domum vel Ecclesiam eleemosynis juvare possint (sive in spiritualibus ipsi ab ea juventur, sive non) tamen non debet quidquam accipi tamquam stipendium, vel (11) eleemosyna, pro iis, quæ ob solum Christi Domini Nostri obsequium eis communicantur; ità ut hoc detur, aut accipiatur pro illo.

(11) Vid. C. 1. D. 37.

ullas, quibus Missæ, vel Confessiones, vel Lectiones, vel Visitationes, vel quodvis aliud officium ex iis, quæ Societas juxta nostrum Institutum exercere potest, compensari videatur: ut sic majori cum libertate possit, et proximorum ædificatione, in Divino servitio procedere.

8. Ut omnis avaritiæ species evitetur, præcipuè in piis ministeriis, quibus ad animarum auxilium Societas utitur; nulla sit in Ecclesia (6) arca, in quam eleemosynæ ab iis, qui ad Conciones, Missas, vel Confessiones, et reliqua spiritualia ad eam conveniunt, conjici solent. (6) V. C. 2. D. 78.

9. Eadem de causa munuscula, quæ Magnatibus ad res majores ab ipsís obtinendas offerri solent, nè offerantur: nec hujusmodi primarios viros invisere Nostri consuescant, nisi sancto studio piorum operum ducerentur; vel quando intimâ benevolentiâ in Domino tam essent conjuncti, ut hujusmodi officium aliquoties eis deberi videretur.

10. Parati *g* sint ad mendicandum ostiatim, quando vel Obedientia, vel necessitas id exiget. Et sit unus, vel plures ad eleemosynas petendas, quibus personæ Societatis sustententur, destinati: quas (7) eleemosynas simpliciter amore Domini Nostri petent. *g* Inf. I. et Ex. c. 4. §. 27. et p. 4. c. 2. §. 6. (7) V. C. 2. D. 56.

H
h P.3.c.1.§.7. 11. † Ut nihil *h* proprium Domi teneri, ità nec foris apud alios potest. Et quisque iis, quæ de communi data fuerint ad usum suum necessarium aut convenientem, resecatis superfluis, sit contentus.

12. Quò meliùs Paupertatis puritas, et quies illa, quam secum affert, conservetur; non solùm particulares Professi, vel Coadjutores formati hæreditariæ successionis non erunt capaces, verùm nec Domus, nec (8) V. C. 1. D. 38. C. 2. D. 33. et C. 3. D. 39. Ecclesiæ, nec Collegia (8) eorum ratione. Sic enim omnibus litibus, et controversiis præcisis, charitas cum omnibus ad DEI gloriam meliùs conservabitur.

i P.7.c.1.§.1. 13. Quando *i* Summus Pontifex, vel Superior, hujusmodi Professos, vel Coadjutores ad laborandum in vineam Domini mit-

---

H. §. Intelligendum est hoc absolutè de Professis, et Coadjutoribus formatis. Cæterùm in Scholasticis, et aliis, qui tempus Probationis nondum expleve- e Exa.c.4.§.4. runt, hoc intelligi debet de rebus iis, *e* quæ in præsentia subsint eorum dispositioni. Nihil enim horum habere debent, nisi conscio et approbante Superiore. Neque verò sermo est de bonis, quæ fortè procul indè f Exa.c.4.§.2. et 5. et p.3. c.1.§.7. et F. et p.4.c.4.E. illi habent; de domibus scilicet, vel rebus aliis; *f* sed quod ad hæc attinet, parati etiam esse debebunt, ut illis se abdicent, quandocumque Superiori videretur, ùt in Examine dictum est.

tet, *k* nullum viaticum petere possint; sed se liberaliter repræsentent, † ut mittantur, prout illis ad majorem DEI gloriam fore videbitur. *k* Ex. c. 1. §. 5. et p. 7. c. 1. §. 3. et E. et c. 2. G. I

14. Ut in hac etiam parte modo consentaneo debitæ Paupertati procedatur, † nullum in Domibus Societatis jumentum ad equitandum, ad usum alicujus de ipsa Societate (sive Præpositus, sive subditus ille sit) ordinariè habebitur. K

15. In *l* vestitûs itidem ratione tria observentur; Primum, ut honestus (9) ille sit; Alterum, † ut ad usum loci, in quo vivitur, accommodatus; Tertium, ut Professioni Paupertatis non repugnet. † Videretur au- *l* Ex. c. 4. §. 26. et p. 3. c. 2. §. 3. et C. (9) V. C. 1. D. 95. L M

I. §. Id est pedites, vel equites; cum pecuniis, vel sinè illis. Et *g* omnino parati esse debebunt ad id faciendum, quod is, qui mittit, magis convenire, et ad majorem ædificationem universalem fore judicaverit. *g* Sup. §. 10. et p. 7. c. 1. E. et c. 2. G.

K. §. Nisi id fieret propter adversam valetudinem continuam, vel necessitatem urgentem propter publica negotia, præcipuè in amplis populis. Tunc enim potiùs universalis boni, et sanitatis Nostrorum, quàm temporis definiti, aut perpetui, quàmque suis vel alienis pedibus incedendi, ratio est habenda; intuendo semper quod necessarium et honestum sit, et nullâ ratione quod ad pompam ullam pertineat.

L. §. Vel saltem quòd omnino non recedat.

M. §. Hoc intelligendum est in iis, quibus Domus

tem repugnare, si sericis, vel pretiosis pannis uteremur; à quibus abstinendum est;
m Sequenti §. ut in omnibus *m* humilitatis et submissionis, debita ad majorem DEI gloriam ratio habeatur.

n P.3.c.2.E. et p.4.c.4.§.1. 16. In iis, quæ ad rationem victûs, *n* somni, ac usûs reliquarum rerum vitæ necessariarum, vel convenientium spectant,
N † quamvìs *o* communis illa sit, minimèque
o Ex.c.1.§.6. *p* P.3.c.2.G. diversa ab eo, *p* quod Medicus illius loci, in quo vivitur, judicabit: ità ut quod quisque sibi indè subtraxerit, (10) ex devotione,
(10) V.C.1.D.96.

---

h Exa.c.1.F. novas vestes providet: *h* non tamen repugnat, quòd qui Societatem ingrediuntur, si panno pretiosiore, aut re simili induti venerunt, eo uti possint. Nec etiam, si in occurrenti aliqua occasione, vel necessitate quis vestibus melioribus, (12) honestis tamen, indueretur: sed ad ordinarium vestiendi modum eis uti non debent. Est nihilominùs considerandum, quòd non omnes eisdem viribus naturalibus, nec sanitate corporis, nec ætate ad eam convenienti pollent: atque ità juxta majus particulare bonum hujusmodi personarum, et universale aliarum multarum, id considerandum est; et quoad ejus fieri poterit, ad majorem DEI gloriam providendum.
(12) V. C. 1. D.68.

N. §. In particularibus, si magis vel minùs necessarium erit, juxta circumstantias personarum; relinquitur discretioni eorum, qui ipsis præsunt; ut quemadmodum eis conveniret, provideant.

non ex obligatione subtrahat; *q* habenda tamen semper erit ratio humilitatis, Paupertatis, ac spiritualis ædificationis, *r* quæ semper Nobis in Domino ob oculos versari debet. q Sup.§.15. et Exa. c. 4. §. 26. r P.7.c.4.§.2.

CAPUT III.

De iis rebus, in quibus occupari, et à quibus abstinere debent, qui in Societate sunt.

1. QUONIAM habitâ ratione temporis, ac approbationis vitæ, quæ exspectatur, ut aliqui ad Professionem, vel in Coadjutores formatos in Societate admittantur, tamquam certum ducitur, eos viros spirituales futuros; et qui sic in via Christi Domini Nostri profecerint, ut per eam currere possint, quantum corporis valetudo, et externæ occupationes charitatis atque Obedientiæ permittent; non videtur in iis, *a* quæ ad orationem, meditationem, et studium pertinent, ùt nec in corporali exercitatione jejuniorum, vigiliarum, aut aliarum rerum ad austeritatem, vel corporis castigationem spectantium, † ulla regula eis præscribenda, a P.3.c.1.R. A

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Si quibusdam convenire judicabitur certum

nisì quam discreta charitas unicuique dictaverit: *b* dum tamen semper Confessarius consulatur, et ubi dubium acciderit, quid conveniat, res ad Superiorem referatur. Hoc tamen dicetur in universum, esse quidem animadvertendum, *c* nè nimius hujusmodi rerum usus tantopere vires corporis debilitet, tantumque temporis eos distineat, ut deinde spirituali proximorum auxilio, juxta Nostri Instituti rationem non sufficiant: nec contrà tanta in illis sit relaxatio, ut fervore spiritûs refrigescente, humani ac inferiores affectus incalescant.

b Ex. c. 1. §. 6. et C. et p. 3. c. 1. §. 12. et c. 2. §. 5.

c P. 3. c. 2. §. 1.

2. Sacramentorum frequentatio valdè commendetur. *d* Differri autem non debet Communio, aut Missæ celebratio sinè causis, judicio Superioris legitimis, ultra octo dies: *e* omnesque assignato sibi Confessario, vel alioqui juxta ordinem, quem quisque præscriptum habet à Superiore, confiteantur.

d Exa. c. 4. §. 25. et p. 3. c. 1. §. 11. et p. 4. c. 4. §. 3. et B.

e P. 3. c. 1. §. 11. et I. et Q.

---

tempus præscribi, nè excedant, vel deficiant in spiritualibus exercitiis; Superior id facere poterit. Sic etiam in usu aliorum mediorum, si ipse omnino judicaret aliquo utendum esse, non id relinquendo arbitrio cujusquam particularis personæ, procedet, ùt in Domino convenire judicabit. Subditi autem erit, cum omni devotione, quod sibi præscriptum fuerit, amplecti.

3. Ex Regulis particularibus, quæ in Domibus, ubi ipsi fuerint, observantur, debent operam dare, ut eam partem observent, quæ conveniens est, ac judicio (1) Superioris ipsis imponetur; sive ad profectum vel ædificationem suam id sit, sive etiam aliorum, inter quos versantur.

(1) V. C. 4. D. 12.

4. Quoniam occupationes, quæ ad animarum auxilium assumuntur, magni momenti *f* sunt, ac nostri Instituti propriæ, et valdè frequentes; cùmque alioqui nostra habitatio tam sit in hoc vel in illo loco incerta; † non

f Exa. c. 1. §. 2. et p. 4. procem.

B

B. §. Si in quibusdam Domibus vel Collegiis sic convenire judicaretur; eo tempore, quo vesperi prædicandum, vel legendum est, ad populum detinendum ante hujusmodi Lectiones vel Conciones, posset (8) vespertinum officium tantùm dici. Sic etiam ordinariè Dominicis et festis diebus, sinè cantu figurato vel firmo, ùt vocant, sed tono quodam devoto, suavi, et simplici: et id in hunc finem; et quatenus judicaretur, quòd populus ad magis frequentandas Confessiones, Conciones, et Lectiones moveretur, et non aliter. Eodem tono officium, quod tenebrarum dici solet, cum suis cæremoniis in hebdomada sancta fieri posset.

(8) V. C. 1. D. 39. et 40. C. 2. D. 17. C. 3. D. 35. et 36.

In *a* Missis majoribus, quæ dicentur (licèt submissâ voce) habitâ devotionis et decentiæ ratione, licebit (9) duos vestitos superpelliceis, vel unum assistere; prout in Domino fieri poterit.

a P. 4. c. 1. A.

(9) V. C. 1. D. 95.

utentur Nostri choro, ad Horas Canonicas, (2) vel Missas, et alia officia decantanda: quandoquidem illis, quos ad ea audienda devotio moverit, abundè suppetet, ubi sibi ipsis satisfaciant. Per Nostros autem ea tractari convenit, quæ nostræ vocationis ad DEI gloriam magìs sunt propria.

(2) V. C. 1. D. 39. et C. 2. D. 17.

5. Cùm *g* homines itidem hujus Societatis semper parati esse debeant ad discurrendum per quasvis mundi partes, quò fuerint à Summo Pontifice, vel à suis Superioribus missi; non debent curam animarum, neque itèm (3) mulierum Religiosarum, vel aliarum quarumcumque suscipere, ut ordinariè illarum Confessiones audiant, vel ipsas regant: quamvìs nihil repugnet, semel unius Monasterii Confessiones, ob speciales causas, audire.

g P. 4. c. 2. §. 4. et B.

(3) V. C. 7. D. 56.

C

6. † Obligari *h* etiam ad Missas perpetuas in suis Ecclesiis dicendas, vel ad curam similem, quam libertas nostro procedendi modo in Domino necessaria non patitur, minimè convenit.

h P. 4. c. 2. §. 4. et B.

7. Ut *i* pleniùs possit Societas rebus spi-

i P. 9. c. 6. §. 4. et B.

C. §. Quod ad Collegia attinet, in quarta Parte attingitur, quid horum possit tolerari: Domibus quidem omnino convenit, tale onus non suscipere.

ritualibus juxta suum Institutum vacare, † quoad ejus fieri poterit, à negotiis (4) sæ- D
cularibus abstineat (qualia sunt Testamen- (4) V. C. 7. D. 13. C. 8. D. 56.
tariorum, vel Exsecutorum, (5) vel Procu- C. 16. D. 31. (5) V. C. 12. D.
ratorum rerum civilium, aut id (6) genus 38.
officia) nec ea ullis precibus adducti obeunda (6) V. C. 5. D. 47. 48. 79. 80.
suscipiant, vel in illis se occupari sinant. Quòd si Collegiorum aliqua negotia tractanda fuerint, (7) suum habeant Procurato- (7) V. C. 2. D. 55.
rem, per quem ea tractent, et jura sua tueantur. Si verò ad Domos Societatis, vel ad totum ejus corpus pertinent; quò pacem suam meliùs conservare possit Societas, idem Procurator, vel alius ex Coadjutoribus, vel demum aliquis extra Societatem, aut Familia quæpiam, quæ Domûs patrocinium susciperet, jus Societatis ad majorem DEI gloriam posset defendere.

8. Eadem de causa, utque inquietudinis, à nostra Professione alienæ, occasiones evitentur, *k* et meliùs pax ac benevolentia cum k P. 10. §. 11. et B.
omnibus ad majorem DEI gloriam conser-

D. §. Hoc observetur, quoad ejus fieri poterit: Superiori tamen ad casum aliquem necessitatis, vel majoris momenti, ad finem Divini servitii præfixum, facultas dispensandi ad tempus relinquetur. Hic autem Superior, Præpositus Generalis erit, vel qui ab eo facultatem ad hoc acceperit.

vetur; nemo ex Professis, vel Coadjutoribus, vel etiam Scholasticis Societatis in causis civilibus, nedum criminalibus, † se examinari (nisì, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) sinè licentia Superioris permittat. Superior autem eam minimè dabit, nisì in causis, quæ ad Religionem Catholicam pertinent, vel alioqui in piis, quæ sic cedunt in hujus favorem, ut in alterius detrimentum non cedant: quandoquidem Instituti nostri est, sinè cujusquam offensione, quantum fieri potest, omnium in Domino commodis inservire.

E

E. §. Si Superior alicui facultatem daret, ut in causa civili examinaretur, in gratiam alicujus, cui id denegari non posse videretur; limitatio tunc necessaria erit, quæ prohibeat, si quis articulus criminalis vel infamatorius occurrerit, in eo examinari: ad hoc enim nullus Superior facultatem dare debet.

CAPUT IV.

De auxilio, quod morientibus in Societate præstatur: et de suffragiis post mortem.

1. UT in vita universa, ità et multò magìs, in morte unusquisque de Societate eniti et

curare debet, ut in ipso DEUS, ac Dominus Noster JESUS Christus glorificetur, ipsiusque beneplacitum impleatur; et *a* proximi ædificentur, saltem exemplo patientiæ, ac fortitudinis, cum fide viva, ac spe, et amore bonorum illorum æternorum, quæ Nobis Christus Dominus Noster tam incomparabilibus vitæ suæ temporalis laboribus, et morte promeruit et acquisivit. Cùm tamen persæpe hujusmodi sit morbi ratio, ut usum virium animæ magna ex parte impediat; cùmque hujusmodi sit ille à temporali vita transitus, ut propter graves impugnationes dæmonis (à quo summopere refert non superari) requirat subsidium fraternæ charitatis; sollicitè advertat Superior, ut qui juxta Medici sententiam de vita periclitatur, antequam usu judicii privetur, omnibus Sacramentis sanctis acceptis, tamquam armis à Divina liberalitate Christi Domini Nostri nobis concessis, ad transitum à temporali vita ad æternam, se muniat.

a Exa. c. 4. §. 32.

2. Juvari etiam debet orationibus omnium domesticorum valdè peculiaribus, donec animam suo Creatori reddat. Et præter alios, qui ingredi possunt plures † aut pauciores A

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. Si aliqui ex infirmis, quòd in phrenesim in-

pro arbitrio Superioris, aliqui delecti sint oportet peculiariùs, ut infirmum morti proximum invisant, et ei assistant, et animosiorem reddant; eaque suggerant, eisque auxiliis juvent, quæ eo tempore convenient. Et cùm jam aliis rebus juvari non poterit, eum Domino commendent, donec ejus animam à corpore discedentem dignetur ad se recipere, qui eam tam caro pretio sanguinis et vitæ suæ redemit.

3. Posteaquam quis exspiraverit, usque ad sepulturam ejus corpus (1) decenter, † quamdiu conveniet, teneatur. Postmodum † absoluto officio, coram domesticis pro more sepeliatur: et manè proximo post ejus

(1) V. C. 1. D 109. et C. 4. D. 4.

B

C

ciderint, usu rationis privati sint (quo in statu quidquid dixerint, nihil habet vel culpæ vel meriti) vel si contingeret esse aliquos, qui minus ædificationis in sua ægritudine, quàm par esset, præberent; utrisque paucos assistere ex iis, quibus magis confideretur, oporteret.

B. §. In aliquo possent aliquot horæ deesse ad diem naturalem, quando mali odoris ratione (præsertim cùm viget æstus) judicio Superioris anteverti id tempus posse videretur: ordinarium tamen spatium id erit, quod dictum est.

C. §. Usus habet, ut officium dicatur tono mediocriter alto, sinè cantu; præsentibus in Ecclesia domesticis cum suis candelis accensis, etc.

mortem, omnes Sacerdotes domestici, pro ejus anima (2) Missæ sacrificium offerant: reliqui verò peculiari oratione pro eodem divinam implorent clementiam; atque in eo perseverent ulteriùs, juxta Superioris arbitrium, et cujusvis privatam devotionem, et obligationes quæ in Domino intercedunt.

(2) V. C. 3. D. 40.

4. Reddantur etiam certiores alii de Societate, in locis illis, quæ Superior convenire judicaverit, ut simile (3) officium præstent: ità ut charitas erga eos, qui vitâ perfuncti sunt, non minùs, quàm erga viventes, in Domino demonstretur.

(3) V. C. 3. D. 40. C. 13. D. 8. C. 15. D. 10. Ord. Gener. c. 2. §. 3.

CAPUT V.

Quòd Constitutiones peccati obligationem non inducunt.

1. Cum *a* exoptet Societas universas suas Constitutiones, Declarationes, ac vivendi ordinem, omnino juxta nostrum Institutum, nihil ulla in re declinando, observari; optet etiam nihilominùs suos omnes securos esse, vel certè adjuvari, nè in laqueum ullius peccati, quod ex vi Constitutionum hujusmodi aut Ordinationum proveniat, incidant; visum

a Sup. c. 1. §. 1. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 9. c. 3. §. 8. et c. 6. A. et p. 10. §. 13.

b P.5.c.3.§.3. est Nobis in Domino, *b* excepto expresso Voto, quo Societas Summo Pontifici, pro tempore existenti, tenetur, ac tribus aliis essentialibus Paupertatis, Castitatis, et Obedientiæ, nullas Constitutiones, Declarationes, vel ordinem ullum vivendi, posse obligationem ad peccatum mortale vel veniale inducere; nisì Superior ea in Nomine Domini Nostri JESU Christi, vel *c* in virtute Obedientiæ juberet: quod in rebus, vel personis illis, in quibus judicabitur, quòd ad particulare uniuscujusque, vel ad universale bonum multùm conveniet, fieri poterit: et loco timoris offensæ, succedat amor et desiderium omnis perfectionis; et ut major gloria et laus Christi Creatoris, ac Domini Nostri consequatur.

c P. 9. c. 3. §. 20.

SEPTIMA PARS.

De iis, quæ pertinent ad admissos in corpus Societatis, ad proximorum utilitatem, per vineam Domini distribuendos.

CAPUT I.

De Missionibus Summi Pontificis.

1. Ut in sexta Parte de iis dictum est, quæ observanda sunt cuique de Societate erga seipsum, ità in hac septima de iis dicendum est, quæ erga proximos (*a* qui finis Nostri Instituti valdè proprius est) dum dividuntur per Christi vineam, ut in ea illius parte, atque opere, quod ipsis commissum fuerit, se exerceant, observari debent; † sive à Summo *b* Christi Domini Nostri Vicario, sive à Superioribus Societatis, qui etiam Divinæ Majestatis loco ipsis præsunt; per di-

a Ex. c. 1. §. 2. et p. 1. c. 2. §. 8. et c. 3. §. 1. et p. 3. c. 1. §. 9. et p. 4. procem. et c. 12. §. 1. et p. 6. c. 3. §. 4. et p. 10. §. 2.

A

b P. 6. c. 2. §. 13.

Declar. in Cap. I.

A. §. Hi sunt quatuor modi universaliores, nostros dividendi per Christi Domini Nostri vineam; de quibus totidem Capitibus septimæ hujus Partis agitur.

versa loca mittantur; sive ipsimet sibi eli-
c Inf.§.7.et c. 3.§.1. gant, ubi, et qua in re occupentur; c si ipsorum judicio relictum fuerit, ut discurrant quacumque majus DEI et Domini Nostri obsequium, et animarum profectum assequi se posse arbitrentur: sive labor sit impendendus, non loca peragrando diversa, sed in stabili ac continua habitatione, in aliquibus locis, ubi magnus Divinæ gloriæ et obsequii proventus speratur. Et ut primo loco de Missione Summi Pontificis, ùt inter cæteras præcipua, tractetur; animadvertendum est, quòd
B
d Ex. c. 1. §. 5. et p. 5. c. 3. §. 3. et C. † eò fertur *d* intentio Voti illius, quo se Obedientiæ Summi Christi Vicarii, sinè ulla excusatione Societas obstrin-

---

B. §. Intentio quarti Voti ad Summum Pontificem, non tendebat ad locum aliquem particularem: sed ut per varias mundi partes, qui vovebant, spargerentur. Cùm enim qui primi convenerunt in hanc Societatem, ex diversis provinciis et regnis essent,
a Inf. c. 2. C. et p. 9. c. 3. F. nec eis constaret, inter quas regiones fidelium, *a* vel infidelium versari deberent; ne in via Domini errarent, promissionem illam, vel Votum emiserunt, ut Summus Pontifex eos ad majorem DEI gloriam, et juxta ipsorum intentionem, per Orbem discurrendi, distribueret: et sicubi optatum spiritualem fructum non invenirent, ut indè ad alium atque alium locum, majorem DEI gloriam et animarum auxilium investigando, se conferrent.

xit, ut quocumque gentium ad majorem DEI gloriam, et animarum auxilium inter fideles *e* vel infideles, nos mittendos censuerit, nos conferamus. Nec intellexit Societas particularem aliquem locum; sed ut per *f* Orbem in diversas regiones, et loca spargeretur; cùm optaret, quod factu optimum esset, eligere; idque speraret futurum, si hanc ipsius distributionem Summus Pontifex faceret.

e Inf. c. 2. C. et p. 9. c. 3. F.

f Inf. c. 2. H. et Ex. c. 4. §. 35. et p. 3. c. 2. G. et p. 4. procem. A.

2. Et in hac parte, cùm omnem proprium sensum, ac voluntatem Christo Domino Nostro, et ejus Vicario Societas subjecerit, † nec Superior pro seipso, nec quisquam alius ex inferioribus pro se, vel pro alio curare, nec tentare mediatè vel immediatè cum Summo Pontifice vel ejus ministris poterit, ut residere, vel mitti potiùs in hanc partem, quàm in illam debeat: sed *g* inferiores hanc curam universam Summo Christi Vicario, ac Superiori suo; Superior verò,

C

g Inf. c. 2. C. et I. et c. 3. §. 1.

C. §. Cùm aliquis ex inferioribus ad locum aliquem vel opus designaretur, ad quod mittendus non fore, rebus à Summo Christi Vicario bene perspectis, judicaretur; Præpositus Generalis pleniorem notitiam ejus Sanctitati dare, omnibus tandem ipsius arbitrio relictis, poterit.

D quod ad suam personam attinet, † Summo Pontifici, et ipsi Societati in Domino relinquat.

h Ex. c. 1. §. 5. et p. 6. c. 2. §. 13. et I. 3. Præterea, *h* qui à Summo Pontifice designatus fuerit, ut aliquò se conferat; seipsum liberaliter, re temporali nullâ pro viatico per se, vel per alium postulatâ, offerat: quin potiùs sic à Summo Pontifice

E mittatur, † ut ejus Sanctitas ad majus DEI, et Sedis Apostolicæ obsequium fore, nullâ rei alterius in eo habitâ ratione, judicaverit.

4. Si Summus Pontifex personam non designaret, sed aliquem vel plures ad hunc vel illum locum proficisci juberet, Superio-

---

D. §. Societas esse intelligerentur, qui ex eadem in loco, ubi agit Præpositus Generalis, invenirentur; qui possent quod res habet, bene Summo Pontifici referre, si aliorum relatu diverso adduci videretur, ut Præpositum Generalem, quò non convenit, ad commune bonum Societatis, et majus DEI obsequium, mittere cogitaret.

E. §. Hoc sanè repræsentari poterit, imò debebit, per Prælatum aut quemvis alium, per quem Summus Pontifex jubet aliquò proficisci, quæ sit ipsius

b Inf. c. 2. G. et p. 6. c. 2. §. 13. et I. mens, *b* de modo itineris conficiendi; et ibidem, quò mittitur, manendi; num ex eleemosynis, propter Christi amorem emendicatis, an alio modo vivendo: quod enim Summo Pontifici melius videbitur, devotiùs et securiùs in Domino fiet.

ris arbitrio relinquendo, qui sint ad hujusmodi Missionem aptiores; Superior juxta ejus præceptum, eos qui magìs convenire, et aptiores ad id fore videbuntur, designabit. Qua in re majus bonum universale intuebitur, et ut quàm minimum detrimentum alia opera ad DEI obsequium suscepta patiantur.

5. Ei *i* qui sic missus fuerit, plenè declarari convenit plurimùm Missionem suam, et scopum, quò fertur Summi Pontificis intentio, et effectum, cujus gratiâ mittitur: † F et hoc, si fieri potest, in scriptis; quò exactiùs, quod ei injunctum fuerit, explere possit. † G Eumdem etiam Superior juvare consiliis ac instructione, quoad ejus fieri poterit, curabit; ut in omnibus ad DEI, et Sedis Apostolicæ obsequium, utiliùs suum impendat ministerium.

i Inf. c. 2. §. 2. et L.

F. §. Si id non obtinebitur, curandum certè erit, ut verbotenus mens Summi Pontificis intelligatur: sive ipsemet eam immediatè, sive per Superiorem, vel Prælatum, vel quemvis alium ei, qui mittitur, declaret.

G. §. Superior etiam aliquibus documentis adhibitis, non solùm in suis, sed etiam Summi Pontificis Missionibus juvare poterit; ut meliùs quod ad Christi Domini Nostri obsequium quæritur, consequatur.

k Inf. c. 2. H. et p. 9. c. 3. G. 6. Si *k* ad particularia loca, tempore minimè limitato, per Summum Pontificem mittetur; ad tres menses ibidem manendum ei esse intelligatur: et magìs, aut minùs, pro modo majoris aut minoris spiritualis fructus, qui indè percipi videbitur, vel alibi sperabitur; vel demum ùt ad bonum aliquod universale magìs expedire judicabitur. Quæ omnia, juxta Superioris arbitrium, qui Sanctam intentionem Pontificis in Christi Domini Nostri obsequium considerabit, transigentur.

l Sup. §. 1. et inf. c. 3. §. 1. 7. Cùm *l* in locis designatis diutiùs erit residendum, si fieri poterit sinè detrimento principalis Missionis, atque intentionis Summi Pontificis, excursiones aliquas, si poterit, et cum fructu Divini servitii eas fore judicabit, facere non erit inconveniens: ut in locis vicinis, animarum auxilio serviens, postmodum ad suæ residentiæ locum redeat: in quo quidem, præter id, quod est ei peculiari ratione injunctum (ad quod præcipuam etiam conferet curam, nec propter alias occasiones, licèt bonas, Divini obsequii posthabebit) potest, et debet considerare, quibus aliis in rebus, quæ ad DEI gloriam, et animarum salutem conferant, suam operam sinè detrimento suæ Missionis

(ùt dictum est) possit impendere. Opportunitatem autem, quam DEUS ad id dederit, quantum in eodem convenire judicabit, è manibus elabi non sinet.

8. Ad finem nostræ Professionis ac promissionis meliùs consequendum, Præpositus Generalis, cùm novus Christi Vicarius in Apostolica Sede fuerit constitutus, per se, vel per alium, intrà annum ab ejus creatione et coronatione, teneatur ejus Sanctitati declarare Professionem, *m* ac promissionem expressam Obedientiæ, quâ ipsi Societas, peculiari Voto circa Missiones, ad DEI gloriam se obstrinxit. *m* Sup. §. 1. et 2.

CAPUT II.

De Missionibus Superioris Societatis.

1. Quo † spirituali animarum necessitati subveniri multis in locis majori cum facili- A

DECLAR. IN CAP. II.

A. §. Faciliùs et expeditiùs pluribus locis (præsertim si remoti sint à Sede Apostolica) per Superiorem Societatis provideri potest, quàm si semper eis, qui hominibus Societatis indigent, esset Summus Pontifex adeundus. Particularibus etiam securius èst, si

tate ac securitate eorum, qui ad id fuerint
B destinati, possit; † *a* Præpositi Societatis,
a P.9.c.3.§.9. et F. et G. juxta facultatem eis à Summo Pontifice concessam, mittere quosvis de Societate poterunt,
C † quocumque magis expedire judicabunt: qui tamen, ubicumque fuerint, ad Obedientiam Sedis Apostolicæ parati erunt. Et quia complures sunt, qui aliquos ex Nostris sibi concedi petant, potiùs propriæ obligationis spiritualis erga suum gregem, vel aliorum commodorum, à fine nostro

---

cum suorum Superiorum Obedientia, quàm si pro arbitratu suo (etiam si id possent) et non ab iis
a Inf. hoc §.1. missi proficiscerentur, *a* à quibus Christi Domini Nostri loco, ùt ab interpretibus divinæ voluntatis, sunt regendi.

B. §. Ut potest Præpositus Generalis reliqua munera per se ipsum, et per inferiores; ità et hoc mittendi suos, reservatis Missionibus, quas duxerit reservandas, obire poterit.

b Sup. c. 1. §. 1. et B. et P. 9.c.3. F. *C.* §. Mittere *b* quocumque eis videbitur, inter fideles, etiam in Indias, et inter infideles, præsertim ubi aliqua esset habitatio fidelium, ùt in Græciam, etc. intelligendum est. Ubi essent omnino infideles, considerare admodum Superiorem oportebit in conspectu Domini, num mittere, necne, et quò,
Sup.c.1.§.2. et quos debeat. *c* Semper autem erit subditi, Missionem suam, ùt de manu Domini, hilari animo suscipere.

magis distantium, ratione habitâ, quàm communium et universalium; Præpositus Generalis, vel qui ab eo hanc habuerit facultatem, diligenter in hujusmodi Missionibus curet, † ut in suis ad hanc potiùs, D

D. §. Ut in mittendo ad hunc vel ad illum locum, rectiùs procedatur, præ *d* oculis habendo majus Divinum obsequium, et universale bonum, ùt regulam, ad quam exigi Missiones oportet; eligenda videtur, in tam ampla Christi Domini Nostri vinea (paribus cæteris, quod in omnibus, quæ sequuntur, debet intelligi) ejus pars illa, quæ magis indiget, tam ob penuriam aliorum operariorum, quàm ob miserum statum, et infirmitatem proximorum in ea, et damnationis extremæ periculum. *d* Inf. hoc §. 1. et E.

Considerandum est etiam, unde verisimile sit fructum uberiorem, ex mediis proximi juvandi, quibus utitur Societas, proventurum; indè scilicet, ubi ostium apertius, et major dispositio, et facilitas in hominibus, ut juvari possent, videretur: quod quidem positum est in eorum majori devotione, ac desiderio (quod ex instantia, quâ Nostros petunt, ex parte intelligi potest) vel in conditione et qualitate personarum, quæ magis sint idoneæ, ut juvari, et fructum quem ceperint, ad DEI gloriam conservare possint.

Ubi magis debemus, ùt in locis illis in quibus Domus vel Collegia Societatis sunt, vel aliqui ex ea, qui student, et beneficentiâ populi juvantur (si paria essent cætera, quæ ad spiritualem profectum attinent) magis conveniret aliquos nostros operarios versari,

E quàm ad illam partem mittendis; et † ad

---

et hujusmodi loca talem ob causam, juxta ordinem perfectæ charitatis, aliis præferri.

e Inf. E. Quia bonum, quò e universalius, eò divinius est, illi homines, et loca, quæ, cùm profecerint, in causa erunt, ut bonum ad multos alios, qui eorum auctoritatem sequuntur, vel per eos reguntur, perveniat, debent præferri. Sic spirituale auxilium, quod hominibus magnis et publicis (sive sæcnlares, ùt Principes, Domini, Magistratus, vel Justitiæ ministri; sive Ecclesiastici illi sint, ùt Prælati) quodque viris doctrinâ et auctoritate emlnentioribus confertur, majoris momenti esse propter rationem eamdem boni universalioris existimandum est: propter quam etiam, auxilium impensum magnis gentibus, ùt Indis, vel populi primariis, vel Universitatibns, quò solent multi confluere, qui si juventur, ipsi operarii esse ad alios juvandos poteru nt, debeat præferri.

Ubi itidem intelligeretur inimicus Christi Domini Nostri seminâsse zizania, ac præcipuè effecisse, ut malè sentiant, vel malè affecti sint in Societatem, quò impeditur fructus, qui ex ea posset provenire; tunc impensiùs esset incumbendum; præsertim si alicujus momenti, et cujus habenda sit ratio, is locus est: eoque mittendi essent homines, si fieri posset, qui vitæ exemplo, et doctrinâ, conceptam ex falsis narrationibus malam opinionem removerent.

E. §. Ad meliorem ac certiorem operum electionem, ad quæ Superior suos mittit, f eadem regula ob oculos versetur, scilicet Divinus honor major, majusque bonum universale. Hæc enim consideratio

f Sup. D. et inf. hoc §. 1.

justissimè ad mittendum in hunc locum potiùs, quàm in illum movere potest. Et ut aliqua, quæ ad alterutram partem possunt momentum habere, attingantur; in primis, cùm possint, qui de Societate sunt, operam suam collocare, ubi bona spiritualia quæruntur, et etiam ubi corporalia, in quibus etiam misericordia et charitas exercetur; cùm itidem aliqui possint in rebus majoris suæ perfectionis, et minoris, et demum in rebus ex se melioribus, et minùs bonis juvari; *g* si utraque simul præstari non possunt, priora (cæteris paribus) secundis semper essent præferenda. *g* Inf.c.4.§.9.

Cùm etiam res aliquæ in Divino servitio magis urgeant, aliæ minùs, quòd remedii dilationem meliùs ferant; quamvis alioqui æqualis essent momenti, priores posterioribus sunt anteponendæ.

Cùm etiam quædam peculiari quodam modo ad Societatem pertineant, vel cernatur alios non esse, qui eisdem vacent; rursus aliæ, quarum curam et modum eisdem prospiciendi, alii habent; priores in Missionibus priorem locum habere æquum est.

Sic etiam inter pia opera, quæ æqualis essent momenti ac necessitatis, et quæ æqualiter urgerent, si aliqua securiora tractanti, alia vero periculosiora essent; et rursus, aliqua, quæ faciliùs et expeditiùs, alia quæ majori cum difficultate et longiori tempore absolvuntur; priora etiam debent præferri.

Cæteris *h* quæ dicta sunt, paribus; cùm etiam sint aliquæ occupationes universalioris boni, et quæ se ad plurium auxilium extendunt, ùt concionari, vel legere; aliæ magis particulares, ùt Confessiones audire, vel exercitia spiritualia tradere; si utrisque vacari non potest, priores præferantur: nisi aliquæ *h* Sup. D. et inf.c.3.§.2.

F hoc opus potiùs, quàm ad illud; et † ut

---

circumstantiæ moverent, ut secundæ magis convenire viderentur. Cùm etiam quædam pia opera diuturniora, et semper profutura sint, ùt fundationes aliquæ piæ, quæ ad proximorum auxilium instituuntur; alia minùs diuturna, quæ raro, et ad tempus exiguum juvant; constat priora secundis esse præferenda. Et sic Præpositus Societatis potiùs ad hæc, quàm ad illa, suorum operam conferre debet. Fiunt verò hæc omnia propterea, quòd ad majus DEI obsequium, majusque proximorum bonum ità conveniat.

i Procem. Constit. et p. 1. c. 2. §. 13. et p. 4. c. 8. §. 8.

F. §. Quamvis *i* summa providentia, et Sancti Spiritûs directio, ea sit, quæ efficaciter meliora cùm in aliis omnibus eligere faciat, tum in mittendis ad quemvis locum illis, qui magis conveniunt, et quadrabunt personis, et rebus, propter quas mittuntur; illud tamen in universum dici potest; primùm, quòd ad res graviores, et in quibus plus refert non errare (quoad situm in eo fuerit cum divina gratia, qui providere debet) mitti viros magis delectos, quibusque magis confidatur, oportet.

In rebus, quæ corporis labores majores exigunt, qui robustiores et saniores.

Ubi pericula spiritualia plura sunt, qui in virtute magis probati et securiores.

k P. 1. c. 2. §. 9. et 10.

Ut agant cum viris prudentibus, qui spiritualem gubernationem vel temporalem habent, ii convenire magis videntur, *k* qui discretionis et conversandi cum hominibus gratiam habent; cum exteriori specie (modò, quæ interiora sunt, non desint) quæ ad

auctoritatem conferat. Posset enim magni momenti esse eorum consilium.

Ingeniosis et subtilibus ao litteratis, ii magis quadrant, qui in ingenio itidem et litteris peculiare donum habent. Hi enim in lectionibus, et colloquiis magis juvare poterunt.

Ad populum, ùt plurimùm, aptiores erunt, qui talento Prædicationis et audiendarum Confessionum pollent.

Quod ad numerum attinet hujusmodi operariorum, qui mittendi sunt, et combinationem eorum, consideratio erit etiam adhibenda: et primò quidem, cùm fieri posset, conveniret unum solum non mitti; sed saltem duos: tum ut mutuò ipsi in rebus spiritualibus et corporalibus juventur, tum ut possint esse magis utiles iis, ad quos missi sunt; labores inter se dividendo, quos in servitium proximorum suscipiunt.

Et si duo mittentur, cum uno Concionatore vel Lectore commodè conjungeretur alius, qui messem in Confessionibus, et spiritualibus exercitiis, quam ille præpararet, colligeret; juvaretque eumdem in colloquiis, et aliis mediis, quæ ad proximos juvandos adhiberi solent.

Sic etiam, si quis in modo procedendi Societatis, et cum proximis agendi parùm exercitatus mitteretur; alteri in his magis exercitato adjungi deberet; quem imitari, cum quo conferre, quemque de rebus dubiis, quæ occurrent, consulere possit.

Alicui valdè ferventi et animoso, alius magis circumspectus et cautus bene adjungeretur: *l* et sic de aliis mixtionibus huic similibus; ità ut diversitas vinculo charitatis unita, sic utrumque juvet, ut contra-

l P. 8. c. 1. §. 3. et C.

hanc personam potiùs, quàm illam mittat;
G † hoc, vel illo modo; † ad prolixius, vel
H

dictionem vel discordiam inter eos, aut alios proximos generare non possit. Plures, quàm duos, cùm opus, ad quod mittuntur, majoris essct momenti in Divino obsequio, ac majorem multitudinem exigeret, et alioqui Societas plures operarios sinè detrimento rerum aliarum ad majorem DEI gloriam, et universale bonum spectantium posset providere, Superior mittere poterit; prout sancti Spiritûs unctio eum docuerit, vel in Divinæ Majestatis conspectu meliùs convenientiùsque ipse senserit.

m Sup. c. 1. E. et p. 6. c. 2. §. 13. et I. (1) V. C. 3. D. 37. *n* Inf. M.

G. §. Quod *m* ad modum attinet eos mittendi (præter convenientem instructionem) num pauperum more, (1) ut sinè jumento ac pecunia, an majori cum commoditate mitti oporteat; *n* cum litteris itèm, an sinè illis, quò tendunt, destinatis (sive ad privatos aliquos homines, sive ad civitatem, vel ejus caput scribentur, quæ ad auctoritatem aut benevolentiam conferant) Superior, undecumque majorem proximorum ædificationem, et Divinum obsequium intuendo, quod convenit, constituet.

o Sup. c. 1. §. 6. et p. 9. c. 3. G.

H. §. Tempus *o* quod Missionibus dandum est, sive ad hanc, sive ad illam partem mittantur, quando à Summo Pontifice præscriptum non est, metietur, hinc quidem qualitas negotiorum spiritualium, quæ tractantur, et momentum ipsorum majus aut minus, habitâ necessitatis, et fructûs, qui percipitur vel speratur, ratione; indè verò, consideratio eorum, quæ aliis in locis se offerunt, et obligatio eis vacandi, et vires Societatis, quas habet, ut his atque illis

brevius tempus; id *b* semper, quod ad majus DEI obsequium, et bonum universale facit, statuatur. Cum hac ergo rectissima ac sincerissima intentione, in DEI ac Domini Nostri conspectu habita, et si ei videbitur, propter deliberationis difficultatem vel momentum, re Divinæ Majestati, suis et domesticorum orationibus ac Sacrificiis, commendatâ; et cum aliquo vel pluribus ex eadem Societate, qui videbuntur inter eos, qui adfuerint, communicatâ; statuet per seipsum, num mittere debeat, necne: et sic

b Sup. D. et E.

---

operibus possit satisfacere. Quædam etiam accidere solent, quæ expendenda sunt, ut Missionis tempus, vel brevius sit, vel (2) prolixius. *p* Demum habitâ primi nostri Instituti ratione, cùm hoc sit per varias mundi partes discurrere, ac magis vel minùs in illis hærere, pro fructûs, qui cernitur, modo; videndum erit, num conveniat plus aut minus temporis in his, aut illis Missionibus impendi. *q* Et ut hoc intelligatur, conveniet crebris litteris certiorem reddi Superiorem percepti fructûs ab his, qui missi sunt.

(2) V. C. 1. D. 69.

p Sup. c. 1. §. 1. et Ex. c. 4. §. 35. et p. 3. c. 2. G. et p. 4. procem. A.

q Inf. §. 2. et p. 8. c. 1. §. 9. et L.

Cùm *r* mutari aliquem oportebit, animadvertat Superior, quòd ad eum revocandum, quoad fieri poterit, iis mediis utatur, ut hi, à quibus aliquis evocatur, potiùs benevoli omnino maneant, quàm offensi vel malè affecti; et quòd in omnibus honor et gloria Divina, et bonum universale quæritur, sibi persuadeant.

r P. 10. §. 11. et B.

de reliquis circumstantiis, ùt ad DEI majorem gloriam convenire judicabit. Erit autem ejus, qui mittitur, officium, nullâ ratione se ingerendo ad eundum, vel manen-
I dum in hoc loco potiùs, quàm in illo, † *c* plenam ac omnino liberam suî dispositionem Superiori, *d* qui eum Christi loco dirigit, ad ipsius majus obsequium et laudem relinquere. Sic etiam, ut alii maneant alicubi, vel aliò se conferant, † nemo quoquo modo sinè consensu Superioris sui, per quem ille in Domino gubernandus est, curare debet.
K

c Sup. c. 1. §. 2. et inf. c. 3. §. 1. et p. 4. c. 10. §. 5.
d Sup. A. et p. 3. c. 1. §. 23. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 1. 2. et 3. et p. 8. c. 1. D. et p. 9. c. 3. §. 20.

2. Quocumque *e* Superior mittet aliquem,
L † eum plenè instruere (et ordinariè in scrip-

e Sup. c. 1. §. 5. et F. et G.

---

s Ex. c. 8. A. et p. 5. c. 4. F.

I. §. His *s* non repugnat, proponere motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt; subjiciendo suum sentire et velle ei, quod ipsius Superior, Christi Domini Nostri loco, sentiret ac vellet.

(3) V. C. 5. D. 49. C. 7. D. 20. C. 10. D. 18. C. 16. D. 17.

K. §. Hinc planum fit, prohiberi, nè quis (3) Principem, vel Communitatem, aut hominèm quemvis magnæ auctoritatis, ad scribendum Superiori, vel verbotenus petendum aliquem de Societate, moveat; nisì priùs, cum Superiore communicatâ re, hanc esse ipsius voluntatem intellexerit.

L. §. Dicitur : ordinariè, propterea quòd aliquando is, qui mittitur, tam instructus est, tantaque dexteritate pollet, ut instructio non sit necessaria. Sed demum hoc fiet, quandocumque opus erit.

tis) debebit, tam de modo procedendi, quàm de mediis, quibus eum uti velit ad finem, quem in animo habet. Per *f* crebram etiam litterarum communicationem, quantum fieri potest, totius successûs certior redditus ex eo loco, ubi ipse residet (ùt personæ, et negotia exigerint) consilio, † et aliis auxiliis, quæcumque adhiberi possint, providebit; ut majus servitium DEO fiat, magìsque commune bonum per personas Societatis juvetur: quod tantò majori curâ præstari debebit, quantò negotii qualitas (quòd vel magni momenti sit, vel difficile) † et personarum, quæ missæ sunt (quòd consilio, et instructione indigeant) id magìs exigit. *f* Sup. H. et p. 8. c. 1. §. 9. et L. M N

M. §. Cujusmodi essent orationes et Missæ, quæ initio præsertim suscipiendorum operum, vel quando major subsidii necessitas cernitur, quòd rçs magni momenti sint, vel difficultates graves incidant, ad id applicentur. In hoc ergo, sicut et in aliiș *t* suarum patentium, aut Sedis Apostolicæ litterarum, et aliis rebus, quæ possent esse necessariæ; providebit Superior, prout ratio et charitas monebit. *t* Sup. G.

N. §. Hoc consilium, et instructio, non tantùm negotiis, sed etiam personis, prout unusquisque vel animari, vel reprimi opus habet, perutile esse poterit: et sic de aliis intelligatur.

CAPUT III.

De libera ad hanc vel illam partem profectione.

a Sup. c. 1. §. 2. et c. 2. §. 1. et I.

1. QUAMVIS *a* eorum sit, qui sub Obedientia Societatis vivunt, se non ingerere directè vel indirectè ad suî Missionem, sive à Summo Pontifice, sive à suo Superiore in nomine Domini Nostri JESU Christi mittantur; qui tamen ad regionem aliquam magnam (cujusmodi esset India, vel aliæ Provinciæ) missus esset; *b* si pars ejus aliqua, peculiari limitatione ei assignata non fuerit, potest magìs, et minùs in hoc vel in illo loco immorari, aut discurrere, quacumque, omnibus perpensis (in se, quod ad voluntatem suam attinet, indifferentiam sentiendo) et oratione factâ, judicaverit ad DEI gloriam magìs expedire. Hinc apparet quòd (primæ et summæ Obedientiæ Summi Pontificis non repugnando) multò magìs in hujusmodi Missionibus, Superiori ad hanc partem potiùs, quàm ad illam, prout in Domino senserit convenire, eosdem dirigere licebit.

b Sup. c. 1. §. 1. et 7.

2. Ubicumque quis maneat, si non est ei injunctum, ut medio aliquo limitato utatur, quale esset legere, vel prædicare; in eo se exercebit, ex iis, quibus utitur Societas, in quarta Parte, capite octavo dictis, et proximo capite dicendis, † c quod magis convenire judicabit: atque etiam quod d in sexta Parte devitandum dicitur, ad majus DEI obsequium etiam devitabit.

A
c Sup. c. 2. D. et E.
d P.6.c.3.§.4. et sequentibus.

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Quamvis hoc ità se habeat, tamen conferre media, quibus uti debet, cum a eo Superiore, qui ei propior fuerit, semper erit securiùs.

a P.8.c.1.§.4.

CAPUT IV.

Quibus in rebus Domus et Collegia Societatis proximum adjuvent.

1. QUIA non solùm enititur Societas, discurrendo per varia loca, sed etiam in quibusdam continenter residendo (ùt in Domibus et Collegiis) proximos juvare; operæ pretium est intellexisse, quibus modis possint animæ in hujusmodi locis juvari; ut eorum pars illa, quæ poterit, ad gloriam DEI exerceatur.

2. Et primò quidem conferet bonum exemplum totius honestatis ac virtutis Christianæ; *a* ut non minùs bonis operibus, imò magìs, quàm verbis, eis *b* ædificationi esse, quibuscum agitur, curent.

a P.10.§.12.
b P.6. c.2. §. 16.

3. Juvatur etiam proximus sanctis desideriis, et orationibus in DEI conspectu pro universa Ecclesia, ac † pro iis præsertim, qui majoris sunt momenti ad ejus universale bonum, effusis; ac pro amicis etiam, et *c* bene de Nobis meritis, et viventibus, et vitâ functis, sive postulent ipsi, sive non postulent; ac pro illis, in quorum auxilium peculiariter ipsi, et reliqui de Societate in variis locis inter fideles, et infideles incumbunt: ut DEUS omnes ad gratiam suam excipiendam, per debilia hujus minimæ Societatis instrumenta disponere dignetur.

A
c P.4.c.1.

4. Missarum etiam Sacrificiis juvare possunt, et aliis Divinis officiis, † nullâ *d* pro eis (1) eleemosynâ acceptâ, sive aliqui particulares ea petierint, sive pro sua devotione

B
d Ex. c.1.§.3. et p.6.c.2.§. 7. et p. 10. §. 5.
(1) V.C.16.D. 21.

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. Cujusmodi sunt Principes Ecclesiastici, et sæculares, et alii, qui multùm prodesse, vel obesse bono animarum, et Divino obsequio possent.

B. §. Ut *a* in sexta Parte explicatum est.

a P.6.c.2.§.7.

quisque ea DEO obtulerit. Et quod attinet ad Missas, præter *e* eas, quæ pro Fundatoribus dicuntur, una, vel duæ, aut plures (pro numero Sacerdotum, et prout convenerit) singulis hebdomadis pro Benefactoribus vivis, aut defunctis offerentur; DEUM ac Dominum Nostrum rogando, ut pro illis hoc sanctum Sacrificium admittere, et pro infinita ac summa liberalitate sua, eam beneficentiam remunerari, quâ illi erga Societatem nostram ex Divino amore ac reverentia usi sunt, æternis præmiis dignetur. *e* P.4.c.1.

5. Poterit *f* juvari etiam proximus Sacramentorum administratione: præcipuè in audiendis Confessionibus († ad quas aliqui à Superiore, qui eo fungantur officio, sunt designandi) et in sancto Eucharistiæ Sacramento, † extra Paschæ tamen festum, sua in Ecclesia administrando. *f* P.4.c.8.§.4. C D

C. §. Præter eos qui Confessarii ordinarii constituti sunt, Superioris erit, in spiritualibus necessitatibus, quæ occurrunt, videre, num alii horum Sacramentorum administrationi vacare debeant; et quod convenit, statuere.

D. §. Pascha, intelliguntur octo dies antè, et totidem post ipsum festum: quamquam eo tempore, qui facultatem haberent, vel peregrini, et reliqui, quos jus excipit, possunt ad Communionem ad-

6. Proponatur verbum DEI populo assiduè in Ecclesia, in Concionibus, Lectionibus, et in Christiana Doctrina, per eos, quos Superior probaverit, et ad tale munus
E destinaverit: † et quidem iis temporibus, et
g P.4.c.8.§.3. modo, *g* qui eidem ad majorem DEI gloriam, et animarum ædificationem expedire videbitur.

7. Potest et hoc ipsum, quod dictum est, extra Ecclesiam Societatis, aliis in Ecclesiis, vel plateis, vel aliis locis præstari; quando ei, qui cæteris præest, ad majorem DEI gloriam conferre videbitur.

h Exa. c. 6. §. 4. et p.4.c.4. §.6. 8. Curabunt *h* etiam privatim proximum piis colloquiis ad meliora promovere; tum consilio, et exhortatione ad bona opera,

---

mitti: et illi etiam, qui cùm jam suis Parochiis satisfecerint, vellent hisce quindecim diebus semel aut sæpius in nostris Ecclesiis Sanctissimum Christi Corpus accipere.

E. §. Quia quibusdam in locis fieri posset, ut aliquando his mediis, vel eorum parte uti non conveniret; Constitutio non obligat, nisi cùm Superiori eis utendum esse videretur: sed eam intentionem ostendit, quam habet Societas in locis, in quibus residet; quæ ea est, ut hæc tria media, vel duo ex illis, vel quod eorum magis convenire videbitur, exerceatur.

† tum *i* etiam tradendis spiritualibus exercitiis. F *i* P.4. c.8. §.5. et F.

9. Corporalibus etiam pietatis operibus, *k* quantum spiritualia, quæ majoris sunt momenti, permittent; quantumque vires patientur, incumbent; ùt infirmis juvandis, præcipuè in Xenodochiis, eos invisendo, et aliquos, qui eis inserviant, mittendo; et dissidentes ad concordiam revocando; sic etiam pauperes, ac in custodiis publicis detentos, quoad ejus fieri poterit, per se sublevando, † et ut alii sublevent, curando. Metiatur autem oportet Præpositi prudentia (qui majus DEI obsequium, ac bonum universale semper ob oculos sibi proponet) quantum in hujusmodi rebus operæ sit ponendum. *k* Sup. c.2. E. G

F. §. Exercitia spiritualia plenè non nisi paucis, iisque hujusmodi, ut ex eorum profectu non vulgaris ad DEI gloriam fructus speretur, tradenda sunt. Primæ hebdomadæ exercitia ad multos, et aliqua conscientiæ examina, et modi orandi (præsertim primus trium illorum, qui in exercitiis proponuntur) ad multò plures etiam extendi possent. Quivis enim bonâ præditus voluntate ad hæc idoneus erit.

G. §. Nihilominùs non convenit, Societatem, vel ejus Domos, aut Collegia, cum aliqua Congregatione misceri: nec in ea ulli conventus agantur; nisi qui ad earumdem Domorum vel Collegiorum finem, in divino obsequio fient.

l P.4. c.8. §. 1. 10. In *l* Collegiis, et eorum Ecclesiis fiet, ex iis, quæ de Domibus dicta sunt, quod fieri poterit; prout opportunum fuerit, juxta Superioris (ùt dictum est) arbitrium.

m P.6. c.1. C. 11. Qui *m* talento præditus ad scribendos libros communi bono utiles, eos conscriberet; *n* P. 3. c. 1. §. 18. et p. 4. c. 6. O. *n* in lucem edere non debet aliqua scripta, nisì priùs Præpositus Generalis ea videat, et legi ac examinari faciat; ut, si ad ædificationem fore videbuntur, et non aliter, in publicum prodeant.

12. De iis, quæ ad officia domestica, et res alias magìs particulares pertinent, *o* Procem. declar. et p. 4. c. 10. §. 6. *o* in Regulis Domorum dicetur: nec ulteriùs progrediemur circa Missiones, vel divisionem eorum, qui de Societate sunt, per vineam Domini Nostri JESU Christi.

OCTAVA PARS.

De iis, quæ conferunt ad eorum, qui dispersi sunt, cum suo capite, et inter se mutuam unionem.

CAPUT I.

De iis, quæ juvant ad unionem animorum.

1. Quo difficiliùs est, membra hujus Congregationis cum suo capite, et inter se invicem uniri, † quòd tam diffusa in diversis A mundi partibus, inter fideles et infideles sint; eò impensiùs, quæ juvant ad unionem, quærenda sunt: quandoquidem nec conservari, nec regi, atque adeò nec finem, ad quem tendit Societas ad majorem DEI gloriam, consequi potest, si inter se et cum capite suo membra ejus unita non fuerint. Dicetur ergo de iis, quæ conferunt ad ani-

Declar. in Cap. I.

A. §. Sunt et aliæ rationes, qualis est, quòd ùt plurimùm litterati erunt, et gratiâ apud Principes et primarios Viros, ac populos non parùm valebunt.

morum unionem : Deinde de iis, quæ ad unionem personalem in Congregationibus vel conventibus pertinent. Et quidem circa animorum unionem, quædam ex parte subditorum, quædam ex parte Superiorum, quædam ex utrorumque parte juvabunt.

B 2. Ex parte subditorum, juverit, † magnam *a* turbam hominum ad Professionem non admitti; nec quoscumque, sed selectos homines, etiam inter Coadjutores formatos, aut Scholasticos retineri. Multitudo enim magna eorum, quæ vitia sua non bene domuerunt, ùt ordinem non fert, ità nec unionem, quæ in Christo Domino Nostro tam necessaria est, ut bonus status, ac procedendi modus hujus Societatis conservetur.

a P. 4. Proœm. A. et p. 5. c. 2. §. 1. et 2. et p. 10. §. 7.

3. Et quia hujusmodi unio magna ex parte per Obedientiæ vinculum conficitur; *b* hæc semper in suo vigore conservanda est: et

b P. 3. c. 1. §. 23. et p. 6. c. 1.

B. §. Hoc autem non excludit numerum (licèt magnum) eorum, qui erunt idonei, ut in Professos, vel Coadjutores formatos, vel Scholasticos approbatos admittantur : sed hoc eò spectat, ut commendatum habeatur; nè, qui tales non erunt, idonei (præcipuè ad Professionem) facilè censeantur : et cùm bene observabitur, quod in prima, et in quinta Parte dictum est, satis erit. Qui enim hujusmodi essent, turba existimari non deberent : sed potiùs gens electa, tametsi magna ea esset.

qui foràs ad laborandum in agro Dominico ex Domibus mittuntur, † quoad ejus fieri C potest, in eadem sint exercitati: *c* et hac in *c* P.4.c.10.§.4. et 8. virtute, qui primas in Societate tenent, bono suì exemplo aliis præluceant; uniti omnino cum suo Superiore; et promptè, humiliter, et devotè ei obediendo, persistant. *d* Qui autem tam egregium suì specimen *d* P.7.c.2.F. in Obedientia non dedisset, certè ei adjungi deberet socius, qui in ea magìs esset conspicuus. Nam ùt plurimùm socius, qui in Obedientia magìs profecit, eum, qui minùs in ea profecisset, cum divino favore, in eadem juvabit. Et alioqui, quamvìs ad hunc scopum non tenderetur, ei qui cum aliquo D munere gubernandi mittetur, † *e* (1) Colla- *e* P.4.c.17.B. (1) V.C.2.D. 86.

C. §. Cùm experimento compertum esset, aliquos ex iis, qui missi sunt, non rectà incedere, quod ad Obedientiam attinet; vel revocari debent, vel socii, qui in ea profecerint, eis adjungi; quamvis initio missi non fuissent.

D. §. Quamvis (5) Collateralis, Obedientiæ Præpositi, vel personæ illius, cui datur, non subdatur; debet tamen ei interiùs et exteriùs reverentiam exhibere; ac in ea reliquis, qui ejus Obedientiæ subduntur, exemplum præbere. Debet itidem quâ poterit diligentiâ eum, qui aliis præest, juvare in rebus omnibus, ad ipsius officium pertinentibus, in quibus ejus operam ille requiret. (5) V.C.2.D. 86.

teralis socius (si Superiori videbitur, quòd sic meliùs commisso muneri satisfaciet) ad-

---

Quamvis etiam nulla de re interrogaretur, cùm tamen animadvertet, quòd ei aliquid dici conveniat, quod ad personam, aut res, quæ sunt ipsius officii, pertineat; debet fideliter ea, quæ oportet, ei referre; et cum libertate et modestia Christiana, quod sentiat, explicare: propositis tamen suis rationibus, et iis, quæ ipsum movent, si Præpositus in sua contraria sententia persisteret, Collateralis proprium judicium submittere, et ei conformem se reddere debet; nisi tamen clarissimè intelligeret illum errare: quod si accidet, ad Superiorem referre debet.

Curet etiam Collateralis unionem, quoad ejus fieri poterit, subditorum inter se, et cum suo Præposito immediato; et inter eos velut Angelus pacis incedat: et studium adhibeat, ut de Superiore suo sic sentiant, illumque ità ament, ùt oportet, *a* quem Christi Domini Nostri loco habent.

Debet *b* etiam certiorem reddere Superiorem suum Generalem, vel Provincialem iis de rebus, quas vel ipse, vel is, cui Collateralis adjunctus est, commendaret: et (6) sponte suâ etiam ejus loco id faciat, cùm per adversam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam, ille in hac parte officio suo deesset.

Contrà, Præpositus cum suo Collaterali nonnulla observare debet: ac primùm, considerando quòd non ùt subditus, sed ùt auxilium et sublevamen ei datus est, peculiarem erga eum dilectionem, et honorem præ se ferre debet: agatque cum eo fami-

a P. 3. c. 1. §. 23. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 1. 2. et 3. et p. 7. c. 2. §. 1. et A. et p. 9. c. 3. §. 20.

b Inf. §. 9. et p. 4. c. 17. §. 7.

(6) V. C. 1. D. 41.

jungi poterit: qui sic se geret cum eo, qui aliis præest, et ille invicem cum hoc, ut

---

liariter, ut sit animosior ad ei dicendum, quod sentit; commodiusque id faciat, ac videat, qua in re eum juvare possit. Curet etiam, ut auctoritatem habeat, et diligatur ab inferioribus: eò enim utiliùs ejus ministerio erga illos utetur.

Si qua occurrerint, quæ difficiliora esse videantur; cum eo tractari oporteret, ejus sententiam rogando, et ad dicendum, quod sentit (etiam cùm non interrogaretur) reducendumque sibi in memoriam, quod ad suam personam et officium convenire videatur, exhortando. Et auditis, quæ à Collaterali dicuntur, meliùs per se ipsum, quod facto opus est, constituet.

Quod attinet ad executionem sui officii, ad subditorum gubernationem, utatur Collaterali, ùt fideli ministro in rebus majoris momenti; sive universales sint, ad Domos, sive particulares, ad quemvis ex fratribus spectantes.

In iis, quæ ad Præpositum Generalem pertinent, eique debentur, utatur etiam ejus operâ: et in omnibus eo habeat loco, eoque modo ipsi confidat, quo alteri sibi (demptâ potestate) in spiritûs unione in Christo Domino Nostro.

Et animadvertendum est, duabus ex causis præcipuè Collateralem adjungi debere. Prima est, quando in eo, qui cum præcipuo munere mittitur, majus auxilium desideraretur; propterea quòd non sit magnopere versatus et exercitatus in hujusmodi gubernatione; vel propter alias causas: quamvis ejus

Obedientia ac reverentia subditorum, debilior erga Superiorem non reddatur: sed ille potiùs verum ac fidelem adjutorem, et sublevatorem erga suam personam, et aliorum, qui suæ fidei commissi sunt, sibi datum esse in Collaterali experiatur.

f Inf. §. 6. et p. 9. c. 10. §. 5. et p. 10. §. 9.

4. Ad *f* eamdem Obedientiæ virtutem ordo bene observatus inter ipsos Superiores, quorum alii aliis subduntur, et inferiorum erga illos, pertinet: ità ut singuli, qui in aliqua Domo vel Collegio versantur, ad suum Præpositum Localem, seu Rectorem recurrant, et per eum in omnibus regi se sinant. Eis autem, qui per provinciam aliquam variis in locis disjuncti manent, ad

g P. 7. c. 3. A.

Provincialem Præpositum, *g* vel alium Localem viciniorem erit recurrendum, prout

h P. 9. c. 6. §. 2.

eis injunctum fuerit. *h* Omnes verò Præpositi Locales, vel Rectores, crebrâ communicatione cum Provinciali utantur: et juxta ejus arbitrium in omnibus se gerant. Eodem

---

desideria, et vita ad majorem DEI gloriam sint valdè approbata. Secunda, quando aliquis ex eis, quos secum est habiturus, hujusmodi esset, ut existimaretur minùs profecturus, si sub ejus, qui præest, Obedientia constituatur, quàm si ùt Socius adjungeretur: dummodo talentum ad eumdem juvandum haberet.

modo Præpositi Provinciales cum Generali se habebunt. † Sic enim, *i* subordinatione conservatâ, unio, quæ in ea quàm maximè consistit, aspirante gratiâ DEI, conservabitur. E *i* P.2.c.1.§.2.

5. Si *k* quis divisionis, vel dissensionis eorum, qui unà vivunt, inter se, vel cum suo capite (a) auctor esse cerneretur; dilігentissimè ab ea Congregatione, velut pestis, quæ eam potest summopere inficere, si præsens remedium non adhibeatur, † separandus est. *k* P.2.c.2.D. (a) V.C.5.D.15. et 54. F

6. Ex parte Præpositi Generalis, quæ ad hanc unionem animorum conferent,

---

E. §. Cùm, particularibus ex causis, Præposito Provinciali magis convenire ad Divinum obsequium videretur, ut aliquis ex iis, qui in Domibus vel Collegiis versantur, sibi immediatè subsit; potest ab Obedientia Rectoris, vel Præpositi Localis eum eximere. Et sic Generalis quosdam ex privatis, et Præpositis Localibus, vel Rectoribus, suæ Obedientiæ proximè reservare posset. Ut plurimùm tamen prædicta Obedientiæ subordinatio eò melior erit, quò perfectiùs observabitur.

F. §. Separare, intelligendum est, vel omnino à Societate dimittendo; vel in alium locum transferendo, si hoc sufficere videretur: et ad Divinum obsequium, ac commune bonum, judicio illius, qui curam ejus habet, magis conveniret.

G
l P.9.c.2. † sunt eæ dotes, quibus (ùt *l* in nona Parte dicetur) eum exornari oportet: quibus cùm præditus fuerit, erga omnia membra Societatis suo fungetur officio: capitis videlicet, à quo in illam influxus, ad præfixum ipsi
m Sup.§.4. et p.5.c.1.A. et p.9.c.3.§.1. et 10. finem necessarius, descendat. *m* Et sic à Generali Præposito, ùt à capite, universa facultas Provincialium egrediatur, ac per eos ad Locales, per hos autem ad singulares

---

c P.9.c.2.§.2. et 9. et c.6. A. *G.* §. Juvabit *c* etiam in primis, inter alia DEI dona, bona existimatio, auctoritas erga subditos; et habere, ac præ se ferre dilectionem, et curam illorum: ità ut subditi sibi persuadeant, suum Superiorem scire, velle, et posse bene ipsos in Domino gubernare. Ad quod, sicut ad alia multa, conferet,
d P.9.c.5.§.2. et c.6.§.10. et 11. secum viros, qui consilio polleant, habere; (ùt *d* in nona Parte dicetur) quorum operâ in iis, quæ statuenda sunt ad bonum Societatis progressum, in his atque illis locis ad DEI gloriam uti possit.

Conferet etiam, circumspectè et ordinatè præcipere, eo modo curando subditos in Obedientiæ officio continere, ut Superior omni benevolentiâ, et
e P.3.c.1.N. modestiâ, et *e* charitate in Domino, quod in ipso est, utatur: ità ut subditi se potiùs ad dilectionem majorem, quàm ad timorem suorum Superiorum possint componere; quamvis aliquando utrumque sit utile: eorum etiam arbitrio aliquid relinquendo, cùm probabile videbitur, quòd eos id juvabit: aliquando etiam eis ex parte aliquid indulgendo, et compatiendo, cùm videretur id posse magìs convenire.

personas descendat. Sic etiam ab eodem capite (vel saltem eo suam facultatem communicante, et rem approbante) Missiones procedant. De communicatione gratiarum Societatis tantumdem sit dictum : *n* quò enim magìs inferiores à Superioribus pendebunt, eò meliùs amor, Obediéntia, atque unio inter eos retinebitur. *n* P.2.c.1.§.2.

7. Et ut locus magìs conveniat ad communicationem capitis cum suis membris, conferre plurimùm potest, ut † Præpositus (3) Generalis magna ex parte *o* Romæ resideat : ubi cum aliis omnibus locis Societatis faciliori utetur commercio. † Provinciales itidem in iis locis diutiùs versabuntur, unde cum inferioribus, et cum Superiori Præpo- H (3) V.C.1.D. 85. *o* Inf. c.5.§.1. I

H. §. Poterit nihilominus subditos aliis in locis, prout occasio et necessitas occurrerit, (7) visitare; et prope Romam aliquando habitare; prout ad majorem DEI gloriam fore judicaverit. (7) V.C.1.D. 85.

I. §. De visitatione (8) Præpositi Provincialis eadem erit ratio, atque Generalis: poterit enim id facere, cùm videbitur ad DEI majus obsequium fore; estque id valdè proprium ejus officii. Cùm tamen aliquo in loco diutiùs est ei residendum, si fieri potest, locum eligat, ex quo cum subditis, et cum Generali, crebrâ communicatione litterarum uti possit. (8) V.C.1.D. 141.

sito commoda fuerit communicatio; quantum in Domino id effici poterit.

p P.10.§.9. 8. Præcipuum *p* utriusque partis vinculum, ad membrorum inter se, et cum capite suo unionem, amor est DEI ac Domini Nostri JESU Christi: cum cujus Divina ac summa bonitate, si Superior et inferiores valdè uniti fuerint, perfacilè inter seipsos unientur: idque per eumdem illum amorem fiet, qui à DEO descendens, ad omnes proximos, ac peculiari ratione ad corpus Societatis pertinget. q Par.10. §.2. et 9. *q* Charitas itaque, et ùt in universum dicatur, omnis probitas ac virtus, quâ juxta spiritum procedatur, ad unionem ex utraque parte juvabit; et (quod indè sequitur) omnis rerum temporalium contemptus, in quibus sui ipsius amor, gravissimus hujus unionis ac boni universalis hostis, errare solet. r Procem. declar et p.3.c. 1. §. 18. et p. 10.§.9. *r* Multùm etiam conferet consensio, tum in interioribus, † K

---

f P.4.c.5.§.4. et c.14.§.1. *K*. §. Cum *f* iis, qui adhuc litteris operam non dederint, curandum est, ut omnes (ùt plurimùm) eamdem doctrinam, quæ in Societate fuerit electa, ùt melior et convenientior Nostris, sequantur. Qui autem studiorum cursum jam peregerit, advertat, nè opinionum diversitas conjunctioni charitatis noceat: et quoad ejus fieri poterit, doctrinæ in Societate communiori se accommodet.

ùt est doctrina, judicia, ac voluntates, quoad ejus fieri poterit; tum etiam in exterioribus, ùt est vestitus, cæremoniæ *s* Missæ, et reliqua; quantum personarum et locorum, et cæterorum varietas permittet. *s* Exa.c.5.§.7. et p.4. c.8.§. 2.

9. Magnopere *t* etiam juverit, † litterarum ultro citroque missarum inter inferiores et Superiores, frequens commercium; et crebrò alios de aliis certiores fieri; † ac *t* Sup. D. et inf. c. 2. B. et p.4.c.17.§.7. et L. et p. 7. c. 1. et H. et p.10.§.9. L M

L. §. Præpositi Locales, vel Rectores, qui sunt in aliqua Provincia, quique missi sunt ad fructum in agro Domini curandum; Præposito suo Provinciali singulis hebdomadis, si fieri potest, scribere debent: et *g* (9) Provinciales, et alii, Generali singulis hebdomadis, si vicinus fuerit: si autem in regno diverso resident, ubi desit ea commoditas; tam privati ad fructificandum missi (ùt dictum est) et Præpositi Locales, et Rectores, quàm Provinciales, singulis mensibus semel Generali scribent: qui curabit, ut eisdem, saltem Provincialibus, semel singulis mensibus scribatur. Ipsi verò Provinciales, Præpositis Localibus, et Rectoribus, et privatis personis, quibus opus erit, semel etiam singulis mensibus scribi curabunt: et utrimque crebriùs, juxta occasionum in Domino occurrentium rationes. *g* P.9.c.6.A. (9) V. C. 2. D. 54.

M. §. Ut autem res Societatis ad ædificationem pertinentes, communicari omnibus possint; hanc formulam sequi oportebit. Qui sub uno Provinciali sunt, ex diversis Domibus vel Collegiis scribant, (10) quarti cujusque mensis initiis, litteras; quæ (10) V.C.2.D 37. et C.7.D 91.

N audire, quæ ex variis locis ad ædificationem, †

solùm ea, quæ ad ædificationem faciunt, contineant: et alterum earum exemplum, linguâ vernaculâ illius provinciæ; alterum, Latinâ scriptum sit: et mittant utrumque duplex Provinciali; ut mittat alterum exemplum utraque linguâ, (11) Generali, cum aliis suis litteris; ubi referat quod notatu dignum, vel ad ædificationem fuerit, si particulares id omiserunt. Ex altero verò exemplo, tot alia exscribi curet, ut ad certiores reddendos alios de suâ Provincia, satis sint. Si multum temporis consumeretur mittendis hujusmodi litteris Provinciali; Præpositi Locales, et Rectores possunt litteras suas Latinâ et vernaculâ linguâ scriptas, rectà ad Generalem, et earum exemplum Provinciali destinare. Poterit etiam Provincialis, cùm ei visum fuerit, quibusdam ex Localibus injungere, ut certiores reddant alios ejusdem Provinciæ; transmissis ad eos earumdem litterarum, quæ ad Provincialem mittuntur, exemplis.

(11) V.C.4.D. 38.

Ut tamen, quæ in una Provincia geruntur, in alia sciantur; curabit Præpositus Generalis ex litteris, quæ à Provinciis mittuntur, tot exempla exscribenda, quot satis sint, ut omnes alii Provinciales certiores reddantur. Illorum verò quisque, exscribi in suæ Provinciæ usum curabit.

Cùm magnum inter duas Provincias commercium esset, ùt inter Lusitaniam et Castellam, Siciliam et Neapolim; Provincialis unius posset Provinciali alterius exemplum litterarum Præposito Generali missarum transmittere.

N. §. Ad clariorem omnium cognitionem, quarto

et eorum quæ geruntur, cognitionem, afferuntur; cujus rei Superioribus, ac præcipuè (4) Generali, et Provincialibus cura erit; eo constituto ordine, ut quovis in loco, quæ ad mutuam consolationem et ædificationem in Domino faciunt, ex aliis sciri possint. (4) V. C. 4. D. 38.

---

quoque mense mittatur (12) Præposito Provinciali, ex singulis Domibus vel Collegiis brevis catalogus, isque duplex, omnium, qui in ea Domo sunt; quique etiam post ultimum catalogum missum usque ad id tempus quo scribitur, desint; vel quod mortui fuerint, vel aliâ quavis causâ: breviter perstringendo dotes uniuscujusque. *h* Et Provincialis eodem modo singulis quadrimestribus exemplum catalogorum cujusvis Domûs et Collegii, Generali transmittet. Ità enim meliùs intelligentur, quæ ad personas attinent; meliùsque totum Societatis corpus ad DEI gloriam regi poterit. (12) V.C.2.D. 48. et 54. *h* P.9.c.6.§.3.

CAPUT II.

Quibus in casibus Congregatio Generalis fieri debeat.

1. Ad unionem personalem ut veniamus, quæ in Congregationibus Societatis fit; considerandum est, quibus in casibus, qui, et

per quem; ac itidem quo in loco, quo tempore, et modo debeant congregari; et id definiri, de quo in Congregationibus agetur. Et ut declaretur primo loco, quibus in casibus Congregatio, et Conventus Generalis fiat; illud in primis suppositum sit, quòd non videtur in Domino in præsentiarum A expedire, † ut certis temporibus, aut *a* crebrò fiat: quoniam Præpositus Generalis †. B

a Inf. c. 4. §. 2. et p. 9. c. 1. et C.

DECLAR. IN CAP. II.

A. §. Cujusmodi esset, (1) tertio aut sexto quoque anno, plus, minus.

B. §. Hujusmodi *a* communicatio fit per transmissas litteras, et personas, quæ ex Provinciis venire debent; saltem unus ex singulis earum, (2) tertio quoque anno, et ex Indiis, quarto; electus Professorum et Rectorum illius Provinciæ suffragiis; ad certiorem multis de rebus faciendum Præpositum Generalem. Possunt etiam per hujusmodi communicationem, cùm opus fuerit, intelligi sententiæ eorum, quos Præpositus Generalis in universa Societate meliùs sensuros judicabit. Et sic, adhibitis eis, quos apud se habet consilii gratiâ, multa constituere sinè Congregatione totius Societatis poterit: quandoquidem magna ex parte Congregatio ideo ad benè constituendum juvare solet, quòd vel rerum major cognitio habetur, vel quòd conveniunt aliqui eminentiores viri, qui dicunt, quod sentiunt. Id autem multis in casibus sinè Congregatione Generali, ùt dictum est, transigi potest.

(1) V. tamen C. 2. D. 19. C. 4. D. 7. C. 5. D. 30. C. 7. D. 9.

a Sup. c. 1. §. 9. et L. et p. 9. c. 6. A.

(2) V. C. 2. D. 19. et 75. et C. 4. D. 41.

adjutus communicatione, quam cum universa Societate habet, et *b* eorum operâ, qui cum ipso degent, hoc laboris et distractionis universæ Societati, quantum fieri poterit, adimet. Aliquando tamen congregari, omnino erit necessarium, ùt ad electionem Præpositi Generalis; sive eligendus sit, qui in demortui locum succedat, sive aliquam ob causam ex iis, propter quas Generalis à suo officio absolvi potest, ùt *c* postea dicetur.

b P. 9. c. 2. §. 10. et c. 6. §. 7. etc.

c P. 9. c. 4. §. 7. et c. 5. §. 4.

2. Altera causa est, cùm deliberari oportebit † de rebus perpetuis ac magni momenti: quales essent (verbi gratiâ) *d* Collegia vel Domos dissolvere, aut aliò transferre; vel res admodum difficiles ad universam So- C

d P. 4. c. 2. §. 3. et c. 10. §. 2. et c. 11. §. 2. et p. 9. c. 3. §. 5. 17. et 18.

C. §. Non res perpetuæ quævis satis sunt, ut Generalis Conventus indici debeat; nisi majoris momenti sint. Aliquæ tamen magni momenti, licèt non perpetuæ, satis essent. *b* Hoc autem discernere, et statuere, Præpositi Generalis erit. Cùm tamen aliqua acciderent, quæ urgerent, magnique momenti viderentur, ut qui assistunt Generali, et Provinciales, ac Præpositi Locales, pluribus inter se suffragiis judicarent, quòd cogi debeat Congregatio Generalis, *c* ùt nona in Parte dicitur, cogetur: idque Præposito Generali gratum esse oportet. Et ut Congregatio hujusmodi magna cum diligentia fiat, idem Generalis statuere debet.

b Inf. c. 4. §. 2. et p. 9. c. 3. §. 12.

c P. 9. c. 4. §. 6. et c. 5. §. 6.

cietatem spectantes ; vel rationem procedendi in illa, pertractare, ad majus Divinum obsequium.

CAPUT III.

Qui debeant congregari.

1. NON omnes, qui sub Obedientia Societatis vivunt, nec Scholastici approbati ; † A

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Cùm vocat Congregationem, qui supremam in Societate curam habet, ejus erit judicium, num aliqui, *a* qui Professionem trium Votorum solemnium emiserunt, vel Coadjutores nonnulli, ad conferendum cum eis de rebus, quæ in Congregatione tractandæ sunt, venire debeant. Hoc enim aliquando conveniens fore videtur, præsertim si Rectores Collegiorum, et eorum Procuratores, aliique Officiales, quibus optimè perspecta erunt, quæ ad ipsorum officia pertinent, vocentur. Possent etiam hujusmodi Officiales, suffragium activum, et passivum ad reliqua habere, præterquam, ut (7) Professis quatuor Votorum præesse possint. *b* Si Congregatio ad electionem Generalis indicitur, nullus, qui quatuor Vota solemnia in Professione non emiserit, suffragium activum aut passivum ad hujusmodi electionem habere poterit.

a Inf. c. 6. B.

(7) V. C. 1. D. 42. et C. 3. D. 21.

b Inf. c. 6. B. et p. 5. c. 2. A.

verùm Professi duntaxat, et præterea Coadjutores aliqui, si ità expedire in Domino videretur, sunt ad Congregationem Generalem convocandi: et quidem ex his, non *a* nisì qui commodè venire queant. Non itaque infirmi ac valetudinarii, nec qui in regionibus remotissimis agunt, ùt in Indiis; sed nec illi, qui præ manibus negotia habent magni momenti, quæ absque gravi incommodo deseri non possunt, convenient. Pendebit autem hoc ex judicio Præpositi Generalis, si is ad Congregationem convocaverit; vel eorum, qui congregati in singulis Provinciis fuerint, ut venturos ad Generalem Congregationem eligant. Verùm ut certa aliqua ratio præscribatur; cùm Conventus celebrabitur ad eligendum Generalem, aut ad deliberandum de iis, quæ ad Generalem ipsum spectant, terni ex singulis Provinciis veniant; † Provincialis (1) videlicet Præpositus, cum duobus aliis, qui fuerint ad hoc negotium in Congregatione Provinciali electi: quæ quidem Congregatio

a Inf. c. 5. §. 3.

B

(1) V. C. 1. A. D. 5. et D. 118. et C. 3. D. 48.

B. §. Provinciali veniendum esse intelligatur, si possit: sin minùs, pro se alium mittet; qui magis idoneus ei videbitur ex tribus, quos Congregatio Provincialis elegerit.

(2) V. C. 5. D. 32. (2) in singulis Provinciis, ante Generalem,
b Inf. c. 5. §. 3. ad hunc finem cogetur. Convenient *b* au-
(3) V. C. 5. D. 24. 38. 60. 81. tem, et suffragii jus habebunt in ea, (3) Professi omnes Provinciæ, qui interesse poterunt; Præpositi Domorum atque Collegiorum Rectores, ac Procuratores; vel ii quos tamquam vicarios illi suo nomine miserint. Cùm (4) Conventus ad res alias indiceretur, Præpositus Provincialis sinè Congregatione Provinciæ, duos ex ea eligere poterit, pro arbitrio Præpositi Generalis; cujus erit, pro occurrentium causarum ratione, constituere, num Conventus Provincialis hujusmodi ad duorum illorum electionem sit cogendus; an Provincialis sinè Conventu eos debeat eligere; prout ei videbitur in Domino expedire.

(4) V. C. 4. D. 37. et 39.

C bitur in Domino expedire. † His tribus, et Generali Congregationi, quicumque in Provincia remanent, suas vices delegabunt.
(5) V. C. 2. D. 2. et C. 4. D. 35. Quòd si præter duos electos, (5) quosdam alios Præpositus Generalis designaret, vel Præpositus Provincialis adducendos judicaret; eadem erit horum, et aliorum ratio.

C. §. Quamvis qui remanent in Provinciis, suum suffragium in scriptis mittere non possint; tamen si res fuerit eis communicata, suam sententiam in scriptis transmittent: et qui veniunt, dicent in Congregatione Generali, quid et alii sentiant.

Sed si Provincialis præter tres, aliquos eligeret; plures, quàm duos, adjicere non poterit: ità ut ad summum quinque ex una Provincia veniant.

2. Ex Professis qui Congregationi intererunt, unusquisque suffragium unicum, solus Generalis duo habebit. Sed si numerus par esset, Provincialis reliquis præferetur: et si inter ipsos Provinciales esset paritas, pars illa, in quam (6) Præpositus Generalis, vel (si is è vivis excessisset) ipsius Vicarius inclinabit, esset præferenda. Ut enim illis magìs est necessarium Divinæ gratiæ auxilium, propter munus quod gerunt; ità sperandum est, DEUM ac Dominum Nostrum uberiùs id illis, ut sentiant et dicant, quæ ad ipsius gloriam faciant, largiturum.

(6) V. C. 1. A. D. 4. et C. 2. D. 92.

CAPUT IV.

Ad quem spectet Congregationem Generalem indicere.

1. CUM ad eligendum novum Præpositum, priore vitâ functo, conventura est Societas, † A

DECLAR. IN CAP. IV.

A. §. Si nullus ex Professis apud Generalem es-

unus ex Professis, quem suum in hac parte (1) Vicarium, ante mortem Præpositus nominaverit, alios certiores faciendos curabit. Hic autem Vicarius (ùt plurimùm) unus ex iis erit, qui adesse Præposito, et ipsum juvare soliti sunt; vel certè ex iis, qui proximè degunt. Hujus officium erit, Societatem ad electionem Præpositi faciendam, præscripto tempore, et loco, quo convenire oporteat, convocare.

(1) V. C. 4. D. 20. et 21.

2. Quando non ad electionem Generalis congregatur Societas, *a* in aliis eventibus Præpositus Generalis eam convocabit; præterquam in illis, qui in nona Parte expri-

a Sup. c. 2. C. et p. 9. c. 3. §. 12.

---

set, et aliquem ipse ex vicinis nominaret; eadem erit ratio. Si tamen morte occupatus, vel morbo, (2) qui ad hunc effectum perinde ac mors censeatur, Vicarium non nominavit; qui apud (3) eum fuerint Professi (quamvis non in eodem loco, sed in vicinis fuerint) pluribus suffragiis Vicarium eligent. Et sive Præpositus Generalis aliquem vicinum absentem, sive nullum nominaverit; qui præest Domui, in qua mortem obiit Generalis, vel qui vicinior esset, si in nulla Domo Societatis moreretur, curabit statim mitti, qui certiores faciat Professos vicinos, ut ad Vicarium constituendum (ùt dictum est) qui gerat vices Generalis, donec ille electus fuerit, congregentur; vel ad eum agnoscendum, quem constabit electum esse.

(2) V. C. 8. D. 28. et 29.
(3) V. C. 1. D. 43. C. 2. D. 50. C. 6. D. 27. §. 1.

mentur: *b* et non congregabit frequenter Societatem, ùt dictum est, nisì rerum agendarum necessitas urgeret. Sed cùm generalis Congregatio ad electionem Præpositi convocata, eum jam elegerit; deinde de rebus aliis gravioribus, quàm ut à Generali, et iis, qui cum ipso agunt, decidi debeant, tractari poterit.

b Sup. c. 2. §. 1. et C. et p. 9. c. 1. C.

CAPUT V.

De loco, et tempore, et modo congregandi.

1. Locus, quò conveniet Societas ad Generalis electionem, videtur ordinariè Curia Summi Pontificis esse debere, *a* ubi plurimùm erit ipsius Generalis residentia: nisì Societas, ex composito, conveniendum esse in alium locum, qui commodior omnibus futurus esset, statueret: ùt si quis in confinio diversarum provinciarum, in quibus manet Societas, esset constitutus; vel alius, qui magìs accommodus videretur. *b* Si Præpositus Generalis est, qui Societatem ad alia negotia congregat; ejus erit eligere ac designare locum, quem in Domino aptiorem judicaverit.

a Sup. c. 1. §. 7.

b P. 9. c. 3. §. 12.

2. Spatium temporis, quod cogendæ Societati tribuetur, ubi de electione Generalis
(1) V.C. 1. D. 44. agendum est, (1) quinque aut sex mensium erit, à tempore, quo litteræ, quæ de hac re
(2) V.C. 10. D. 4. commonefacient, scriptæ fuerint. (2) Prorogari tamen id tempus poterit, cùm necessi-
c P. 9. c. 3. §. 12. tas postulaverit. *c* Cùm verò alias ob causas fuerit congreganda, Generalis Præpositus pro suo arbitratu tempus designabit.

3. Modus in congreganda Societate servandus hic erit; ut ille, cujus est hoc munus, confestim variis viis Provinciales, et si qui ex Professis sigillatim convocandi essent, adscriptâ (quantum sat esse ipsi videbitur) causâ, loco, et tempore Conventûs habendi,
d Inf. §. 4. et c. 7. §. 1. certiores faciat: admonens quoque, *d* ut ubique Missæ celebrentur, et orationes fiant pro felici Præpositi electione. Unusquisque autem Provincialium (si ipsi soli eligendi po-
e Sup. c. 3. §. 1. testatem non habuerint) *e* Professos, qui in ipsius Provincia versantur, Rectores quoque, et Locales Præpositos, qui venire possint, convocabit. Ubi verò ad Congregationem Provincialem convenerint, qui commodè potuerint, eligent pluribus suffragiis (Provincialis sententiâ pro duobus suffragiis numeratâ) eos, qui ad generalem Congregationem venient: qui esse ii debebunt,

quos magis expediat Congregationi interesse; et *f* quorum absentia minus detrimenti Provinciæ sit allatura. Ipsi verò, quàm primùm poterunt, ad constitutum locum, relictis in suis Provinciis Vicariis, et rebus omnibus benè compositis, proficiscentur. *f* Sup.c.3.§.1.

4. Curabunt *g* præterea Superiores, ut omnes, qui sub Obedientia Societatis vivunt, quotidie in orationibus, et in Missarum Sacrificiis plurimùm Domino commendent eos, qui ad generalem Congregationem se conferunt; et simul, ut quidquid in ea transigetur, ad majus obsequium et laudem et gloriam Divini nominis cedat. *g* Sup.§.3.

CAPUT VI.

De modo deliberationis, cùm de electione Generalis agitur.

---

1. Si Conventus indictus est ad novi Præpositi, qui in demortui locum succedat; electionem; simul atque convenerint, Vicarius Generalis, quatuor dies ante Præpositi futuri electionem, de eadem omnes alloquatur: horteturque ad eam, prout ad majus DEI obsequium, et bonam Societatis guber-

nationem convenit, faciendam. Et præter hunc diem, tres sequentes habebunt, ut se DEO commendent, meliusque considerent, quisnam ex universa Societate ad hujusmodi curam maximè idoneus sit futurus; informationem capientes ab eis, qui eam benè dare poterunt: donec tamen ingrediantur locum electionis, et in eum includantur, (1) non definiant apud se, quem sint electuri.

(1) V. C. 1. A. D. 8.

2. Hoc medio tempore, unusquisque, (2) sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, teneatur Vicario manifestare, vel alicui ex antiquioribus Professis (qui cum Vicario conferet) si sciret aliquem hoc munus affectâsse, vel etiam tunc affectare, (3) directè aut indirectè id procurando, vel signo aliquo id declarando. † Qui autem de ambi-

(2) V. C. 4. A. D. 2.

(3) V. C. 1. A. D. 7. et 9. C. 2. A. D. 19. A

DECLAR. IN CAP. VI.

A. §. Ut suffragio privari quis possit ùt inhabilis, quòd de ambitione hujusmodi notatus esset; oporteret clarè testimoniis convictum esse, vel alioqui, quantum satis est, de veritate eorum, quæ objecta sunt, constare; quacumque ratione id constare posset. Sed cùm probationes suspicionem tantùm valdè probabilem, sed non fidem certam facerent; is non erit ad electionem idoneus; et quæsitâ aliquâ occasione, removendus quidem ab ea Congregatione; sed suffragii jure tamquam inhabilis privandus non

tione hujusmodi convictus esset, activo et passivo suffragio privetur, ut inhabilis ad eligendum alium, et *a* ut ipse eligatur: nec in eam Congregationem, nec in aliam umquam admitti possit. *a* P. 10. §. 6.

3. Ipso die electionis, qui hos tres dies consequetur, celebret aliquis Missam de Spiritu sancto, quam omnes audiant, ac in eadem Sanctissimum Christi Corpus sumant.

4. Postmodum ad campanæ pulsum, † B

---

erit. Nec suspicio evulganda erit; et multò minùs, si suspicio probabilis non esse deprehenderetur: tunc enim nullâ ratione id nocere debebit ei, qui non justè notatus fuerit; nec desinet Congregationi interesse, et suffragii jus, sicut alii, habere. Ad quem pertinet hoc judicare, Vicarius est, (8) tribus aliis ex antiquioribus Professis vocatis: et condemnatio ùt minimùm tribus suffragiis fieri debet. Qui autem aliter, atque in animo sentiret, sententiam diceret, ipso facto Excommunicationem incurret. (8) V. C. 4. D. 49. et C. 7. D. 65.

Si ipsemet Vicarius, vel aliquis ex antiquioribus notaretur; semper quatuor ex iis, qui priùs Professionem emiserunt, judicabunt; excluso eo, qui notatus est: et eorum quisque, ad cujus aures hujusmodi infamia perveniret, reliquos vocet; ut de ea cognoscatur.

B. §. Qui *a* suffragium habent, Professi quatuor Votorum dumtaxat erunt, ùt *b* dictum est, si quidem de electione Generalis agitur: quamvis cure- *a* Sup. c. 3. A. et p. 5. c. 1. A. *b* Sup. c. 3. A.

qui suffragium habent, ad locum Congregationis vocentur : et unus eorum concionem habeat ; quâ in genere (nullo dato signo, quo particularis aliqua persona significetur) ad electionem ejus Præpositi, qui ad majus DEI obsequium conveniat, exhortetur. Et postquam hymnum illum simul dixerint : Veni creator Spiritus, etc. in prædictum locum Congregationis, ab aliquo ex Præpositis, vel Rectoribus, vel aliquo quopiam de Societate, cui id officii in Domo Congregationis commissum fuerit, includantur : ità ut nec indè egredi, nec eis aliquid ad victum, præter panem et aquam, dari possit ; donec Præpositum Generalem elegerint.

5. Quòd si omnes communi inspiratione, non exspectato ordine suffragiorum, quempiam eligerent; ille sit Præpositus Generalis. Omnem enim ordinem, et eligendi formulam, Spiritus Sanctus, qui ad hujus-

---

tur, ut et alii conveniant, ad majorem rerum cognitionem habendam, si opus fuerit; et ad agendum, post electionem Generalis, aliis de rebus, in quibus

c Sup.c.3.A. c Rectores, et (9) Præpositi Locales (si Professio-
(9) V.C.2.D. 2.C.4.D.35. nem trium Votorum emiserunt, vel Coadjutores formati sunt) qui vocandi erunt, suffragium (ùt superiùs diximus) habebunt.

modi electionem eos movit, facilè supplet.

6. Quando eo modo non peragetur electio; formula quæ sequitur, erit observanda. In primis, quisque seorsim orabit DEUM; † et cum nullo alio loquendo, in Creatoris sui ac Domini conspectu, ex iis, (4) quæ priùs intellexit, apud se statuet, quem sit electurus: et in charta scribet nomen personæ, quam eligit in Præpositum Generalem, et suum subscribet; et ad hoc, spatium unius horæ ad summum præfigatur. Deinde ad sedes suas omnes conveniant, et Vicarius † cum Secretario ad hoc ipsum inter Professos electo, et alio tertio, qui C D

(4) V. C. 1. A. D. 13. et Form. Con. Gen. 3. Con. §. 21.

C. §. Servabunt omnes silentium in loco inclusionis; ità ut unus cum alio non colloquatur in iis, quæ ad electionem pertinent (nisi quid esset, quod necessarium videretur; et id quidem coram omnibus dicendum esset) donec Generalis sit electus.

D. §. Antequam ingrediantur in locum electioni destinatum, in spatio quatuor illorum dierum congregati omnes, qui in loco Congregationis Professi invenientur, *d* (10) Secretarium, et Assistentem eligent: ac quilibet, quem nominet, scriptum dabit: et publicè Vicarius, cum duobus (11) ex Professis antiquioribus, videbit, quis plura habeat suffragia; et ubi paritas esset, tres ipsi suffragia sua ferent: et qui duo habuerint ex eis, Secretarius, et Assistens erunt.

d Inf. F. et G. et p. 9. c. 5. §. 4.

(10) V. C. 1. A. D. 14.

(11) V. C. 10. D. 7.

(5) V. C. 1. A. D. 15. eis assistat, (5) exsurgens à sede, protestetur nolle se admittere quemquam, nec excludere, quem non debeat. E † Det autem omnibus absolutionem Generalem ab omnibus censuris, ad hunc canonicæ electionis effectum. Postmodum invocatâ Spiritûs Sancti gratiâ, accedat cum suis sociis ad mensam in medio positam: et (6) ipsimet tres prædicti, mutuò suffragia sua alius ab alio petant: et F † juret unusquisque, priùs

(6) V. C. 1. A. D. 16.

E. §. Absolvit ab omnibus censuris, quas non incurrissent propter defectus ad hanc electionem pertinentes.

F. §. Formula juramenti hæc esse poterit: Testem invoco, cum omni reverentia, JESUM Christum, qui Sapientia est æterna, quòd (12) ego N. illum eligo, et nomino in Præpositum Generalem Societatis JESU, quem sentio ad hoc onus ferendum aptissimum. Itaque duo jurat; unum, quòd suum nomen ponit, ùt personæ eligentis; alterum, quòd ponit nomen illius, quem magis idoneum judicat, ùt personæ electæ: et tunc suffragium suum scriptum dabit. Et hanc juramenti formulam quisque scriptam habeat exteriùs in eadem charta sui suffragii, et eam legat altâ voce, cùm suffragium dat tribus designatis. Locus autem, ubi quisque seorsum, et coram omnibus suum dat suffragium, mensa erit in medio constituta, ubi Vicarius est cum *e* suis Assistentibus.

(12) V.C.1.D. 70.

e Sup.D.

quàm det, quòd eum nominat, quem sentit in Domino ad hoc munus magis idoneum: et suffragia in manibus Secretarii simul serventur: deinde à quolibet eorum, qui in Congregatione sunt, seorsum, sed tamen coram aliis, proprium suffragium scripto contentum postulent: quod, prævio eodem juramento, eisdem dabit unusquisque. Deinde in medio omnium Secretarius suffragia, electum solummodo nominando, promulgabit: ac demum uno suffragiorum numero cum alio collato, qui plusquam mediam partem suffragiorum habuerit, sit Præpositus Generalis: et ità qui priùs eum nominavit, vel Vicarius percunctetur alios, an suum consensum ei præstent, quem major pars elegit: et utcumque respondeant, formabit Decretum electionis, dicendo: In Nomine Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti; EGO N. nomine meo, et omnium idem sentientium, eligo N. in Præpositum Generalem Societatis JESU. Quo peracto, † statim omnes ad reverentiam ei exhibendam accedant; et flexo utroque genu, manum ejus G

G. §. Incipiente Vicario *f* cum Assistentibus; vel *f* Sup. D. (si aliquis eorum fuerit electus) duobus reliquis; et sequentur cæteri.

osculentur. Qui verò electus fuerit, nec electionem, nec exhibitam reverentiam (memor cujus nomine eam admittere debet) recusare poterit. Deinde simul omnes dicant, Te DEUM laudamus.

7. Si non fuerit, qui ampliùs, quàm mediam partem suffragiorum habeat; (7) alia ratio, scilicet compromissionis, ineatur; † electis inter omnes tribus, aut quinque Electoribus (qui nimirum ad id munus plura habuerint suffragia) et quò major horum trium vel quinque pars inclinaverit, ille sit Præpositus Generalis, et promulgetur, eique reverentia exhibeatur, et DEO Nostro gratiæ agantur; ùt superiùs *b* dictum est.

(7) V. C. 1. A. D. 17. H

b Sup. §. 6.

8. Post promulgationem, nulli integrum erit, suffragium suum mutare, nec peractâ electione aliam tentare: et observet, quæ

H. §. Modus eligendi hos Electores erit, ut scribat unusquisque, quos sentiat eligendos; et qui plura habuerint suffragia, sint Electores: et cùm quisque scripserit hujusmodi Electorum nomina, jurabunt omnes in hanc formam: Testem invoco JESUM Christum, qui Sapientia est æterna, quòd ego N. illum eligo, et nomino in Præpositum Generalem Societatis JESU, quem Electores ad id constituti legerint et nominaverint.

dicta sunt, qui schismaticus ac ruinæ Societatis auctor haberi nolit, et in pœnam Excommunicationis latæ sententiæ incidere; † I.
aliasque graves censuras subire, pro arbitrio Societatis; cui *c* unio et conformitas *c* P. 3. c. 1. §. 16.
omnimoda ad DEI gloriam convenit.

I. §. Poterit Vicarius cum plurium assensu, vel qui electus fuerit in Præpositum Generalem, decernere censuras, quæ convenire in Domino videbuntur.

CAPUT VII.

De modo in deliberationibus tenendo, quando in Congregatione Generali non de electione Præpositi, sed aliis de rebus agitur.

1. CUM in Congregatione non de electione Præpositi, sed (1) aliis de rebus gravibus, (1) V. C. 5. D. 44. 45. 58.
et ad statum Societatis pertinentibus agitur; inclusio necessaria non erit: licèt sit curandum, ut quàm expeditissimè fieri poterit, quæ tractanda sunt, absolvantur. Sed quia ex prima et summa Sapientia descendat oportet lux ea, quâ dijudicari possit, quid statuere conveniat; in *a* primis Missarum *a* Sup. c. 5. §. 3. et 4.
Sacrificia offerentur; fietque oratio in loco Congregationis, et aliis partibus Societatis,

per totum illud tempus, quo congregantur, et quo tractantur res in eo Conventu definiendæ, ad gratiam impetrandam, ut omnia ad majorem DEI gloriam constituantur.

2. Deinde semel, aut sæpiùs omnibus
A congregatis, † Præpositus Generalis, deinde
(2) V. C. 2. D. 20. C. 3. D. 1. et C. 4. D. 54. Provinciales, Rectores, (2) aliique ad Congregationem vocati, quæ eis tractanda videbuntur, rationesque eorum, quæ sentiunt (postquam diligenter omnia consideraverint, ac DEO et Domino Nostro commendaverint) coram omnibus breviter proponent. Et postquam proposuerint, summam
B † scriptam in medio relinquent; ut si qui

DECLAR. IN CAP. VII.

A. §. Qui veniunt Provincialium loco, eis absentibus eodem ordine loquentur. Hoc tamen observa-
(4) V. C. 1. D. 45. et 106. et C. 7. D. 73. bitur, ut (4) antiquissimus ex Professis cujusvis Provinciæ, qui Provincialis sit, vel loco Provincialis veniat, dicat primus; et eum sequentur reliqui omnes ejusdem Provinciæ, juxta antiquitatem Professionis, vel Votorum, quæ Coadjutores Spirituales emittunt. Postea inter reliquos Provinciales, qui fuerit antiquior, et cum eo reliqui ex eadem Provincia. Post hujusmodi sequentur, si alii fuerint, qui sub nullo Provinciali sint, vel extra ordinem sint vocati; qui etiam ordine antiquitatis dicent.

B. §. Suum scriptum super mensa, quæ in medio erit, ponendo. Curabit autem Secretarius, ut, si

velint, eam legant; et quod ea de re sentiunt, in sequenti Congregatione dicant.

3. Rebus agitatis hinc indè in una vel pluribus Congregationibus, si nihil manifestè in alteram partem constitui videretur; communi omnium, vel ferè (3) omnium assensu, quatuor qui definiant, ex iis qui intersunt Conventui, et in eo jus habent suffragii, plurium sententiis (quibus alii se stare velle compromittant) eligantur: qui quoties opus fuerit, cum Præposito Generali congregati, omnia ea, de quibus agitur, decident. Quòd si omnes ejusdem sententiæ non fuerint; quò verget major pars, id præferendum, et à tota Congregatione, ùt de manu Domini, admittendum erit.

(3) V. C. 1. D. 6. et 46. et C. 4. D. 42.

4. Si Præpositus Generalis eâ corporis valetudine non esset, ut posset rebus omnibus tractandis interesse; posset alium suo loco substituere; et sic sigillatim, omnibus rebus constitutis, prout majori parti visum fuerit, quod decretum est, scribetur: et in plena Congregatione legetur: et, si etiam

---

opus fuerit, plura exempla exscribantur, vel quisque secum ferat; quibus rationes, quæ ipsos movent, contineantur; ut videri possint ab iis, qui sententiam de rebus eisdem dicturi sunt.

tunc alicui visum fuerit, quid ea in re sentiat, dicere ei licebit: sed omnia tandem arbitrio Præpositi cum Definitoribus relinquentur.

5. Consideratis denuò illis, quæ discussa sunt, et modo jam dicto rursum constitutis, Secretarius in libro ad id destinato C † ea postmodum promulganda scribet.

C. §: Promulgatio fiet coram tota Domo, ac postea per Domos, et Collegia reliqua; quod de ordinationibus et statutis dictum intelligatur, quæ, ut ubique observentur, constituta sunt. Quod enim ad Collegium, vel Domum, vel personam unam tantùm pertineret, non est, quòd aliis in locis promulgetur, quamvis res secretæ non essent: sed si essent secretæ, multò magis evulgatio, sub gravibus censuris arbitrio Præpositi Generalis, est prohibenda.

(5) V. C. 1. D. 115. Ordinationes (5) in Congregatione constitutæ, in suo vigore permaneant (si in alia Congregatione Generali non revocarentur) quamvis Præpositus Generalis, sub quo factæ sunt, è vivis excessisset.

NONA PARS. (1)

(1) V. C. 1. D 49.

De iis quæ ad Caput Societatis, et gubernationem ab eo descendentem pertinent.

CAPUT I.

Quòd Præpositum Generalem, et quidem perpetuum, dum vixerit, esse oporteat.

1. Ut in omnibus Rebuspublicis vel Congregationibus bene constitutis, præter eos qui ad fines particulares in eis tendunt, necesse est esse aliquem, vel etiam plures, qui boni universalis curam habeant; et, ùt ad proprium finem, ad id tendant; sic etiam in hac Societate, præter eos, qui particularibus Domibus, Collegiis, et Provinciis etiàm, in quibus hujusmodi sunt Domus vel Collegia, præsunt, necesse est *a* esse aliquem, qui universæ Societatis curam habeat: qui hunc sibi finem constituat, ut bene gubernetur, conservetur, et augeatur totum Societatis corpus: et hic est Præpositus Generalis; qui cùm duobus modis eligi

a Inf. c.6.§.1.

posset; scilicet, ut ad tempus aliquod definitum, vel ut quamdiu vivet, Societati præ-
A sit: † propterea quòd experientia, et in gubernando exercitatio, et hominum parti-
B cularium notitia, † et erga eosdem auctori-

Declar. in Cap. I.

A. §. Præter rationes, quæ in hac Constitutione attinguntur, ut Generalis ad vitam constituatur; sunt
a P.10.§.6. et aliæ. *a* Una est, quòd longiùs recedet omnis cogitatio et occasio ambitionis, quæ hujusmodi officiorum pestis est, quàm si certis temporibus esset eligendus.

Altera, quòd faciliùs est unum idoneum, quàm plures, ad hoc munus inveniri.

Tertia est, exemplum quod sumitur ex communi ratione gubernationum magni momenti, quæ ad vitam esse solent, tam in Ecclesiasticis, Summi Pontificis, et Episcoporum; quàm in sæcularibus, Principum ac Dominorum. De remedio autem, quo evitentur aliqua incommoda, quæ sequi possent ex hujusmodi officio, si ad vitam teneatur; inferiùs capite quarto agetur.

B. §. Major erit Præpositi auctoritas, si mutari non poterit, quàm si ad unum vel plures annos eligeretur, cum externis, quia magis omnibus notus erit, et cum iis, qui de Societate sunt, propter rationem eamdem. Et contrà, scire, quòd eo officio aliquando sit perfuncturus, et æqualis, vel inferior aliis futurus; esse etiam in eo parùm exercitatum, auctoritatem potest imminuere.

tas confert magnopere, ut bene hoc munus obeat; (2) ad vitam, et non ad tempus aliquod præscriptum, erit eligendus. *b* Accedit autem ad cætera hoc commodi ex eo, ut Societas in rebus magni momenti, ad DEI gloriam, satìs ferè semper occupata, † universalibus his Conventibus, minus laboris et distractionis patiatur. C

(2) V. C. 1. D. 47.
b P. 8. c. 2. §. 1. et c. 4. §. 2.

C. §. Constat, rariùs congregandam universam Societatem, si Præpositus ad vitam eligetur: quandoquidem quæ fiunt Congregationes, majori ex parte, ad ejus electionem, et rarò in aliis occasionibus fiunt.

CAPUT II.

Qualis esse debeat Præpositus Generalis.

1. Inter † dotes varias, quibus ornari Præpositum Generalem optandum est, om- A

Declar. in Cap. II.

A. §. Ad has sex partes, ùt primarias, reliqua reducuntur: quandoquidem in eis Præpositi perfectio consistit erga DEUM; quodque ejus affectum, intellectum, et executionem perficit; quodque ex bonis corporis, et externis juvare poterit. Et juxta ordinem positum, momentum earum æstimandum est.

a Inf. c. 6. A. et p. 10. §. 2. nium prima hæc erit: *a* ut cum DEO ac Domino Nostro quàm maximè conjunctus, et familiaris, tam in oratione, quàm in omnibus suis actionibus sit: ut eò uberiùs ab ipso, ùt boni totius fonte, universo corpori Societatis abundantem donorum ac gratiarum ejus participationem, ac multum valoris et efficaciæ omnibus illis rationibus, quibus ad animarum auxilium utetur, impetret.

b Inf. c. 6. A. et p. 8. c. 1. G. 2. Secunda, *b* ut vir sit, cujus in omni virtutum genere exemplum, reliquos de Societate juvet; ac præcipuè in eo splendor charitatis erga omnes proximos, et in primis erga Societatem; ac veræ humilitatis, quæ DEO et hominibus amabilem eum reddant, sit conspicuus.

3. Liber etiam ab omnibus inordinatis affectionibus, per gratiam DEI edomitis et mortificatis, sit oportet; nè interiùs judicium rationis perturbent: et ut exteriùs tam sit compositus, et in loquendo præsertim tam circumspectus, ut in eo nihil, nè verbum quidem, notari possit, quod non ad ædificationem, sive eorum, qui de Societate sunt (quibus speculi et exemplaris loco esse debet) sive externorum faciat.

4. Nihilominùs eo modo didicerit rectitudinem ac severitatem necessariam, cum be-

nignitate et mansuetudine miscere, ut nec se flecti sinat ab eo, quod DEO ac Domino Nostro gratius fore judicaverit; et tamen filiis suis, ùt convenit, compati noverit: eo modo se gerendo *c* ut etiam qui reprehenduntur, vel corriguntur, quamvis secundùm inferiorem hominem, quod agitur, displiceat, agnoscant nihilominùs, quòd rectè in Domino, et cum charitate ille suum officium faciat.

c Inf. c. 3. §. 11. et p. 3. c. 1. §. 15. et N.

5. Animi etiam magnitudo ac fortitudo est ei pernecessaria, ad infirmitatem multorum ferendam, et res magnas in Divino servitio aggrediendas; in eisque constanter, quando id convenit, perseverandum; non propter contradictiones (licèt à magnis et potentibus excitatas) animum despondendo; nec ab eo, quod ratio, et Divinum obsequium postulat, ullis eorum precibus, aut minis separari se sinendo: ut omnibus demum casibus, qui incidere possunt, sit superior: nec prosperis efferri, nec adversis dejici animo sese permittat: paratissimus, cùm opus esset, ad mortem pro Societatis bono, in obsequium JESU Christi DEI ac Domini Nostri, subeundam.

6. Tertia est, ut præclaro intellectûs, ac judicii dono polleat; ut nec in rebus ad

speculationem, nec ad praxim pertinentibus, quæ occurrerint, hoc talento sit destitutus. Et quamvìs doctrina valdè ei necessaria sit, qui tam multis viris eruditis est
d P.10.§.2. præfuturus; *d* magìs tamen est necessaria prudentia, et in rebus spiritualibus et internis exercitatio, ad varios spiritus discernendos; ad consilium ac remedium tam multis, qui necessitatibus spiritualibus laborabunt, adhibendum.

e P.7.c.2.F. Discretionis *e* etiam donum in rebus externis, ac modo res tam varias tractandi,
f P.4.c.8.§.8. *f* et cum tam diversis hominum generibus in ipsa Societate, et extra illam, agendi, summopere erit ei necessarium.

7. Quarta, et in primis necessaria ad res conficiendas, est vigilantia, et sollicitudo ad eas incipiendas; et strenuitas ad easdem ad finem et perfectionem suam perducendas, ut nec incuriâ, nec remissione animi, inchoatæ et imperfectæ relinquantur.

8. Quinta ad corpus pertinet, in quo,
B quod ad sanitatem, speciem externam, † et ætatem attinet, habenda est ratio, hinc qui-

---

B. §. Et sic videtur ætas valdè senilis non convenire, quæ ad labores et curas hujus officii idonea esse non solet: nec valdè juvenilis, quam nec auctoritas, nec experientia, quæ convenit, comitari solet.

dem decentiæ et auctoritatis, indè verò virium corporis, quas ejus munus exigit; ut in eo fungi officio suo, ad DEI ac Domini Nostri gloriam, possit.

9. Sexta *g* † circa res externas est; inter quas, quæ magìs ad ædificationem, et DEI obsequium in eo officio conferunt, præferri debent. *h* Hujusmodi esse solent, existimatio ac bona fama: et demum, quæ ex cæteris ad auctoritatem cum externis, et cum iis, qui de Societate sunt, adjuvant. *g* P. 1. c. 2. §. 13. C *h* P. 8. c. 1. G.

10. Denique ex eorum numero esse debet Præpositus Generalis, qui in omni virtutum ornatu clarissimi, et de Societate optimè meriti, et diu in eadem tales esse perspecti sunt. Et si aliquæ ex dotibus superiùs dictis deessent, certè non desit eximia probitas, et amor erga Societatem, ac judicium bonum, quod etiam idonea doctrina comitetur. In reliquis enim, per eos *i* qui ad ejus auxilium destinandi sunt (de quibus inferiùs dicetur) cum auxilio et favore Divino, multa suppleri poterunt. *i* Inf. c. 6. §. 7. etc. et p. 8. c. 2. §. 1.

C. §. Externa censentur, nobilitas, divitiæ, quas in sæculo habuit, honor, et similia. Et horum, cæteris paribus, aliqua ratio est habenda: alia tamen majoris momenti sunt, quæ, quamvis hæc desint, ad electionem possint sufficere.

CAPUT III.

De auctoritate Præpositi Generalis erga Societatem, ac de officio ejus.

a P.4. c.10. §. 2. et p.8. c.1. §.6. et p.10. §.8.

1. UT *a* bene gubernetur Societas, expedire valdè videtur, ut Præpositus Generalis omnem habeat auctoritatem in Societatem ad ædificationem. Quæ potestas (unde Præpositi officium cognoscitur) hæc erit. *b* Primùm Præpositus Generalis per se, et per alios admittere in Domibus, vel Collegiis, vel ubicumque libeat, poterit eos, qui ad Institutum Societatis ei idonei videbuntur; sive ad Probationem, † sive *c* ad Professionem, sive in Coadjutores formatos, vel Scholasticos approbatos admittendos censeat. *d*

b P.1.c.1.§.1. — A — c P.5.c.1.§.2. et B. et c.2. §.4. et 5. — d P.2.c.1.§.2.

DECLAR. IN CAP. III.

A. §. Cùm unum vel plures ad Professionem per alium admiserit, priùs nominatim de iis certiorem fieri, et de eorum dotibus ipsi satisfactum esse oportebit : *a* vel hoc munus admittendi pro suo arbitratu (juxta id, quod in quinta Parte dicitur) alicui, cui perinde ac sibi ipsi confidat, peculiariter committat.

a P.5.c.1 §.2. et B. et c. 2. A.

† Poterit etiam eosdem dimittere, et à Societate removere. B

2. Ejusdem erit, quos mittendos judicaverit, et quocumque volet, ad studia litterarum mittere. *e* Poterit et eosdem revocare, ante vel post absoluta studia, ac (1) transferre ab uno in alium locum; prout ad ipsorum particulare, et ad universale bonum Societatis magis convenire in Domino existimabit.

e P.4.c.9.§.2.
(1) V.C.2.D.12.

3. Totam *f* habebit superintendentiam, et gubernationem Collegiorum, quod ad Scholasticos, et Præceptores, et Officiales attinet: inter quos primas tenent Rectores; *g* quos constituere, ac removere poterit, eamque facultatem eisdem communicare, quam senserit in Domino convenire: et *h* per hujusmodi Rectores, administrationem Collegiorum exercebit in iis, quæ ad ædificia, et temporalia ipsorum bona in Scholasticorum usum comparata, pertinent; ut in litteris Apostolicis continetur. C

f P.4.c.2.§.5. et c.10.§.1.
g Inf.§.14. et 15. et p.4.c.2.§.5. et c.10.§.3.
h P.4.c.2.§.5. et C.
i Inf.§.15. et p.4.c.2.§.5. et c.10.§.3.

4. Curabit *i* etiam, † ut illi rationem (2)

(2) V.C.5.D.33. et 64.§.2. et C.8.D.60.§.4.

B. §. Juxta id, quod in secunda Parte de dimittendi ratione dictum est.

C. §. Sive reddenda sit ratio eidem, sive Præposito Provinciali, sive alii cuipiam, qui ad eam exigendam potestatem commissariam habeat.

officii sui eo modo, qui convenire maximè videbitur, reddant. Et quod de Collegiis dicitur, de Universitatibus Societatis ejus curæ commissis dictum intelligatur. Res enim earum, quæ ad vitæ ac doctrinæ institutionem pertinent, administrare, Præpositi Generalis munus erit; quod per ministros, à se juxta Constitutiones constitutos, exercebit, etc.

5. Est itèm penès Præpositum Generalem omnis facultas agendi (3) quosvis contractus emptionum, aut venditionum, quorumlibet bonorum temporalium mobilium, tam Domorum, quàm Collegiorum Societatis: et imponendi, ac redimendi quoslibet census, super bonis stabilibus ipsorum Collegiorum, in eorumdem utilitatem ac bonum, cum facultate sese onere liberandi, restitutâ pecuniâ, quæ data fuerit. Alienare *k* autem, aut omnino dissolvere Collegia, vel Domos jam erectas Societatis, sinè Generali ejus Congregatione, Præpositus Generalis non poterit.

(3) V. C. 1. D. 77. et 100.

k Inf. §. 17. et 18. et p. 4. c. 2. §. 3. et c. 10. §. 2. et c. 11. §. 2. et p. 8. c. 2. §. 2.

6. De iis verò quæ (4) Societati ità relinquuntur, ut ipsa pro suo arbitratu ea disponat (sive bona stabilia illa sint, ùt domus aliqua, vel prædium, non alicui certo Collegio, ab eo qui relinquit, determinatè

(4) V. C. 2. D. 23.

applicatum vel annexum; sive mobilia, cujusmodi sunt pecunia, triticum, et quævis alia mobilia) idem Generalis disponere poterit, aut vendendo, aut retinendo, aut huic vel illi loco id quod ei videbitur, applicando; prout ad majorem DEI gloriam senserit expedire.

7. Et Præpositi Provinciales, aut Locales, et Rectores, et alii ejus (5) Commissarii, eam partem hujus facultatis habebunt, quam ipsis Generalis communicaverit. Neque verò Collegiales ad hujusmodi actus collegialiter erunt congregandi.

(5) V. C. 1. D. 91. C. 2. D. 10. et 11.

8. Sicut ad Generalem pertinet curare, ut *l* Societatis Constitutiones ubique observentur, † ità ad eumdem pertinebit, in iis, quæ accidunt, ubi dispensatione opus est, habitâ ratione personarum, locorum, temporum, D

l Inf. c. 6. A. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 1. et c. 5. et p. 10. §. 13. D

D. §. Per seipsum exercere debet Generalis hanc potestatem: *b* et per alios in casibus urgentioribus id etiam præstare poterit, ubi sinè incommodo insigni exspectari nequit; vel ubi peculiariter alicui, cui tamquam sibi ipsi fideret, præsertim in locis remotissimis, qualis est India, committeret. Et intelligendum est, dispensare posse, ubi eam esse mentem Constitutionum, ùt dictum est, consideratis circumstantiis particularibus, et non aliter, in Domino judicaret.

b P. 4. c. 10. B.

et aliarum circumstantiarum, dispensare; quod munus ea cum prudentia, quam lux

(6) V. C. 4. D. 19. (6) æterna communicaverit, *m* finem earumdem Constitutionum intuendo, qui alius non

m Procem. declar. est, quàm majus DEI obsequium, et eorum bonum, qui hoc vivendi Institutum sequuntur,

E præstabit. Idque † tam de experimentis eorum, qui in Probationibus versantur, quàm de aliis rebus, in quibus eam fuisse mentem eorum, qui Constitutiones condiderunt, ad gloriam DEI ac Domini Nostri judicabitur, dictum sit.

n P. 7. c. 2. §. 1. et A. B. et C. 9. Idem *n* Generalis in Missionibus omnem habebit potestatem; eis tamen nullâ ratione repugnando, quæ à Sede Apostolica

o P. 7. c. 1. (ùt in *o* septima Parte dicitur) proficiscuntur. Mittere ergo poterit omnes sibi subditos, sive Professionem emiserint, sive non

F emiserint (quos mittendos judicaverit) † ad

---

c Ex. c. 4. §. 9. et 16. *E.* §. Penès *c* Generalem erit, ut omnia experimenta, et plura etiam quàm illa sex, de quibus in Examine dicitur, fiant; vel unum aut plura eorum omittantur, vel cum aliis permutentur, constituere; quando alicui non conveniret, quod generatim convenit; cujusmodi esset hospitale, vel peregrinatio, vel lectio, vel aliqua ex aliis Probationibus.

d P. 7. c. 1. §. 1. et B. et c. 2. C. *F.* §. Ut *d* inter fideles in Indiis, et inter infideles, ubi sunt aliqui incolæ Christiani, et etiamsi nulli

quaslibet mundi partes, ad quodvis tempus, vel definitum, vel indefinitum, prout ei videbitur; ad quamvis actionem ex iis, quibus uti ad proximorum auxilium Societas solet, exercendam. † Poterit etiam missos revocare: G
et in omnibus denique, ùt ad majorem DEI gloriam fore senserit, procedere. † Idem, H
cùm talenta hominibus Societatis nostræ donata cognoscat, officia Prædicatorum, Lectorum, et Confessariorum distribuet. De aliis officiis tantumdem intelligatur: et quemlibet eo in munere, quod convenientius ad Divinum obsequium, et salutem animarum obiturus in Domino videbitur, constituet.

10. Ejus *p* erit, uti facultatibus à Sede Apostolica Societati concessis; et eam par- p P.5.c.1.A. et p.8.c.1.§. 6.

---

sint, in quibusdam casibus, vel necessitatibus urgentioribus: id tamen magnâ consideratione præcedente fieri debet.

G. §. Non *e* solùm missos per præcedentem Præpositum, vel per seipsum, sed etiam per Summum Pontificem, nullo tempore definito, potest revocare; ùt in Litteris Apostolicis gratiarum, anno quadragesimo nono, per Paulum Tertium, nostrum sanctum Patrem, nobis concessarum continetur. e P.7.c.1.§.6. et c.2.H.

H. §. Hoc, sicut alia multa dicta, et dicenda, poterit exsequi Generalis per suos ministros; sive Præpositi Locales illi fuerint, sive non.

tem illarum unicuique inferiorum communicare, quam in ipso bene collocatam, ad finem Divini obsequii nobis præfixum, existimàverit. Ejusdem erit revocare eas, vel contrahere; ad eamdem regulam Divini beneplaciti omnia exigendo.

q Sup. c. 2. §. 4. et inf. c. 6. §. 2. et p. 3. c. 1. §. 15. et N. (7) V. C. 1. D. 116.

11. Ejusdem *q* Generalis erit, correctionibus uti, ac (7) pœnitentias, quæ ad satisfactionem quorumcumque defectuum convenire videbuntur, habitâ ratione personarum, et aliarum circumstantiarum, injungere: quarum consideratio ejus charitati cum prudentia conjunctæ, quâ ad DEI gloriam utetur, committitur.

r P. 8. c. 2. C. et c. 4. §. 2. et c. 5. §. 1. et 2.

12. Ejusdem *r* erit, convocare Societatem ad Generalem Congregationem (quando aliis de rebus, quàm de electione Præpositi est agendum) et statuere, ut Provincialis etiam Congregatio convocetur, cùm expedire judicaverit; et dirigere eos qui convenerint; ac suo tempore, iis absolutis, quæ tractanda erant, dimittere.

s P. 10. §. 6. et A.

13. Sinè *s* ejus facultate et approbatione, nullus possit dignitatem ullam extra Societatem admittere: nec ille facultatem hujusmodi dabit, nec id approbabit, si Sedis Apostolicæ Obedientia ipsum non compelleret.

14. Constituat *t* idem, ùt dictum est, (8) per seipsum Rectores Collegiorum, et Universitatum, ac Præpositos Locales Domorum, quos aptiores fore judicaverit: † *v* Provinciales (9) itidem Præpositos ad triennium ùt plurimùm (quamvìs et contrahi, et prorogari etiam id spatium (10) temporis possit, quando ad majorem DEI ac Domini Nostri gloriam id fore videbitur.) *x* Quibus etiam eam potestatem communicabit, quam duxerit communicandam.

t Sup. §. 3. et p. 4. c. 2. §. 5. et c. 10. §. 3. et c. 17. §. 1.
(8) V. C. 2. D. 68.
I
v Inf. c. 5. §. 1.
(9) V. C. 4. D. 56. C. 9. D. 35. et C. 13. D. 12.
(10) V. C. 1. D. 1. C. 5. D. 23. C. 6. D. 17.
x Sup. §. 3.

15. Poterit etiam eam revocare, restringere, et etiam augere, *y* et administrationis rationem ab eis exigere. *z* Quòd si (11) Provinciali facultatem constituendi Præpositos Locales, et Rectores communicaverit; ejusdem Generalis erit, eosdem confirmare, vel removere.

y Sup. §. 4.
z Sup. §. 3. et p. 4. c. 2. §. 5. et c. 10. §. 3. et c. 17. §. 1.
(11) V. C. 1. D. 1.

16. Idem † Officiales (12) reliquos ad gu-

K
(12) V. C. 2. D. 86.

I. §. Cum iis qui bene suum officium faciunt, et éi possunt satisfacere, in triennii definito spatio nihil deperit; quandoquidem hoc tempus et contrahi, et prorogari poterit: cum iis, qui se parùm idoneos ostenderent, id commodi accedit, ut sine nota, cursu triennii peracto, removeri possint; nisi ante id tempus, ratione universalis boni, Generali removendi viderentur.

K. §. Quamquam poterit ad has electiones, et res

aa Inf. c. 6. §. 12. et p. 4. c. 2. E. bernationem Societatis necessarios, *aa* ut Procuratorem Generalem, *bb* et Secretarium Societatis constituet; eam illis facultatem, quam pro negotiorum ac personarum ratione convenire in Domino judicabit, communicando.

bb Inf. c. 6. §. 8.

cc Par. 4. Proœm. A. et c. 2. §. 1.

(13) V. C. 3. D. 17. et 41.

17. Idem *cc* poterit, non exspectatâ Generali Congregatione, (13) Domos, Collegia, Universitates Societati oblatas accipere; et in Fundatores, cum privilegiis in quarta Parte dictis, eos, quos in Domino admittendos duxerit, admittere; et Lectores, Sacerdotes, et alia quæ occurrerint, providere. *dd* Erit tamen ei curandum, ut cum hujusmodi conditionibus admittat, ex quibus Societas commoditatem ad propositum sibi Divini obsequii finem, et non detrimentum sentiat. *ee* Sed si experimento compertum esset, gravari magis, quàm juvari Societatem, nec Præpositus Generalis de remedio prospiceret; in prima Generali Societatis Congregatione, utrùm hujusmodi Domum, Collegium, vel Universitatem relinqui, an teneri cum tali onere expediat, agi poterit.

dd P. 4. c. 2. §. 2. et c. 11. §. 2. et A.

ee Sup. §. 5. et p. 4. c. 2. §. 2. et 3. et A.

---

alias graves et dubias, rogare sententias aliorum, quos judicaverit in Domino bene sensuros; constituere tandem, in ejus erit potestate.

18. Transferre, *ff* vel dissolvere Domos, vel Collegia jam erecta, aut in *gg* usum Societatis Professæ reditus eorum convertere, Præpositus Generalis, ùt in quarta Parte dictum est, non poterit.

ff Sup.§.5.
gg Inf.c.4.§.7. et Ex.c.1.§.4. et p.4.c.2.§.5. et c.10.§.1. et p.6.c.2.§.3. et p.10.§.4.

19. Cognoscat, *hh* quoad ejus fieri poterit, conscientias eorum, qui sub ejus Obedientia sunt; ac præcipuè Præpositorum Provincialium, et aliorum, quibus munera majoris momenti committit.

hh Exa.c.4.§.36.

20. Generatim loquendo, in rebus omnibus, quæ ad propositum Societati finem, perfectionis, et auxilii proximorum, ad gloriam DEI faciunt, *ii* omnibus præcipere in Obedientiæ virtute possit. Et quamvìs aliis inferioribus Præpositis, vel Visitatoribus, vel Commissariis (14) suam facultatem communicet; poterit tamen approbare, vel rescindere, quod illi fecerint, et in omnibus, quod videbitur, constituere: et semper ei obedientiam ac reverentiam (*kk* ùt qui Christi vices gerit) præstari oportebit.

ii P.6.c.5.
(14) V.C.1.D.91.C.2.D.11. et C.4.D.3.
kk P.3.c.1.§.23. et p.4.c.10.§.5. et p.6.c.1.§.1.2. et 3. et p.7.c.2.§.1. et A. et p.8.c.1.D.

CAPUT IV.

De auctoritate, vel providentia, quam Societas habere debet erga Præpositum Generalem.

A 1. FACULTAS, † vel providentia Societatis erga Præpositum, (habitâ semper ratione boni universalis, ac majoris ædificationis) sex in rebus, quæ ad DEI gloriam juvare possunt consistit.

a Inf. c. 5. §. 2. 2. Prima *a* ad res externas pertinet, vestitûs, victûs, et expensarum quarumlibet, ad personam Præpositi spectantium : quæ omnia vel augere, vel imminuere poterit Societas; prout Præpositum ipsum, ac se decere, et DEO gratiùs fore judicabit. Et huic Societatis ordinationi Præpositum acquiescere oportebit.

b Inf. c. 5. §. 2. 3. Secunda *b* ad corporis curam pertinet; nè in laboribus, vel rigore nimio mensuram excedat. Qua etiam in re ad moderationem

DECLAR. IN CAP. IV.

a Inf. c. 5. §. 2. *A*. §. Et *a* exercebit eam per Assistentes, de quibus mox dicetur.

se reduci sinet Superior, et Societatis arbitrio acquiescet.

4. Tertia *c* ad animam ejus spectat, cùm etiam viris perfectis aliquando hujusmodi cura vel circa personam, vel circa officium sit necessaria. Habeat ergo Societas cum Præposito Generali (et idem cum inferioribus fieri posset) aliquem, qui accedens ad DEUM in oratione, postquam Divinam bonitatem consuluerit, et æquum esse id judicaverit, cum modestia debita ac humilitate, quid sentiat in ipso Præposito requiri ad majus obsequium et gloriam DEI, (1) admonere teneatur; sive ille sit ejus Confessarius, sive alius quispiam (2) per Societatem designatus, qui ad hoc negotium aptus videatur.

c Inf. c. 5. §. 2.

(1) V. C. 2. D. 22. et 35.

(2) V. C. 3. D. 42. et C. 4. D. 15.

5. Quarta *d* est, quòd † si quis urgeret (licèt eum non obligando sub pœna peccati) ut dignitatem aliquam admitteret, in qua

d Inf. c. 5. §. 6. et E. et p. 10. §. 6. et A. B

B. §. Urgere intelligendum est, si Princeps aliquis sæcularis id curaret; et ordinaret Summus Pontifex aliquam sumere dignitatem; non tamen ità absolutè imperando, ut ostendat se velle eum ad tale officium admittendum obligare. Nam in hujusmodi casibus, ubi cessat obligatio, non debet, nec potest sinè probatione Societatis eam admittere: nec Societas approbabit, si Pontifex præcepto, quod ad peccatum obliget, non compelleret.

Præpositi officium necessariò relinquendum esset, non posset sinè consensu Societatis eam admittere. Societas autem, semper intuendo quæ ad majus DEI obsequium et gloriam pertinent, si Obedientia Sedis Apostolicæ non compulerit, assensum numquam præstabit.

e Inf. c.5.§.6. et D.

6. Quinta *e* locum habet, si accideret, ut valdè negligens, vel remissus esset, in rebus magni momenti, ad Præpositi officium pertinentibus; propter corporis gravem ægritudinem, aut senium, spe emendationis ea in parte sublatâ; (3) unde multum detrimenti publicum bonum pateretur. Tunc enim Coadjutor, vel Vicarius, qui Generalis officio fungatur, est eligendus: sive ipsemet Præpositus eum cum approbatione Præpositorum Provincialium sibi substituat; sive (4) illi cum approbatione duorum Præpositorum Localium, vel Rectorum uniuscujusque Provinciæ, eum per litteras pluribus suffragiis eligant ad Societatis gubernationem; cum ea facultate, quæ Generali, vel ipsì Societati, si ea eligeret, communicanda videretur.

(3) V. C. 1. D. 48.

(4) V. tamen C.8. D. 28. et 29. et C.2. D. 55.

Inf. c.5.§.4.

7. Sexta *f* locum haberet in quibusdam casibus (quos speramus per DEI bonitatem, aspirante ipsius gratiâ numquam eventuros)

cujusmodi essent peccata mortalia in externum actum prodeuntia; ac nominatim copula carnalis; † vulnerare quemquam; *g* ex reditibus Collegiorum aliquid ad proprios sumptus assumere, † vel cuivis extra Societatem donare; vel aliqua stabilia bona Domorum, aut Collegiorum alienare; vel pravam doctrinam habere. Si quid ergo horum accideret, potest ac debet Societas † *h* (si de re sufficientissimè constaret) eum officio privare; *i* et, si opus est, à Societate removere: in omnibus præ oculis habendo, quod ad majorem DEI gloriam et universale bonum Societatis fore judicabitur.

C

g Sup. c. 3. §. 18. et Ex. c. 1. §. 4. et p. 4. c. 2. §. 5. et c. 10. §. 1. et p. 6. c. 2. §. 3. et p. 10. §. 4.

D

E

h Inf. c. 5. §. 4.

i P. 2. c. 1. §. 1. et A.

C. §. Ut cum aliquo armorum genere, vel cultello, vel re quavis, cum qua insignis læsio inferri potest.

D. §. Id agitur peculiariter, ut non det consanguineis, vel eis, qui conjunctionem aliquam sæcularem cum ipso habent: et non præcluditur ostium, ut fiat eleemosyna, vel detur, quod convenit, ei, cui dari debere ad DEI gloriam Generalis sentiret.

E. §. Quoniam qui curam aliorum, præcipuè tàm universalem habent, injustè calumniam à multis pati varias ob causas possunt; diligenter animadvertere oportet, ut probationes dictorum defectuum sint, quàm fieri possit, efficacissimæ, morali modo loquendo.

CAPUT V.

De modo quo procedere debet Societas in iis, quæ ad Præpositum Generalem pertinent.

a Sup. c. 3. §. 14. 1. In primis Præpositi Provinciales, *a* quos Generalis ipse per se constituit, in conspectu DEI considerare et efficere, quod universali bono Societatis debent, in prædictis ad Præpositum Generalem pertinentibus, prout in Domino senserint, teneantur.

b Sup. c. 4. §. 2. 2. In *b* iis, quæ ad sumptus et curam corporis ejus, et res alias minùs graves pertinent, Congregatione opus non est: sed † A ut *c* Societas viros quatuor ei Assistentes, qui discretione, ac zelo communis boni So-

c Sup. c. 4. A. et inf. c. 6. §. 10. et 11. et p. 8. c. 1. G.

DECLAR. IN CAP. V.

A. §. Professi sint, si commodè fieri poterit. Et si aliquando hujusmodi Assistentes (vel aliquis eorum) à Præposito recederent, missi ad hanc vel illam partem, ut citò redeant; necesse non erit alios in eorum locum subrogare. Si diu eos abesse oporteret, (4) alii subrogentur. Verùm Præpositus Generalis sinè gravi causa vel necessitate eos procul à se mittere non debet.

(4) V. C. 3. D. 12.

cietatis polleant, constituat: qui *d* quidem apud Præpositum manentes, in conspectu Creatoris ac Domini sui dicere, (1) ac efficere, *e* quidquid circa tria prima in præcedenti capite dicta, ad majorem DEI gloriam fore senserint, teneantur. *d* Inf. c. 6. §. 10. (1) V. C. 1. D. 82. C. 2. D. 74. *e* Sup. c. 4. §. 2. 3. et 4.

3. Electio verò quatuor hujusmodi Assistentium, (2) eorum erit, qui Præpositum eligent, quando ad id congregantur. Quòd si vel mortem obiret, vel à Præposito Generali diutius abesse, propter càusas graves, aliquem ipsorum oporteret; non repugnantibus Provincialibus Societatis, Præpositus Generalis alium substituet, qui cum (3) approbatione omnium, vel majoris partis eorum, manebit in demortui vel absentis loco. (2) V. C. 5. D. 73. C. 6. D. 4. (3) V. C. 1. D. 84. C. 4. D. 25. C. 6. D. 27. §. 2.

4. Tertiò, *f* si accideret aliquod ex peccatis (avertat id DEUS) quæ sufficiunt ad Præpositum officio suo privandum; simul atque res *g* per testimonia sufficientia, vel ipsius affirmationem constaret, juramento obstringantur quatuor Assistentes ad id Societati denuntiandum, et cum omnium, vel certè trium subscriptionibus Congregationem, † id est Præpositos Provinciales cum B *f* Sup. c. 4. §. 7. *g* Sup. c. 4. §. 7.

B. §. Rem nihilominus secretam teneant, quantum fieri poterit, cum aliis, etiam ejusdem Societa-

duobus aliis, quos singuli ex sua Provincia secum adducent (qui congregari tenebuntur) convocandam. Et si res divulgata, et communiter manifesta esset; non exspectatâ quatuor Assistentium convocatione, Provinciales alii alios vocando convenire deberent. Et ipso primo die, quo in locum hujusmodi Congregationis ingredientur, ubi aderunt quatuor illi, qui convocârunt, cum aliis congregatis, rem is aggrediatur, cui omnia notiora sunt, et accusatio dilucidè explicetur: et postquam auditus fuerit Præpositus, foras egredi debebit: et antiquissimus ex Provincialibus *h* simul cum Secretario, et alio Assistente de tota re scrutinium faciat; et primò quidem, an constet de peccato, quod objicitur; deinde an hujusmodi sit, ut propter id privari officio debeat; et idem suffragia promulget, quæ, ut sufficiant, duas tertias partes excedent; et tunc statim de alio eligendo agatur: et si fieri potest, non priùs indè egrediantur, quàm Societas Generalem Præpositum habeat: et si eo die res transigi non poterit, in sequenti

h P.8.c.6.D.

---

tis, donec veritas eluceat: ut si certum esse, quod quatuor sibi persuaserant, non inveniretur, injusta infamiæ nota Præposito non inuratur.

vel quàm expeditissimè fieri poterit, eo modo, quo in octava Parte *i* dictum est, transigatur. *i* P.8.c.6.

5. Si † defectus deprehensi non fuerint ejusmodi, ut privandus officio suo, sed tantùm corrigendus videretur; quatuor eligantur, quibus cura injungatur considerandi, quæ correctio ei conveniat: et si non convenirent, paribus suffragiis existentibus, quintus adjungatur, vel tres alii; ut, quid in Domino conveniat, constituant. C

6. Si † accideret *k* Præpositum Generalem D

k Sup. c. 4. §. 6.

C. §. Cùm defectus ad depositionem sufficientes non deprehendentur, aliis de rebus agatur, propter quas convocata Societas videatur; et quod ad Præpositum attinet, dissimuletur: imò quoad ejus fieri poterit, nullo tempore divulgari debet. Et sic, cùm convocantur, præmoneri, et post rem discussam seriò injungi consciis, et præsertim Provincialibus oportet, nè cui indicent. Et cùm constitutum fuerit illum officio privare, tunc etiam cum Præposito Generali secretò agendum est, ut ipsemet officio se abdicet; ut hoc promulgari, et peccatum, ac officii propter peccatum privatio occultari possit.

D. §. Omnino esset inutilis, qui usu rationis careret; quique in morbum minimè curabilem incidisset, tamque gravem, ut rebus sui officii vacare non posset, nec aliquando vacaturus speraretur. Si morbus talis non esset, ut de sanitate desperandum

ad Societatis gubernationem esse inutilem, re partim coram eo, et partim in ejus absentia agitatâ, dispiciatur, an eligi Vicarium absoluta cum potestate, quamvìs sinè nomine Præpositi Generalis (quamdiu vixerit, qui tunc erat) oporteat: et id, si pluribus quàm dimidiæ parti suffragiorum visum fuerit, sic agendum erit. Si id necessarium fore nòn judicarent, videndum erit, an præter ministros illos, quorum operâ Generalis utebatur, Societas alios providere debeat; ut sublevato magìs eo, et adjuto, non desideraretur, quod ad gubernationem Societatis conveniret. Et ea in re sequi oportebit, quod plusquam media pars eorum, qui congregati sunt, statuerit. *l* Si ageretur de dignitate, quam ùt plurimùm pati non potest Præpositi officium, si non compulerit talis Obedientia Summi Pontificis, quæ ad peccatum obligare posset; res in consultationem nè adducatur: ┼ sed id omnino tamquam

l Sup. c. 4. §. 5. et B. et p. 10. §. 6. et A.

E

videretur; sinè Congregatione Generali Vicarius per eumdem Præpositum posset constitui, ut ipsius officio, donec convalesceret, omnino fungeretur: et recuperatâ sanitate, concessa ei priùs facultas cessabit.

E. §. Hinc apparet, necessarium non esse ad hoc statuendum, ad Congregationem venire: nisi Obedientia Sedis Apostolicæ intercederet, quæ Præpo-

certum tenendum est, nec debere, nec posse consensum, ad hujusmodi dignitatem admittendam, præstari.

situm, vel Societatem (ùt dictum est) ad peccatum obliget, nisi res ad effectum perducatur.

CAPUT VI.

De iis, quæ juvare poterunt Præpositum Generalem, ut suo officio bene fungatur.

1. CUM proprium Generalis officium non sit concionari, nec Confessiones audire, nec alia hujusmodi (in quibus tamen ille, ùt particularis persona, videbit, quid præstare possit, cùm ei per alias occupationes officii sui proprias licebit, et non aliter) † sed *a* A
a Sup. c. 1.

DECLAR. IN CAP. VI.

A. §. Hoc *a* præstabit in primis auctoritate, et exemplo vitæ suæ, et charitate ac dilectione Societatis in Christo Domino Nostro, et oratione *b* assiduâ ac desideriis plenâ, et Sacrificiis, quæ gratiam conservationis et augmenti hujusmodi impetrent: et ex iis, quæ præstare ipse potest, hoc maximi momenti apud eum esse debet, et in quo plurimùm in Domino confidat. Est enim in primis efficax ad gratiam

a Sup. c. 2. §. 2. et p. 8. c. 1. G.
b Sup. c. 2. §. 1. et p. 10. §. 2.

ità regere universum hujus Societatis corpus, ut conservetur, et gratiâ Divinâ aspirante in bono suo statu, et modo procedendi ad DEI et Domini Nostri gloriam crescat; ad quem sibi propositum finem suâ potestate uti debet.

2. Præter dona illa perfectionis magnæ spiritualis, ac virtutum, de quibus secundo capite dictum est, bonis *b* etiam ministris ad munera particularia obeunda opus habet. Quamvìs enim per seipsum aliquando in illis versetur; habeat tamen necesse est Præpositos inferiores (quos viros selectos esse oportet) *c* quibus multum potestatis conferre, et hujusmodi res particulares ferè semper committere possit. *d* Ejus autem crebrior communicatio inter Præpositos inferiores cum Provincialibus erit; horum autem cum Rectoribus, et Præpositis Localibus, ut

b P. 10. §. 8.

c P. 2. c. 1. §. 2. et B. et p. 4. c. 10. §. 4. et p. 10. §. 8.

d P. 8. c. 1. §. 4.

à divina Majestate impetrandam; à qua, quod expetitur, procedit: idque potissimùm faciet, cùm necessitas occurrerit: *c* tum etiam id faciet, sollicitudinem adhibendo ad Constitutionum observationem; *d* injungendo crebrò sibi rationem reddi eorum, quæ in Provinciis omnibus geruntur per Provinciales: scribendo eisdem, quod sentit, de rebus ad se relatis; et curando, ut provideatur, ubi convenit, per se, et ministros; de quibus agetur.

c Sup. c. 3. §. 8. et p. 4. c. 10. §. 5. et p. 6. c. 1. §. 1. et c. 5. et p. 10. §. 13.

d P. 8. c. 1. §. 9. et L. et c. 2. B.

e meliùs subordinatio conservetur. Aliquando tamen Generalis, vel ut pleniorem rerum omnium notitiam habeat, vel propter alia, quæ sæpius accidere solent, ipsemet cum Rectoribus, et Præpositis Localibus, et particularibus etiam personis aget; f eosdemque consilio, reprehensione, et si opus est, correctione juvare studeat: quandoquidem ejus est munus, defectus Præpositorum inferiorum supplere; ac cum Divino favore et auxilio, quod in ipsis perfectum non est, ad perfectionem perducere.

e P.2.c.1.§.2. et p.8.c.1.§. 4. et E. et p. 10.§.9.

f Sup. c.3. §. 11.

3. Ad omnia etiam conferet, si Generalis Litteras Apostolicas, et concessiones omnes, quæ ad institutionem, facultates, vel privilegia Societatis pertinent, et quoddam eorum compendium apud se habuerit: catalogum itidem unum omnium Domorum et Collegiorum Societatis cum suis reditibus; et g alterum personarum omnium, quæ in quavis Provincia versantur, non solùm Professorum, et Coadjutorum, qui formati, ac Scholarium, qui approbati dicuntur; sed etiam illorum, qui in Probationibus exercentur; ubi eorum nomina, et qualitates scribantur: et hunc catalogum renovandum singulis annis, si convenire videbitur, curabit. Et demum, omnia perspecta habeat

g P.8.c.1.N.

ut in omnibus rebus meliùs possit, quæ ad gloriam Divinam pertinent, providere.

h P.6.c.3.§.7. et E. 4. Quod *h* in universum in sexta Parte capite tertio dicitur, eos, qui de Societate sunt, negotiis sæcularibus, licèt pia alioqui essent, implicari non debere; id Generali B magìs, quàm reliquis omnibus convenit: † nè in eis, vel aliis etiam rebus, piis quidem, sed ad Societatem non pertinentibus, ità occupari se sinat, ut tempus ac vires ad *i* Inf.§.7. eà, quæ pertinent ad ipsius officium (*i* quod quidem magìs, quàm totum hominem requirit) eum destituant.

C 5. Sed † nec in executione ministeriorum particularium ad Societatem pertinentium, quæ per alios effici possunt, magnopere occupari deberet: cujusmodi esset peculia-

---

B. §. Hoc intelligendum est, quatenus declinari poterunt. Sed demum prudentia docebit, num per se, aut alios de Societate debeat nonnumquam aliquorum piorum operum, quæ ad Societatem non pertinent, curam suscipere: vel quòd magni sint momenti in DEI obsequio, vel in gratiam eorum, qui id impetrare student.

C. §. Præscribere ordinem, qui tenendus est (si talis non esset, qualis conveniret) ubi residet, et etiam aliis in locis, Præpositi Generalis est: sed exsecutio aliis, ùt dicitur, demandabitur.

ris alicujus Domûs cura, quod ad sustentationem temporalem, et gubernationem ejus attinet: quin potiùs, *k* ùt superiùs dicitur, *k* Sup. §. 2.
suos quovis in loco, etiam ubi ipse residebit, Officiales (1) habeat; in quos si totam (1) V. C. 2. D. 49. et 73. C. 4. D. 28. et 32.
curam non rejecerit, sublevetur certè ab eis, et hujusmodi curæ occupatione liberetur.

6. Sic *l* etiam in quavis Provincia eos habeat Provinciales tam probatæ fidei, ùt qui intelligit, magna ex parte ex his et Localibus bonam gubernationem Societatis pendere. Cùm autem illi tales fuerint, laborem cum illis, in rebus, quæ id patiuntur, dividendo, et de omnibus gravioribus certiorem se fieri curando, plus otii ac temporis sibi relictum, ut rebus universalibus vacet, quæ solus ipse obire potest, intelliget: plus etiam lucis ad perspiciendum, quid in illis facto opus sit, si ipsius intellectus eam lucem, quâ donatus est, ex parte non amiserit; ùt eis accidit, qui plus æquo in rebus particularibus, ac exiguis occupantur; unde opprimi et debilior reddi intellectûs acies ad res universales perspiciendas solet. *l* P. 10. §. 8.

7. Nec solùm Præpositus Generalis ad res particulares (ùt *m* dictum est) ministris *m* Sup. §. 2. 5. et 6.

D opus habeat; † sed etiam ad universales, et sui officii proprias; ut eis bene ac suaviter possit satisfacere. Habeat igitur necesse est, qui multa in memoriam reducendo, ad sollicitudinem curandi res tam multas officii sui; qui etiam consilio ad eas ordinandas; demum qui diligentiâ ac labore ad eas opere complendas adjuvet. Id enim compertum est, quòd nec viri unius memoria tam multarum rerum recordationi satìs sit; nec, si id præstaret, unius intellectus ad easdem bene considerandas et ordinandas satìs esset; nec, quamvìs et hoc posset, vires unius ad easdem exsequendas sufficerent.

n Sup. c. 3. §. 16. 8. Ad *n* primum illud de sollicitudine omnia curandi, aliquo ministro ei opus est,

---

D. §. Quoniam qui cum tam multis hominibus, deque rebus tam variis et tanti momenti agere debet, si aliorum ministerio non juvaretur, onus ferret intolerabile, quod nè magna quidem cum distractione animi, et sanitatis, ac longioris vitæ dispendio bene posset sustinere: et sic videre est, eos omnes, quibus gubernationum alicujus momenti cura est commissa, quò illis satisfacere possint, multis ad id auxiliis sublevari. Unde et Generalis, ut bene, expeditè, et suaviter suum officium faciat, eisdem indiget auxiliis.

qui ordinariè apud ipsum maneat; † (2) qui pro memoria et manibus illi sit ad omnia, quæ scribenda et tractanda fuerint, ac breviter ad res omnes officii sui obeundas; qui induat Præpositi personam; et præter potestatem, totum officii ejus pondus humeris suis impositum esse existimet.

E

(2) V. C. 1. D. 89.

9. Hic Præpositi minister vir esse sollicitus, et discretionis, et si fieri posset, doctrinæ dono, et specie honestâ, ac modo agendi verbo et litteris cum omni hominum genere, præditus esse deberet, quique in primis esset vir (3) cui confidenter quidvis committi posset, quique Societatem in Domino diligeret: quò utiliùs ejus opera ac ministerio uti Præpositus Generalis ad gloriam divinam valeat.

(3) V. C. 4. D. 11. et 27. C. 9. D. 21. C. 14. D. 13.

E. §. Hujus officium erit, ex omnibus litteris et informationibus summam in pauca redigere, et capita eorum, quæ Superiori proponenda sunt, et quæ postulant, ut respondeatur, vel aliquid agatur; et prout se extendet munus à Generali commissum, litteris poterit respondere; sive Generalis, sive ipse Secretarius de ipsius commissione, eas subscribat: et Generali eas, vel secundùm ejus voluntatem Assistentibus, vel alicui eorum, aut etiam nulli ostendat; prout res ipsæ, de quibus scribitur, et ratio personæ Secretarii exigunt.

10. Secundum auxilium, videlicet consilii ad res graves, quæ se offerunt, ordinandas et constituendas, quàm sit Generali Præposito necessarium, ex earum multitudine, et ex humani intellectûs natura, qui tam multas in partes consideratione dividi nequit, vel certè ad id quod oportet, in eis partibus dispiciendum, ac providendum non sufficit, potest intelligi. *o* Videtur ergo pernecessarium, ut aliqui sint apud Superiorem viri, litteris et omnibus aliis DEI donis clari, qui ei assistant; et considerandi peculiari sollicitudine res universales Societatis à Generali commissas curam habeant; quam illis posset dividere, quò accuratiùs res omnes perspiciant: ut unus rerum Indicarum inspiciendarum, alter Hispaniæ et Portugalliæ, et alius Germaniæ et Galliæ, et alius Italiæ et Siciliæ curam haberet: et sic de aliis, quando Societas in plures partes spargeretur. Quisque autem ex eis peculiari oratione, et suis in Sacrificiis recordatione, DEO partem illam sibi specialiter commissam commendare debet; et considerare, quid in ea magìs, ad id consequendum quod sibi Societas proponit, juvare posset. Conferendum etiam cum aliis esset, si quid ad rem facere magnopere videretur. Res

o Sup. c. 5. §. 2. et p. 8. c. 1. G.

autem inter se discussas Generali referre
possent. † Iidem etiam attenderent iis re- F
bus, quæ vel à Præposito, vel etiam à Se-
cretario Societatis proponerentur, ut magìs
inter ipsos discussæ Superiori referantur.
Et in universum in considerandis et tractan-
dis rebus, tam ad doctrinam, quàm ad pra-
xim pertinentibus, quæ altiorem considera-
tionem postulant, (4) juvare Præpositum ac (4) V. C. 2. D.
sublevare debent. Præter id autem, et quòd 74. C. 4. D. 32.
rebus multis meliùs provideri per illos po-
terit, Prædicationi, Lectioni, Confessioni-
bus audiendis, et aliis bonis ac piis operi-
bus, ad DEI gloriam et animarum auxilium
vacare poterunt.

11. Numero autem hujusmodi Assistentes
tunc quidem (5) quatuor erunt; et quidem (5) V. C. 6. D.
illi ipsi esse poterunt, de quibus *p* superiùs 1. *p* Sup. c. 5. §.
dictum est. Quamvìs autem res graviores 2.
cum eis tractandæ sint, statuendi tamen fa-

F. §. Etiam res scribendæ majoris momenti, et instructiones eorum, qui huc et illuc mittuntur, cum his, antequam scriberentur, possent conferri: quodque eis videretur, posset Secretarius Superiori referre: et tantumdem in iis, quæ ad doctrinam pertinent. Hæc autem non solùm sublevarent Generalem, sed etiam rebus illis, quæ ab ipso constituerentur, majorem auctoritatem afferrent.

cultas, postquam eos audierit, penès Præpositum Generalem erit.

12. In tertio auxilio, videlicet diligentiæ ad exsequendum vel complendum, quod ad res Societati necessarias fuerit constitutum, cujusmodi essent negotia, quæ ad Domos vel Collegia pertinent, expedire; tum etiam quæ illorum sunt, defendere : et generatim ad res omnes agendas, *q* multùm conferet, imò necessarium est, unius (6) Procuratoris generalis Societatis auxilium, qui quidem Romæ resideat, ac prudentiâ, fidelitate, et dexteritate cum hominibus agendi, et omnibus aliis dotibus polleat; non tamen Professus sit, † nec in Domibus Societatis Professæ habitet; sed in alia (de qua dictum est in quarta Parte) † qui suis etiam auxi-

q Sup. c. 3. §. 16. et p.4.c. 2.E.

(6) V. C. 3. D. 44. C. 8. D. 48. C. 17. D. 5.

G

H

G. §. Quamvis Procuratorum habitatio in Domibus Professæ Societatis ordinariè esse non debeat, sed in alia ipsis assignata; nihilominus quando non tractant lites, vel quando necessitas aliqua urgeret, vel alioqui conveniret, et ad tempus, possent in Domibus habitare. Et hoc eorum judicio relinquitur, qui in dictis Domibus Professæ Societatis aliis præsunt; juxta quod ordinatum vel commissum eis fuerit à Generali, vel de ipsius intentione eis constiterit.

H. §. Vel ut plures Procuratores constituerentur; prout res, quæ incidunt, et necessitas urgens diversarum ac variarum regionum postularet.

liis, ac ministris ad ea negotia, quæ solus non potest conficere, necessariis sublevetur.

13. Cùm ergo Præpositus hujusmodi habeat auxilia, tempus (quod quidem valetudo, et vires corporis permittent) partim cum DEO, partim cum Officialibus, et ministris hujusmodi agendo, partim secum seorsum considerando, ac cum auxilio et favore DEI ac Domini Nostri, quod agendum est, statuendo, impendet.

14. † Præpositi *r* etiam Provinciales, et Rectores Collegiorum, vel Præpositi particulares Domorum, suis auxiliis, pluribus et paucioribus, pro necessitate ac momento rerum ipsis commissarum, sublevari debent: ac præcipuè ad consilium aliquos, cum quibus res graviores, quæ occurrunt, communicent (quamvìs eis auditis penès Superiores sit statuendi facultas) designatos habeant. I

r P. 4. c. 10. §. 7. et c. 17. §. 1. et p. 10. §. 8.

I. §. **Ex iis, quæ dicta sunt de Generali, intelligi poterit, quod Provincialibus, et Localibus, et Rectoribus Collegiorum convenit, quod attinet ad DEI dona, quibus ornari debent, ad potestatem, officium, et auxilia, quæ habere eos oportet; prout expressè dici poterit *e* in Regulis, quæ ad Præpositos hujusmodi particulares pertinent.**

e Proœm. declar.

DECIMA PARS.

De modo, quo conservari et augeri totum corpus Societatis in suo bono statu possit.

1. Quia Societas, quæ mediis humanis instituta non est, per ea nec conservari, nec augeri potest; sed per gratiam Omnipotentis DEI ac Domini Nostri JESU Christi; in eo solo spem constitui oportet, *a* quòd conservaturus sit et promoturus hoc opus, quod ad obsequium et laudem suam, et auxilium animarum inchoare dignatus est. Et juxta spem hanc primum medium et maximè consentaneum, orationum et Sacrificiorum erit; quæ hac cum intentione sancta offerri, et singulis hebdomadis, mensibus, et annis, in omnibus locis, ubi Societas residet, certâ ordinatione institui debent.

a Inf. §. 12. et Procem. const. §. 1.

2. Ad conservationem et incrementum non solùm corporis, id est eorum, quæ externa sunt, sed etiam spiritûs Societatis, atque ad assecutionem *b* finis, quem sibi præfigit, auxilii animarum, ad ultimum et supernaturalem suum finem consequendum, media illa, quæ cum Deo instrumentum

b Ex. c. 1. §. 2. et p. 1. c. 2. §. 8. et c. 3. §. 1. et p. 3. c. 1. §. 9. et p. 4. Procem. et c. 12. §. 1. et p. 6. c. 3. §. 4. et p. 7. c. 1. §. 1.

conjungunt, ac disponunt, ut à Divina manu rectè gubernetur, efficaciora sunt, quàm quæ illud disponunt erga homines. *c* Hujusmodi est probitas et virtus, ac præcipuè charitas, et pura intentio Divini servitii, et *d* familiaritas cum DEO in spiritualibus devotionis exercitiis, et zelus sincerus animarum, ad gloriam ejus, qui eas creavit ac redemit, quovis alio emolumento posthabito. Videtur *e* itaque in universum curandum esse, ut omnes, qui se Societati addixerunt, in virtutum solidarum ac perfectarum, et spiritualium studium rerum incumbant; ac in hujusmodi majus momentum, quàm in doctrina, vel aliis donis naturalibus et humanis constitutum esse ducant. Illa enim interiora sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem Nobis propositum oportet.

c P.8.c.1.§.8.
d P.9.c.2.§.1. et c.6.A.
e P.3.c.1.§.10.

3. Hoc jacto fundamento, media illa naturalia, quæ DEI ac Domini Nostri instrumentum in proximorum utilitatem disponunt, in universum ad conservationem et incrementum totius hujus corporis conferent: si tamen et addiscantur, et exerceantur sincerè ad solum DEI obsequium; non ut illis fiducia nostra innitatur, sed potiùs ut Divinæ gratiæ, juxta summæ providentiæ

suæ ordinem, per hæc cooperemur; qui ad gloriam suam tam dona naturalia, quæ ipse ùt Creator, quàm supernaturalia, quæ ùt gratiæ auctor donat, vult referri. Et ideo media humana, vel per industriam acquisita, ac præcipuè doctrina exacta et solida, *f* et modus eam proponendi populo in Concionibus, et Lectionibus, *g* et forma agendi cum hominibus, eosdemque tractandi, diligenter curanda sunt.

f P.3. c.1. §.21. et p.4.c.8. §.3. et A. B. et C.
g P.4.c.8.§.8.

4. Juverit etiam magnopere, in suo bono statu ac disciplina Collegia conservare, et ad id eorum *h* superintendentiam per illos exercere, quibus *i* utilitatis temporalis nihil ex eis potest accedere. Talis est Societas Professa, *k* quæ in Collegiis eos instituendos curabit in perfectione vitæ, litterisque Christiano dignis, qui talentum ad id sortiti esse videbuntur. Hi enim pro Seminario Societati Professæ, et ejus Coadjutoribus erunt. Et si cum Collegiis, Universitates etiam curæ Societatis commissæ fuerint; observato illo modo procedendi, *l* de quo in quarta Parte dictum est, ad finem eumdem juvabunt.

h P.4. c.10. §. 1.
i Inf. §. 5. et Ex. c. 1. §.4. et p.4.c.2.§. 5. et c.10.§. 1. et p.6.c.2. §.3. et p.9. c. 3. §.18. et c. 4.§.7.
k P.3. c.1. §. 27. et p. 4. Procem. et c. 3.§.1. et c.7. §. 1, et c.11. §.1.
l P.4.c.11.

5. Quia *m* Paupertas velut propugnaculum est Religionibus, ut eas in statu suo, et disciplina conservet, et à compluribus

m P.3. c.1. §. 25. et p.6.c. 2.§.1.

hostibus defendat (unde etiam dæmon enititur illud variis rationibus evertere) refert plurimùm ad conservationem et augmentum totius hujus corporis, procul admodum omnem avaritiæ speciem ablegâsse; nullos reditus, vel possessiones, *n* vel stipendia pro verbi Dei Prædicatione, aut Lectione, aut Missis, aut administratione Sacramentorum, aut demum rebus quibuslibet spiritualibus (ùt est in sexta Parte dictum) admittendo, *o* nec ad suam utilitatem reditus Collegiorum applicando.

n Ex. c. 1. §. 3. et c. 4. §. 27. et p. 4. c. 7. §. 3. et c. 15. §. 4. et c. 17. F. et p. 6. c. 2. §. 7. et G. et p. 7. c. 4. §. 4. et B.

o Sup. §. 4.

6. Erit *p* etiam summi momenti, ut perpetuò felix Societatis status conservetur, diligentissimè ambitionem, malorum omnium in quavis Republica vel Congregatione matrem submovere; ac aditum ad dignitatem, vel prælationem ullam directè vel indirectè quærendam in Societate, præcludere. Quod ut fiat, omnes Professi (1) se nihil umquam ad eàm obtinendam acturos; et quos (2) agere animadverterint, delaturos, DEO ac Domino Nostro voveant: *q* et incapaces ac inhabiles ad prælationem quamvis habeantur ii, de quibus probari posset, quòd eam ambiissent. Promittant *r* etiam DEO ac Domino Nostro, ad nullam etiam extra Societatem prælationem, vel dignita-

p P. 4. c. 6. §. 17. et c. 15. §. 4. et p. 9. c. 1. A.

(1) V. C. 4. D. 54.

(2) V. C. 1. D. 102. C. 3. D. 46. C. 9. D. 13.

q P. 8. c. 6. §. 2. et A.

r P. 9. c. 3. §. 13. et c. 4. §. 5. et B. et c. 5. §. 6. et E.

tem obtinendam se quidquam acturos : nec ad suî electionem ad hujusmodi munus, quoad ejus fieri poterit, consensum præstituros ; si ejus Obedientia, qui sub pœna peccati potest præcipere, eos non compulerit : sed unusquisque videat, quâ ratione animarum saluti, juxta nostræ professionis humilitatem et submissionem, inservire possit : et nè Societas his hominibus, qui ad propositum sibi finem sunt ei necessarii, privetur.

Promittat etiam DEO, quòd si quando dicto modo compulsus, prælationem ali-
A quam extra Societatem admittet, † audiet

DECLAR. IN DECIM. PARTEM.

A. §. Considerando, quàm instanter, quàmque multis rationibus curatum sit, ut aliqui de nostra Societate varios Episcopatus sumerent; cumque in multis obviam itum sit, nec tamen in Patriarchatu et Episcopatibus Æthiopiæ admittendis resisti potuerit; de hoc auxilio ad opus illud Æthiopiæ, et alia similia, cùm resistendi modus deesset, cogitatum est. Non tamen obligatur Societas ad hoc munus suscipiendum, quandocumque alicui ex ea, Episcopatus esset admittendus : imò libera manet, ut id oneris et relinquere, et assumere possit, ubi multum referre ad DEI obsequium judicaret. Post emis-
a Sup. §. 6. et p.6.c.2.§.1. sam autem Professionem, hoc votum simplex a cum aliis, de quibus diximus, emittetur.

postea quovis tempore, Præpositi Generalis, qui pro tempore fuerit, consilium; vel alicujus, quem ille sibi ad hoc substitueret; quodque, si senserit melius esse, quod consulitur, sit illud exsecuturus: non quòd habeat, qui Prælatus est, aliquem de Societate Superioris loco; sed quòd sponte in DEI conspectu vult ad id faciendum obligari, quod ad Divinum obsequium melius esse intellexerit; quodque placeat esse aliquem, qui sibi cum charitate ac libertate Christiana ad gloriam DEI et Domini Nostri id proponat.

7. Ut perpetuò totius hujus corporis bonus status conservetur, confert plurimùm, quod in prima, secunda, et quinta Parte dictum est, de *s* turba et hominibus ad nostrum Institutum ineptis, nè ad Probationem quidem admittendis; et si aliqui Probationis tempore *t* non esse idonei invenirentur, etiam dimittendis. *v* Si qui verò depravatis moribus essent, aut de quorum emendatione parum speraretur, multò minùs essent retinendi. Minùs etiam apertum ostium esse debebit ad admittendos aliquos in Scholasticos approbatos, et Coadjutores formatos: minimè verò omnium in Professos: *x* non enim alii, quàm spiritûs et doc-

s P. 1. c. 1. §. 3. et p. 4. Proœm. A. et p. 8. c. 1. §. 2. et B.
t P. 2. c. 1. §. 1.
v P. 2. c. 2. §. 2.
x P. 5. c. 2. §. 1. et 2.

trinæ selectæ viri, et multùm diuque exercitati, et in variis Probationibus virtutis et abnegationis suî ipsorum, cum omnium ædificatione et satisfactione perspecti, ad Professionem admitti debent. Sic enim, licèt multitudo augescat, non imminuetur, nec debilior reddetur spiritus, dum tales sint, qui in Societatis corpus cooptantur.

y P.9.c.2. 8. Cùm *y* bona et mala capitis habitudo in universum corpus redundet, summopere conferet, si electio Præpositi Generalis ea *z* P.9.c.6.§.6. sit, quæ in nona Parte descripta est. *z* Et post hanc electionem, illa maximi erit momenti, quâ inferiores Præpositi in Provinciis, et Collegiis ac Domibus Societatis eliguntur. Nam ferè quales hi fuerint, et tales *aa* P.2.c.1.§.2. et B. et p. 4. c.10. §.4. et p.9.c.3.4. 5. et 6. eorum subditi erunt. Refert *aa* etiam magnopere, præter electionem, si Præpositi particulares in sibi subditos, et Generalis in particulares, ac contrà Societas in Generalem (ùt in nona Parte declaratum est) multum potestatis habeant: ita ut omnes ad bonum omnia possint: et, si malè agerent, *bb* P.9.c.6.§.2. et 14. omnino subjecti sint. Refert *bb* etiam, ut Superiores, Ministros idoneos (ùt in eadem Parte dictum est) ad ordinationem et exsecutionem rerum, quæ spectant ad eorum officiunt, habeant.

9. Quod *cc* juvat ad unionem membrorum hujus Societatis inter se, et cum suo capite, multùm etiam ad conservationem boni statûs illius juvabit: cujusmodi est in primis voluntatum vinculum, quod Charitas est, et mutuus amor, *dd* quem crebra communicatio, et rerum mutua notitia, *ee* eadem doctrina, et in omnibus, quantum fieri potest, uniformitas nutriet. Sed imprimis id præstabit Obedientiæ vinculum, quod *ff* particulares cum suis Præpositis, et hos ipsos inter se, et cum Provincialibus, et utrosque cum Generali uniet; ità ut inter omnes diligenter *gg* subordinatio servetur.

cc P. 8. c. 1. §. 8.

dd P. 8. c. 1. §. 9.

ee Procem. declar. et p. 3. c. 1. §. 18. et p. 8. c. 1. §. 8.

ff P. 4. c. 10. §. 5. et 8. et p. 8. c. 1. §. 4.

gg P. 2. c. 1. §. 2. et p. 8. c. 1. §. 4. et E. et p. 9. c. 6. §. 2.

10. Moderatio *hh* laborum animi et corporis, et in Constitutionibus, quæ ad neutrum extremum rigoris vel dissolutionis vergant, (ut sic meliùs observari possint,) mediocritas conferet ad durationem, et tòtius corporis in suo statu conservationem.

hh P. 3. c. 2. §. 4. et 5. et p. 4. c. 4. §. 1.

11. Ad *ii* eumdem finem faciet, generatim curare, ut amor et charitas omnium etiam externorum erga Societatem conservetur: † sed eorum præsertim, (3) quorum

ii P. 3. c. 1. §. 9. et p. 4. c. 16. D. et p. 6. c. 3. §. 8. et p. 7. c. 2. H.

(3) V. C. 2. D. 40.

B

B. §. In primis conservetur benevolentia Sedis Apostolicæ, cui peculiariter inservire debet Societas: deinde (5) Principum sæcularium, et Magna-

(5) V. C. 6. D. 21.

voluntas bene aut malè in nos affecta, multum habet momenti, ut aditus ad Divinum obsequium et animarum auxilium aperiatur, vel præcludatur. In ipsa verò Societate nec sit, nec sentiatur animorum propensio ad partem alterutram factionis, quæ esset fortassis inter Principes vel Dominos Christianos : sed sit potiùs quidam universalis amor, qui partes omnes (licèt sibi invicem contrariæ sint) in Domino Nostro amplectatur.

12. Juverit etiam moderatus et prudens usus gratiarum per Sedem Apostolicam concessarum : solius auxilii animarum fine sincerissimè nobis proposito. Sic enim Divina bonitas *kk* opus hoc, quod cœpit, promo-

kk Sup. §. 1. et Procem. const. §. 1.

---

tum, ac primariæ auctoritatis hominum ; quorum favor, aut alienatio animi multùm facit, ut ostium Divino servitio et bono animarum aperiatur, vel præcludatur. Sic *b* itidem, cùm aliqui malè affecti esse intelligerentur, præcipuè, si homines sint non vulgaris auctoritatis, orandum est pro eis, utendumque rationibus, ut in amicitiam redeant, vel certè adversarii non sint : idque non timore contradictionum, vel quòd asperius quidquam nobis indè posset accidere ; sed ut per hujusmodi hominum benevolentiam, magis in rebus omnibus DEI obsequium et gloria crescat.

b P.4.c.10.C.

vebit; ac bonus odor, *ll* qui veritati bonorum operum innitatur, hominum devotionem augebit: ut et à Societate ipsi juvari, et eamdem ad propositum sibi finem obsequii et gloriæ Divinæ Majestatis juvare curent. *ll* P.7.c.4.§.2.

13. † Conferet *mm* etiam, rationem habere valetudinis, ut ea in particularibus conservetur; quemadmodum tertia in Parte dictum est: *nn* et ut demum omnes observationi Constitutionum studeant: ad quam, easdem scire, saltèm quæ ad quemlibet pertinent, necesse est. Quare legere vel audire easdem (4) singulis mensibus oportebit. C *mm* P.3. c. 2. §.1. *nn* P.4. c. 10. §.5. et p.6.c. 1.§.1. et c.5. et p. 9.c.3.§. 8. et c.6. A. (4) V.C. 1. D. 50.

C. §. Ad hoc etiam curandum est, ut (6) Domus et Collegia in locis, ubi sit purum et salubre cœlum, habeantur; et non in eis, qui contrariam habent proprietatem. (6) V. C. 1. D. 113.

FINIS.

FORMULA VOTORUM SIMPLICIUM,

(1) V. C. 4. D. 54. *Quæ* (1) *Professi emittunt post Professionem, juxta Constitutiones; extracta* a D. 102. *ex* a *prima Congregatione generali, et* b D. 46. *recognita à* b *tertia.*

---

1. Ego N. Professus Societatis JESU, promitto DEO Omnipotenti, coram ejus Virgine Matre, et tota curia cælesti, et coram R. Patre N. Præposito Generali, vel coram c P. 6. c. 2. §. 1. et A. N. locum Generalis Præpositi tenente, *c* numquam me acturum quâcumque ratione, vel consensurum, ut, quæ ordinata sunt circa Paupertatem in Constitutionibus Societatis, immutentur: nisì quando ex causa justa rerum exigentium videretur Paupertas restrigenda magìs.

d P. 10. §. 6. 2. Præterea *d* promitto, numquam me acturum vel prætensurum, ne indirectè quidem, ut in aliquam Prælationem vel dignitatem in Societate eligar, vel promovear.

e Ibidem. 3. Promitto *e* præterea, numquam me curaturum, prætensurumve extra Societatem Prælationem aliquam vel dignitatem; nec consensurum in meî electionem, quan-

tum in me fuerit, nisì coactum Obedientiâ ejus, qui mihi præcipere potest sub pœna peccati.

4. Tum, *f* si quem (2) sciam aliquid prædictorum duorum curare, vel prætendere, promitto illum, remque totam me manifestaturum Societati, vel Præposito ejus. *f* Ibidem. (2) V. C. 9. D. 13.

5. Insuper *g* promitto, si quando acciderit, ut hâc ratione in Præsidem alicujus Ecclesiæ promovear: pro cura, quam de animæ meæ salute, ac recta muneris mihi impositi administratione gerere debeo, me eo loco, ac numero habiturum Præpositum Societatis Generalem, ut numquam consilium audire detrectem, quod vel ipse per se, vel quivis alius de Societate, quem ad id ipse sibi substituerit, dare mihi dignabitur. Consiliis verò hujusmodi ità me pariturum semper esse, promitto, si ea meliora esse, quàm quæ mihi in mentem venerint, judicabo. Omnia intelligendo juxta Societatis JESU constitutiones et declarationes. In tali loco, tali die, mense, et anno, etc. *g* Ibidem. et A.

In hac et in aliis Formulis Votorum, observandum id, quod statuit Congregatio XII. Generalis. Ut *nimirum* imposterum, cùm post obitum Generalis, sub Vicario Generali Professio, sive Vota ad gradum emit- Congr. XII. decr. LVI. n. 7.

tentur, hæc Formulæ verba sint; ut nempe, si Vicarius ipse Generalis Professionem, seu Vota excipiat, dicatur : *et tibi R. Patri* (N.) *Vicario Generali Societatis JESU, locum DEI tenenti, et Successoribus tuis :* si verò aliquis alius excipiat, dicatur : *et tibi R. P.* (N.) *Rectori* si Rector est, vel *Præposito, vel Provinciali,* et sic de aliis ; *Vice R. Patris Vicarii Generalis Societatis JESU, et Successorum ejus locum DEI tenenti.*

INDEX

IN EXAMEN, ET CONSTITUTIONES.

ABDICATIO. Quo tempore teneantur promittere se eam facturos. *Exam. cap.* 4. §. 2. Quo item optandum erat, ut se quisque bonis suis abdicaret. *ibid.* §. 1. Quo teneantur omnes id facere. *par.* 3. *cap.* 1. §. 7. *et* 25. Quid sit abdicare se quemque bonorum suorum possessione. *p.* 3. *c.* 1. §. 7.
Alia quædam vide in titulo: Bona particularium.

ABNEGATIO. Impensius studium nostrum debet esse in nostrî abnegatione. *Exam. c.* 4. §. *ult. et p.* 3. *c.* 1. §. 27. Ejus necessitas ad perfectionem. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et* 27.
Requiritur in Nostris abnegatio suî in iis, à quibus sensus abhorret. *Exam. c.* 4. §. 28. Ad litterarum studia. *Procem. p.* 4. *A.* Quibus sit difficilior. *ibid.* Voluntatis, et judicii. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. Universi amoris sensualis. *p.* 5. *c.* 2. §. 1. Itèm in iis, quæ ad corpus pertinent. *p.* 3. *c.* 2. §. 3. Quàm sæpe de ea tractandum. *p.* 3. *c.* 1. §. 21.
Supponitur ùt fundamentum in iis, qui educuntur è Novitiatu ad studia. *p.* 4. *Procem.* Et in admittendis ad Professionem. *p.* 5. *c.* 2. §. 1. *et p.* 10. §. 7. Et ad vota Coadjutorum temporalium. *Exam. c.* 6. §. 6.

ABSOLUTIO. Absolutionum formulas minùs usitatas habere debet Confessarius. *p.* 4. *c.* 8. *D.*
Absolutio à Censuris in loco electionis. *p.* 8. *c.* 6. §. 6. *et E.*

ABSTINENTIA. Non sit immoderata et indiscreta. *p.* 3. *c.* 2. §. 5.

ACTUS. Scholastici debent habere suos Actus. *p.* 4. *c.* 6. §. 17.
Ante eos debent examinari à Cancellario. *p.* 4. *c.* 17. §. 2. Quot anni studiorum ad eos requirantur. *p.* 4. *c.* 15. *B.* Et quantum tempus in iis celebrandis ponendum. *p.* 4. *c.* 15. §. 2. *et* 3.

ADMINISTRATIO. Per quos bonorum suorum administrationem exerceat Societas. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *C.*
Universam esse penes Generalem. *p.* 4. *c.* 10. §. 2. etiam Universitatum. *p.* 9. *c.* 3. §. 4. Per quos eam exerceat Generalis in Collegiis et Universitatibus. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et p.* 9. *c.* 3. §. 4. A quibus rationem ejus exigat. *p.* 9. *c.* 3. §. 15.

ADMITTERE IN SOCIETATEM. Admittendi facultas est in Generali, etiam per alium. *p.* 1. *c.* 1. §. 1. *et p.* 9. *c.* 3. §. 1. Isque eam communicat ùt vuit. *ibid.*
In admittendo necessarius est delectus. *p.* 1. *c.* 1. §. 3. *et c.* 2. §. 1. *et c.* 4. §. 2. *et p.* 10. §. 7. Et desiderium moderatum. *p.* 1. *c.* 1. §. 4. Ità tamen ne desimus vocationi Divinæ. *ibid. C.* Cavendum à particulari affectu. *p.* 1. *c.* 1. §. 4. *et c.* 3. §. 16. Mensuram autem in omnibus tenendam docet Unctio. *p.* 1. *c.* 2. §. 13.
Qui habet officium admittendi debet habere apud se Examinatorem. *p.* 1. *c.* 1. §. 3. Uterque autem qualis esse debeat. *ibid.* §. 4.
In admittendis examinanda est vocatio, et dotes. *p.* 1. *c.* 1. §. 3. Dotes autem quæ sint. *p.* 1. *c.* 2. §. 6. *et sequentibus. et p.* 4. *c.* 3. §. 2.
Cur admittantur juvenes, et quales esse debeant. *p.* 4. *Proœm. A.*
Inutiles, et difficiles non debent admitti, etiamsi ipsis sit utile. *p.* 1. *c.* 2. §. 4. Nec quorum parentes sunt in necessitate extrema, et præsente. *Exam. c.* 3. *B.*
Nemo debet admitti, qui non statuerit vivere, et mori in Societate. *p.* 1. *c.* 4. §. 3. Nisi fortè ad triduum ùt hospes. *ibid. B.*
Admittendi valdè cognosci debant. *p.* 1. *c.* 1. §. 3. *et c.* 4. §. 1. 2. 3. Alioquin differendi. *ibid.* §. 3. Nisi peculiares causæ urgerent. *ibid. C.*
Qui motus esset à nostris ad Societatem, quando debeat differri. *Exam. c.* 3. §. 14.
Admittendorum quatuor classes. *Exam. c.* 1. §. 7. *et sequentib.*
Quis dispenset cum admittendis non habentibus requisita, et quo pacto. *p.* 1. *c.* 2. *et p.* 1. *c.* 3. *H. K.*
Ut qui in Corpus Societatis admittatur, longâ probatione opus esse. *p.* 1. *c.* 4. §. 1.
Num admittendi in Coadjutores temporales ii, qui ad studia, aut Sacerdotium affecti sunt. *p.* 1. *c.* 2. *B.*
Num admittendi, qui sponte redeunt, et quid ii agere debeant. *p.* 2. *c.* 4. §. 1.
Quæ sint impedimenta, nè quis admitti possit in Societatem. *Vide* Impedimenta.
ADMITTERE IN CORPUS SOCIETATIS. *Quære in titulis:* Coadjutores, Professi, Scholastici.
ADMONITOR. Generalis debet habere Admonitorem. *p.* 9. *c.* 4. §. 4. Ejus autem dotes, officium, electio. *ibid.*
Præpositi inferiores debent habere suos Admonitores. *ibid. Et colligitur etiam ex p.* 9. *c.* 6. *I. et p.* 4. *c.* 10. *G.*

ÆDIFICATIO. Semper ante oculos habenda. *p.* 6. *c.* 2. §. 16. *et Exam. c.* 4. §. 41. *et p.* 3. *c.* 1. §. 9. *et* 15. *N. et p.* 1. *c.* 3. *I. L. et p.* 2. *c.* 3. §. 10. *et p.* 7. *c.* 2. *G. et c.* 4. §. 6. Procuranda verbis bonis, sed magis operibus. *p.* 7. *c.* 4. §. 2. Procuranda etiam ab ægrotis. *Exam. c.* 4. §. 32. *et p.* 3. *c.* 1. §. 17. Itèm à morientibus. *p.* 6. *c.* 4. §. 1.

Species exterior ædificationi esse solet. *p.* 1. *c.* 2. §. 3.

ÆDIFICIA. Ædificanda sunt Collegia et Domus in aëre salubri. *p.* 10. *C.*

Ædificiorum cura pertinet ad Rectores. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et p.* 9. *c.* 3. §. 3.

ÆTAS. Ætas nimis tenera, vel provecta, est impedimentum ad Societatem, sed secundarium. *p.* 1. *c.* 3. §. 15. Tenera est infra quatuordecim annos. *p.* 1. *c.* 2. §. 12. *et c.* 3. *K.*

Ætas in Generali debet esse nec valdè senilis, nec valdè juvenilis. *p.* 9. *c.* 2. *B.*

AFFECTUS. Affectus propinquorum exuendus. *Exam. c.* 4. §. 2. *et* 7. Periculum affert errandi in judicio. *ibid.* §. 3.

Affectus pravi incorrigibiles excludunt à Societate. *p.* 1. *c.* 3. §. 9. *et p.* 2. *c.* 2. §. 2.

Affectus humani incalescunt refrigescente spiritu. *p.* 6. *c.* 3. §. 1.

Affectus in Generali debent esse mortificati. *p.* 9. *c.* 2. §. 3.

ALIENATIO. Alienatio bonorum mobilium permittitur Generali. *p.* 9. *c.* 3. §. 5. Alienare Collegia. *Vide* Collegia.

AMBITIO. Est malorum omnium mater. *p.* 10. §. 6. Pestis. *p.* 9. *c.* 1. *A.* Proinde fugienda. *p.* 4. *c.* 6. §. 17. *et p.* 9. *c.* 1. *A.*

Professi voveant, se non ambituros dignitatem, vel Prælaturam in Societate, nec extra eam, et delaturos, quem sciverint ambire. *p.* 10. §. 6.

Qui ambit Generalatum deferendus est ad quatuor antiquissimos. *p.* 8. *c.* 6. *A.* Et notatus seu convictus, à quibus judicandus, et quâ pœnâ afficiendus. *ibid.* Ambit autem qui directè, vel indirectè id procurat, aut signo declarat. *p.* 8. *c.* 6. §. 2. Et Electores eum tenentur manifestare. *ibid.*

Locorum ambitio in scholis removenda. *p.* 4. *c.* 6. §. 17. *et c.* 15. §. 4.

AMICI. Amici conservandi, et adversarii conciliandi. *p.* 4. *c.* 10. *C. et p.* 10. *B.* Pro iis orandum. *p.* 7. *c.* 4. §. 3.

Examinator caveat ab affectu amicitiæ. *p.* 1. *c.* 1. §. 4.

AMOR. Amor Divinus magìs juvat quàm Constitutiones externæ. *Proœm. Const.*

Amor creaturarum quatenus exuendus. *p.* 3. *c.* 1. §. 26.

Amor mutuus inter Nostros quantùm curandus. *p.* 8. *c.* 1. §. 1. 6. *et* 8. *et p.* 10. §. 9.

Amor privatus quantùm soleat errare. *p.* 8. *c.* 1. §. 8.

Amor suî ipsius, hostis unionis. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. Est exuendus. *p.* 3. *c.* 1. §. 9.

Amor debet esse universalis in Societate erga omnes Nationes. *p.* 10. §. 11.

ANNOTATIO. Annotationibus cur utendum. *p.* 4. *c.* 6. §. 8. Quinam iis se juvare possint, ac debeant. *p.* 4. *c.* 6. §. 16. *M. O.*

APOSTATÆ. Apostatæ si parùm idonei sint, non sunt reducendi. *p.* 2. *c.* 4. §. 4. Nec si habitum alterius Religionis sumpserint. *ibid. B.* Alioquin potest Societas eos urgere suis privilegiis. *ibid.* §. 5.

Apostatæ redeuntes quomodo recipiendi. *p.* 2. *c.* 4. §. 1. Et quàm debent dare satisfactionem. *ibid.* §. 6. Et quas probationes iterum subire. *ibid.* §. *ult.*

ARCA, et ARCULA. Nullam esse admittendam in Ecclesiis nostris ad eleemosynas conjiciendas. *p.* 6. *c.* 2. §. 8.

Rectori arcam nullam claudendam. *p.* 4. *c.* 10. *D.*

ARISTOTELES. Ejus doctrina in quibus sequenda. *p.* 4. *c.* 14. §. 3.

ARMA. Arma nulla domi habenda. *p.* 3. *c.* 1. §. 14.

ASSISTENTES. Assistentes cur necessarii sint Generali. *p.* 9. *c.* 6. §. 10.

Debent esse quatuor. *p.* 9. *c.* 5. §. 2. 3. 4. *et c.* 6. §. 10. 11.

Assistentium Congregationum electio, et officium. *p.* 8. *c.* 6. §. 6.

Eligendi sunt à Congregatione generali. *p.* 9. *c.* 5. §. 3. Quomodo autem, et quando à Præposito Generali subrogandi. *ibid. A.* Debent, si commodè poterit, esse Professi. *ibid.*

Debent habere zelum communis boni. *p.* 9. *c.* 5. §. 2. Et esse litteris, et aliis dotibus clari. *p.* 9. *c.* 6. §. 10.

Per illos exercet Societas suam providentiam erga Generalem. *p.* 9. *c.* 4. *A.*

Debent juvare Generalem in omnibus ad doctrinam, et praxim pertinentibus. *p.* 9. *c.* 6. §. 10. *et c.* 4. *A. et c.* 5. §. 2. 4.

Debent singuli habere peculiarem curam suarum Nationum. *p.* 9. *c.* 6. §. 10. Et tamen simùl considerare res universales Societatis. *ibid.* Præter hoc officium suum possunt vacare Confessionibus, et aliis rebus. *ibid.*

Consulendi sunt à Generali in rebus gravibus. *p.* 9. *c.* 6. §. 11. Quamquam iis auditis potest statuere, quod sibi videtur. *ibid. et p.* 7. *c.* 2. §. 1. *et p.* 9. *c.* 3. *K. et c.* 6. §. 11.

Potest Generalis præter illos vocare etiam alios ad consultationem. *p.* 4. *c.* 11. §. 2.

Litteræ Generalis possunt eis non ostendi. *p.* 9. *c.* 6. *E.* Quæ autem cum iis conferendæ. *ibid. F.*

Jurant denuntiare Generalem Societati, si incideret in aliquid propter quod deponi debeat. *p.* 9. *c.* 5. §. 4.
Possunt convocare in certis casibus Congregationem generalem. *p.* 9. *c.* 5. §. 4. Et cum Provincialibus decernere, an sit cogenda. *p.* 8. *c.* 2. *C.*
Consulendi in admittendis Universitatibus. *p.* 4. *c.* 11. §. 2. Et in admittendis obligationibus Fundatorum. *ibid. A.*
Debent manere apud Generalem, *p.* 9. *c.* 5. §. 2. Nec ab eo absque gravi causa amovendi sunt. *ibid. A.*
An aliquando eorum operâ compensetur Congregatio generalis. *p.* 8. *c.* 2. §. 1.
AVARITIA. Omnis ejus species evitanda. *p.* 6. *c.* 2. §. 8. *et p.* 10. §. 5. Idque plurimùm confert ad conservationem, et augmentum Societatis. *ibid.*
AUCTORES. Qui legendi, et cujus facultate. *p.* 4. *c.* 5. §. 4. *et c.* 6. §. 13. Quinam explicandi in scholis. *p.* 4. *c.* 5. §. 4. *et c.* 14.
AUCTORITAS. Quæ auctoritatem conferant. *p.* 7. *c.* 2. *D.* §. 4. *et G. et p.* 8. *c.* 1. *B. et p.* 9. *c.* 2. *B.*

BENEDICTIO. Benedictio mensæ, et gratiarum actio. *p.* 3. *c.* 1. §. 5.
BENEFACTORES. Quantum iis debeamus. *p.* 4. *c.* 1. §. 1. *et p.* 7. *c.* 2. *D.* §. 3.
Iis ante alios debentur subsidia spiritualia. *ibid.*
Missæ et orationes pro eis dicendæ. *p.* 4. *c.* 1. §. 1. *et* 2. Et aliæ singulis hebdomadis, pro numero Sacerdotum. *p.* 7. *c.* 4. §. 4.
Benefactores sunt participes bonorum operum nostrorum. *p.* 4. *c.* 1. §. 5.
BENEFICIA ECCLESIASTICA. Resignanda sunt, cùm fit Professio, vel vota Coadjutorum, et quando ante. *Exam. c.* 4. §. 5. Quibus verò, et quomodo. *ibid. et p.* 3. *c.* 1. *G.*
BENEVOLENTIA. Benevolentia omnium conservanda. *p.* 6. *c.* 3. §. *ult.* Sed præsertim Pontificis, et Principum. *p.* 10. §. 11. *et B.* Etiam cum iis, qui è Societate dimittuntur. *p.* 2. *c.* 3. §. 6. Particulariter etiam in Missionibus. *p.* 7. *c.* 2. *G.* Denique procuranda etiam ab adversariis. *p.* 4. *c.* 10. *C.* Benevolentiæ fructus. *p.* 8. *c.* 1. *G.* §. 2.
BIBLIOTHECA. Debet esse una communis præter privatos libros. *p.* 4. *c.* 6. §. 7. Ejus clavis cui danda. *ibid.* Et ejus Præfecto constare debet ratio librorum. *ibid. G.*

BIDELLI. Duo vel tres esse debent in Universitatibus, secundùm facultates. *p.* 4. *c.* 17. §. 4. Non tamen ex Societate. *ibid. G.* Et accipient commodum stipendium. *ibid.* Et eorum aliquis Corrector esse potest. *ibid.*

BONA. Bona arbitrio Societatis relicta potest Generalis applicare cui vult loco. *p.* 9. *c.* 3. §. 6. Intra eamdem tamen Provinciam. *p.* 3. *c.* 1. §. 9.

An, et quo pacto Collegiorum bonorum curam habeant Rectores. *p.* 3. *c.* 2. §. 7. *et p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et c.* 10. §. 5.

Bona temporalia Collegiorum curantur, et administrantur à Societate per Rectores. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. Ea ab unoquoque conservanda. *p.* 3. *c.* 2. §. 7. Nec Generalis in suum, aut consanguineorum suorum, aut Societatis Professæ usum ea transferre poterit. *p.* 4. *c.* 2. §. 5.

Eorum causâ nullum Fundatoribus jus Patronatûs competit. *p.* 4. *c.* 1. *C.*

De vendendis bonis stabilibus quæ Domibus donantur. *p.* 6. *c.* 2. *E.*

Num uti possit Societas fructibus possessionum, aut eos vendere. *p.* 6. *c.* 2. *F.*

Collegii relicti bona, cui rei applicari possint. *p.* 4. *c.* 2. *A.*

Reliqua vide in titulis: Collegia, *et* Professa Domus.

BONA PARTICULARIUM. Bonorum distributio debet fieri ante ingressum in Societatem. *Exam. c.* 4. §. 1. vel saltèm post annum omnes ad eam faciendam parati esse debent, cùm Superior jusserit. *ibid.* §. 2. *et p.* 3. *c.* 1. §. 7. *et* 25. Possunt tamen ad tempus retineri bona post votum simplex Paupertatis. *p.* 4. *c.* 4. *E.* Quæ autem, et quomodo. *p.* 6. *c.* 2. *H.*

Distributio debet fieri in veros pauperes, et non ratione propinquitatis. *Exam. c.* 4. §. 2. et sinè spe unquam recuperandi. *ibid.* §. 1. *in fine.* Ut decet virum, spiritualis vitæ sectatorem. *p.* 3. *c.* 1. *G.*

Si sit aliquod dubium de propinquis, quinam debeant judicare. *ibid.* Eorum autem aliqui possunt esse externi. *Exam. c.* 4. *A.*

Si quis velit donare Societati, debet ea liberè resignare in manibus Generalis. *p.* 3. *c.* 1. §. 9. Si autem particulari loco, Generalis judicabit, an tolerandum sit. *ibid. H.*

Quæ secum afferunt Novitii, scribenda sunt in libro. *Exam. c.* 4. §. 4. *et p.* 1. *c.* 4. §. 6. Ut restitui possint, si dimittantur. *Exam. c.* 4. §. 4. *et p.* 2. *c.* 3. *B.*

Aliquando sunt occasio tentationum, et minùs proficiendi in spiritu. *p.* 3. *c.* 1. §. 7.

BULLÆ. Debent ab ingredientibus legi. *Exam. c.* 1. §. 13. *et*

c. 4. §. 41. *et p.* 1. *c.* 4. §. 5. Et postea sexto quoque mense, tempore Probationis. *Exam. c.* 4. §. 41.
Earum compendium à Generali habendum. *p.* 9. *c.* 6. §. 3.

CÆREMONIÆ. Earum uniformitas, quoad fieri potest, servanda. *p.* 4. *c.* 8. §. 2. *et p.* 8. *c.* 1. §. 8. *et Exam. c.* 5. §. 7. In eis quo pacto sequendus sit usus Romanus. *p.* 4. *c.* 8. §. 2.
CAMPANA. Campanâ debet dari signum ad opera domestica. *p.* 4. *c.* 10. *I.* Cui signo omnes statim obedire debent. *ibid.* §. 9.
CANCELLARIUS. Potest esse idem, qui Universitatis Rector. *p.* 4. *c.* 17. *C.* Debet esse doctus, bono judicio, et zelo, etc. *p.* 4. *c.* 17. §. 2. *et c.* 13. §. 4.
Ejus officium est examinare novos. *p.* 4. *c.* 13. §. 4. *et c.* 15. §. 4. et graduandos. *c.* 17. §. 2. Præesse actibus publicis; denique esse instrumentum universale Rectoris. *ibid.* Eumdem vocabit Rector ad consilium de rebus studiorum. *ibid.* §. 6.
Non potest mutari à Rectore. *c.* 17. *A.*
CANDELA. Datur Fundatoribus, vel cognatis eorum proximis. *p.* 4. *c.* 1. §. 3. Si nullus sit cognatus, ponenda in altari. *ibid. B.* Nullum tamen ex ea jus eis provenit. *ibid. C.*
CANONES. Lectiones Canonum litigiosorum non debent à Nostris assumi. *p.* 4. *c.* 12. §. 1. Aliorum, qui ad scopum nostrum pertinent, possunt. *p.* 4. *c.* 14. *C.*
Scientia Canonum aliquando potest compensare Theologiam in professione. *p.* 5. *c.* 2. *B.*
CANTUS. In iis Officiis divinis, quæ à Nostris publicè celebrantur, non debet esse cantus firmus, seu figuratus, sed tonus quidam devotus, suavis et simplex. *p.* 6. *c.* 3. §. 4. *B. et c.* 4. *C.*
Chorus, et cantus removetur. *p.* 6. *c.* 3. §. 4. Vesperæ autem quando, et quomodo dici possint. *ibid. B.*
CARCER. Scholastici externi insolentes includendi carcere. *p.* 4. *c.* 11. *B.*
Carceratorum subventio est ex Instituto nostro. *p.* 7. *c.* 4. §. 9.
CARITAS. In omnibus procedendum in spiritu caritatis. *p.* 6. *c.* 1. §. 2. In admittendo. *p.* 1. *c.* 3. §. 16. In dimittendo. *p.* 2. *c.* 2. §. 3.
Sæpe de caritate tractandum in Concionibus domesticis. *p.* 3. *c.* 1. §. 21.
Quæ caritati noceant. *p.* 6. *c.* 2. §. 12. *et p.* 8. *c.* 1. *K.*
Caritas DEI, et vera virtus juvat ad unionem. *p.* 8. *c.* 1. §. 8.

Caritas nutritur crebrâ communicatione, et mutuâ notitiâ rerum, quæ fiunt à Nostris. *p.* 10. §. 9.
Caritas cum omnibus conservanda. *p.* 4. *c.* 16. *D. et p.* 6. *c.* 2. §. 12. *et p.* 10. §. 11.
Caritas universalis præferenda particulari. *p.* 1. *c.* 3. §. 16.
Interna lex caritatis plùs juvat, quàm ullæ Constitutiones. *Procem. Const.*
CASTIGATIO. Corporis castigatio qualis nostris esse debeat. *p.* 3. *c.* 2. §. 5. *et p.* 6. *c.* 3. §. 1.
Num Scholastici externi, et quo pacto castigandi. *p.* 4. *c.* 7. *D. et c.* 16. §. 5.
CASTITAS. Castitas nostra Angelicam puritatem imitari debet. *p.* 6. *c.* 1. §. 1.
CASUS CONSCIENTIÆ. Casibus conscientiæ, qui operam dare debeant. *p.* 4. *c.* 5. *D.*
Eorum studium necessarium est Confessario, et præsertim in quibus materiis. *p.* 4. *c.* 8. *D.* Est utile compendium eorum. *ibid.* In Collegiis debet, si opus sit, communiter de iis esse una lectio. *p.* 4. *c.* 7. *B.*
CASUUM RESERVATIO. Casus quinam reservari debent. *p.* 3. *c.* 1. §. 11.
CATALOGUS. Generalis debet habere apud se catalogum Domorum, et Collegiorum, et alterum Personarum. *p.* 9. *c.* 6. §. 3.
Catalogus Personarum ex singulis Domibus, et Collegiis mittendus ad Provincialem, et ab ipso ad Generalem. *p.* 8. *c.* 1. *N.*
CENSURA. Censuræ præpositæ Electoribus in Congregatione generali, si non deferant ambientem. *p.* 8. *c.* 6. §. 2. Et si quis Generalem electum non acceptet. *ibid.* §. 8.
De absolutione à censuris per Vicarium. *p.* 8. *c.* 6. §. 6. *et E.*
CENSUS. Censûs impositio in bonis Societatis pertinet ad Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 5.
CHORUS. *Vide* Cantus, *et* Officia divina.
CHRISTUS. Christus est Societatis nostræ Auctor. *Procem. Const. et p.* 10. §. 1.
Eum sequi omnes debemus. *Exam. c.* 4. §. 44.
Ejus gloriam quærere. *p.* 6. *c.* 4. §. 1.
Ipse est merces nostra. *p.* 4. *c.* 15. §. 4.
Ejus loco homini obedimus. *p.* 4. *c.* 4. §. 3. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et Exam. c.* 4. §. 29. 30. 31. *et p.* 3. *c.* 1. §. 24. *et p.* 4. *c.* 10. §. 8.
CIVILIA. An Nostri possint esse in cis procuratores. *p.* 6. *c.* 3. §. 7. An in eis examinari. *p.* 6. *c.* 3. §. 8.
CLASSES. Quæ, et quot classes in Collegiis esse debeant. *p.* 4.

c. 13. *B.* Quando duplicandæ. *ibid.* Constitutiones seu Regulæ, quæ in singulis assignandæ sint. *p.* 4. *c.* 17. *E.*
Quale tempus in singulis consumendum. *p.* 4. *c.* 15. *A.*
In quibus tradendæ Linguæ Græca, et Hebraica. *p.* 4. *c.* 13. *B.*
CLASSES ADMISSORUM IN SOCIETATEM. Quatuor sunt Classes in Societate, et quomodo distinguantur. *Exam. c.* 1. §. 7. 8. 9. 10. 11.
Quicumque in Probationibus versantur, propositum ingrediendi in aliquam earum habere debent. *p.* 5. *c.* 1. *A.* §. 1.
Earum distributio ad quem pertineat. *Exam. c.* 1. §. 11.
Omnes quantum ex ipsis est, ex quarta Classe, scilicet Indifferentium esse debent. *ibid. et c.* 4. §. 17.
Ad aliquam ex tribus prioribus quo pacto quis promoveatur. *Exam. c.* 1. §. 12. *et* 13.
Admissis ad unam non licet curare, ut ad aliam promoveantur. *p.* 5. *c.* 4. §. 5.
Indifferentibus non licet aspirare ad aliquam ex tribus prioribus Classibus. *Exam. c.* 8. §. 1.
COADJUTORES FORMATI IN COMMUNI. Coadjutorum duplex genus, Spiritualium, et Temporalium. *Exam. c.* 1. §. 9. *et c.* 6. §. 1.
Eorum vota non sunt solemnia, sed publica, et simplicia. *Exam. c.* 1. §. 9. *et* 12. *et c.* 4. §. 16. *et* 41. *et c.* 6. §. 8. *et p.* 2. *c.* 1. *A. et p.* 5. *c.* 4. *A.* Fiunt cum conditione tacita, si Societas eos tenere volet. *p.* 5. *c.* 4. *B.*
Dicuntur propriè ex Societate. *p.* 5. *c.* 1. *A.*
Possunt aliquando statim post biennium fieri. *p.* 5. *c.* 1. *C.* Possunt tamen differri. *Exam. c.* 1. §. 12. *et c.* 4. §. 43. Nemo autem faciendus ante biennium. *Exam. c.* 1. §. 12. *et c.* 4. §. 16. *et p.* 5. *c.* 1. §. 3. Nisi ex dispensatione Generalis, idque raró. *p.* 5. *c.* 1. *C.*
Quo ritu formentur. *Exam. c.* 4. §. 41. *et p.* 5. *c.* 4. §. 1. *et A. et* §. 3. *et C.*
Antequam formentur, debent mendicare triduo. *Exam. c.* 4. §. 27. Et facere Exercitia spiritualia per hebdomadam. *ibid. c.* 4. §. 41.
Eorum admissio pertinet ad Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 1. *et p.* 5. *c.* 2. §. 4. Potest tamen delegare, cui valde confidat. *ibid.*
Non debent fieri nisi selecti. *p.* 8. *c.* 1. §. 2. *et B. et p.* 10. §. 7.
Debent suâ sorte contenti esse. *Exam. c.* 1. §. 9.
Debent vivere in Domibus Professis ex eleemosynis, nisi sint in Collegiis ob eorum utilitatem. *p.* 6. *c.* 2. §. 4. Neque possunt

frui reditibus Collegiorum. *Exam.* c. 1. §. 4. *et p.* 6. *c.* 2. §. 4. *et D.*

Non sunt capaces hæreditatum, neque Societas eorum nomine, ac nè Collegia quidem. *p.* 6. *c.* 2. §. 12. Nec possunt habere beneficia ecclesiastica. *Exam.* c. 4. §. 5.

Possunt dimitti. *p.* 2. *c.* 1. *A.* Sed à solo Generali. *Exam. c.* 6. *A.* Neque id est iniquum, etiamsi ipsi ligentur. *ibid.* Dimissi autem manent libri à Votis. *Exam. c.* 6. §. 8. *et p.* 5. *c.* 4. *B.*

Non possunt ingredi aliam Religionem, nisi de expressa licentia Superioris Societatis. *Exam. c.* 4. §. 42.

Eorum Confessio annua. *Vide* Confessio.

COADJUTORES SPIRITUALES. Debent esse litteris sufficienter instructi. *Exam. c.* 6. §. 1. *et p.* 4. *c.* 10. §. 4. et docti. *Exam. c.* 1. §. 10.

Requiritur probitas, et virtus. *p.* 5. *c.* 2. §. 4.

Debent esse Sacerdotes. *Exam.* c. 6. §. 1.

Eorum officium est juvare Professos in ministeriis proximorum. *Exam. c.* 6. §. 2.

Ex his ordinariè fiunt Rectores Collegiorum. *p.* 4. *c.* 10. §. 3. et Lectores. *p.* 6. e. 2. §. 4. et Procuratores. *p.* 6. *c.* 3. §. 7.

Possunt aliquando eligi, ut veniant ad Congregationem generalem. *p.* 8. *c.* 3. *A. et c.* 6. *B.* Non habent suffragium in electione Generalis. *ibid.* Nec ut possint præesse Professis quatuor votorum. *p.* 8. e. 3. *A.*

Possunt eis communicari cædem gratiæ ad animarum auxilium, quæ Professis. *Exam.* c. 6. §. 2.

Non debent tentare, ut mutent statum. *Exam. c.* 6. §. 5. *et p.* 5. *c.* 4. §. 5.

COADJUTORES TEMPORALES. Eorum ordo, et officium. *Exam. c.* 1. §. 9.

Debent in ministeriis humilibus exactè servire cum omni humilitate, et caritate, *Exam. c.* 6. §. 3.

Debent addiscere eas artes, quæ honestiùs fiunt domi, quàm foris. *p.* 3. *c.* 2. §. 7.

Officia eorum graviora debent dari robustioribus. *p.* 3. e. 2. *F.*

Non debent recipi plures, quàm necessarii sint ad usus domesticos. *p.* 1. *c.* 2. *A.* Neque tamen pauciores. *p.* 3. *c.* 2. §. *ult. et p.* 4. *c.* 10. §. 6.

Debent esset ædificationi, et præsertim sorte Marthæ contenti. *p.* 1. *c.* 2. §. 2. Sani, et firmi ad labores. *ibid.* §. 3.

Non debent exerceri concionando. *Exam. c.* 4. §. 25. Neque addiscere litteras. *ibid. e.* 6. §. 6. Et affecti ad studia non deberent admitti. *p.* 1. e. 2. *B.*

Non repugnat esse litteratos. *Exam. c.* 6. §. 1.
Non debent esse in sacris. *ibid.*
Possunt exerceri in majoribus rebus secundùm talentum. *Exam. c.* 6. §. 3.
Debent etiam ipsi juvare proximum colloquiis, *Exam. c.* 6. §. 4.
In magnis Domibus qui Coadjutores esse debeant. *p.* 1. *c.* 2. *A.*
Quod tempus, et quam rationem in orando servare debeant. *p.* 4. *c.* 4. §. 4.
Sunt participes bonorum operum, et Indulgentiarum Societatis. *Exam. c.* 6. §. 3.
Non debent tentare, ut mutent statum. *Exam. c.* 6. §. 6.
Si non intelligunt latinè, vel nesciunt legere, quomodo Vota emittent. *p.* 5. *c.* 4. *C.*
COLLATERALIS. Collateralis Rectori quando dandus. *p.* 8. *c.* 1. *D.*
Non est subditus Rectori, sed tamen debet præstare ei omnem reverentiam. *ibid. D.* Ejus officium. *ibid.*
Quomodo superior erga Collateralem se gerere debeat. *ibid. D.*
Collateralis fieri potest unus ex Consultoribus. *p.* 4. *c.* 17. *B.* Idem etiam potest esse Syndicus. *ibid. I.*
Scribere debet quotannis bis ad Provincialem, semel ad Generalem. *p.* 4. *c.* 17. §. 7.
COLLEGIA. Collegia sunt ad litteras addiscendas. *p.* 3. *c.* 1. §. 27.
Instituta sunt ad erudiendos juvenes. *p.* 4. *Proœm. A.* Et ut sint Seminarium Societatis. *p.* 10. §. 4.
Ea admittere ad Generalem spectat. *p.* 4. *c.* 2. §. 1. *et p.* 9. *c.* 3. §. 17. Non tamen illa dissolvere potest sine Congregatione generali. *p.* 4. *c.* 2. §. 3. *et c.* 11. §. 2. *et p.* 8. *c.* 2. §. 2. *et p.* 9. *c.* 3. §. 5. *et* 18. Potest etiam aliquando hæc dissolutio fieri missis suffragiis per litteras. *p.* 4. *c.* 2. *A.* Iis autem dissolutis quid faciendum de eorum bonis. *ibid.*
Collegia habent reditus propter sustentationem Scholasticorum. *Exam. c.* 1. §. 4. *et p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et p.* 6. *c.* 2. *A.*
In Collegiis accipiendis, quæ possint admitti obligationes. *p.* 4. *c.* 2. *B. et c.* 11. §. 2. *et A. et p.* 9. *c.* 3. §. 17.
In Collegiis humaniores litteræ communiter docendæ cum casibus conscientiæ. *p.* 4. *c.* 7. *B.*
Collegiorum regimen est penes Societatem Professam. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et p.* 10. §. 4. Et superintendentia eorum penes Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 3. *et c.* 6. §. 12. Et Societatis est bona Collegiorum etiam in judicio defendere. *p.* 4. *c.* 2. *C.*
Collegiorum officia quinam sustinere debeant. *p.* 4. *c.* 6. §. 8. *et C.*

Collegia nullum donum possunt accipere pro docendo. *p.* 4. *c.* 15. *in fine.*

Quando petere possint eleemosynam, quando nec petere, nec admittere. *p.* 4. *c.* 2. §. *ult.*

In Collegiis quatenus juvandi proximi in spiritualibus. *Vide* Proximus.

Si non suppeteret copia Nostrorum, possunt ali externi juvenes ad tempus. *p.* 4. *c.* 3. *B.* *et c.* 9. *A.*

COLLEGIALES. Quo pacto se habere debeant erga suum Rectorem. *p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et* 8.

Quo pacto in rebus spiritualibus. *p.* 4. *c.* 4. §. 2.

Quâ intentione, et diligentiâ debeant studere. *p.* 4. *c.* 6. §. 2.

Quibus potissimum studiis opera danda. *p.* 4. *c.* 5. *B.* *et c.* 7. *B.* *et c.* 8. *et c.* 12. *B.*

COLLOQUI. Colloqui cum quibus liceat. *p.* 3. *c.* 1. §. 3. De quibus rebus. *ibid.* §. 2. *et* 3. Et quo pacto. *ibid.* B. *et p.* 7. *c.* 4. §. 8. Quibus hoc magis committendum. *p.* 4. *c.* 6. §. 3. *et p.* 7. *c.* 2. *F.* §. 3.

Cum Scholasticis externis, qui colloqui debeant, et quo pacto. *p.* 4. *c.* 4. §. 6.

COLONI. In possessionibus Societatis quid possint. *p.* 6. *c.* 2. *F.*

COMMENTARII. Quinam legi possint. *p.* 4. *c.* 14. §. 3. An multi legendi, quamdiù Nostri sunt auditores. *p.* 4. *c.* 6. *M.*

COMMISSARII. Eorum acta à Generali rescindi possunt. *p.* 9. *c.* 3. §. *ult.*

Tantam habent potestatem, quantam Generalis communicaverit. *p.* 9. *c.* 3. §. 7.

COMMUNIO. A nostris saltèm octavo quoque die sumenda, *Exam. c.* 4. §. 25. *et p.* 3. *c.* 1. §. 11. *et p.* 4. *c.* 4. §. 3. Neque differenda sinè causa, et licentia. *p.* 4. *c.* 4. *B.* *et p.* 6. *c.* 3. §. 2. Sæpiùs autem non, nisi necessitatis causâ potiùs, quàm devotionis. *p.* 4. *c.* 4. *B.*

Possumus eam dare etiam externis. *p.* 7. *c.* 4. §. 5. *et D.*

COMPENDIUM. Quæ compendia Generalis apud se habeat. *p.* 9. *c.* 6. §. 3.

Quæ Confessarii. *p.* 4. *c.* 8. *D.* *G.*

Quæ Concionator. *p.* 4. *c.* 8. *B.* *F.*

COMPOSITIO. De compositionibus eorum, qui humanioribus litteris dant operam. *p.* 4. *c.* 6. §. 12. *et* 13. *et c.* 13. *A.* *et* §. 3.

COMPROMISSARII. Quando eligendi sint pro creando Generali. *p.* 8. *c.* 6. §. 7.

Quando autem ad decidenda negotia. *p.* 8. *c.* 7. §. 3.

CONCILIA. Concilia quando legenda. *p.* 4. *c.* 5. *B.*

Conciliorum aliqua pars in scholis prælegi potest. *p.* 4. *c.* 14. *C.*

CONCIO, CONCIONATORES, CONCIONARI. Concionari, vel legere, est universalius bonum, quàm Confessiones audire. *p.* 7. *c.* 2. *E.* Est munus speciosum. *p.* 5. *c.* 3. *B.*

Concionatores quam supellectilem præparare debeant. *p.* 4. c. 8. *B.* Et quibus mediis adjuvari. *ibid.* *C.* Debent linguam vernaculam benè addiscere. *p.* 4. *c.* 8. §. 3.

In Concionibus requiritur doctrina exacta, et modus eam proponendi. *p.* 10. §. 3. Is autem à scholastico diversus est. *p.* 4. *c.* 8. §. 3.

Conciones in nostris templis assiduè esse debent, nisi aliud judicet Superior. *p.* 4. *c.* 7. *B.* *et p.* 7. *c.* 4. §. 6.

Possunt tamen Nostri concionari etiam in alienis. *ibid.* §. 7. Et in plateis. *ibid.*

Concionator juvatur, si habeat bonum Correctorem. *p.* 4. *c.* 8. *C.*

In Concionibus publicis non sunt reprehendendi Nostri. *p.* 3. *c.* 1. *S.*

Collegii fundatio cum obligatione dandi Concionatorem, non est admittenda. *p.* 4. *c.* 7. §. 3.

Pro Concionibus nihil accipiendum, nè eleemosyna quidem. *p.* 6. *c.* 2. §. 7. *et p.* 10. §. 5.

Omnes, exceptis Coadjutoribus, debent se exercere Concionibus domesticis. *Exam.* *c.* 4. §. 25. *et p.* 3. *c.* 1. §. 21. *et p.* 4. *c.* 8. *C.* Aliquando etiam habenda Concio in mensa. *p.* 3. *c.* 1. §. 5. Et aliquâ horâ post prandium. *p.* 3. *c.* 1. §. 21.

CONFESSIO QUANTUM AD NOSTROS. Confessio à Nostris debet fieri octavo quoque die. *Exam.* *c.* 4. §. 25. *et p.* 3. *c.* 1. §. 11. *et p.* 4. *c.* 4. §. 3. Alioquin subtrahendus cibus. *p.* 3. *c.* 1. *Q.*

Confessarius unus esse debet Nostrorum omnium. *p.* 3. *c.* 1. §. 11. Nisi propter multitudinem, vel si quis ab alio meliùs juvetur. *ibid.* *et I.* Debet autem esse à Superiore assignatus. *ibid.* *et p.* 6. *c.* 3. §. 2.

Ei tota conscientia aperienda. *p.* 3. *c.* 1. §. 12. *et Q.* Et pœnitentiæ. *p.* 3. *c.* 2. §. 5. Et qui alii confessus esset, debet eidem conscientiam aperire. *p.* 3. *c.* 1. *Q.*

Confessarii Nostrorum debent scire casus à Superiore reservatos. *p.* 3. *c.* 1. §. 11. Cum facultate Superioris possunt pœnitentias approbare. *Exam.* *c.* 1. *C.* Et si dubitent, ad Superiorem remittere. *p.* 3. *c.* 2. §. 5.

Docendi sunt Nostri cum fructu confiteri. *p.* 3. *c.* 1. §. 20.

Confessio generalis facienda in prima probatione. *Exam.* *c.* 4. §.

41. et p. 1. c. 4. §. 6. Nisi quis antè fecisset alicui ex Nostris. Exam. c. 4. §. 41. Potest etiam differri. p. 1. c. 4. §. 6.
Confessio generalis semestris. Exam. c. 4. §. 41. Professorum et Coadjutorum annua. p. 6. c. 1. §. 2.
CONFESSIO QUANTUM AD EXTERNOS. Confessarii munus magìs particulare est quàm Concionatoris. p. 7. c. 2. E.
Juvare proximos confessionibus, est maximè Instituti nostri. p. 4. Procem. A. et p. 5. c. 3. B. et p. 7. c. 4. §. 5.
Quibusnam rebus conveniat instructum esse Confessarium. p. 4. c. 8. D.
Ad Generalem pertinet constituere Confessarios. p. 9. c. 3. §. 9.
Confessarii designandi sunt à Superiore. p. 7. c. 4. §. 5.
Coadjutorum spiritualium magìs proprium est audire confessiones. Exam. c. 6. §. 2.
Confessarius Concionatori in Missionibus jungendus. p. 7. c. 2. F.
Audire Confessiones est unum ex experimentis. Exam. c. 4. §. 15.
Pro Confessionibus nihil accipiendum. p. 6. c. 2. §. 7.
Quæ eruditio possit sufficere Confessariis externis. p. 4. c. 13. E.
CONGREGATIO GENERALIS. Non expedit, ut certis temporibus, aut crebrò fiat. p. 8. c. 2. §. 1. et c. 4. §. 2. et p. 9. c. 1. C.
In ea fit unio personalis Societatis. p. 8. c. 1. §. 1. et c. 2. §. 1.
Locus ordinariè est Curia Pontificis, nisi alius eligatur. p. 8. c. 5. §. 1.
Causæ Congregationis cogendæ sunt, ad tractandas res magni momenti. p. 8. c. 4. §. 2. Vel ad deponendum Generalem. p. 9. c. 5. §. 4. ùt plurimùm tamen erit ad electionem Generalis. p. 8. c. 2. §. 1. et p. 9. c. 1. C.
Ad electionem Generalis in locum demortui, cogitur à Vicario. p. 8. c. 4. §. 1. Ob negotia, ab ipso Generali. ibid. §. 2. et p. 9. c. 3. §. 12. Ad judicandum verò de Generali, ab Assistentibus. p. 9. c. 5. §. 4. Vel ab ipsis Provincialibus inter se. ibid.
Ad eam Professi tantùm quatuor votorum vocantur. p. 8. c. 3. §. 1. Ex ipsis autem qui recusentur. ibid. Aliquando vocantur aliqui Professi trium, vel Coadjutores. ibid. A. et c. 6. B. et c. 7. A.
Ad eam quot ex singulis Provinciis venire debeant. p. 8. c. 3. §. 1.
Absentes non possunt suffragium mittere, sed tantùm sententiam suam. p. 8. c. 3. C.
Tempus præscribere ad Generalem pertinet, si ipse vocat. p. 8. c. 5. §. 2. Si Vicarius propter electionem, est quinque vel sex mensium. ibid.
Orandum pro iis, qui ad eam veniunt p. 8. c. 5. §. 3. et 4. Et pro bono ejus successu. c. 7. §. 1.
Quo ordine sedendum, et sententiæ dicendæ. p. 8. c. 7. A.

Quando includendi Congregati, et cæteri ritus in Congregatione servandi. *p.* 8. *c.* 6. *toto.*

Post electionem Generalis tractanda negotia, sed gravia tantùm. *p.* 8. *c.* 4. §. 2. Nempe perpetua, et magni momenti. *p.* 4. *c.* 2. §. 3. Tractanda autem quàm expeditissimè. *p.* 8. *c.* 7. §. 1. Et quo modo. *ibid.* §. 2.

Ad Generalem pertinet dirigere Congregationem. *p.* 9. *c.* 3. §. 12. Est tamen Congregatio supra Generalem. *p.* 10. §. 8.

Quomodo promulganda ejus decreta. *p.* 8. *c.* 7. *C.*

Ejus decreta valent etiam Generali mortuo, sub quo facta sunt. *p.* 8. *c.* 7. *C.* Possunt tamen revocari ab alia Congregatione generali. *ibid.*

CONGREGATIO PROVINCIALIS. Est cogenda ante Generalem. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. *et c.* 5. §. 3. *et p.* 9. *c.* 5. §. 4.

Provincialis est eam convocare. *p.* 8. *c.* 5. §. 3.

In ea conveniunt, et suffragium habent Professi quatuor votorum. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. Rectores itèm, et Procuratores. *ibid.*

In ea eliguntur qui ad generalem Congregationem venire debeant. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. *et c.* 5. §. 3. Itèm qui ad Præpositum Generalem tertio quoque anno. *p.* 8. *c.* 2. *B.*

CONGREGATIO AD ELIGENDUM VICARIUM. Fit mortuo Generali. *p.* 8. *c.* 4. *A.*

CONGREGATIONES SECULARIUM. Quomodo in nostris Domibus, vel Collegiis tolerari possint. *p.* 7. *c.* 4. *G.*

CONSANGUINEI. Diligendi sunt affectu spirituali. *Exam. c.* 4. §. 7. Communicatio cum eis verbo, vel scripto, turbat quietem. *Exam. c.* 4. §. 6.

Non alloquendi à Novitiis, nisi aliquo præsente. *p.* 3. *c.* 1. *B.*

In examinandis ad Societatem consanguineis vitandus affectus inordinatus. *p.* 1. *c.* 1. §. 4.

Si in necessitate sint, standum judicio Societatis quantùm ad eos sublevandos. *Exam. c.* 3. §. 3.

Non debent iis bona distribui. *Exam. c.* 4. §. 2. Nisi ipsi quoque sint pauperes. §. 3. Et hoc ex judicio duorum vel trium. *ibid. et p.* 3. *c.* 1. *G.* Quorum aliqui possunt esse externi. *Exam. c.* 4. *A.*

CONSCIENTIA. Quotidie examinanda. *p.* 3. *c.* 1. §. 11. Et quidem bis. *p.* 4. *c.* 4. §. 3.

Professi, et Coadjutores singulis annis tenentur reddere rationem conscientiæ, reliqui autem singulis sex mensibus. *Exam. c.* 4. §. 38. *et* 40. *et p.* 6. *c.* 1. §. 2. Imò utrique quoties Superior velit. *Exam. c.* 4. §. 40. *et p.* 4. *c.* 10. §. 5.

Generalis debet cognoscere conscientias suorum, et maximè quibus majora munera committit. *p.* 9. *c.* 3. §. 19.

De patefacienda conscientia. *Vide* Superiores.

Quis fructus indè oriatur. *Exam. c.* 4. §. 34. *et* 35. et modus. §. 36.

CONSTANTIA. Quanta requiratur in spiritualibus Operariis. *p.* 1. *c.* 2. §. 8.

In iis, qui vota emissuri sunt. *Exam. c.* 1. §. 13.

In redeuntibus ad Societatem, et quo pacto probanda. *p.* 2. *c.* 4. *D.*

CONSTITUTIONES. Cur eas scribi necessarium fuerit. *Proœm. Const.* §. 1.

Quis finis earum. *Proœm. Const.* §. 2. *et p.* 9. *c.* 3. §. 8.

Debent esse plenæ, perspicuæ, breves. *Proœm. Declar.* Et ad neutrum extremum vel rigoris, vel dissolutionis vergere. *p.* 10. §. 10.

Perfectè servandæ. *p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et c.* 5. Idque juvat ad conservationem Societatis. *p.* 10. §. *ult.* Id autem curent Rectores. *p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et B.* Et Generalis. *p.* 9. *c.* 3. §. 8. *et c.* 6. *A.*

Non obligant sub peccato. *p.* 6. *c.* 5.

Quomodo possint ostendi externis. *Proœm. Declar.*

Legendæ sunt in prima Probatione, et tempore Novitiatûs singulis sex mensibus. *Exam. c.* 1. §. 13. *et c.* 4. §. 41. *et p.* 1. *c.* 4. §. 5. Non tamen omnes, sed compendium earum. *ibid. E. et Exam. c.* 1. *G.*

Dispensare in Constitutionibus ad Generalem pertinet. *p.* 9. *c.* 3. §. 8. Etiam per alios. *ibid.* D. Rectores autem possunt juxta facultatem acceptam. *p.* 4. *c.* 10. *B.*

CONSULTORES. Multùm confert ad Generalis auctoritatem habere Consultores. *p.* 8. *c.* 1. *G.* Superioribus omnibus dari debent. *p.* 9. *c.* 6. §. 14.

Rectores Collegiorum debent habere duos, vel plures Consultores. *p.* 4. *c.* 10. §. 7. Universitatis autem quatuor. *p.* 4. *c.* 17. §. 1. Possunt tamen esse pauciores. *ibid. B.*

Consultores debent esse præditi prudentiâ, et probitate. *p.* 4. *c.* 10. §. 7.

Cum iis conferenda, quæ sunt majoris momenti. *p.* 4. *c.* 17. §. 1. Et quæ difficiliora. *p.* 4. *c.* 10. §. 7.

Iis auditis statuendi facultas est penes Superiorem. *p.* 4. *c.* 17. §. 6. *et H. et p.* 9. *c.* 6. §. *ult.* Non tamen debet Superior Universitatis contra omnium sententiam facere, nisi consulto Provinciali. *p.* 4. *c.* 17. *H.*

Semel in anno debent scribere Generali, bis Provinciali. *p.* 4. *c.* 17. §. 7.

CONTRACTUS. Ad faciendos contractus non sunt Nostri collegialiter congregandi. *p.* 9. *c.* 3. §. 7.

Omnis potestas celebrandi contractus est penes Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 5. Potest tamen aliis illam communicare. *ibid.* §. 7.

CONTRIBUTIO. Facienda est ad Procuratorum expensas. *p.* 4. *c.* 2. *E.*

CONTUMAX. Contumacem etiam Professum posse dimitti. *p.* 2. *c.* 1. *C.* §. 4.

CONTUMELIÆ. Quo pacto ferendæ. *Exam. c.* 4. §. 44. *et* 45.

CONVERSATIO. Conversationem cum hominibus esse ex Instituto nostro. *p.* 1. *c.* 3. §. 1. Formam utiliter cum illis agendi diligenter curandam. *p.* 10. §. 3. Aliquibus documentis tradendam. *p.* 4. *c.* 8. §. 8. Quibus præcipuè sit necessaria. *p.* 7. *c.* 2. *F.* §. 4. *et p.* 9. *c.* 2. §. 6. *et p.* 9. *c.* 6. §. 9. *et* 12.

Cum quibus conversari liceat. *p.* 3. *c.* 1. §. 2. *et* 3. *et p.* 4. *c.* 3. *B.* §. 1. *et* 2. *et c.* 4. §. 6.

CONVICTORES. Convictores externi quando, et quomodo possint teneri. *p.* 4. *c.* 3. *B.* Etiam cum Nostris. *ibid. in fine.*

CONVIVIA. Quæ fiunt in Promotionibus, quo pacto permittantur. *p.* 4. *c.* 15. *F.*

COOPERATIO. Cooperationem nostram DEUS requirit. *Proœm. Const.* §. 1. *et p.* 1. *c.* 1. *C.*

CORPUS. Corporis sanitas in Nostris requiritur. *p.* 1. *c.* 2. §. 11. *et p.* 2. *c.* 2. *B. et p.* 4. *c.* 3. §. 2. Ejus cura quatenus habenda. *p.* 3. *c.* 2. §. 1. *et p.* 4. *c.* 4. §. 1. *et p.* 10. §. 13. Etiam in impositione officiorum. *p.* 3. *c.* 2. *F. et p.* 7. *c.* 2. *F.*

Necessaria corpori danda; ità tamen, ut in aliquo probetur virtus. *p.* 3. *c.* 2. §. 3.

Tenenda est indifferentia in iis quæ pertinent ad curam corporis. *p.* 3. *c.* 2. §. 1. Neque licet petere mutationem aëris, aut loci. *ibid. G.*

Corporis labores moderandi. *p.* 3. *c.* 2. §. 4. *et* 5. *et p.* 6. *c.* 3. §. 1. *et p.* 10. §. 10. Ut etiam in Generali. *p.* 9. *c.* 4. §. 3.

Pœnitentiæ corporales. *Vide* Pœnitentiæ.

Corporis deformitas est impedimentum ad Societatem, nisi compensetur. *p.* 1. *c.* 3. *I.* Et species honesta in Nostris requiritur. *p.* 1. *c.* 2. §. 10. Præsertim qui versantur cum proximis. *p.* 7. *c.* 2. *F.*

CORRECTIO. *Vide* Reprehensio.

CORRECTOR. Corrector externorum scholasticorum debet aliquis esse, sed externus. *p.* 4. *c.* 7. §. 2. *et D. et c.* 16. §. 5. Alioquin quomodo exercenda castigatio. *p.* 4. *c.* 7. *D.*

Corrector quas ob causas adhibendus. *p.* 4. *c.* 16. §. 5. Iis tamen, qui talis castigationis sint capaces. *ibid.*
Potest idem etiam esse Bidellus. *p.* 4. *c.* 17. *G.*
CUBICULUM. Junioribus Novitiis in eodem cubiculo Socius maturior adjungi debet. *p.* 3. *c.* 1. *D.* Et in diversis antiquiores intermisceri. *ibid.*
In alterius cubiculum non est ingrediendum sinè facultate, et ostio semper aperto. *ibid.*
CULPÆ. Quales, et quo pacto publicandæ. *p.* 3. *c.* 1. *N.*
CURA ANIMARUM. Non potest suscipi in Collegiis. *p.* 4. *c.* 2. §. 4. Nec in Domibus. *ibid. B. et p.* 6. *c.* 3. §. 5.
CURSUS. In humanioribus litteris quanto temporis spatio absolvendus. *p.* 4. *c.* 15. §. 1.
In Artibus seu Philosophia. *p.* 4. *c.* 15. §. 2.
In Theologia. *p.* 4. *c.* 15. §. 3.
An quolibet anno inchoandus unus Philosophiæ, et absolvendus alius. *p.* 4. *c.* 15. §. 2.
Cursus postquam finiti sunt, quomodo repetendi. *p.* 4. *c.* 6. §. 16. *et p.* 8. *c.* 1. *K.*

DÆMON. De ejus illusionibus. *p.* 3. *c.* 1. §. 10. Quanto conatu illius impugnationibus in obitu cujusque sit obviandum. *p.* 6. *c.* 4. §. 1.
DEBITA. Ingressuri Societatem debent priùs debita solvere. *Exam. c.* 4. §. 1.
Æs alienum est impedimentum secundarium ad Societatem. *p.* 1. *c.* 3. §. 15. Et in eo cavendum à scandalo. *ibid. L.* Et si sit magni momenti, est causa dimissionis. *p.* 2. *c.* 2. §. 5.
DECANUS. In Universitate erunt tres facultates, Linguarum, Artium, et Theologiæ: et erit suus cuique Decanus. *p.* 4. *c.* 17. §. 4. 5. *et* 6. De ejus officio. *ibid.*
DECLAMATIONES. Singulis hebdomadis habendæ in Collegiis, Græcæ, vel Latinæ. *p.* 4. *c.* 6. §. 13. Idem in Universitatibus. *p.* 4. *c.* 16. §. 3.
A quibus habendæ, et audiendæ, et de qua materia. *ibid.*
Possunt ab alio componi, et ab alio recitari. *p.* 4. *c.* 16. *B.*
DECLARATIONES. Cur additæ sint Constitutionibus. *Proœm. Declar.*
Earum auctoritas est æqualis ipsis Constitutionibus. *ibid. et p.* 6. *c.* 1. *A.*
Non obligant sub peccato. *p.* 6. *c.* 5.

DECRETA. Congregationum Decreta quam vim habeant. *p.* 8. *c.* 7. *C.* §. 2.
Possunt quidem Decreta fieri à Generali, et Definitoribus simul, sed tamen in plena Congregatione legenda et examinanda. *p.* 8. *c.* 7. §. 4.
Legenda à Secretario in Congregatione, et ejus manu subscribenda, ac sigillo Societatis munienda. *p.* 8. *c.* 7. §. 5.
Quando et ubi promulganda. *ibid.* *C.* §. 1.
DECRETA PONTIFICUM. Quando Nostri poterunt iis legendis operam dare. *p.* 4. *c.* 5. *B.*
DEFECTUS. De eorum manifestatione. *Exam.* *c.* 4. §. 8.
Defectus non publici in dimissis non sunt manifestandi. *p.* 2. *c.* 3. §. 8.
DEFINITORES. Definitores eligendi, quando Congregatio decernere non potest. *p.* 8. *c.* 7. §. 3.
Ii quatuor esse debent. *ibid.*
Eorum determinationi stare debet Congregatio, licet tamen intercedere. *ibid.* §. 3. *et* 4.
DEFORMITAS. Corporis deformitas est impedimentum ad Societatem, nisi compensetur. *p.* 1. *c.* 3. §. 15. Species honesta in Nostris requiritur. *p.* 1. *c.* 2. §. 10. Præsertim in iis, qui versantur cum proximis. *p.* 7. *c.* 2. *F.*
DEFUNCTI. Defunctis Nostris quæ justa persolvenda. *p.* 6. *c.* 4. §. 3. *et* 4.
Quamdiu eorum corpora tenenda sint inhumata. *p.* 6. *c.* 4. *B.*
Pro Benefactoribus defunctis quoties celebrandum. *p.* 7. *c.* 4. §. 4.
DEVOTIO. Ab omnibus quærenda pro viribus. *p.* 3. *c.* 1. §. 20. *et* §. 27. *et p.* 4. *c.* 6. *A.* Et familiaritas cum Deo. *p.* 10. §. 2.
Devotiones omnes cui aperiendæ. *p.* 3. *c.* 1. §. 12.
Devotiones indiscretæ sunt impedimentum secundarium ad Societatem. *p.* 1. *c.* 3. §. 12.
Requiritur in Professo trium votorum. *p.* 5. *c.* 2. *C.* Et in Coadjutore temporali. *p.* 1. *c.* 2. §. 2. In scholasticis temperandus ejus excessus. *p.* 4. *c.* 6. §. 3.
DEUS. DEUS est in omnibus quærendus. *p.* 3. *c.* 1. §. 26.
Amandus est in omnibus creaturis, et omnes in ipso. *ibid.* Agnoscendus in proximis ùt in imagine. *p.* 3. *c.* 1. §. 4. Ejus major gloria est finis Societatis. *p.* 7. *c.* 1. §. 1. *et p.* 8. *c.* 1. §. 1.
In eo solo fiducia constituenda. *p.* 6. *c.* 2. §. 2.
Ejus majus obsequium et bonum universalius semper spectandum est. *p.* 7. *c.* 2. §. 1. *et D. et E.*
Ei quantò quis se plus adstringit, tantò Eum erga se liberaliorem habebit. *p.* 3. *c.* 1. §. 22.

Media, quæ cum DEO nos jungunt, efficaciora quàm quæ disponunt ad proximum. *p.* 10. §. 2.
Divinæ gratiæ usus. *Exam. c.* 4. §. 46. *et p.* 3. *c.* 1. §. 20. *Vide* Cooperatio.
DIFFICULTATES. Cùm graves incidunt, quid agendum. *p.* 7. *c.* 2. *M.*
Quorum judicio standum ei, qui spiritualibus difficultatibus urgetur. *Exam. c.* 3. §. 12.
DIGNITATES. Præcludendus aditus dignitatibus. *p.* 10. §. 6. Idque vovent Professi. *ibid.*
Dignitatem extra Societatem nemo admittere potest sinè licentia Generalis. *p.* 9. *c.* 3. §. 13. Nec Generalis sinè licentia Societatis. *p.* 9. *c.* 4. §. 5. *et B.* Nunquam autem danda licentia, nisi Pontifex obliget ad peccatum. *ibid. et c.* 5. *E. et p.* 10. §. 6. Imò ne in consultationem quidem adducendum. *p.* 9. *c.* 5. §. *ult.*
Qui coacti dignitatem susceperint, quatenus Societatis consilia audire debeant. *p.* 10. §. 6.
DIMITTERE. Difficiliùs dimittere, quàm admittere oportet. *p.* 2. *c.* 1. §. 1.
Dimittendi potestas est penes Societatem, et Generalem. *p.* 2. *c.* 1. §. 2. *et p.* 9. *c.* 3. §. 1. Penes reliquos autem quantum eis Generalis communicaverit. *p.* 2. *c.* 1. §. 2. Quomodo autem communicare debeat. *ibid. B.*
Nemo dimittendus nisi ex causa, cùm ità convenit communi bono Societatis. *p.* 2. *c.* 1. §. 1. Cùm quis potiùs impedit, quàm juvat Divinum servitium. *Exam. c.* 6. §. *ult.* Et cùm quis malè se gerit. *Exam. c.* 7. §. 1.
Confert ad Societatis conservationem dimittere non idoneos. *p.* 10. §. 7.
Depravati moribus, et incorrigibiles omnino dimittendi. *p.* 10. §. 7. Scandalosi, et inquieti, et aliquid molientes contra Superiores, vel Societatem. *p.* 2. *c.* 2. *D.*
Auctores discordiæ. *ibid. et p.* 8. *c.* 1. *F.* Tenaces judicii. *p.* 2. *c.* 2. §. 4. Valdè inepti. *p.* 2. *c.* 2. §. 3. ad omnia scilicet ministeria. *ibid. et p.* 4. *c.* 6. *N.* Itèm si detegatur impedimentum. *p.* 2. *c.* 2. §. 3.
Dimitti potest aliquis etiam propter peccata occulta, si nolit corrigi. *p.* 2. *c.* 2. §. 2. Et hic occultè dimittendus. *p.* 2. *c.* 3. *A.*
Itèm ob causam infirmitatis. *p.* 2. *c.* 2. §. 4. Non tamen invitus, si in obsequio Societatis contracta sit. *p.* 2. *c.* 2. *B.*
Omnes dimitti possunt. *p.* 2. *c.* 1. §. 1. *et A.* Etiam Generalis. *p.* 9. *c.* 4. §. 7. Difficiliùs tamen quo quis arctiùs Societati li-

gatus est. *p.* 2. *c.* 1. §. 1. *et A.* Itèmque bene meriti, et qui habent bona talenta. *p.* 2. *c.* 1. *A. et C.*
Quando majus est offendiculum, quàm peccatum, potest quis aliò mitti, non dimitti. *p.* 2. *c.* 2. *D.*
In modo dimittendi quæ servari debeant. *p.* 2. *c.* 3. *toto.*
Habenda est magis ratio communis boni, quàm particularis. *p.* 2. *c.* 2. §. 3. Alioquin esset imprudens caritas. *ibid. et* §. *ult.* Imò vitium contrarinm caritati. *ibid.* §. 3.
Causæ publicandæ secundùm qualitatem personæ. *p.* 2. *c.* 3. *C.* Abstinendo à defectibus non publicis. *p.* 2. *c.* 3. §. 8. Quòd si pnblicari non possint, occnltè dimittendi. *p.* 2. *c.* 3. *A.*
Non debent Nostri manere malè affecti erga dimissum. *p.* 2. *c.* 3. §. 9.
Dimissi manent liberi à Votis simplicibus. *Exam. c.* 6. §. 8. *et A. et c.* 7. §. 1. Idque illis declarandum. *p.* 2. *c.* 4. §. 3.
Gratiæ et facultates cessant in dimissis. *p.* 2. *c.* 4. §. 2.
Dimisso quando restituenda sint sua. *Exam. c.* 4. *B. et p.* 2. *c.* 3. §. 5. *et B.*
Dimissus ab uno Superiore non debet recipi, ipso, aut Generali inconsnlto, nisi fortè ùt hospes. *p.* 2. *c.* 4. §. 1. *et A.*
Redeuntes post dimissionem, quomodo recipiendi. *p.* 2. *c.* 4. §. 8.
DISCEDENTES. Amittunt gratias Societatis. *p.* 2. *c.* 4. §. 2.
Discedentes sponte, non sunt recipiendi sinè consensu Superioris ejus loci, unde discesserunt, vel Generalis, ant ejus Vicarii. *p.* 2. *c.* 4. §. 1.
Quid circa hos agendum, si admitti petant. *p.* 2. *c.* 4. §. 1. *et A. et* §. 6. *et* 8.
Si non petant, an sit danda opera, ut redneantur. *p.* 2. *c.* 4. §. 4. *et* 5.
Pro discedentibns, si aliam Religionem ingressi, babitu ejus induti sint, non est litigandnm. *p.* 2. *c.* 4. *B.*
DISCORDIA. Jndiciorum diversitas est mater discordiæ. *p.* 3. *c.* 1. §. 18.
Ejns anctores dimittendi. *p.* 2. *c.* 2. *D.* Ut pestis. *p.* 8. *c.* 1. §. 5.
DISCRETIO. Servanda in exercitiis mentalibus. *p.* 3. *c.* 2. §. 4.
In castigatione corporis. *p.* 3. *c.* 2. §. 5.
In exercitio pnpertatis. *p.* 3. *c.* 1. §. 25.
In provisione rerum necessariarum. *p.* 6. *c.* 2. *N.*
In probandis subditis circa obedientiam. *p.* 3. *c.* 1. *V.*
DISPUTATIONES. Utiles sunt Disputationes. *p.* 4. *c.* 6. §. 10.
Habendæ sunt quotidie in Collegiis. *ibid.* §. 11. Et singulis hebdomadis. *ibid.* §. 10. Crebrò etiam inferiorum classium cum superioribus, *c.* 13, §. 3.

Nostri debent interesse omnibus Disputationibus etiam externis. *p.* 4. *c.* 6. §. 10.
In iis dandum est doctrinæ specimen eum modestia. *p.* 4. *c.* 6. §. 10.
In iis præsidere semper aliquis debet; ejusque officium quod sit. *p.* 4. *c.* 6. §. 10. *et c.* 13. §. 3.

DOCTRINA. Doctrinæ nostræ scopus est, ut Nostris, et proximis prosit. *p.* 4. *c.* 5. §. 1.
Necessaria est Societati doctrina, et modus eam proponendi. *p.* 4. *Proœm.* Et quidem exacta. *p.* 10. §. 3.
Doctrina in Societate debet teneri, quæ sit magis communis. *p.* 8. *c.* 1. *K.* Magis approbata. *p.* 4. *c.* 5. §. *ult.* Sana. *p.* 1. *c.* 2. §. 6. *et p.* 3. *c.* 1. §. 18. Magis secura. *p.* 4. *c.* 5. §. *ult. et c.* 14. §. 1. Magis solida. *ibid.* Melior. *p.* 8. *c.* 1. *K.* Magis conveniens. *ibid.*
Eadem doctrina debet ab omnibus teneri. *p.* 3. *c.* 1. §. 18. *et p.* 8. *c.* 1. *K. et* §. 8. *et p.* 10. §. 9.
Doctrina suspecta evitari debet. *p.* 4. *c.* 14. §. 1. Et quæ differat à communi sensu Doctorum Ecclesiæ. *p.* 3. *c.* 1. *O.*
Qui petunt Societatem, examinandi de doctrina. *Exam. c.* 5. §. 1.

DOCTRINA CHRISTIANA. Per eam juvatur proximus. *p.* 7. *c.* 4. §. 6.
Eam Nostri omnes debent discere. *Exam. c.* 4. §. 25. *et p.* 3. *c.* 1. §. 20. Et modum tradendi eam pueris. *p.* 4. *c.* 8. §. 6.
Experimentum docendæ doctrinæ Christianæ. *Exam. c.* 4. §. 14. Quod fieri potest etiam privatim. *ibid.*
Tradenda in nostris Templis assiduè, nisi aliud Superiori videatur. *p.* 4. *c.* 7. *B. et p.* 7. *c.* 4. §. 6. *et E.* vel in plateis. *ibid.* §. 7. In scholis etiam tradenda discipulis. *p.* 4. *c.* 7. §. 2. *et c.* 16. §. 2. Imò etiam Novitiis explicanda. *p.* 3. *c.* 1. §. 20.
Professi, et Coadjutores spirituales faciunt de ea votum particulare. *p.* 5. *c.* 3. §. 2. Juxta rationem obedientiæ. *ibid. B.* Est etiam propria Coadjutorum spiritualium. *Exam. c.* 6. §. 2.
Rectores tenentur eam legere per quadraginta dies. *p.* 4. *c.* 10. §. 10. Possunt tamen per alium, cum consensu Provincialis. *ibid. K.*

DOMUS. Generalis est acceptare domos. *p.* 9. *c.* 3. §. 17.
Debent esse in loco salubri. *p.* 10. *C.*
Non licet domo exire sinè licentia saltèm generali, et Socio assignato. *Exam. c.* 4. §. 25. *et p.* 3. *c.* 1. §. 3. *et C. et p.* 4. *c.* 4. §. 6.
Fœminæ non possunt ingredi Domos nostras. *p.* 3. *c.* 1. §. 14.
Non possunt in eis teneri arma. *p.* 3. *c.* 1. §. 14. Nec res vanæ. *ibid. et M.*

DONATA. *Vide* Bona.
DONATIONES. Quæ, et quâ ratione accepi possint. *p.* 4. *c.* 2. §. 6.
DOTATIO. Cur admittantur Collegiorum dotationes. *p.* 4. *c.* 7. §. 3. Non sunt admittendæ cùm obligatione Concionatoris, Confessarii, nec Lectoris Theologiæ. *p.* 4. *c.* 7. §. 3.

ECCLESIA. Societas admittit Ecclesias ad auxilium animarum. *p.* 6. *c.* 2. §. 2.
Ecclesiæ Societatis Professæ nullos reditus habere possunt. *Exam. c.* 1. §. 3. *et p.* 6. *c.* 2. §. 2.
Non potest in eis poni arca pro colligendis eleemosynis. *p.* 6. *c.* 2. §. 8.
Assiduè in Ecclesiis nostris Verbum DEI proponendum. *p.* 7. *c.* 4. §. 6.
In Ecclesia emittenda Professio, non necessariò autem vota Coadjutorum formatorum. *p.* 5. *c.* 3. §. 2. *et c.* 4. §. 1.
ELECTIO. Electio Generalis debet fieri in conspectu DEI. *p.* 8. *c.* 6. §. 6.
Non debent Electores Generalis definire nisi in loco inclusionis. *p.* 8. *c.* 6. §. 1.
In electione adhibendum ratiocinium mentis ex priùs intellectis. *p.* 8. *c.* 6. §. 6.
Electio per communem inspirationem. *ibid.* §. 5.
Elector Generalis debet eligere quem sentit aptissimum. *p.* 8. *c.* 6. *F.*
ELEEMOSYNA. Non possunt accipi eleemosynæ pro ministeriis Societatis. *Exam. c.* 1. §. 3. *et p.* 6. *c.* 2. §. 7. *et G. et p.* 7. *c.* 4. §. 4.
De eleemosynarum Curatore. *p.* 1. *c.* 2. *A.* Possunt antem esse plures. *p.* 6. *c.* 2. §. 10.
Omnes ad mendicandum parati esse debent. *p.* 6. *c.* 2. §. 10.
Eleemosynæ perpetuæ relinqui possunt Domibus Professis, sed non habent jus civile ad eas exigendas. *p.* 6. *c.* 2. §. 6. *et B.*
Nec debent nostri quemquam ad eas incitare. *ibid.* §. 6.
In Collegiis quomodo admitti possint eleemosynæ. *p.* 4. *c.* 2. §. 6.
In Ecclesiis nostris non est tenenda arca ad eleemosynas. *p.* 6. *c.* 2. §. 8.
Domus Professæ vivunt ex eleemosyna. *p.* 6. *c.* 2. §. 3.
EPISCOPI. Potest Generalis communicare Episcopis, ut in corpus Societatis admittant, ubi nullus Professus esset. *p.* 5. *c.* 1. *B.*
Quantopere Societas Episcopatuum dignitatem detrectet. *p.* 10. §. 6. *A.*

Si quis cogetur Episcopus fieri, quid promittere debeat. *p.* 10. §. 6. *ad finem.*

EQUITARE. Jumentum ad equitandum ordinariè in Domibus Professis ali non potest. *p.* 6. *c.* 2. §. 14. Quando tamen possit. *ibid. K.*

EXAMEN. Examen Conscientiæ. *Vide* Conscientia.

Examen ad Probationem. Communia omnibus examinandis. *Exam. c.* 3. *et* 4. *toto.*

Examen Eruditorum, et Scholasticorum. *Exam. c.* 5. Coadjutorum. *c.* 6. Indifferentium. *c.* 8.

Potest omitti cum iis, qui noti sunt. *Exam. c.* 1. *A.*

Debet proponi in prima probatione; impedimenta autem ante eam. *p.* 1. *c.* 1. *D. et c.* 4. §. 5. *et E. et clariùs, Exam. c.* 1. *A.*

De officio Examinatoris. *p.* 1. *c.* 1. §. 3. *et* 4. *et D.*

Obligatio respondendi verè in examine quanta sit. *Exam. c.* 3. *A.*

Quæ in examine dicuntur secretò servanda pro rei qualitate. *Exam. c.* 3. §. 1.

Varia examina. Examen debet proponi sexto quoque mense intrà biennium probationis. *p.* 1. *c.* 1. *D.*

Qui ex studiis veniunt, examinari debent. *p.* 1. *c.* 4. §. 7.

Itèm qui ex aliis locis, ubi non fuerunt diligenter examinati. *p.* 1. *c.* 4. §. 7.

Itèm qui ad Societatem redeunt. *p.* 2. *c.* 4. §. 8.

Scholastici, absolutis studiis, examinari debent in singulis facultatibus. *p.* 4. *c.* 6. *L.*

Itèm ante Gradûs susceptionem diligenter. *p.* 4. *c.* 6. §. 17. *et c.* 16. §. 4. *et E.*

Nemo Nostrorum potest in judicio examinari, nisi in iis, quæ nemini nocent. *p.* 6. *c.* 3. §. 8. *et E.*

EXEMPLUM. Quàm Nostris sit necessarium. *p.* 4. *Proœm.*

Exemplum antiquiorum in Societate multum potest. *p.* 3. *c.* 1. §. 19. Et etiam Generalis, et aliorum Primorum. *p.* 4. *c.* 10. §. 4. *et p.* 8. *c.* 1. §. 3. *et p.* 9. *c.* 2. §. 2. *et c.* 6. *A.*

EXERCITATIONES. Quàm debeant esse assiduæ. *p.* 4. *c.* 13. §. 5. Num aliquando mutandæ. *p.* 4. *c.* 6. *K.*

Tractatus de iis tradendus à Generali quàm debeat esse locis, personis, et temporibus accommodatus. *p.* 4. *c.* 13. *A.*

EXERCITIA SPIRITUALIA. Sunt unum ex mediis Societatis ad salutem animarum. *p.* 4. *c.* 8. §. 5. *et p.* 7. *c.* 4. §. 8. Quæ etiam in Missionibus dantur. *p.* 7. *c.* 2. *E.*

Juvant in Nostris ad habendam eorum notitiam. *p.* 1. *c.* 4. *D.* Et ad acquirendam devotionem. *p.* 3. *c.* 1. §. 20.

Eorum experimentum primum, et per unum mensem. *Exam. c.* 4. §. 10.
Eorum usum callere debent omnes Nostri. *p.* 4. *c.* 8. §. 5.
Qui incipiunt aliis tradere exercitia, debent conferre cum aliquo magis perito. *p.* 4. *c.* 8. *E.*
Qui ea tradit Nostris debet referre ad Superiorem, quid de iis sentiat. *Exam. c.* 4. §. 18.
Exercitia primæ hebdomadæ possunt dari omnibus, cætera non nisi capacibus. *p.* 4. *c.* 8. *E. et p.* 7. *c.* 4. *F.* Sed alia ipsis accommodata. *p.* 3. *c.* 1. *R.*
EXHORTATIONES. Faciendæ sunt Nostris singulis octo, vel quindecim diebus. *p.* 3. *c.* 1. §. 28.
De exhortationibus communibus ad populum. *p.* 7. *c.* 4. §. 6. *et* 7. Propriæ sunt Coadjutorum spiritualium. *Exam. c.* 6. §. 2. De modo exhortandi. *p.* 10. §. 3.
EXPERIMENTA. Adhibentur ad melius perspiciendos Nostros. *p.* 1. *c.* 2. §. 1.
Sunt sex. *Exam. c.* 4. §. 9. Possunt tamen esse plura. §. 16. *et p.* 9. *c.* 3. *E.* Possunt præponi, postponi, ex parte, vel omnia injungi, atque etiam permutari. *Exam. c.* 4. §. 9. Potest etiam Generalis dispensare in iis omittendis. *p.* 9. *c.* 3. *E.*
Debent fieri ante secundum annum probationis. *Exam. c.* 4. §. 16.
Si non fiant ante studia, possunt fieri inter ipsa. *ibid.* vel iis finitis. *Exam. c.* 7. §. 6.

FACULTATES APOSTOLICÆ. Pontificiæ facultates supponunt approbationem Societatis. *Exam. c.* 1. §. 1.
Earum compendium penes se habere debet Generalis. *p.* 9. *c.* 6. §. 3.
Non communicantur particularibus nisi per Generalem. *p.* 8. *c.* 1. §. 6. *et p.* 9. *c.* 3. §. 10. Qui potest eas contrahere, revocare, etc. *ibid.*
Earum usus moderatus esse debet. *p.* 10. §. 12.
Vide Gratiæ Apostolicæ.
FACULTATES LITTERARIÆ. Tres tantùm sunt in Universitatibus Societatis Linguarum, Artium, et Theologiæ. *p.* 4. *c.* 17. §. 5.
Quo pacto in eis Nostri proficient. *p.* 4. *c.* 6. §. 1. In omnibus disputationes esse debent. *p.* 4. *c.* 13. *A.*
Quatenus cuique in eis progrediendum. *p.* 4. *c.* 5. §. 1. *et* 3. *et c.* 13. §. 4.

Quam doctrinam, Auctoresque sequi oporteat in qualibet. *p.* 4. *c.* 5. §. 4.

Quælibet repetenda privatim, cùm absoluta fuerit, et quo pacto. *p.* 4. *c.* 6. §. 16.

Studiis etiam absolutis cùm quis ad Domum venerit, in omnibus, quibus operam dedit, examinandus. *p.* 4. *c.* 6. *L.*

FEMINÆ. Feminæ non possunt ingredi domos nostras sinè dispensatione Superioris. *p.* 3. *c.* 1. §. 14. Post Pium V. ne cum dispensatione quidem hujusmodi ingredi possunt.

Nulla earum cura à Nostris assumenda. *p.* 6. *c.* 3. §. 5.

FIDUCIA. Non ponenda in mediis naturalibus. *p.* 10. §. 3.

Quantum fidendum Professis, quòd ipsis DEUS sinè reditibus sit prospecturus. *p.* 6. *c.* 2. §. 2.

FUNDATORES. Fundatoribus, et eorum necessariis obligatio ostendenda. *p.* 4. *c.* 1. §. *ult.*

Fundatores, vel præcipui Benefactores, sunt participes meritorum Societatis. *ibid.* §. 5.

Pro Fundatore quot sacra dicenda. *ibid.* §. 1. 2. *et* 4. Qui autem non plenè fundavit. *ibid.* *E.*

De candela Fundatori danda. *ibid.* §. 3.

Fundator quomodo potest sibi reservare auctoritatem applicandi bona ad aliud opus. *p.* 4. *c.* 2. *A.*

Si Communitas fundârit, quæ suffragia debeantur. *p.* 4. *c.* 1. *D.*

GENERALIS. Necessarius est in Societate. *p.* 9. *c.* 1. Debet esse ad vitam. *p.* 9. *c.* 1. *A.*

Multùm refert ad Societatis conservationem, ut ejus electio fiat secundùm Constitutiones. *p.* 10. §. 8.

In electione plus quàm mediam partem suffragiorum habere debet. *p.* 8. *c.* 6. §. 6.

Electus non potest recusare. *p.* 8. *c.* 6. §. 6. Et qui eum non recipit, excommunicatus est. *ibid.* §. 8.

Quæ dotes et animi, et corporis in eo requiruntur. *p.* 9. *c.* 2. *toto.*

Habet plenam auctoritatem in omnes ad bonum regimen. *p.* 9. *c.* 3. §. 1. Idque expedit ad conservationem Societatis. *p.* 10. §. 8.

In dimittendo habet omnem potestatem, quam habet ipsa Societas. *p.* 2. *c.* 1. §. 2.

Solusque potest dimittere Professos et Coadjutores formatos. *p.* 2. *c.* 1. *C.*

Potest vendere, et applicare, quæ liberè relinquuntur Societati. *p.* 9. *c.* 3. §. 6.

Potest admittere Collegia, et Universitates, et Domos; non tamen dissolvere. p. 4. c. 2. §. 1. et 3. et c. 11. §. 2. et p. 9. c. 3. §. 5. Et statuere, ubi sint aperiendæ scholæ. p. 4. c. 7. A.
Ipsius est Provinciales per se constituere. p. 9. c. 3. §. 14. et c. 5. §. 1. Et Rectores. c. 3. §. 14. Hos tamen etiam per alios potest. p. 4. c. 10. §. 3.
Ipsius etiam est admittere in Corpus Societatis. p. 5. c. 1. §. 2. Quibus autem eam facultatem communicare possit. ibid. B.
A Generali, ùt à capite, defluit universa potestas Provincialium et reliquorum. p. 8. c. 1. §. 6. Et ipse eis dat auctoritatem, quam judicat dandam. p. 9. c. 3. §. 7. et 16.
Res graviores debet tractare cum Assistentibus, etsi statuendi facultas penes ipsum est. p. 9. c. 6. §. 11. Quod in specie de acceptandis Universitatibus dicitur. p. 4. c. 11. §. 2. et A.
Ejus est supplere defectus Præpositorum inferiorum. p. 9. c. 6. §. 2.
Itèm uti correctione, et reprehensione, cùm opus est. ibid.
Potest instituere Missiones. p. 7. c. 2. §. 1. et p. 8. c. 1. §. 6. In omnes mundi partes. p. 4. Proœm. A. Mutationes personarum. p. 9. c. 3. §. 2.
Quomodo possit revocare Missiones factas à Pontifice. p. 7. c. 1. §. 6. et c. 2. H. et p. 9. c. 3. G.
Quot, et quos ministros habere debeat. p. 9. c. 6. toto.
Debet habere catalogum omnium Nostrorum cum suis qualitatibus. p. 9. c. 6. §. 3. Et Collegiorum cum suis reditibus. ibid.
Debet cognoscere conscientias subditorum, præsertim majorum officialium. p. 9. c. 3. §. 19.
Ut plurimùm debet residere Romæ. p. 8. c. 1. §. 7. et c. 5. §. 1. Potest tamen visitare. p. 8. c. 1. H.
Debet curare, ut serventur Constitutiones. p. 9. c. 3. §. 8. Potest tamen dispensare. ibid.
Confert ei ad auctoritatem, habere apud se viros graves. p. 8. c. 1. G.
Debet ordinariè agere cum Provincialibus, sed aliquando etiam cum Præpositis localibus. p. 9. c. 6. §. 2.
Debet exigere crebrò rationem eorum quæ fiunt in Provinciis. p. 9. c. 6. A.
Non debet vacare Concionibus, nisi commodè possit. p. 9. c. 6. §. 1. Neque occupari in aliis particularibus, sed in universalibus. p. 9. c. 6. §. 6. Nec habere curam ullius Domûs particularis. ibid. §. 5.
Non potest mutare Constitutiones. p. 4. c. 10. §. 2.
Debet vitare negotia externorum, etiam pia. p. 9. c. 6. §. 4.

Missiones Pontificias nec debet recusare, nec affectare. p. 7. c. 1. §. 2.
In Congregatione habet duo suffragia, et prærogativam in paritate. p. 8. c. 3. §. 2.
Est subjectus Societati. p. 10. §. 8. Potest ei à Societate præscribi ratio victûs, et vestitûs. p. 9. c. 4. §. 2.
Potest aliquando amoveri, et etiam dimitti à Societate. p. 9. c. 4. §. 7. Modus autem in eo servandus. p. 9. c. 5. §. 4. *et seq.*
Si fuerit valdè remissus, vel inutilis, debet ei dari Vicarius, vel Coadjutor. p. 9. c. 4. §. 6. *et c.* 5. §. 6.
Si ex reditibus Collegiorum dat consanguineis, vel aliis, deponendus est. p. 9. c. 4. §. 7. *et D.* Potest tamen facere convenientem eleemosynam. *ibid.*

GRADUS. Ad gradum suscipiendum quot annorum studium requiratur. p. 4. c. 15. §. 2. et *B.*
Eos conferre pertinet ad Cancellarium. p. 4. c. 17. §. 2.
Debet præcedere diligens examen, et quidem publicum. p. 4. c. 15. §. 4. et idem cum Nostris. p. 4. c. 6. §. 17.
Potest tamen cum licentia Generalis, vel Provincialis privatim fieri. p. 4. c. 15. *E.*
Externis gratis dandi. p. 4. c. 15. §. 4. Nec permittendus sumptus, nisi exiguus. *ibid. et F.*
Non sunt Nostris graduandis assignanda certa loca. p. 4. c. 6. §. 17. Atque idem etiam servandum cum externis. p. 4. c. 15. §. 4.
Quomodo possint Nostri graduati habere aliqua insignia in actibus publicis. p. 4. c. 17. §. *ult.*
Externis fides facienda de gradu per Notarium. p. 4. c. 17. §. 4. Nostris per Patentes Rectoris. *ibid. F.*
Theologis graduatis permitti potest linguarum studium. p. 4. c. 6. *D.*
Admissus ad unum gradum non debet tentare ad altiora progredi. *Exam.* c. 6. §. 5. *et* 6. *et c.* 8. §. 2.

GRAMMATICA. Comprehenditur nomine litterarum humaniorum. p. 4. c. 12. *A.*
Ordinariè tres ejus classes esse debent. p. 4. c. 13. *B.*

GRATIA. Quo pacto DEI gratia uberiùs acquiratur. p. 3. c. 1. §. 22. Ad eam inprimis efficax est oratio. p. 9. c. 6. *A.* Sacrificia. p. 10. §. 1. Votorum itèm emissio. p. 3. c. 1. *T.*
Quo pacto Divinæ gratiæ cooperandum. p. 10. §. 3.

GRATIÆ APOSTOLICÆ. Coadjutores formati earum capaces sunt. *Exam.* c. 6. §. 3. Atque etiam Novitii. p. 5. c. 1. *A.*
Vide Facultates Apostolicæ.

GUBERNATIO. Tota Societatis gubernatio est penes Generalem. p. 9. c. 3. §. 3.
Quo pacto hæc erit bona. p. 9. c. 3. §. 1.

Unde ea magna ex parte pendeat. *p.* 9. *c.* 6. §. 6.
Ejus causâ uberior à DEO Superioribus communicatur gratia in Consultationibus. *p.* 8. *c.* 3. §. 2.
Ut rectè à DEO gubernemur, quibus mediis utendum. *p.* 10. §. 2.

HABITUS. *Vide* Vestitus.
HÆRESIS. Damnatus vel suspectus de hæresi per sententiam, habet impedimentum essentiale ad Societatem. *Exam. c.* 2. §. 1. *et p.* 1. *c.* 3. §. 3. Non tamen si sit hæresis generalis; nempe nationis. *ibid. B.*
HONOR. Fratres invicem honorandi tanquam Superiores. *p.*3.*c.*1.§.4.
HORÆ. Horarum distributio per signum campanæ necessaria. *p.* 4. *c.* 10. §. 9.
Horæ statutæ, ùt cibi et somni, servari debent. *p.* 3. *c.* 2. §. 2. Nisi Superior dispenset. *ibid. B.*
HOSPITALE. Hospitalis experimentum, ibi dormiendo, vel per horas aliquas quotidie serviendo. *Exam. c.* 4. §. 11. *et* 19. In iis autem, qui redeunt ad Societatem. *p.* 2. *c.* 4. *D.*
Subventio eorum, qui sunt in Hospitalibus, est ex Instituto nostro. *p.* 7. *c.* 4. §. 9.
HUMANIORES LITTERÆ. Earum nomine Rhetorica, et Grammatica intelligitur. *p.* 4. *c.* 5. *A.* Et præterea Poesis, et Historia. *p.* 4. *c.* 12. *A.* Quot autem, et quas classes contineant. *p.* 4. *c.* 13. *B.*
Sunt his temporibus necessariæ. *p.* 4. *c.* 5. §. 1. *et c.* 12. §. 2.
Ad Professionem etiam requiritur scientia humaniorum litterarum. *p.* 5. *c.* 2. §. 2. *et B.*
Earum non potest esse tempus limitatum. *p.* 4. *c.* 15. *A.*
Loquendo, et scribendo stylus exercendus. *p.* 4. *c.* 6. §. 13. Et actio in pronuntiando. *p.* 4. *c.* 13. §. 3.
Compositiones emendandæ à Magistris. *p.* 4. *c.* 13. *A.* Et aliquæ mittendæ ad Provincialem vel Generalem. *p.* 4. *c.* 6. *L.*
A quibus litteris humanitatis abstinendum. *p.* 4. *c.* 14. §. 2.
HUMILITAS. Servanda in animo, et in exteriori, deferendo aliis. *p.* 3. *c.* 1. §. 4. Et in ratione vestitûs. *p.* 6. *c.* 2. §. 15. Et in omnibus. *ibid.* §. 16.
Silentium, et compositio exterior est indicium humilitatis. *p.* 3. *c.* 1. §. 4.
Requiritur in Rectore. *p.* 4. *c.* 10. §. 4. Et nominatim in Coadjutoribus spiritualibus. *Exam. c.* 6. §. 5. Et temporalibus. §. 6. Denique splendere debet in ipso Generali. *p.* 9. *c.* 2. §. 2.

Officia, in quibus exerceetur humilitas, devotè obeunda. *p.* 3. *c.* 1. §. 22. Et appetenda. *Exam. c.* 4. §. 28. Et aliquando à Sacerdotibus exercenda. *p.* 3. *c.* 1. §. 19.

Appetendus est contemptus sui nullâ datâ occasione. *Exam. c.* 4. §. 44.

Experimentum versandi in officiis humilibus. *Exam. c.* 4. §. 13.

Qui ad superbiam propensi sunt, in humilibus exerceri debent. *p.* 3. *c.* 1. §. 13.

Humilitas est litterarum fundamentum. *p.* 3. *c.* 1. §. 27.

IMPEDIMENTA. Impedimenta essentialia quæ à Societate excludunt, sunt quinque. *p.* 4. *c.* 3. §. 2. Ea, quæ sint, fusè explicantur. *Exam. c.* 2. *et p.* 1. *c.* 3.

Cur hæc à Societate excludant. *p.* 2. *c.* 2. §. 3. *et p.* 4. *c.* 3. §. 2. *et Exam. c.* 2. §. 6.

Debent proponi ante primam probationem. *Exam. c.* 1. *A. et p.* 1. *c.* 1. *D.* Non tamen ut impedimenta. *Exam.* c. 2. *A.*

Qui nunquam eclasset quod peccatum sit, cui reservatum. *Exam. c.* 3. *A.*

Si postea detegatur, dimitti debet. *p.* 2. *c.* 2. §. 3.

In his non potest Generalis, nec Societas dispensare. *p.* 1. *c.* 3. *G.* Quis autem possit. *ibid.* Et tunc ex dispensatione fiunt idonei. *p.* 4. *c.* 3. *A.*

Impedimenta secundaria tum ex parte animi, tum ex parte corporis, quæ sint. *p.* 1. *c.* 3. §. 9. *et seq.*

Hæc satis possunt esse singula, ut quis non admittatur. *p.* 1. *c.* 3. *H.* Possunt tamen compensari aliis bonis præclaris. *ibid.*

IMPEDIMENTA DIVINI SERVITII. Non est in rebus Divini servitii contradictionum causâ despondendum animo. *p.* 9. *c.* 2. §. 5. Quo pacto illis obviandum. *p.* 7. c. 2. *E.* §. 10.

INDIA. Indos juvare quantum referat. *p.* 7. *c.* 2. *D.*

Possunt Nostri in Indiam mitti. *p.* 7. *c.* 2. *C.* Rariùs tamen, ubi nulli sunt Christiani. *p.* 9. *c.* 3. *F.*

Unus Assistens Indiæ esse potest. *p.* 9. *c.* 6. §. 10.

In India communicari potest potestas dispensandi in Constitutionibus. *p.* 9. *c.* 3. *D.* Item dimittendi etiam Coadjutores formatos. *p.* 2. *c.* 1. *C.* Et admittendi ad Professionem. *p.* 5. *c.* 2. *A.*

Ex India quarto quoque anno unus mittetur ad Generalem. *p.* 8. *c.* 2. *B.*

Potest in Collegiis doceri Lingua Indica. *p.* 4. *c.* 12. *B.*

INDIFFERENTES. Indifferentes vocantur, de quorum statu nondum decrevit Societas. *Exam. c.* 1. §. 11.

Hi debent esse parati ad omnia officia humiliora. *Exam. c.* 8. §. 2. Nec debent procurare, ut mutent statum, sed tantùm possent proponere. *ibid. A.*

Omnes qui ingrediuntur, ex sua parte debent esse indifferentes. *Exam. c.* 1. §. 11. *et c.* 4. §. 17. *et c.* 5. §. *ult.*

Debemus esse indifferentes ad omnia. *Exam. c.* 8. §. 1. *et p.* 7. *c.* 2. §. 1. *in fine.*

INDUSIUM. Sinè indusio non dormiendum. *p.* 3. *c.* 2. *E.*

INFAMIA. Est impedimentum essentiale. *Exam. c.* 2. §. 2. *et p.* 1. *c.* 3. §. 4. Intelligitur tamen ubi ea exstat. *Exam. c.* 2. *C.*

INFIDELES. Ad illos mitti. *p.* 9. *c.* 3. *F.* Rariùs tamen, ubi nulli sunt fideles. *p.* 7. *c.* 2. *C.*

Pro iis infidelibus orandum, quorum saluti procurandæ Nostri incumbunt. *p.* 7. *c.* 4. §. 3.

INFIRMARIUS. Num Coadjutor esse debeat. *p.* 1. *c.* 2. *A.* Quibus corporis viribus præditus. *p.* 3. *c.* 2. *F.* Quo pacto ei obediendum. *Exam. c.* 4. §. 32.

INFIRMI. Debent omnem sui curam relinquere Superioribus. *p.* 3. *c.* 2. *G.*

Debent obedire Infirmariis, et Medico. *Exam. c.* 4. §. 32. Et dare omnibus ædificationem. *ibid.*

Eorum Infirmarii numerantur inter Coadjutores. *p.* 1. *c.* 2. *A.* Qui debent esse bonis viribus. *p.* 3. *c.* 2. *F.*

Non minus donum DEI est infirmitas, quàm sanitas. *p.* 3. *c.* 1. §. 17.

Infirmi Domorum possunt in hortis Collegiorum recreari. *p.* 6. *c.* 2. *D.*

Præfecto sanitatis omnes manifestare debent morbos suos. *p.* 3. *c.* 2. §. 6.

Magna cura habenda ægrotantium. *p.* 3. *c.* 2. *G.*

Præfectus sanitatis debet eam habere etiam in sanis. *ibid.* §. 6.

Ad visendos phreneticos et parum ædificativos cum delectu admittendi. *p.* 6. *c.* 4. *A.*

Ille dimittendus est, in quo tempore Probationis detegitur infirmitas, vel notabilis dispositio ad illam. *p.* 2. *c.* 2. §. 4.

Ob corporis infirmitatem in obsequio Societatis contractam nemo invitus dimitti debet. *p.* 2. *c.* 2. *B.*

INJURIÆ. Nobis illatæ, ferendæ. *Exam. c.* 4. §. 44. *et* 45.

In Nostris Scholis verbo, vel facto aliis factæ, non ferendæ. *p.* 4. *c.* 16. §. 4.

INSIGNIA. In Nostris Universitatibus an insignibus utendum. *p.* 4. *c.* 17. §. 8.

INSTRUCTIONES. An, et quo pacto instruendi sint, qui aliò mittuntur. *p. 7. c.* 1. §. 5. *et p. 7. c.* 2. *G.*

Instructiones eorum, qui mittuntur à Generali, an cum Assistentibus communicandæ. *p.* 9. *c.* 6. *F.*

INTENTIO. Intentio recta. *Exam. c.* 1. §. 3. Dicitur nihil admittendum ob ministeria nisi à DEO, ob cujus obsequium omnia purè facere debent. Omnes rectam intentionem habere studeant. *p.* 3. *c.* 1. §. 26. Quænam in ministeriis Societatis. *p.* 7. *c.* 2. §. 1. *et c.* 4. *E.* Quænam in studiis. *p.* 4. *c.* 6. §. 1. *et* 2.

INVISERE. Primarios Viros quomodo liceat invisere. *p.* 6. *c.* 2. §. 9.

Infirmos. *p.* 6. *c.* 4. §. 2.

JUDEX. An permittendum, ut Nostris sint Judices in criminalibus, vel etiam civilibus. *p.* 4. *c.* 11. §. 3.

Scrupulorum, et difficultatum. *Exam. c.* 3. §. 12.

JUDICIUM PROPRIUM. Pertinacia judicii est impedimentum ad Societatem. *p.* 1. *c.* 3. §. 14.

Abnegatio judicii proprii per obedientiam. *p.* 3. *c.* 1. §. 24.

De ejus resignatione. *p.* 2. *c.* 2. §. 4. *et p.* 3. *c.* 1. §. 12. *et* 13. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1.

Ac speciatim circa statum peculiarem in Societate. *Exam. c.* 5. §. 8. Circa opiniones. *Exam. c.* 3. §. 11. Circa conscientiæ difficultates. *Exam. c.* 3. §. 12.

Judiciorum consensio quàm utilis. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. Dissensio verò quàm perniciosa. *p.* 3. *c.* 1. §. 18.

JUMENTUM. An ad equitandum in Domibus habendum. *p.* 6. *c.* 2. §. 14.

JURISDICTIO. Jurisdictio civilis in Societate non admittitur. *p.* 4. *c.* 11. §. 3.

LABORES. Labores etiam mentales debent interrumpi exterioribus. *p.* 3. *c.* 2. §. 4. vel convenienti recreatione. *ibid. D.*

Labores tam animi, quàm corporis, neque nimis intensi, neque remissi esse debent. *p.* 10. §. 10.

Nostrum Institutum exigit magnos labores. *p.* 4. *Proœm. A.*

LATINA LINGUA. *Vide* Linguæ.

LECTIO. Lectiones sacræ debent assiduæ esse in templis nostris. *p.* 7. *c.* 4. §. 6. Nisi aliud videatur Superiori. *ibid. E.*

Earum modus à Scholastico diversus est. *p.* 4. *c.* 8. §. 3.

Debet tamen doctrina attingere mores. *ibid. A.*
Lectionum causâ possunt diei Vesperæ. *p.* 6. *c.* 3. *B.* Ubi, et per quos faciendæ. *p.* 7. *c.* 2. *F.* §. 5. *et c.* 4. §. 6. *et* 7.
Pro his nullus reditus, vel etiam eleemosyna admitti potest. *p.* 6. *c.* 2. §. 7. *et p.* 10. §. 5.
Lectiones Scholasticæ audiendæ sunt ex arbitrio Rectoris. *p.* 4. *c.* 4. §. 6.
Debent diligenter audiri, et deinde repeti. *p.* 4. *c.* 6. §. 8. *et c.* 13. §. 3.
Præmittenda brevis oratio. *p.* 4. *c.* 16. §. 4. vel saltèm crucis signum, *ibid. C.*
In eis aliqua inserenda ad pietatem. *p.* 4. *c.* 8. *A.*
Aliquæ lectiones eum majore apparatu fieri possunt. *p.* 4. *c.* 13. *A.*
Aliquæ etiam privatim. *p.* 4. *c.* 6. *E.*
LECTIO AD MENSAM. Qualis esse debeat. *p.* 3. *c.* 1. §. 5.
Quid ejus loco fieri possit. *p.* 3. *c.* 1. *E.*
LECTORES. Possunt aliqui fieri Lectores ob suam, vel aliorum utilitatem. *p.* 4. *c.* 6. §. *ult.*
Lectores constituere pertinet ad Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 9.
Lectores primarios mutare non potest Rector sine auctoritate Provincialis. *p.* 4. *c.* 17. *A.* Nisi ex necessitate ad breve tempus. Inferiores autem potest. *p.* 4. *c.* 6. *F.*
Vide Præceptores.
LEGES. Legum studium à Nostris tractari non debet, nisi fortè per alios. *p.* 4. *c.* 12. §. *ult.*
LIBRI. Libri profani prohibentur Nostris. *p.* 3. *c.* 1. *M.*
In scholis non debent prælegi, qui honestati repugnant, nisi purgentur. *p.* 4. *c.* 5. *E. et c.* 14. §. 2. Nec quorum auctores sunt suspecti, vel eorum doctrina. *ibid.* §. 1. *et A.*
Societas Professa potest in communi possidere libros proprios. *p.* 6. *c.* 2. *E.*
Cuique dandi sunt libri necessarii. *p.* 4. *c.* 6. §. 7. Et præterea debet esse Bibliotheca communis, et illins aliquot claves. *ibid.*
In libris nemo scribere debet. *p.* 4. *c.* 6. *G.*
Librorum scriptione juvatur proximus. *p.* 6. *c.* 2. *C. et p.* 7. *c.* 4. §. 11.
Non possunt edi, nisi Generalis eos videat, et examinari faciat. *p.* 4. *c.* 6. *O. et p.* 7. *c.* 4. §. 11. Quomodo autem examinandi. *p.* 3. *c.* 1. §. 18.
LINGUA. Linguæ defectus est impedimentum secundarium ad Societatem. *p.* 1. *c.* 3. §. 13.
LINGUÆ. Linguarum studium juvat ad scopum Societatis. *p.* 4. *c.* 5. §. 1.

Pertinent ad Collegia. *p.* 4. *c.* 7. *B.* Docendæ in classe Rhetoricæ, et Humanitatis. *p.* 4. *c.* 13. *B.*

Linguæ Latinæ fundamentum jaciendum ante artes. *p.* 4. *c.* 6. §. 5. Reliquæ addisci possunt post artes. *p.* 4. *c.* 6. §. 4.

Progressus linguæ Latinæ specialiter interrogatur ab ingredientibus. *Exam. c.* 5. §. 1.

Docenda lingua Latina, Græca, et Hebraica. *p.* 4. *c.* 12. §. 2. Aliæ etiam, ut Arabica, si fuerit opus. *ibid.*

Linguarum studium tantùm firmis in fide et doctrina concedendum. *p.* 4. *c.* 6. *D.* Aliquando tamen etiam iis qui in majoribus scientiis progressum facere non possunt. *p.* 4. *c.* 5. *D.*

Latinè loqui omnes Scholastici communiter debent. *p.* 4. *c.* 6. §. 13.

Lingua vernacula à Concionatoribus bene addiscenda. *p.* 4. *c.* 8. §. 3.

LITES. Potest Societas bona Collegiorum judicio defendere. *p.* 4. *c.* 2. *C.* Idque per Coadjutores, vel per externos. *p.* 6. *c.* 3. §. 7.

Lites præscindendæ, ut caritas conservetur. *p.* 6. *c.* 2. §. 12.

LITTERÆ, seu LITTERARUM STUDIA. Litterarum studium in Societate quàm sit DEO gratum, et quâ ratione. *p.* 4. *c.* 4. §. 2.

Earum fundamentum quo pacto jaciendum. *p.* 3. *c.* 1. §. 27. *et p.* 4. *in Proœm. et c.* 16. §. 1.

Quibus litteris Nostri imbuendi. *p.* 10. §. 4.

An in Domibus concedendum sit earum studium. *Exam. c.* 7. §. 1. *et p.* 3. *c.* 1. §. 27.

Coadjutores spirituales quàm iis ornati esse debeant. *Exam. c.* 6. §. 1.

Eorum proprium est litteras docere. *ibid.* §. 2.

Temporalibus, an iis liceat operam dare. *ibid.* §. 1. *et* 6.

LITTERÆ, sive EPISTOLÆ. Litterarum missio de rebus ædificationis confert ad unionem animorum. *p.* 8. *c.* 1. §. 9.

Litteræ quadrimestres. *p.* 8. *c.* 1. *M.*

Litteræ non scribi debent nisi cum licentia Superioris; nec accipi nisi per ipsum. *p.* 3. *c.* 1. *B. et Exam. c.* 4. §. 6. Et Superior potest eas retinere. *ibid.*

A quibus, ad quos, et quoties ordinariè scribendæ. *p.* 7. *c.* 2. §. 2. *et p.* 8. *c.* 1. §. 9.

De litteris Officialium nostrarum Universitatum, et Scholasticorum ad Generalem, et Provinciales. *p.* 4. *c.* 17. §. 7.

Litteræ patentes dandæ iis, qui mittuntur. *p.* 7. *c.* 2. *M.*

LITTERÆ APOSTOLICÆ. Litterarum Apostolicarum notitia ab omnibus accipienda, et quo pacto in principio tradenda sit. *p.* 1. *c.* 4. §. 5. *et Exam. c.* 1. §. 13. *et c.* 4. §. 41.
Earum compendium à Generali habendum. *p.* 9. *c.* 6. §. 3.
LOTOR. Numeratur inter officia Coadjutorum. *p.* 1. *c.* 2. *A. et p.* 4. *c.* 10. *H.*
Potiùs domesticus, esse debet quàm externus. *p.* 3. *c.* 2. *H.*
LUDUS. In nostris Domibus non possunt teneri instrumenta ad lusum, *p.* 3. *c.* 1, §. 14. *et M.*

MAGISTER SENTENTIARUM. An prælegendus in nostris Scholis. *p.* 4. *c.* 14. *B.*
MAGNATES. Eorum benevolentia cur conservanda. *p.* 10. *B.* Cur magis procuranda. *p.* 7. *c.* 2. *D.* §. 4. An invisendi. *p.* 6. *c.* 2. §. 9. Num eis munuscula offerenda. *ibid.*
MATHEMATICA. A Nostris tradenda, quatenus ad finem nostrum facit. *p.* 4. *c.* 12. *C.*
MATRICULA. In Librum Matriculæ nostri Scholares referendi. *p.* 4. *c.* 17. §. 3.
MEDICINA. Non est in nostris Scholis docenda, saltem à Nostris. *p.* 4. *c.* 12. §. 4.
MEDICUS. Vocandus, cùm est morbus alicujus momenti. *p.* 3. *c.* 2. *G.* Ei obediendum. *Exam. c.* 4. §. 32. *et p.* 3. *c.* 1. §. 17. *et c.* 2. *G.*
Consulendus Medicus de ratione victùs, etiam in sanis. *p.* 6. *c.* 2. §. 16.
Unus ordinariè esse debet. *p.* 3. *c.* 2. *G.*
MEDITATIO. Meditandi modus tenendus. *p.* 3. *c.* 1. §. 20.
Quatenus Scholares Societatis meditationibus dare se debeant. *p.* 4. *c.* 4. *B.* Quantùm Professi, et Coadjutores formati. *p.* 6. *c.* 3. §. 1.
MENDICARE. Omnes parati esse debent ad mendicandum ostiatim. p. 6. *c.* 2. §. 10.
Professionem, vel Coadjutorum vota facturi, ter mendicare debent. *Exam. c.* 4. §. 27. Scholastici etiam, si Superior velit. *ibid.*
In peregrinationibus mendicandum ostiatim. *Exam. c.* 4. §. 12.
In Missionibus mendicandum, si ita velit Pontifex, cùm mittit. *p.* 7. *c.* 1. *E.*
Quando liceat in Collegiis mendicare. *p.* 4. *c.* 2. §. 6.
MENSA. Ad mensam dandum est signum campanâ. *p.* 4. *c.* 10. *I.* Et adhibenda benedictio, et lectio. *p.* 3. *c.* 1. §. 5.

MINISTER. Minister Rectori necessarius est, qui provideat universali bono Collegii. *p.* 4. *c.* 10. §. 7.
Potest appellari Vice-Rector, vel Magister Domûs. *ibid.* Est Officialis Rectori subordinatus. *Exam. c.* 4. *E.*
Ei omnes, etiam alii Officiales, obedire debent. *p.* 4. *c.* 10. §. 8.
Potest idem habere alia Officia. *ibid. G.*
MINISTERIA. Qnænam sint, et quâ ratione ea quisque exercere debeat. *p.* 7. *c.* 4. Scopns. *p.* 4. *c.* 7. §. 3. *et p.* 6. *c.* 2. §. 8. Quæ facilè in desnetudinem abire possint. *p.* 5. *c.* 3. *D.* Quid faciendum, ut DEUS illis nti dignetur. *p.* 1. *c.* 4. §. 1.
Gratis exhibenda, atque adeo nulla compensatio, ant eleemosyna ab bominibus accipienda. *p.* 4. *c.* 7. §. 3. *et p.* 6. *c.* 2. §. 7. *et p.* 7. *c.* 4. §. 4. *et p.* 10. §. 5. *et Exam. c.* 1. §. 3. *et c.* 4. §. 27.
Cur Nostri omnes aliqnando domestica ministeria exercere debeant. *p.* 3. *c.* 1. §. 19.
Quorum sit proprium inferiora, et hnmiliora obire. *Exam. c.* 6. §. 3. Quâ devotione obeunda. *p.* 3. *c.* 1. §. 22.
Providendum de auxilio iis, qui certa obeunt, si opus sit. *p.* 3. *c.* 1. §. 6.
MISSA. Quotidie à Nostris audienda. *p.* 4. *c.* 4. §. 3. Nisi ex particulari causa. *ibid. B.* Et ab externis Scbolasticis. *p.* 4. *c.* 16. §. 1. Et curandnm, ut cnm fructu. *p.* 3. *c.* 1. §. 20.
Celebranda à Nostris octavo quoque die ad minimnm. *p.* 6. *c.* 3. §. 2. Imò sæpius. *Exam. c.* 4. §. 25.
An Nostri, dum Missam audiunt, possint recitare Officium, Superior statuet. *p.* 4. *c.* 4. *B.*
In Missa ritus Romani ab omnibus servandi. *p.* 4. *c.* 8. §. 2. Et in iis debet esse conformitas. *Exam. c.* 5. §. 7. *et p.* 8. *c.* 1. §. 8.
Missa solemnis intelligitur secundùm nsnm nostrum. *p.* 4. *c.* 1. *A.*
In Missis majoribus etsi submissâ voce dicantur, licebit nti snperpelliceis. *p.* 6. *c.* 3. *B.*
Obligatio ad Missas non accipienda. *p.* 4. *c.* 2. §. 4. *et p.* 6. *c.* 3. §. 6. Et quomodo hæc obligatio sit intelligenda. *p.* 4. *c.* 2. *B.*
Pro Missis nihil accipiendum, ne eleemosyna quidem. *p.* 6. *c.* 2. §. 7. *et p.* 7. *c.* 4. §. 4.
Quæ Missæ dicendæ sint pro Nostris mortuis. *p.* 6. *c.* 4. §. 3. Qnæ pro Fundatoribus. *p.* 4. *c.* 1. *toto.* Qnæ pro Benefactoribus. *p.* 7. *c.* 4. §. 4. Et quæ pro felici Præpositi electione. *p.* 8. *c.* 5. §. 3. Et quæ pro bono exitu Congregationis generalis. *ibid.* §. 4. Quæ etiam pro Societate. *p.* 10. §. 1.
MISSIONES. Proprium est Societatis diversa loca peragrare.

Exam. c. 4. §. 27. *et p.* 3. *c.* 2. *G. et p.* 6. *c.* 3. §. 5. *et p.* 4. *Proœm. A.* Et per orbem discurrere. *p.* 7. *c.* 1. *B.* Et debet Societas esse expedita ad Missiones. *p.* 4. *c.* 2. §. 4. Et hac de causa Professi non habent stabilem habitationem. *ibid. B.*

Missionum quot sint genera. *p.* 7. *c.* 1. §. 1. *et A.* Missiones primò, et principaliter pertinent ad Pontificem. *p.* 7. *c.* 1. §. 1. Missiones Pontificis non procurandæ. *ibid.* §. 2. Missi à Pontifice non debent petere viaticum. *Exam. c.* 1. §. 5. *et p.* 6. *c.* 2. §. 13. *et p.* 7. *c.* 1. §. 3. Debet tamen intelligi quæ sit mens Ejusd. *p.* 7. *c.* 1. *E.* Et parati esse debent mendicare. *Exam. c.* 4. §. 27.

Generalis debet informare Pontificem de persona quam vult mittere. *p.* 7. *c.* 1. *C.*

Cùm Pontifex non limitat tempus, intelligitur ad tres menses, vel ùt opus erit. *p.* 7. *c.* 1. §. 6. et pro qualitate negotiorum. *c.* 2. *H.* Et in tali casu potest Superior eos revocare. *p.* 9. *c.* 3. *G.*

Generalis in Missionibus habet omnem potestatem. *p.* 9. *c.* 3. §. 9.

Nemo se ingerere debet in Missiones. *p.* 7. *c.* 1. §. 2. Neque directè, neque indirectè. *ibid. c.* 3. §. 1. Possunt tamen repræsentari motus animi cum indifferentia. *p.* 7. *c.* 2. *I.* Neque de ea agendum cum externis. *ibid. K.*

Ex Missione debent Nostri sæpe scribere ad Superiorem. *p.* 7. *c.* 2. §. 2. *et H.* Nempe singulis hebdomadis, si fieri potest. *p.* 8. *c.* 1. *L.* Superior autem intelligitur vicinior. *p.* 7. *c.* 3. *A. et p.* 8. *c.* 1. §. 4.

Qui mittuntur, oportet eos esse notissimos Superiori. *Exam. c.* 4. §. 35. Nec debent mitti, nisi probati, maximè in Obedientia. *p.* 8. *c.* 1. §. 3.

Qui mittuntur, non debent se excusare. *Exam. c.* 1. §. 5.

Debet iis à Superiore dari instructio in scriptis. *p.* 7. *c.* 2. §. 2. *et L.* Non tantùm de negotiis, sed etiam de personis. *ibid. N.*

In Missionibus faciendis, quæ quibus loca præferenda sint. *p.* 7. *c.* 2. *D.* et quæ quibus opera. *ibid. E.*

In ratione mittendi spectandus major DEI honor. *p.* 7. *c.* 2. *G.* vel Pontificis voluntas. *p.* 7. *c.* 1. *E.*

Non debet quisquam solus mitti. *p.* 7. *c.* 2. *F.* Sed ità jungendi, ut unus suppleat defectum alterius. *ibid. et p.* 8. *c.* 1. §. 3.

Ex loco Missionis quatenùs liceat ad loca vicina excurrere. *p.* 7. *c.* 1. §. 7.

Pro Missionibus majoris momenti Missæ, et preces indicendæ. *p.* 7. *c.* 2. *M.*

Tempus Missionum non est definitum, nisi pro majori servitio DEI. *p.* 7. *c.* 2. *H.*

Qui non bene se gererent, revocandi, vel juvandi socio. *p.* 8. *c.* 1. *C.*

In revocandis Missionibus babenda ratio, nè populi offendantur. *p.* 7. *c.* 2. *H.*

In Missionibus Societas, quod optimum est, eligere debet. *p.* 7. *c.* 1. §. 1. *et c.* 2. *E.*

MODESTIA. Modestia interior, et exterior facit ad propriam, et externorum ædificationem. *p.* 4. *c.* 4. §. *ult.*

Modestia vultûs est signum humilitatis, et pacis interioris. *p.* 3. *c.* 1. §. 4.

Modestia in corporis refectione servanda. *ibid.* §. 5.

MONIALES. Non potest Societas earum curam suscipere. *p.* 6. *c.* 3. §. 5. Potest tamen aliquando earum Confessiones audire. *ibid.*

MORIBUNDI. Quid erga illos agendum. *p.* 6. *c.* 4. §. 1. *et* 2.

Modus eos juvandi tradendus. *p.* 4. *c.* 8. §. 7.

MORS. Morientes Nostri quomodo se ad transitum disponere debent. *p.* 6. *c.* 4. §. 1. Juvandi omnium orationibus, et aliqui iis semper assistant. *ibid.* §. 2. Pauciores tamen, si phrenesi laborent. *ibid. A.*

Mortui notandi sunt in Catalogo, qui mittitur ad Generalem, et Provincialem. *p.* 8. *c.* 1. *N.* Quomodo sepeliendi. *Vide* Sepultura.

Pro mortuo, quæ Orationes faciendæ. *p.* 6. *c.* 4. §. 3. *et* 4.

Habendum compendium de modo juvandi proximos moribundos. *p.* 4. *c.* 8. *G.* Isque modus à nostris Scholasticis discendus. *p.* 4. *c.* 8. §. 7.

MORTIFICATIO. Debet esse continua in rebus omnibus. *Exam.* *c.* 4. §. *ult.* Ad eam confert etiam vestitus. *p.* 3. *c.* 2. *C.*

Multitudo immortificatorum nec ordinem fert, nec unionem. *p.* 8. *c.* 1. §. 2.

Mortificatio carnis. *Vide* Corpus.

MULIERES. Non possunt ingredi habitationes nostras. *p.* 3. *c.* 1. §. 14. *et L.*

Nulla mulierum cura à Nostris suscipi debet. *p.* 6. *c.* 3. §. 5.

MUNDUS. Relinquendus omnino. *Exam. c.* 2. §. 6. *et c.* 3. §. 13. *et c.* 4. §. 1. *et* 7.

Abhorrendum à mundo. *Exam. c.* 4. §. 7. *et* 44. Conculcandus est. *p.* 3. *c.* 2. *C.* Ab ejus pompis, et vanitate recedendum. *Exam. c.* 4. §. 11.

Ejus contemptus juvat ad unionem. *p.* 8. *c.* 1. §. 8.

MUNERA. Non possunt à Nostris dari Magnatibus munuscula ad res obtinendas. *p.* 6. *c.* 2. §. 9.

MUSICA. Non possunt in Domibus teneri instrumenta musica. *p.* 3. *c.* 1. §. 14. *et M.*

NOBILITAS. Si cætera adsint, facit hominem magis aptum Societati. *p.* 1. *c.* 2. §. 13. Idem in Generali. *p.* 9. *c.* 2. *C.*

NOTARIUS. In Universitatibus debet esse Notarius externus, qui fidem faciat de Gradibus susceptis. *p.* 4. *c.* 17. §. 4. Stipendium ejus sit moderatum. *ibid. F.*

NOVITII. Novitiatus per biennium durare debet. *Exam. c.* 1. §. 12. *et c.* 4. §. 16. *et p.* 4. *c.* 3. §. 3. *Vide* Probatio secunda.

Non sunt intrà biennium compellendi ad vota facienda. *p.* 3. *c.* 1. *T.* Possunt ea facere ex sua devotione. *ibid. et p.* 5. *c.* 4. §. *ult.* Convenit ea non emitti sinè facultate Superioris. *Exam. c.* 1. *E.* Non tamen in manibus cujusquam. *p.* 3. *c.* 1. *T.* Et eorum memoria servanda. *ibid. et p.* 5. *c.* 4. §. *ult. et G.* Debent etiam ea bis in anno renovare. *ibid. H.*

Intrà biennium nullus eis certus habitus Societatis datur. *Exam. c.* 1. §. 13. Eorum vestitus mortificationi servire debet. *p.* 3. *c.* 2. *C.* Superior tamen potest dare convenientiorem eo, quem ex seculo attulerunt. *Exam. c.* 1. *F.* vel permittere pretiosiorem, quàm attulerint. *p.* 6. *c.* 2. *M.*

Dicuntur esse de Societate largo modo. *p.* 5. *c.* 1. *A.* Et sunt capaces gratiarum. *ibid.* Ipsi tamen non debent dicere se esse ex Societate. *Exam. c.* 4. §. 17.

Docendi sunt doctrinam Christianam, meditari, confiteri, audire Missam. *p.* 3. *c.* 1. §. 20. Et quomodo se gerant etiam interiùs, et exteriùs. *p.* 3. *c.* 1. §. 12. Et interdum tentandi in virtutibus. *ibid. V.*

Debet iis præscribi, quibuscum conversentur. *p.* 3. *c.* 1. *D.*

Debent quærere continuum puritatis, et virtutum augmentum. *Exam. c.* 4. §. 41. Et in officiis abjectis potiùs sunt jubendi, quàm rogandi. *Exam. c.* 4. §. 30.

Loqui debent de parentibus, quasi jam eos non haberent. *Exam. c.* 4. *C.* Nec cum eis, vel aliis propinquis coràm, vel per litteras communicare. *Exam. c.* 4. §. 6. Neque cum eis loqui, nisi breviter, et aliquo præsente. *p.* 3. *c.* 1. *B.* Quod si sollicitentur à suis, transmittendi aliò. *ibid. A.* Novitii solent perturbari naturali amore parentum. *Exam. c.* 4. *C.*

Debent singulis sex mensibus biennii legere Bullas, et Regulas. *Exam. c.* 1. §. *ult. et c.* 4. §. 41. Constitutiones autem non universas, sed compendium earum. *Exam. c.* 1. *G.*

Possunt probari etiam in Collegiis. *p.* 4. *c.* 6. *C.* Vel in Domibus. *p.* 3. *c.* 1. §. 27. *et p.* 4. *c.* 2. *D.*

Novitios dimittere possunt, qui possunt admittere, nisi sit aliqua particnlaris ratio. *p.* 2. *c.* 1. *C.* Difficiliùs tamen, qui vota fecerunt. *p.* 2. *c.* 1. §. 1. *et A.*

Sacerdotes Novitii non possunt Sacramenta administrare, nisi cum peculiari approbatione Superioris. *Exam. c.* 5. §. 7. Debent etiam privatim exerceri in ritibus Missæ. *ibid.*

NOVITIORUM MAGISTER. Magister Novitiorum alius esse potest à Confessario, et Superiore. *p.* 3. *c.* 1. §. 12. Potest tamen etiam Minister illorum curam gerere ob penuriam hominum. *p.* 4. *c.* 10. *G.*

Debet esse versatus in spiritualibus. *p.* 3. *c.* 1. §. 12. Quomodo se gerere debeat cum Novitiis, et hi cum ipso. *ibid.*

OBEDIENTIA. Obedientia magni meriti est. *p.* 4. *c.* 6. §. 2. Est vinculum unionis. *p.* 8. *c.* 1. §. 3. Juvat ad conservationem Societatis. *p.* 10. §. 9. Vocatur sancta. *p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et p.* 2. *c.* 1. §. *ult.* Securiùs fit opus ex obedientia, quàm proprio arbitratu. *p.* 7. *c.* 2. *A.*

Obedientia triplex: Executionis, Voluntatis, Intellectûs. *p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et C.*

Debet esse prompta, humilis, integra. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1.

Obedientia circa litteram inchoatam. *p.* 4. *c.* 10. §. 9. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. Obedientia cæca; ùt cadaveris, vel baculi. *p.* 6. *c.* 1. §. 1. In omnibus rebus etiam non obligantibus. *ibid.* §. 1. Nisi præcipiatur peccatum manifestum. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et B.*

Præstanda etiam Officialibus subordinatis. *Exam. c.* 4. §. 31. *et p.* 3. *c.* 1. §. 24. *et p.* 4. *c.* 10. §. 8. Etiam Coquo. *Exam. c.* 4. §. 29. Etiam Infirmariis, et Medicis. *ibid.* §. 32.

Præstanda est Superiori cum reverentia, et amore. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. Neque considerandum, cui obeditur, sed propter quem. *Exam. c.* 4. §. 29. *et p.* 3. *c.* 1. §. 24. *Vide* Superiores.

Obedientiæ exemplo maximè prælucere debent Primores Societatis. *p.* 8. *c.* 1. §. 3. Et qui aliis præsunt. *p.* 4. *c.* 10. §. 8.

Subordinatio in obedientia diligenter servanda. *p.* 2. *c.* 1. §. 2. *et p.* 8. *c.* 1. §. 4. *et E. et p.* 10. §. 9. Potest tamen Provincialis, et Generalis aliquem sibi immediatè subdere. *p.* 8. *c.* 1. *E.*

Superiores possunt obligare ad peccatum in virtute obedientiæ, quando id multùm conveniat. *p.* 6. *c.* 5.

Obedientia erga Summum Pontificem. *Vide* Pontifex.

OBLIGATIONES. Non sunt recipiendæ contra sinceritatem Instituti nostri. *p.* 4. *c.* 7. §. *ult. et p.* 4. *c.* 2. §. 4. *et p.* 6. *c.* 3. §. 5. *et* 6.

Obligationes lectionum suscipi possunt in Collegiis. *p.* 4. *c.* 2. *B. et c.* 7. *E. et c.* 11. *A.* Eas autem dijudicare pertinet ad Generalem. *p.* 4. *c.* 2. *B. et p.* 4. *c.* 11. §. 2. *et A. et p.* 9. *c.* 3. §. 17.

Non potest suscipi obligatio dandi Concionatoris, aut Confessarii, aut Lectoris Theologiæ, nisi ex consequenti. *p.* 4. *c.* 7. §. 3. *et E.* Neque ad Missas celebrandas. *p.* 4. *c.* 2. §. 4. Quæ videatur commensurata reditui. *ibid. B.*

Obligationes susceptæ implendæ sunt. *p.* 4. *c.* 11. *A.* Præter eas nihil facilè præstandum, sinè Generalis consensu. *ibid.*

OFFICIA SOCIETATIS. Ea distribuere pertinet ad Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 3. *et* 9. Potest tamen etiam per suos ministros. *ibid. H.*

Omnes parati esse debent ad omnia officia. *p.* 3. *c.* 2. *F.* Ad humilia etiam libentiùs. *Exam. c.* 4. §. 28. *et p.* 3. *c.* 1. §. 22. Potest unus plura sustinere. *p.* 4. *c.* 10. *G.*

Non debet unus se ingerere in officium alterius. *p.* 4. *c.* 10. §. 6.

Officia operosa non debent dari occupatis. *p.* 4. *c.* 10. *E.* Laboriosa verò danda firmioribus. *p.* 3. *c.* 2. *F.* Et in quibus experientia requiritur, non sunt facilè mutandi. *p.* 4. *c.* 10. *E.*

Officia domestica quæ. *p.* 4. *c.* 10. §. 6. *et* 7. Cui officiorum ratio reddenda. *p.* 9. *c.* 3. §. 4. Quæ honestiùs domi, quàm foris fiant. *p.* 3. *c.* 2. *H.* Discenda à Coadjutoribus. *p.* 3. *c.* 2. §. 7.

OFFICIALES. Officiales debent eligi apti. *p.* 4. *c.* 10. §. 6. Spectato cujusque talento. *p.* 9. *c.* 3. §. 9. Debent habere suas regulas. *p.* 7. *c.* 4. §. *ult. et p.* 4. *c.* 10. §. 6.

Quibus rationem reddant. *p.* 9. *c.* 3. §. 4.

Officiales Generalis. *p.* 9. *c.* 6. *et seq.* Universitatis. *p.* 4. *c.* 16. §. 5. *et p.* 4. *c.* 17.

Occupandi cùm vacui sunt, et cùm opus est sublevandi. *p.* 4. *c.* 10. §. 6.

Subordinati potiùs debent subjectis præcipere, quàm illa rogare. *Exam. c.* 4. §. 30. *et* 31.

Officiales domesticorum officiorum, integrè debent Ministro obedire. *p.* 4. *c.* 10. §. 8.

OFFICIUM DIVINUM. Officiis Divinis juvatur proximus. *p.* 7. *c.* 4. §. 4.

Officium Divinum privatim dicendum, non in Choro. *p.* 6. *c.* 3. §. 4.

Officia Vespertina, et Tenebrarum possunt dici, sed sinè cantu. *p.* 6. *c.* 3. *B.* Et eodem tono etiam Officium mortuorum pro Nostris. *p.* 6. *c.* 4. *C.*

Scholastici nostri debent dicere Officium Beatæ Virginis, nisi à Superiore mutetur in Orationem mentalem. *p.* 4. *c.* 4. §. 3. *et B.*

OPERA, OPERARII. Opera corporalia, in quibus misericordia, et caritas exercetur, non sunt extra Institutum Societatis. *p.* 7. *c.* 2. *E.* Sunt tamen minoris momenti, quàm spiritualia. *ibid.* Et ideò iis insistendum, quatenus spiritualia permittent. *ibid.* *c.* 4. §. 9.

Generalis potest interdum aliqua pia opera ad Societatem non pertinentia suscipere. *p.* 9. *c.* 6. *B.*

De penuria Operariorum. *p.* 7. *c.* 2. *D.* §. 1. Quâ consideratione opus est in curando, ut eorum numerus augeatur. *p.* 1. *c.* 1. *C.*

OPINIONES. Novæ non admittendæ. *p.* 3. *c.* 1. *O.* In reliquis etiam conformitas inter Nostros tenenda. *ibid.* *et* §. 18. *et p.* 4. *c.* 14. §. *ult.* *et p.* 8. *c.* 1. §. 8. *et K.* Et in iis omnibus standum definitioni Societatis. *p.* 3. *c.* 1. *O.*

Qui examinatur ad Societatem, interrogandus est de opinionibus particularibus. *Exam.* *c.* 3. §. 11.

Vide etiam Doctrina.

ORATIO. Orationis tempus unius horæ esse debet. *p.* 4. *c.* 4. *B.* An autem vocalis esse debeat, an mentalis, in particularibus judicet Superior. *ibid.* Inexpertis proponenda capita orationis. *ibid.*

Professis, et Coadjutoribus formatis nulla videtur regula præscribenda. *p.* 6. *c.* 3. §. 1. Nisi aliud judicet Superior. *ibid.* *A.*

Generalis debet habere familiarem orationem. *p.* 9. *c.* 2. §. 1. *et c.* 6. *A.*

Orandum pro proximis. *p.* 2. *c.* 3. §. 7. *et p.* 7. *c.* 4. §. 3. In particulari autem pro Benefactoribus. *p.* 4. *c.* 1. §. 4. Pro Principibus, et Prælatis, qui multùm prodesse, vel obesse possunt. *p.* 7. *c.* 4. *A.* Pro malè affectis in nos. *p.* 10. *B.* Pro augmento Societatis. *p.* 9. *c.* 6. *A.* *et p.* 10. §. 1. Item pro Missionibus. *p.* 7. *c.* 2. §. 1. Pro electione Generalis. *p.* 8. *c.* 5. §. 3. *et c.* 6. §. 1. Et pro Congregatione futura. *p.* 8. *c.* 7. §. 1. Pro mortuis Societatis. *p.* 6. *c.* 4. §. 2. *et* 4.

Oratio, *sive* declamatio. *Vide* Declamatio.

ORDINATIONES. Ordinationes qoædam particulares necessariæ sont præter Constitutiones. *Proœm. Declar.*

Ordinationes Congregationis Generalis, quæ promulgandæ. *p.* 8. *c.* 7. *C.*

Ordinationes Societatis non obligant ad peceatum. *p.* 6. *c.* 5. Possitne Generalis Ordinationes facere. *p.* 9. *c.* 6. *C.*

ORDINES SACRI. Non debent ad eos promoveri Coadjutores temporales. *Exam. c.* 6. §. 1. In Scholasticis differendi eirca finem stndiorum. *p.* 4. *c.* 6. *C.*

Qui examinatur ad Societatem, interrogandus est, an habeat aliqoos ordines. *Exam. c.* 3. §. 9.

ORDO DOMESTICUS. Quo pacto campanâ distinguendus. *p.* 4. *c.* 10. §. 9.

De ordine studiorum. *p.* 4. *c.* 13. §. 1. *et* 2. De ordine disciplinarum. *ibid.* §. 3. 4. *et* 5.

OTIUM. Otium semper fogandum aliqoâ oceupatione. *p.* 3. *c.* 1. §. 6. Eaque eura ad Reetorem pertinet. *p.* 4. *c.* 10. §. 6.

PARENTES. Affectus carnalis parentum mutandus in spiritualem. *Exam. c.* 4. §. 7.

Parentum necessitas extrema, et præsens impedit ingressum in Societatem. *Exam. c.* 3. *B.*

Non debent distribui bona parentibus, nisl ipsi egeant. *Exam. c.* 4. §. 2. *et* 3. In dubio standum est judicio aliorum. *Exam. c.* 3. §. 3. *et c.* 4. §. 3.

PASCHA. In Paschate quibos commnnio dari possit. *p.* 7. *c.* 4. *D.*

PASSIONES. Passiones indomabiles sunt impedimentum secundarium ad Societatem. *p.* 1. *c.* 3. §. 9.

PAUPERTAS. Diligenda ùt mater. *p.* 3. *c.* 1. §. 25. Est propugnaculom Religionom. *p.* 10. §. 5. Murus. *p.* 6. *c.* 2. §. 1. Et Professi vovent nunquam eam relaxare. *ibid.*

Paopertas toti Societati eommunis in hoc consistit, nt nemo ulla re tanquam propria otatur. *p.* 3. *c.* 1. §. 7. Et nihil accipere, vel dare possit ex iis, quæ domi sunt. *ibid.* §. 8. Et omnes vilissimis quibusque contenti sint. *Exam. c.* 4. §. 26. Et non solùm resecent soperfloa. *p.* 6. *c.* 2. §. 11. sed etiam aliquando aliqnos ejos effectus experiantur. *p.* 3. *c.* 1. §. 25. In eoque Superiores subditos nonnunquam probent. *ibid. V.* Sic tamen, nè desint necessaria. *p.* 3. *c.* 2. §. 3. Præterea nt nulla stipendia pro spiritnalibns accipiantur. *p.* 10. §. 5. Ac nè eleemosyna quidem. *Exam. c.* 1. §. 3. *et p.* 6. *c.* 2. §. 7. Studinm ejus. *Exam. c.* 4. §. 1. 2. *et* 12.

Domus, et Ecclesiæ Professæ non possunt habere reditus ullos. *Exam. c.* 1. §. 3. Neque jus ad ullam rem stabilem, præter habitationem. Sed tantùm ad res mobiles. *p.* 6. *c.* 2. *E.* Et si quid stabile eis relinquatur, debet quamprimùm vendi. *ibid.* Præterea nihil ex Collegiis habere possunt. *p.* 4. *c.* 10. §. 1. *Vide* Professi.

Quomodo eis relinqui possit certus reditus pro fabrica. *p.* 6. *c.* 2. *B.* Et possint habere vineas. *ibid. F.* Vel eleemosynas perpetuas. *p.* 6. *c.* 2. §. 6.

Qui non sunt Professi, vel Coadjutores formati, possunt retinere proprietatem honorum, etiam post votum paupertatis. *p.* 4. *c.* 4. *E. et p.* 6. *c.* 2. *H.* Nihil tamen habere penes se, vel penes externos. *Exam. c.* 4. §. 4. *et p.* 6. *c.* 2. §. 11. Vitanda superflua. *p.* 3. *c.* 2. *C.*

PAX. De interna pace conservanda. *p.* 3. *c.* 1. §. 4. De externa cum omnibus. *p.* 4. *c.* 16. *D. et p.* 6. *c.* 3. §. 8. De procuranda in aliis. *p.* 7. *c.* 4. §. 9.

PECUNIA. An Novitii possint habere pecuniam penes se, aut alium. *Exam. c.* 4. §. 4. Num ab iis, qui ad fructificandum mittuntur, portanda pecunia. *p.* 6. *c.* 2. *I. et p.* 7. *c.* 2. *G.*

PEREGRINATIO. Unum ex experimentis est, peregrinari per mensem sinè pecunia. *Exam. c.* 4. §. 12. Potest tamen compensari per aliud. *ibid.*

PERFECTIO. Perfectionem omni studio quisque in se procurare debet. *p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et p.* 10. §. 2. Ad eam invicem omnes se exhortari debent. *p.* 3. *c.* 1. §. 21. Potissima ad eam via est sui abnegatio. *Exam. c.* 4. §. *ult.*

PHILOSOPHIA. Philosophiæ tam naturali, quàm morali danda à Nostris opera. *p.* 4. *c.* 5. §. 1. Et quidem ante Theologiam. *p.* 4. *c.* 6. §. 4. Ei tres anni dandi sunt, et præterea dimidius ad repetendum. *p.* 4. *c.* 15. §. 2. *et B.*

In utraque Philosophia sequendus Aristoteles. *p.* 4. *c.* 14. §. 3.

Potest doceri ab eo, qui non audivit Theologiam. *p.* 4. *c.* 9. §. 2.

PŒNITENTIÆ. Ordinariæ nullæ Societati ex obligatione. *Exam. c.* 1. §. 6.

Generalis potest injungere pœnitentias. *p.* 9. *c.* 3. §. 11. Itèm Superior, etiam propter defectus non culpabiles. *p.* 3. *c.* 1. §. 15.

Publicis defectibus debentur publicæ pœnitentiæ. *p.* 3. *c.* 1. *N.*

In pœnitentiis injungendis respicienda dispositio personarum. *p.* 3. *c.* 1. §. 15.

Debet quisque paratus esse ad omnes subeundas pœnitentias.

Exam. c. 4. §. 33. Et quidem cum magna humilitate. *ibid.* §. 41. Et cum animo proficiendi. *p.* 3. *c.* 1. §. 15. Imò aliquoties in anno sponte petendæ. *ibid.* §. 28.
Pœnitentiæ corporales non sint indiscretæ. *p.* 3. *c.* 2. §. 5. Neque contrà nimis remissæ. *p.* 6. *c.* 3. §. 1.
Debent approbari à Confessario, vel Superiore. *Exam. c.* 1. §. 6. *et C. et p.* 3. *c.* 1. §. 12. *et c.* 2. §. 5. Et ejus arbitrio standum. *p.* 4. *c.* 6. *A.* Possunt etiam imponi à Superioribus. *Exam. c.* 1. §. 6. *et C.*
PONTIFEX. Quàm perfectè illi obediendum. *p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et p.* 7. *c.* 1. §. 2. *et p.* 7. *c.* 3. §. 1.
Societatis scopus est præstò esse ad omnes Missiones Pontificis. *Exam. c.* 4. §. 35. *et p.* 4. *Proœm. A.* Hanc obedientiam promittit Societas per quartum votum. *Exam. c.* 1. §. 5. *et p.* 5. *c.* 3. §. 3. *et C. et p.* 6. *c.* 5. *et p.* 7. *c.* 1. §. 1. Est autem hoc votum generale ad omnes terras, et locos. *p.* 7. *c.* 1. *B.* Et Societas quantùm ad Missiones, subjecit Pontifici omnem sensum. *p.* 7. *c.* 1. §. 2.
Debet hoc votum novo Pontifici electo, intrà annum declarari à Generali. *p.* 7. *c.* 1. §. 8.
Pontificis benevolentia in primis conservanda. *p.* 10. *B.*
Nulli privato licet gratiam ullam ab illo petere, aut petendam curare, sinè licentia Superioris. *p.* 6. *c.* 1. §. 3.
Pontificiæ Missiones. *Vide* Missiones.
PRÆCEPTORES. De eorum numero, et Auditoribus. *p.* 4. *c.* 13. *B.*
Debent esse docti, et diligentes. *p.* 4. *c.* 6. §. 6. Et discipulorum cujusque in particulari profectum curare. *p.* 4. *c.* 13. §. 3.
Possunt duplicari, vel dari adjutores. *p.* 4. *c.* 13. *B.* Vel etiam adsciscì externi, si necessitas urgeret. *ibid.*
Possunt esse aliqui extra-ordinarii, qui legant cum apparatu. *p.* 4. *c.* 13. *C.*
Pro re nata debent inter legendum impellere ad pietatem. *p.* 4. *c:* 8. *A. et c.* 16. §. 1. *et* 4.
Nihil debent legere, quod repugnet honestati. *p.* 4. *c.* 5. *E.* Neque auctorem malum, si sit Christianus. *ibid. et c.* 14. *A.*
Ante initium lectionis orationem præmittere debent. *p.* 4. *c.* 16. §. 4. vel saltèm signum Crucis. *ibid. C.*
Debent inter se disputare, sed modestè. *p.* 4. *c.* 13. §. 3.
Non possunt quidquam accipere à Scholasticis. *p.* 4. *c.* 15. §. 4.
Vide etiam Lectores, Magistri, Professores.
PRÆFECTUS RERUM SPIRITUALIUM. Ejus necessitas. *p.* 4.

c. 10. §. 7. Qualis esse debeat, quodque sit ejus officium. p. 3. c. 1. §. 12.

PRÆFECTUS SANITATIS. Domi constituendus, et quod ejus munus. p. 3. c. 2. §. 6.

PRÆFECTUS STUDIORUM GENERALIS. De ejus officio nonnulla. p. 4. c. 5. §. 1.

PRÆPOSITUS. Præpositus Domûs, ubi Generalis moritur, quid faciet ad electionem Vicarii, vel ad designati cognitionem. p. 8. c. 4. A.

PRÆPOSITUS DOMUS PROFESSÆ. Potest ei communicari potestas dimittendi ex Societate. p. 2. c. 1. B. Imò et admittendi in Societatis corpus. p. 5. c. 1. B.

PRINCIPES. Utile, juvare in spiritu Principes. p. 7. c. 2. D. §. 4. et c. 4. A. Eorum benevolentia procuranda. p. 10. B. Pro eis orandum. p. 7. c. 4. A.

Non debent communiter visitari, neque iis munera dari. p. 6. c. 2. §. 9.

Eorum ratio habenda in distributione bonorum. p. 3. c. 1. §. 9.

Non sunt à Nostris incitandi, ut alicujus particularis Missionem petant; nisi constet de Superiorum voluntate. p. 7. c. 2. K.

PROBATIO. Redeuntes probandi sunt experimentis, quibus Superior judicaverit. p. 2. c. 4. §. ult. Præsertim si dubitetur de constantia. ibid. D. De ea autem probatio potest esse in Xenodochio. ibid.

PROBATIO PRIMA. Fit, ut quisque meliùs Societatem, et Societas eum cognoscat. Exam. c. 1. §. 13. et p. 1. c. 4. §. 1. Ad eam quæ habitatio deputanda. p. 1. c. 4. §. 1. In ea hospitum more versari debent. ibid. et Exam. c. 1. §. 13. Neque conversari cum aliis, etiam domesticis. Exam. c. 1. H. Nisi particulariter ad id designentur. p. 1. c. 4. §. 4. Ibi videre debent Examen, et Regulas; habere lectionem. p. 1. c. 4. §. 5. Et præterea exhortationem. Exam. c. 5. §. 6. Debent scribi res, quæ importantur. Exam. c. 4. §. 4. et p. 1. c. 4. §. 6.

De Confessione autem Generali. Vide Confessio.

Durare debet duodecim dies, et ampliùs, quantùm Superiori videatur. Exam. c. 1. H. et p. 1. c. 4. §. 1.

Ad eam non sunt admittendi; qui non sunt examinati. p. 1. c. 1. D. vel qui non habent propositum vivendi in Societate. p. 1. c. 4. §. 3. Possunt tamen ut hospites ad triduum. ibid. B. Facilior est ex ea dimissio. p. 2. c. 1. A.

PROBATIO SECUNDA. Ad eam non debet quis admitti, nisi valdè notus. p. 1. c. 4. §. 1.

In ea jacitur fundamentum propriæ abnegationis, et veræ virtutis. *p.* 4. *in Proœm. et p.* 3. e. 1. §. 2. *et* 27.

Debet durare bienninm. *Exam. c.* 1. §. 12. *et c.* 4. §. 16. Imò potest adhuc prorogari. *Exam. c.* 1. §. 12. *et* c. 4. §. 43.

In ea vacandnm mortificationibus, et pœnitentiis. *Exam.* c. 4. §. 41. Et sex præcipuis experimentis. *Exam. c.* 4. §. 9.

Domus Probationis sunt ad præparandnm fundamentum litterarum, humilitatem, et omnes virtutes. *p.* 3. *c.* 1. §. 27. Sunt quasi membra Collegiorum. *Exam. c.* 1. *B.* Et possunt habere reditus. *Exam. c.* 1. §. 4. *et p.* 6. *c.* 2. *A.* Ubi disponnntur mittendi ad Collegia. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *D.*

PROBATIO TERTIA. Probationes necessariæ snnt ante admissionem ad Professionem, et vota Coadjutorum formatorum. *Exam. c.* 1. §. 8. *et p.* 5. *c.* 2. §. 1. *et p.* 10. §. 7.

Scholastici post studia uno saltèm anno adhuc probandi. *Exam.* c. 1. §. 12. *et* c. 4. §. 16. *et* 43. e. 6. §. 8. *et p.* 5. e. 1. §. 3. Eo autem tempore quid facere debeant. *p.* 5. *c.* 2. §. 1.

Scholastici post vota emissa dicuntur esse in probatione quantùm ad gradus superiores. *p.* 4. *c.* 4. *E.*

PROCURATOR COLLEGII, et DOMUS PROBATIONIS. Procuratores Collegiorum possunt interesse Congregationibus provincialibus. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. Possunt etiam à Præposito Generali vocari ad Congregationem generalem. *ibid. A.*

Collegia, et Domus debent habere suos Procuratores. *p.* 6. c. 3 §. 7.

PROCURATOR GENERALIS. Necessarius est Præposito Generali, et quod ejus officium. *p.* 9. *c.* 6. §. 12. Præpositi Generalis est eum eligere. *p.* 9. *c.* 3. §. 16. Non debet esse Professus, nec habitare ordinariè in Domibus Professis. *p.* 9. e. 6. §. 12. Sicut nec alii *Procuratores* communes. *ibid. G.* De ejus Residentia, et Sociis. *p.* 9. *c.* 6. §. 12. Num loco unius Procuratoris Generalis plures esse possint. *p.* 9. e. 6. *H.*

Debet ali contributione eorum, quorum agit negotia. *p.* 4. e. 2. *E.*

PROCURATORES PROVINCIARUM ROMAM MITTENDI. Ex Provinciis debet mitti Procurator ad Generalem tertio quoque anno: ex Indiis quarto. *p.* 8. e. 2. *B.*

Quid de Procuratoribus Romam mittendis statuant Constitutiones. *p.* 8. *c.* 2. *B.*

PROFESSÆ DOMUS. Non possunt habere ullos reditus. *p.* 6. *c.* 2. *B.* Non sunt ordinariè ad litteras discendas, ùt Collegia, sed ad exercendas. *p.* 3. e. 1. §. 27. Non possunt juvari à Collegiis. *Exam. c.* 1. §. 4. Quomodo autem Collegia possint supplere aliquos earum sumptus. *p.* 6. e. 2. *D.*

PROFESSI. Penes Societatem Professam est suprema Societatis cura, etiam Collegiorum. *p.* 4. *c.* 10. §. 1. *et p.* 10. §. 4.

In Professis requiritur Sacerdotium. *Exam. c.* 1. §. 8. Ætas supra vigesimum quintum annum. *p.* 1. *c.* 2. §. 12. *et c.* 3. *K.* Doctrina, et virtus. *Exam. c.* 1. §. 8. *et p.* 4. *in Proœm. A. et p.* 6. *c.* 3. §. 1. *et p.* 10. §. 7. Ea autem doctrina debet esse Philosophiæ, et Theologiæ, vel Juris Canonici. *p.* 5. *c.* 2. *B.* Potest tamen hujus defectus compensari aliis donis. *ibid.*

Oportet esse diu probatos. *Exam. c.* 1. §. 8. *et c.* 4. §. 16. *et* 41. *p.* 5. *c.* 2. §. 1. *et p.* 10. §. 7. Id est ultra biennium ùt minimùm. *Exam. c.* 1. §. 12. *et c.* 4. §. 16. Potest tamen hoc tempus prorogari. *ibid.* et ex dispensatione contrahi. *p.* 5. *c.* 1. *C.*

Non debet esse magna turba Professorum. *p.* 8. *c.* 1. §. 2.

Professionem facturi mendicare debent triduo ostiatim. *Exam. c.* 4. §. 27. Defendere theses quatuor argumentantibus. *p.* 5. *c.* 2. §. 2. Facere Exercitia per hebdomadam, et confiteri generaliter. *Exam. c.* 4. §. 41. Reddere rationem conscientiæ. §. 38. Distributionem omnium bonorum facere. *Exam. c.* 4. §. 2. *et* 5.

Professi non sunt capaces alicujus hæreditatis, nec Societas eorum nomine. *p.* 6. *c.* 2. §. 12. Neque retinere possunt Beneficia Ecclesiastica. *Exam. c.* 4. §. 5.

Non habent stabilem habitationem. *p.* 4. *c.* 2. *B.* Nec debent juvari Collegiorum reditibus. *Exam. c.* 1. §. 4. *et p.* 4. *c.* 10. §. 1. *et p.* 6. *c.* 2. §. 3. *et D. et p.* 10. §. 4. In quo nec Generalis quidem dispensare potest. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et F. et p.* 9. *c.* 3. §. 18. Nisi in exigua quantitate. *p.* 4. *c.* 2. *F. et p.* 6. *c.* 2. *D.* Possunt tamen vivere in Collegiis, cùm sunt cis utiles. *p.* 4. *c.* 2. *F. et p.* 6. *c.* 2. *C.* Vel si occupentur pro bono universali Societatis. *ibid.* Rectores autem Collegiorum esse non possunt, nisi ità expediat ipsis Collegiis. *p.* 4. *c.* 10. *A. et p.* 6. *c.* 2. §. 3.

Parati esse debet ad quamlibet Missionem. *Exam. c.* 1. §. 5. *et c.* 4. §. 35. Et ad pueros docendos. *p.* 5. *c.* 3. *B.*

Eorum confessio annua, et oratio. *Vide in suis titulis.*

Professi quicumque dimitti possunt. *p.* 2. *c.* 1. *A.* Sed à solo Generali. *ibid. C.*

PROFESSI QUATUOR VOTORUM. Sunt primæ Classis Societatis. *Exam. c.* 1. §. 8. et sunt in Societate præcipui. *p.* 5. *c.* 1. *A.* §. 4.

PROFESSI TRIUM VOTORUM. Hæc Professio est solemnis. *Exam. c.* 1. *D.* Quibus dari debeat. *p.* 5. *c.* 2. *C.* Non tamen danda, nisi raro, et cum gravi causa. *p.* 5. *c.* 2. §. 3. Notos esse oportet in Societate 7. annis. *ibid.*

Quando possint interesse Congregationi generali; et quod in ea suffragium habeant. *p.* 8. *c.* 3. *A.*

PROFESSIO. Admittere ad Professionem est solius Generalis. *p.* 5. *c.* 1. §. 2. *et p.* 9. *c.* 3. §. 1. Potest tamen communicare aliis hanc facultatem, sed ordinariè non debet, nisi in Indiis. *p.* 5. *c.* 2. *A. et p.* 9. *c.* 3. *A.* Ipse autem Generalis inquirere debet testimonium Præpositorum localium, vel aliorum. *p.* 5. *c.* 2. §. 1.

Ritus emittendi Professionem. *p.* 5. *c.* 3. §. 2. Quanquam ii ritus non sunt de essentia. *p.* 5. *c.* 3. *A.*

Formula Professionis. *p.* 5. *c.* 3. §. 2. *et* 3.

Emitti debet in manibus alicujus. *p.* 5. *c.* 3. §. 4. Id est coram aliquo, qui potestatem habet eam admittendi. *p.* 5. *c.* 4. *A.* Is antem potest etiam esse externus. *p.* 5. *c.* 1. *B.*

Professio edita in scriptis asservanda cum nomine Professi. *p.* 5. *c.* 3. §. 4.

Factâ Professione, quæ sint emittenda vota simplicia. *p.* 6. *c.* 2. §. 1. *et p.* 10. §. 6.

PROMISSIO. Promissio ingrediendi Societatem in votis Scholasticorum facienda. *Exam. c.* 1. §. 10. Ipsa promittendi formula. *p.* 5. *c.* 4. §. 4. De quo ingressu intelligatur. *p.* 4. *c.* 4. *E. et p.* 5. *c.* 1. *A.* §. 3. *et Exam. c.* 7. §. 1.

Promissio de bonis distribuendis an sit votum, et quo pacto accipienda. *Exam. c.* 4. §. 2.

Promissio externorum Scholarium de observandis Scholæ statutis, an, et quo pacto exigenda. *p.* 4. *c.* 17. §. 3.

PROPINQUI. *Vide* Consanguinei.

PROVINCIA. Provinciarum cura in Assistentes dividenda. *p.* 9. *c.* 6. §. 10. In eadem Provincia distribuenda sunt bona, quæ in subsidium Societatis conferuntur. *p.* 3. *c.* 1. §. 9.

PROVINCIALES. Præpositos Provinciales Generalis per se creat. *p.* 9. *c.* 3. §. 14. *et c.* 5. §. 1.

Eos oportet esse Viros selectos. *p.* 9. *c.* 6. §. 2. Et probatæ fidei. *ibid.* §. 6. Et quibus proportionaliter conveniant dotes Generalis. *ibid. I.*

Potestas eorum tota promanat à Generali. *p.* 8. *c.* 1. §. 6. *et p.* 9. *c.* 3. §. 14. Et ipse eam restringere, et revocare potest. *ibid. et* §. 15. Expedit tamen amplam eis concedi. *p.* 2. *c.* 1. §. 2. *et p.* 9. *c.* 6. §. 2.

Eorum officium maximè est visitare subditos. *p.* 8. *c.* 1. *I.* Et debent residere in loco apto ad communicandum cum eis, et cum Superiore. *ibid.* §. 7.

Debent esse maximè subordinati Generali. *p.* 10. §. 9. Et juxta

ipsius præscriptum se gerere. *p.* 8. *c.* 1. §. 4. Et ei noti esse, quoad conscientiam. *p.* 9. *c.* 3. §. 19. Et cum eo crebrò communicare de rebus Provinciæ. *p.* 8. *c.* 1. §. 4. Et de gravioribus. *p.* 9. *c.* 6. §. 6. *et A.* Et cum Superioribus localibus. *p.* 9. *c.* 6. §. 2.

Debent habere suos Consultores. *p.* 9. *c.* 6. §. *ult.*

In sua Congregatione Provinciali habent duo suffragia. *p.* 8. *c.* 5. §. 3.

Ad Generalem autem debent venire cum duobus electis; et si impediti sint, alteri vices suas mandare. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. *et B.*

In Congregatione autem in paribus suffragiis ipsi præcedunt. *ibid.* §. 2.

Juxta Provincialis arbitrium Rectores in omnibus se gerere debent. *p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et p.* 8. *c.* 1. §. 4. Eumque monere de profectu Scholasticorum. *p.* 4. *c.* 9. §. 3. Et ad eum mittere Catalogos. *p.* 8. *c.* 1. *N.* Et quadrimestres. *ibid. M.* Denique ei rationem gubernationis reddere. *p.* 9. *c.* 3. *C.*

Eorum tempus ordinariè est triennii: sed potest prorogari, et contrahi. *p.* 9. *c.* 3. §. 14. *et I.*

Quæ cura iis competat circa Generalem. *p.* 9. *c.* 5. §. 1.

Quomodo venire possint ad Congregationem Generalem pro deponendo Generali. *p.* 9. *c.* 5. §. 4. Et approbare Assistentem substitutum. *ibid.* §. 3. Eligere, vel confirmare Vicarium Generalem. *p.* 9. *c.* 4. §. 6. Itèm approbare Lectorem publicum. *p.* 4. *c.* 6. *F.* Et admittere ad Societatem etiam in absentia. *p.* 1. *c.* 1. *B.*

PROXIMUS. Societatis finis est, non solùm propria, sed et proximorum perfectio. *Exam. c.* 1. §. 2. *et p.* 4. *in Proœm. et c.* 7. §. 3. *et p.* 7. *c.* 1. §. 1. *et c.* 2. *D.* Et ad hoc ipsa Societatis doctrina dirigetur. *p.* 4. *c.* 5. §. 1.

Complectitur autem omnia hominum genera, quantùm ad spiritualia. *p.* 1. *c.* 3. §. 1. *et p.* 4. *c.* 8. §. 8.

Ad fructum cum proximis faciendum, necessaria est gratia sermonis. *p.* 1. *c.* 2. §. 9. Exoptanda quoque species honesta. *ibid.* §. 10. Magis tamen conferunt virtutes, quàm dona naturalia. *p.* 10. §. 2. Et ædificatio vitæ magis, quàm verba. *p.* 7. *c.* 4. §. 2. Et proprius profectus interior. *p.* 5. *c.* 2. §. 1. Juvat etiam unio Nostrorum. *p.* 3. *c.* 1. §. 18.

Juvantur proximi sanctis desideriis, et precibus. *p.* 7. *c.* 4. §. 3. Tum Sacramentis, et Concionibus. *ibid.* §. 5. *et* 6. Privatis colloquiis. *ibid.* §. 8. *et p.* 4. *c.* 4. §. *ult.* Et aliis, de quibus. *p.* 4. *c.* 8. *et p.* 7. *c.* 4.

Docendi Nostri, quomodo cum proximis omnium generum tractent. *p.* 4. *c.* 8. §. 8. *et p.* 10. §. 3.

Occupationes cum proximis magis propriæ Domuum Professarum. *p.* 4. *c.* 8. §. 1. In Collegiis autem remittendæ propter studia. *p.* 4. *c.* 6. §. 3. Sub finem tamen studiorum aliquæ assumendæ. *p.* 4. *c.* 8. §. 1. *et c.* 10. §. *ult.*

Rector autem debet designare, qui cum iis agant. *p.* 4. *c.* 10. §. 10.

Debent proximi juvari etiam corporalibus officiis. *p.* 7. *c.* 2. *E. et c.* 4. §. 9.

Meritum cum proximis spectatur, non ex opere, sed ex caritate. *Exam. c.* 1. §. 9.

Vitanda est offensio proximorum, quantùm potest. *p.* 6. *c.* 3. §. *ult.*

PRUDENTIA. Prudentia in Generali magis necessaria, quàm doctrina. *p.* 9. *c.* 2. §. 6.

Pollere debent Superiores prudenti caritate. *p.* 3. *c.* 1. §. 15.

QUADRIMESTRES. Qui eas scribere debeant; quando, et quot exemplis. *p.* 8. *c.* 1. *M.* §. 1. 2. *et* 3.

RECREATIO. Non debent labores continuari sine aliqua relaxatione. *p.* 3. *c.* 2. *D.* Præsertim in æstate cessandum una, aut duabus horis à prandio. *ibid.*

Scholasticis dandus saltèm unus dies in hebdomada à prandio. *p.* 4. *c.* 13. *F.*

De reliquis vacationibus statuet Provincialis. *ibid.*

Professi recreari possunt in aliquo horto Collegii. *p.* 6. *c.* 2. *D.*

RECTORES. Rectores Collegiorum, et Universitatum per se creat Generalis. *p.* 4. *c.* 17. §. 1. *et p.* 9. *c.* 3. §. 14. Vel confirmat electos ex commissione à Provinciali. *p.* 4. *c.* 17. §. 1. Ejusdem est etiam eos removere. *p.* 4. *c.* 10. §. 3.

Ordinariè debent esse Coadjutores spirituales. *p.* 4. *c.* 10. §. 3. *et p.* 6. *c.* 2. §. 3.

Debent habere talentum conveniens. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. Et esse præcipui in virtutibus, et discretione. *p.* 4. *c.* 10. §. 4. Et cum proportione habere omnia, quæ requiruntur in ipso Generali. *p.* 9. *c.* 6. *I.*

Eorum officium est Collegium velut humeris sustinere. *p.* 4. *c.* 10. §. 5.

Habere curam suorum quoad animam, et quoad corpus. *c.* 4. *A. et c.* 10. §. 5.

Conservare res temporales. c. 2. §. 5. *et c.* 10. §. 5.
Continere in officio tam Præceptores, quàm Scholasticos. c. 6. §. 9.
Curare ne Magistri accipiant ulla munera. *c.* 15. §. 4. Et ut regulæ ab omnibus serventur. c. 10. §. 5.
Assignare Socios. c. 4. *F.*
Itèm conservare amicos, et conciliare alienos. *c.* 10. *C.*
Eorum potestas est, quantam communicabit Generalis. *p.* 9. c. 3. §. 14. *et* 15. Expedit autem esse amplam. *p.* 2. *c.* 2. §. 2. *et B. et p.* 4. *c.* 10. §. 4.
Possunt Officiales domesticos designare. *p.* 4. c. 10. §. 6.
Possunt ordinare et mutare horas diei. *ibid.* c. 10. §. 9. *et I.*
Auditis Consiliariis statuere, quod magis videtur. *p.* 9. c. 6. §. 14.
Quando autem possint dispensare in regulis. *p.* 4. *c.* 10. *B.*
Omnes debent sinere se ab eis regi. *p.* 8. c. 1. §. 4. Et totam suî dispositionem eis relinquere. *p.* 4. c. 10. §. 5. Nihil eis clausum tenere. *ibid. et D.*
Debent interesse Congregationi Provinciali. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. *et* c. 5. §. 3. Et habent suffragium ad eligendum Procuratorem triennalem. *ibid. c.* 2. *B.* et ad alia. *ibid.* c. 3. *A.*
Itèm ad substituendum, vel ad probandum Vicarium Generalem. *p.* 9. c. 4. §. 6.
Non possunt contra omnium Consultorum Universitatis sententiam agere. *p.* 4. *c.* 17. *H.*
Nec Lectores primarios, aut Officiales mutare. c. 17. *A.*
Nec mutare exercitationes repetendi, et latinè loquendi. c. 6. *K.*
Nec ordinem vacationum statuere. *c.* 13. *F.*
Nec liberare Scholasticum à publico examine. c. 15. *E.*
Circa studia eorum officium est, per se, vel per Cancellarium examinare Scholasticos; et statuere quibus quisque facultatibus vacare debeat, et in qua classe. *p.* 4. c. 13. §. 4. *et* c. 15. §. 1. Designare qui theses defendant. *p.* 4. c. 6. §. 10. Et qui declamationes habeant. *ibid. c.* 16. *B.* Externos etiam gratis promovere. *ibid.* c. 15. §. 4. Et removere, qui operam perdunt, vel aliis nocent. *ibid.* c. 16. §. 15.
Eorum Officiales sunt: Minister, Syndicus, Præfectus spiritualium. *p.* 4. c. 10. §. 7. Et aliqui Consultores. *ibid. et p.* 9. c. 6. §. *ult.* In Universitatibus autem Cancellarius. *p.* 4. *c.* 17. §. 2. Nisi ipse Rector id munus sustineat. *ibid. C.* Syndicus generalis, et alii particulares. *ibid.* c. 17. §. 7. Secretarius. *ibid.* §. 3. Notarius. *ibid.* §. 4. Decanus, et duo designati in quavis facultate. *ibid.* §. 5.
Subjecti esse debent Generali, et Provinciali. *p.* 8. c. 1. §. 4.

Et suis præire exemplo obedientiæ. *p.* 4. *c.* 10. §. 8.
Reddere rationem officii sui Generali. *p.* 9. *c.* 3. §. 4. Et Provinciali, vel ei quem Generalis constituet. *p.* 4. *c.* 2. §. 5. *et* c. 10. §. 3.
Informare semel in anno Generalem, et bis Provincialem. c. 17. §. 7. Et curare, ut res omnes eis perspectæ sint. *ibid.* *A.*
Debent intrà annum per quadraginta dies tradere doctrinam Christianam, nisi aliquod sit impedimentum. *p.* 4. c. 10. §. 10. *et K.*

REDITUS. Bona Collegiorum ad usum Professorum converti non possunt. *p.* 4. c. 2. §. 5. *et F. et p.* 6. *c.* 2. §. 3. *et p.* 9. *c.* 3. §. 18. *et p.* 10. §. 5. Neque in alios usus, quàm ipsorum Collegiorum. *Exam.* c. 1. §. 4. Num tamen aliquando Professi, et formati modo aliquo reditibus Collegiorum juvari possint. *p.* 4. c. 2. *F. et p.* 6. c. 2. §. 4.

REGULÆ. Prima, et suprema regula omnis bonæ voluntatis, et judicii est DEUS. *p.* 3. *c.* 1. §. 23.
Præter Constitutiones sunt etiam necessariæ Regulæ. *Proœm. Declar.* Hæ autem ad particularia descendere debent. *p.* 4. *c.* 7. §. 2.
Debent esse aliquæ Regulæ Officialium domesticorum. *p.* 4. c. 10. §. 6. *et p.* 7. c. 4. §. *ult.* Itèm Provincialium. *p.* 9. *c.* 6. *I.* Itèm Collegiorum. *Vide* Collegia.
Professi, et Coadjutores formati quomodo ad Regulas teneantur. *p.* 6. *c.* 3. §. 3.
Regulæ sæpiùs in biennio Novitiatûs considerandæ sunt. *Exam.* c. 1. §. 13. Deinde etiam sæpius audiendæ, aut legendæ. *p.* 3. *c.* 1. §. *ult.* Id est singulis mensibus. *p.* 10. §. *ult.* Singulis autem hebdomadis, quæ ad singulos pertineat. *p.* 4. *c.* 10. *F.*
Earum transgressio non obligat ad peccatum. *p.* 6. *c.* 5. Est tamen pœnitentiis punienda, cæque ultro aliquando petendæ. *p.* 3. *c.* 1. §. *ult.*

RELIGIO. Licet movere alios ad Religionem. *Exam. c.* 3. §. 14. Qui tamen à Nostris motus esset, quando differri deberet. *ibid.*
Non licet Nostris post vota emissa aliam Religionem ingredi. *Exam. c.* 4. §. 42.
Qui semel sumpserit habitum alterius Religionis non debet recipi in Societatem. *Exam.* c. 2. §. 3. *et p.* 1. c. 3. §. 5.
Imò nec reducendus, si à Societate discesserat. *p.* 2. *c.* 4. *B.*

REPETITIO. Repetitiones lectionum quomodo faciendæ. *p.* 4. *c.* 6. *H. et c.* 13. *D.*

Possunt mutari à Rectore cum licentia sui Superioris. *p.* 4. *c.* 6. *K.*
Repetenda privatim facultas, quam quisque audivit. *p.* 4. *c.* 6. §. 16.
Philosophia quidem dimidio anno. *p.* 4. *c.* 15. §. 2. Theologia duobus. *ibid.* §. 3.
REPREHENSIO. Quomodo fieri debeat. *p.* 3. *c.* 1. *N.* Ità ut ipse, qui reprehenditur, agnoscat caritatem. *p.* 9. *c.* 2. §. 4.
Ad Generalem pertinet juvare omnes, etiam Superiores, reprehensione. *p.* 9. *c.* 6. §. 2.
Omnes parati esse debent reprehendi, et reprehendere, si Superior jubeat. *Exam.* *c.* 4. §. 8.
RESIGNATIO. *Vide* Abnegatio.
REVERENTIA. Quanta sit Superioribus exhibenda. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et p.* 8. *c.* 1. §. 3. Speciatim verò Generali. *p.* 8. *c.* 6. §. 6. *et* 7. *et p.* 9. *c.* 3. §. 20.
RHETORICA. Numeratur inter litteras Humaniores. *p.* 4. *c.* 5. *A. et c.* 12. *A.*
Ei ùt plurimùm anni duo impendendi. *p.* 4. *c.* 15. *A.*
Et cum ea disci potest lingua Græca, et Hebraica. *ibid. et p.* 4. *c.* 13. *B.*
RIGOR. Ne sit nimius in Constitutionibus. *p.* 10. §. 10. Neque in laboribus Superiorum. *p.* 9. *c.* 4. §. 3. Nec generaliter in Nostris. *p.* 3. *c.* 2.
ROMA. Romæ ordinariè debet fieri Congregatio generalis. *p.* 8. *c.* 6. §. 1.
Romæ ùt plurimùm residere debet Generalis. *p.* 8. *c.* 1. §. 7. *et c.* 5. §. 1. Vel certè prope Romam. *p.* 8. *c.* 1. *H.*
Ibidem residebit Procurator generalis. *p.* 9. *c.* 6. §. 12.
Romani Collegii Regulæ possunt aliis accommodari. *p.* 4. *c.* 7. *C.*
ROSARIUM. A Coadjutoribus, qui legere non didicerunt, recitandum. *p.* 4. *c.* 4. §. 4.
Num ab aliis locò Officii B. Virginis recitari possit; et quo pacto dicendum. *p.* 4. *c.* 4. *C.*

SACERDOTES. Non debent differre celebrationem Missæ ultra octo dies. *p.* 6. *c.* 3. §. 2. Imò sæpiùs celebrare debent. *Exam.* *c.* 4. §. 25.
Confiteri antem, ùt minimum singulis hebdomadis. *ibid.*
Intrà annum debent aliquoties obire officia Coadjutorum. *p.* 3. *c.* 1. §. 19.

Novitii Sacerdotes quid facere debeant. *Exam. c.* 5. §. 7.
In Scholasticis differendum Sacerdotium circa finem studiorum. *p.* 4. *c.* 6. *C.*
Deformitas corporis obstare solet Sacerdotio. *p.* 1. *c.* 3. *I.*
SACRAMENTA. Sacramentorum administratione juvatur proximus. *p.* 7. *c.* 4. §. 5.
Eorum frequentatio valdè commendanda. *p.* 4. *c.* 8. §. 4. *et p.* 6. *c.* 3. §. 2.
Discendus est modus ea ministrandi. *p.* 4. *c.* 8. §. 4.
SACRISTA. Inter alios Officiales numeratur etiam Sacrista. *p.* 4. *c.* 10. *H.*
Requirit bonas corporis vires. *p.* 3. *c.* 2. *F.*
SACRISTIA. Sacristia Domorum Professarum non potest habere reditus. *p.* 6. *c.* 2. §. 2.
SANITAS. Bona valetudo particularium confert ad Societatis conservationem. *p.* 10. §. 13.
Sanitas est DEI donum. *p.* 3. *c.* 1. §. 17. Ejus ratio ab omnibus moderatè habenda. *p.* 3. *c.* 2. §. 1.
Curanda est à Rectore in subditis. *p.* 4. *c.* 10. §. 5. Et à Præfecto sanitatis. *p.* 3. *c.* 2. §. 6. Sanis occupatio deesse non debet. *p.* 3. *c.* 1. §. 6.
Ad sanitatem conservandam non debent acceptari Collegia, nisi in cœlo salubri. *p.* 10. *C.*
SCHOLÆ. Schola affectûs. *p.* 5. *c.* 2. §. 1.
Publicarum scholarum finis. *p.* 4. *c.* 11. §. 1. An, et cujus facultate aperiendæ. *ibid.* §. 2.
SCHOLASTICI NOSTRI. *Quantùm ad statum.* Ut quis fiat Scholasticus approbatus, requiritur bonum ingenium. *Exam. c.* 1. §. 10. Ità ut speretur fructus in litteris. *p.* 5. *c.* 2. §. 5.
Requiritur etiam sanitas corporis. *p.* 4. *c.* 3. §. 2.
Non facilè approbandi. *p.* 10. §. 7. Sed selecti tantùm. *p.* 8. *c.* 1. §. 2. Et idonei ad Institutum. *p.* 9. *c.* 3. §. 1.
Debent priùs duos annos probationis peregisse. *p.* 4. *c.* 3. §. 3. *et p.* 5. *c.* 4. §. 3. Potest tamen ex dispensatione Generalis contrahi hoc tempus. *p.* 5. *c.* 1. *C.* Potest etiam prorogari. *Exam. c.* 4. §. 43.
Debent priùs facere Exercitia, Confessionem generalem, et alia. *Exam. c.* 4. §. 41. Et si Superiori videtur, per triduum mendicare. *ibid.* §. 27.
Ut sint approbati, oportet eos fecisse tria vota. *p.* 5. *c.* 4. §. 3. Eorum vota sunt simplicia. *Exam. c.* 1. §. 10. *et* 12. *et c.* 4. §. 41. Et in nullius manibus emittuntur, sed soli DEO, *p.* 5.

c. 4. *D.* In iis votis inest tacita conditio, Si Societas eos tenere volet. *p.* 5. *c.* 4. *D.*

Præter vota faciuot etiam promissionem ingrediendi Societatem. *Exam. c.* 1. §. 10. *et* 13. *et c.* 7. §. 1. *et p.* 4. *c.* 3. §. 4. Hic autem ingressus intelligitur per statum Professorum, vel Coadjutorum. *Exam. c.* 7. §. 1. *et p.* 5. *c.* 1. *A.* §. 3. *et c.* 4. *E.* Vota tamen statim obligant. *p.* 4. *c.* 4. *E.*

Formula horum votorum. *p.* 5. *c.* 4. §. 4.

Post votum paupertatis possunt retinere dominium bonorum suorum, conscio tamen Superiore. *p.* 6. *c.* 2. *H.* Idque ad tempus quod Superiori videbitur. *p.* 4. *c.* 4. *E.*

Dicuntur esse de corpore Societatis. *p.* 2. *c.* 3. *A.* §. 3. *et p.* 5. *c.* 1. §. 1. *et A.* Non tamen admittuntur ad Congregationes generales. *p.* 8. *c.* 3. §. 1.

Dimitti possnut ex causa; et tunc suis votis soluti sunt. *Exam. c.* 7. §. 1. Difficiliùs tamen quàm Novitii. *p.* 2. *c.* 1. *A.* Qui verò facultatem eos dimittendi habeant. *p.* 2. *c.* 1. *C.*

Possunt mitti ad studia ante biennium, et probatiooes. *p.* 4. *c.* 3. §. 4.

Eorum vestitus paulò decentior, et commodior esse potest. *p.* 3. *c.* 2. *C.*

Possunt probari etiam tempore studiorum, vel iis finitis, per experimenta. *Exam. c.* 4. §. 16. *et c.* 7. §. 6.

Quantùm ad studia. Ut ad studia admittantur, oportet eos præbuisse bonum sui specimen. *p.* 4. *in Proœm.*

Debent sinere se regi circa studia. *Exam. c.* 7. §. 3. Debent strennè vacare studiis. *p.* 4. *c.* 4. §. 2. *et c.* 6. §. 2. Cavendo tamen ne fervore studiorum tepescat spiritus. *p.* 4. *c.* 4. §. 2. Et ideò Rector ab utroque extremo continere eos debet. *p.* 4. *c.* 6. §. 15.

Quanto tempore, et quomodo orationem facere debeant. *p.* 4. *c.* 4. *B.*

Debent in studendo habere rationem sanitatis. *p.* 4. *c.* 4. §. 1.

Ad profectum studiorum, quæ adjuvent. *p.* 4. *c.* 6. §. 1. *et seq.*

Ut uni scientiæ magis, quàm alteri applicentur, judicari debet ex captu, vel inclinatione eorum, vel ex communi bono. *p.* 4. *c.* 5. *C.*

Qui nihil proficiunt, amovendi sunt à studiis. *p.* 4. *c.* 6. §. 15. Et, si etiam ad alia inutiles fuerint, dimittendi. *ibid. c.* 6. *N.* Præsertim si inclinationem ostenderint ad studia. *Exam. c.* 7. §. 2. Si tamen ad alia ministeria apti fuerint, possunt iis applicari. *p.* 4. *s.* 6. *N.*

Sub finem studiorum, possunt ordinari. *p.* 4. *c.* 6. *C.* Et assuescere debent ad tractandum cum proximis. *p.* 4. *c.* 8. §. 1. *et c.* 10. §. *ult.*

Studiis absolutis examinandi sunt de profectu. *p.* 4. *c.* 6. *L.* Et etiam de vocatione, et reliquis. *Exam. c.* 7. *et* 8.

Sublevandi sunt in ministeriis proximorum. *p.* 4. *c.* 5. *D. et c.* 6. *C. et p.* 6. *c.* 2. *C.* Et in laboribus domesticis. *p.* 1. *c.* 2. *A. et p.* 4. *c.* 6. *B. et O.* Possunt tamen aliquâ horâ ipsi juvare. *p.* 4. *c.* 6. *B. et c.* 10. *H. Vide* Studia.

SCHOLASTICI EXTERNI. Scholæ publicæ aperiuntur ad utilitatem externorum. *p.* 4. *c.* 7. §. 1. *et c.* 11. §. 1.

Cùm admittuntur ad scholas, exigenda promissio obediendi. *p.* 4. *c.* 17. §. 3. Non tamen excludendi, si nolint promittere. *ibid. D.*

Examinandi, et ad idoneam classem mittendi. *p.* 4. *c.* 13. §. 4. Non tamen cogendi. *ibid. E.* Inscribendi etiam matriculæ, si velint. *p.* 4. *c.* 17. *D.*

De eorum repetitionibus, disputationibus, declamationibus. *p.* 4. *c.* 13. §. 3.

Curandum, ut informentur moribus Christianis. *p.* 4. *c.* 7. §. 2. Ut referant studia ad honorem DEI. *p.* 4. *c.* 16. §. 4. Abstineant à juramentis, et injuriis. *ibid.* Audiant quotidie Missam; diebus Festis Concionem; singulis mensibus confiteantur. *p.* 4. *c.* 7. §. 2. *et c.* 16. §. 1.

Discant doctrinam Christianam. *p.* 4. *c.* 7. §. 2. *et c.* 16. §. 2.

Curanda eis aliqua privilegia. *p.* 4. *c.* 11. *C.*

Necessaria est correctio, sed per Externum. *p.* 4. *c.* 7. §. 2. *et D. et c.* 16. §. 5. Debet tamen fieri in spiritu lenitatis. *p.* 4. *c.* 16. *D.*

Scandalosi, et rebelles removendi à scholis. *p.* 4. *c.* 16. §. 5. Imò etiam civitate pellendi per Magistratus, vel in carcerem conjiciendi. *p.* 4. *c.* 11. *B.*

SCIENTIÆ. Superiores scientiæ non in Collegiis, sed in Universitatibus tractari debent. *p.* 4. *c.* 7. *B.*

Metaphysica, Physica, et aliæ inferiores quâ ratione tractandæ. *p.* 4. *c.* 12. §. 3. *C.*

SCRIBERE. Scriptor in Collegio teneri potest ex Nostris. *p.* 4. *c.* 10. *H.*

Quomodo scribendum sit in Schola. *p.* 4. *c.* 6. *I.*

Scriptorum summa facienda, et index. *p.* 4. *c.* 6. §. 16. *et O.* Et scripta in compendio magis apta. *p.* 4. *c.* 8. *B. D. F. G.*

In libris scribere non licet. *p.* 4. *c.* 6. *G.*

Scribere litteras. *Vide* Litteræ.
Scribere libros. *Vide* Libri.
SCRIPTURA SACRA. Sacra Scriptura diligenter pertractanda est. *p.* 4. *c.* 12. §. 1.
Potest addisci una cum Scholastica, vel post eam. *p.* 4. *c.* 6. §. 4.
Concionatores debent eam vidisse. *p.* 4. *c.* 8. *B.*
Sequenda est à Nostris ejus versio approbata ab Ecclesia. *p.* 4. *c.* 6. §. 5.
SCRUPULI. In omnibus scrupulis quomodo acquiescere debeamus. *Exam. c.* 3. §. 12.
SECRETARIUS. Secretarius universitatis debet esse ex Societate, et quod ejus officium. *p.* 4. *c.* 17. §. 3.
Secretarius electionis creatur in quatriduo ante electionem Generalis. *p.* 8. *c.* 6. *D.* Quod ejus officium. *p.* 8. *c.* 6. §. 6.
Secretarius Congregationis generalis post electionem scribit in libro Decreta. *p.* 8. *c.* 7. §. *ult.*
Et curat plura exempla fieri sententiarum. *ibid. B.*
Secretarius Præpositi Generalis qui dicitur etiam Societatis, eligitur à Generali. *p.* 9. *c.* 3. §. 16.
Debet ei esse pro memoria, et manibus, ejusque personam induere. *p.* 9. *c.* 6. §. 8.
Debet conficere summarium ex litteris, et informationibus. *ibid. E.*
Potest subscribere litteras ex commissione. *ibid.*
Quales debeant esse ejus dotes. *p.* 9. *c.* 6. §. 8. *et* 9.
SEDERE. In Universitatibus an certum sedendi locum accipere debeant, qui graduantur. *p.* 4. *c.* 6. §. 17.
Quo ordine sedendum in Congregatione generali. *p.* 8. *c.* 7. *A.*
SEMINARIA. Quæ nostra sint. *p.* 10. §. 4.
SENSUS. Sensuum custodia commendatur. *p.* 3. *c.* 1. §. 4. Officia, à quibus sensus abhorret promptiùs subeunda. *Exam. c.* 4. §. 28. Et quæ repugnant sensui propter obedientiam exequenda. *p.* 3. *c.* 1. §. 23.
SEPULTURA. Corpus mortui tenendum uno die antequam sepeliatur, nisi odor urgeat. *p.* 6. *c.* 4. §. 3. *et B.* Officium autem funebre quomodo dicendum. *ibid. C.*
SEVERITAS. Jungenda est severitas necessaria à Superioribus cum benignitate. *p.* 9. *c.* 2. §. 4.
SIGILLUM. De Sigillo Rectoris, et Universitatis. *p.* 4. *c.* 17. §. 3.
SILENTIUM. De silentio in loco electionis. *p.* 8. *c.* 6. *C.*
Silentium tenendum quando convenit. *p.* 3. *c.* 1. §. 4.
SOCIETAS JESU. Ità appellata à Pontificibus. *Exam. c.* 1. §. 1.

Quoties confirmata fuerit à summis Pontificibus. *Exam.* c. 1. §. 1.
Sæpè vocatur minima. *Exam.* c. 1. §. 1. *et Proœm. Const.* §. 1. *et p.* 7. c. 4. §. 3. Et ejus professio minima. *p.* 4. *c.* 1. §. *ult.* Et humilis, ac submissa. *p.* 10. §. 6.
A DEO est inchoata, et ideo non mediis humanis, sed Divinis conservanda. *Proœm. Const.* §. 1. *et p.* 10. §. 1.
Curandum, ut augeatur numero. *p.* 1. *c.* 1. *C. et p.* 2. *c.* 1. §. 1.
Orandum pro ejus conservatione, et augmento. *p.* 10. §. 1. Præsertim à Generali. *p.* 9. *c.* 6. *A.*

SOCIUS. Domo egredientibus dandus à Superiore Socius. *p.* 3. *c.* 1. §. 3. Et quidem talis, ut uterque alterius operâ proficiat. *p.* 4. *c.* 4. *F.*
Et idem de Sociis Novitiorum in cubiculis. *p.* 3. *c.* 1. *D.*
De Sociis Missionum. *Vide* Missio.

SOLLICITUDO. Quæ reprehensibilis in iis, quæ ad corpus pertinent, quæ laudabilis. *p.* 3. *c.* 2. §. 1.

SOMNUS. Dandum est somno tempus necessarium. *p.* 4. *c.* 4. §. 1. Id est intrà sex, et septem horas. *p.* 3. *c.* 2. *E.* Et omninò secundùm præscriptum Medici. *p.* 6. *c.* 2. §. *ult.*
Servandus in somno ordo temporis. *p.* 3. *c.* 2. *B. et p.* 4. *c.* 10. §. 9.
Dandum ad somnum signum campanâ. *p.* 4. *c.* 10. *I.*
Non est dormiendum sinè indusiis. *p.* 3. *c.* 2. *E.*

SPIRITUALIA. Omnes impendere debent suum tempus spiritualibus rebus. *p.* 3. *c.* 1. §. 20. *et p.* 4. *c.* 4. §. 2. *et p.* 6. *c.* 3. §. 7.
Necessitatibus spiritualibus succurrendum. *p.* 7. *c.* 2. *F.* §. 3. *et p.* 7. *c.* 4. *C. et p.* 9. *c.* 2. §. 6.

SPIRITUS. Discretione spirituum quem præditum esse conveniat. *p.* 9. *c.* 2. §. 6.
Quo spiritu Nostris procedendum. *p.* 4. *c.* 16. *D. et p.* 6. *c.* 1. §. 1. *et* 2.
Quantùm juvetur mortificatione. *p.* 6. *c.* 3. §. 1.

STATUS. Receptus in aliquo statu Societatis, non debet curare, ut mutetur. *Exam. c.* 6. §. 5. *et p.* 5. *c.* 4. §. 5. Potest tamen proponere. *ibid. F. et Exam. c.* 8. *A.*
Vide Gradus.

STUDIA. Studiorum labor debet ex obedientia, et caritate suscipi. *p.* 4. *c.* 6. §. 2.
Studiorum fundamentum est abnegatio, et aliæ virtutes. *p.* 4. *Proœm.*
Itèm requiritur animæ puritas, et recta intentio. *p.* 4. *c.* 6. §. 1.

Eorum finis est proximos juvare. *p.* 4. *c.* 12. §. 1.

Eorum qualitas, et mensura sumitur ex utilitate proximi. *p.* 4. *c.* 5. §. 1. Spectanda etiam animi propensio. *ibid. C.*

Nihil DEO gratiùs suo tempore. *p.* 4. *c.* 4. §. 2. *et c.* 6. §. 2.

Impedimenta omnia studiorum removenda. *p.* 4. *c.* 2. §. 4. *et c.* 4. §. 2. *et c.* 6. §. 3.

In studiis quis ordo servandus. *p.* 4. *c.* 13. §. 2.

Vide Scholastici quantùm ad studia.

SUBDITUS. Quales Superiores, tales ferè subditi. *p.* 10. §. 8. Quo pacto subditi meliùs in officio continentur. *ibid.*

Quàm perspecti esse debeant suis Superioribus. *p.* 3. *c.* 1. §. 12. *et p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et p.* 6. *c.* 1. §. 2. *et Exam. c.* 4. §. 34. 35.

Quantam illis debeant subjectionem, et reverentiam. *Procem. Declar. et p.* 2. *c.* 1. §. 2. *et p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et p.* 4. *c.* 4. §. 3. *et p.* 5. *c.* 4. *F. et p.* 6. *c.* 1. §. 1. 2. 3. *et c.* 3. *A. et p.* 7. *c.* 2. *A. et K. et p.* 8. *c.* 1. §. 3. *et D.* §. 3.

Quantum amoris. *p.* 6. *c.* 1. §. 2. *et p.* 8. *c.* 1. §. 8.

Quo pacto ad eos recurrendum. *p.* 8. *c.* 1. §. 4.

Quomodo eis proponenda, quæ occurrunt. *p.* 3. *c.* 2. §. 1. *et p.* 5. *c.* 4. *F. et p.* 7. *c.* 2. *K. et Exam. c.* 4. *A.*

Contenti esse debent subditi, ut ipsorum defectus ad Eos referantur. *Exam. c.* 4. §. 8.

SUBMINISTER. Numeratur inter Officiales subordinatos. *Exam. c.* 4. *E.*

SUBORDINATIO. Quàm sit utilis. *p.* 8. *c.* 1. *E. et p.* 10. §. 9. Quo pacto servanda. *p.* 8. *c.* 1. §. 4. *et p.* 9. *c.* 6. §. 2.

Quanta obedientia subordinatis Officialibus exhibenda. *p.* 3. *c.* 1. §. 24. *et Exam. c.* 4. §. 30. *et* 31.

De exemplo obedientiæ subordinatorum Superiorum subditis dando. *p.* 4. *c.* 10. §. 8.

Vide Superiores, Obedientia, Humilitas.

SUFFRAGIA. Suffragium ad decernendum aliquid in Congregatione generali non potest mitti in scriptis. *p.* 8. *c.* 3. *C.* Ad quædam tamen alia potest, ùt ad dissolvendum Collegium. *p.* 4. *c.* 2. *A.* Vel ad eligendum Vicarium Generalis. *p.* 9. *c.* 4. §. 6.

Quis ordo, et ritus servandus sit in ferendis suffragiis pro eligendo Generali. *p.* 8. *c.* 6. §. 6. *et C. D. F.*

Non licet in electione Generalis mutare suffragium. *p.* 8. *c.* 6. §. 8.

Suffragii jure privantur convicti de ambitu. *p.* 8. *c.* 6. §. 2. *et A.*

De suffragiis Provincialium. *p.* 8. *c.* 3. §. 2. Consultorum. *p.* 4. *c.* 17. *H.* Particularium Superiorum. *p.* 8. *c.* 2. *B.* Professorum.

ibid. et p. 8. *c.* 3. §. 1. 2. *et A. B. et c.* 6. *B.* Coadjutorum. *p.* 8. *c.* 3. *A.*

SUMPTUS. Eorum, qui è Domibus ad Collegia mittuntur. *p.* 6. *c.* 2. *D.* Procuratorum. *p.* 4. *c.* 2. *E.* Nobilium, et Divitum, si in nostra Collegia admittantur. *p.* 4. *c.* 3. *B.* §. 3.

In promotione ad Gradus. *p.* 4. *c.* 6. §. 17. *et p.* 4. *c.* 15. §. 4. An in conviviis et ludis permittantur. *p.* 4. *c.* 15. *F.*

SUPERBIA. Nullum superbiæ signum exhibendum. *p.* 3. *c.* 1. §. 4. Quibus in rebus exerceri debeant, qui superbiâ tanguntur. *p.* 3. *c.* 1. §. 13.

SUPERINTENDENS. Quid agat. *p.* 4. *c.* 10. *G.*

SUPERIORES. *Quantùm ad se.* Superiores debent habere amorem DEI. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. Et obedientiæ exemplo præire. *p.* 4. *c.* 10. §. 8. In officiis humilibus aliquando se exercere. *p.* 3. *c.* 1. §. 19.

Est etiam in iis necessaria doctrina. *p.* 4. *c.* 10. §. 4. Et præsertim in Generali. *p.* 9. *c.* 2. §. 6.

Ex iis, quæ in Generali requiruntur, sumere debent omnes, quæ sibi conveniant. *p.* 9. *c.* 6. *I.*

Multa eis potestas concedenda, Generali primùm. *p.* 10. §. 8.

Deinde etiam immediatis. *p.* 2. *c.* 1. §. 2. *et p.* 4. *c.* 10. §. 4.

Debent compati subditis, et tamen eos corrigere. *p.* 9. *c.* 2. §. 4. Et in quibusdam indulgere. *p.* 8. *c.* 1. *G.* Quædam etiam relinquere arbitrio subditorum. *ibid.*

Eorum gubernatio debet præseferre amorem, et curam subditorum. *ibid.*

Debent aliquando exercere subditos in obedientia, et paupertate. *p.* 3. *c.* 1. *V.*

Debent vitæ necessaria pro cujusque indigentia providere. *p.* 6. *c.* 2. *N.*

Possunt jubere in virtute obedientiæ, et obligare ad peccatum. *p.* 6. *c.* 5.

Superiores facilè pati possunt calumniam. *p.* 9. *c.* 4. *E.*

Cum Superioribus magis DEUS concurrit, propter ipsorum officium. *p.* 8. *c.* 3. §. *ult.*

Quales Superiores, tales ferè subditi. *p.* 10. §. 8.

Quantùm ad subditos. In Superiore non homo, sed Christus spectari debet. *p.* 3. *c.* 1. §. 23. *et* 24. *et p.* 6. *c.* 1. §. 1. Ejusque vox, ùt DEI, accipienda. *Exam. c.* 4. §. 29. 30. Et in ipso Christus reverendus. *p.* 6. *c.* 1. §. 2. Et Christi locò habendus. *p.* 4. *c.* 4. §. 3. *et p.* 8. *c.* 1. *D.* §. 3. Quia Christi vices gerit. *p.* 5. *c.* 4. §. 5. Et DEI locò nobis præest. *p.* 7. *c.* 1. §. 1. Et

est interpres Divinæ voluntatis. *p.* 7. *c.* 2. *A.* Et per ipsum à DEI providentia regimur. *p.* 6. *c.* 1. §. 1.

Superiores diligendi sunt ex animo, ùt patres. *p.* 6. *c.* 1. §. 2. Eis patefaciendi omnes defectus, virtutes, inclinationes. *Exam. c.* 4. §. 35. *et p.* 3. *c.* 1. §. 12. *et p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et p.* 6. *c.* 1. §. 2. Et denique tuta conscientia in Confessione, vel secretu. *p.* 4. *c.* 10. §. 5. *et p.* 6. *c.* 1. §. 2.

Debemus esse contenti, ut defectus nostri ad eos deferantur. *Exam. c.* 4. §. 8.

Licet eis proponere, quæ occurrunt. *p.* 5. *c.* 4. *F. et p.* 7. *c.* 2. *I.* Præsertim si se constanter offerant ùt bona. *Exam. c.* 8. *A.* Sed semper standum judicio illorum. *ibid.*

Priùs etiam orandum, nec postea urgendum. *p.* 3. *c.* 2. §. 1. *et A.*

Qui aliquid molitus est contra Superiores, dimittendus est à Societate. *p.* 2. *c.* 2. *D.*

SUPERPELLICEUM. Possunt eo uti, qui ministrant Missis majoribus. *p.* 6. *c.* 3. *B.* §. 2.

SYNDICUS. Syndici officium est observare exteriora. *p.* 4. *c.* 10. §. 7. Et ad Superiorem referre; vel ipsum, qui errat, munere. *p.* 3. *c.* 1. §. 16.

In Universitatibus unus Syndicus generalis, et alii particulares constituendi sunt. *p.* 4. *c.* 17. §. 7.

Syndicus constituendus pro scholasticis, ut bene studeant. *p.* 4. *c.* 6. §. 15.

TEMPERANTIA. Servanda in refectione corporis. *p.* 3. *c.* 1. §. 5.

TEMPORALIA. De eorum contemptu. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. De eorum debita conservatione. *p.* 3. *c.* 2. §. 7. *et p.* 4. *c.* 2. §. 5.

TEMPUS. De ejus ordine domestico. *p.* 3. *c.* 2. §. 2. *et p.* 4. *c.* 10. §. 9.

TENTATIONES. Antevertendæ, adhibitis earum contrariis. *p.* 3. *c.* 1. §. 13. Nullæ celandæ Superiori, vel Confessario, aut Præfectu rerum spiritualium. *p.* 3. *c.* 1. §. 12. Instruantur contra illas. *ibid.* §. 10.

Num ii, qui probantur, tentandi sint. *p.* 3. *c.* 1. *V.*

TESTAMENTUM. Nostri non possunt esse Testamentarii, neque exsecutores testamentorum, nisi ex dispensatione Generalis. *p.* 6. *c.* 3. §. 7. *et D.*

THEOLOGIA. Theologia tam scholastica, quàm positiva, juvat ad scopum Societatis. *p.* 4. *c.* 5. §. 1.

Magis est propria Institnti nostri, quàm aliæ scientiæ. *p.* 4. *c.* 12. §. 1.

In scholastica legendus D. Thomas. *p.* 4. *c.* 14. §. 1. Posset etiam alius cnm approbatione Generalis. *ibid. B.*

Scholastica post Artes, et ante positivam discenda. *p.* 4. *c.* 6. §. 4. Et ad eam Artes disponunt. *c.* 12. §. 3.

Theologiæ andiendæ communiter quatuor anni impendi debent; repetendæ, et actibus celebrandis duo. *p.* 4. *c.* 9. §. 3. *et c.* 15. §. 3. *et p.* 5. *c.* 2. §. 2.

Theologiæ cursus quarto quoque anno inchoandus: potest etiam secundo. *p.* 4. *c.* 15. §. 3. *et D.*

Non potest suscipi obligatio dandi Lectorem Theologiæ, nisi ex consequenti in Universitatibus. *p.* 4. *c.* 7. §. 3. *et E.*

TIMOR. Timor etiam pœnarum juvat. *p.* 3. *c.* 1. §. 26. Curandum, nt timori offensæ succedat perfectionis amor. *p.* 6. *c.* 5. Quando sit in correctionibus inoutiendus timor. *p.* 3. *c.* 1. *N.*

TONSOR. Domesticus potiùs sit, quàm externus. *p.* 3. *c.* 2. *H.*

UNIFORMITAS. Omnes unius coloris et similitudinis esse dehent. *Exam. c.* 2. §. 6. Ad æqualitatem qnando pervenitnr. *ibid. c.* 4. §. 26.

Uniformitas retinenda inter Nostros in omnibns. *Proœm. Declar. et p.* 8. *c.* 6. §. 8. Juvat ad conservationem Societatis. *p.* 10. §. 9.

Nihil permittendum vel in doctrina, vel in jndiciis, qnod ei adversetur. *p.* 3. *c.* 1. §. 18.

Procuranda in vestitu. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. In cærimoniis Missæ. *ibid. et Exam. c.* 5. §. 7. In opinionibus. *p.* 3. *c.* 1. §. 18. *et O.*

UNIO. Sinè ea Societas nec regi potest, nec conservari. *p.* 8. *c.* 1. §. 1.

Unio Societatis in primis quærenda. *Proœm. Const.* §. 2. Cur habeat particnlarem difficultatem in Societate. *p.* 8. *c.* 1. §. 1. *et A.*

Amor DEI, et omnis virtus facilè efficit unionem. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. Præterea communicatio, et uniformitas, et obedientiæ vinculum. *p.* 10. §. 9.

Amor suì hostis unionis. *p.* 8. *c.* 1. §. 8. Itèm jndiciornm diversitas. *p.* 3. *c.* 1. §. 18. Ad unionem se omnes invicem hortari dehent. *p.* 3. *c.* 1. §. 21. Eam qui scindit, dimittendus est. *p.* 8. *c.* 1. §. 5.

UNIVERSITATES. Eas juvare est majns bonum, quia univer-

salius. *p.* 7. *c.* 2. *D.* Possunt à Societate suscipi. *p.* 4. *c.* 11. §. 1. Idque ad Generalem pertinet. *p.* 4. *c.* 11. §. 2. *et p.* 9. *c.* 3. §. 17. Quomodo autem dissolvi possint. *Vide* Generalis.
Earum finis est, ut fructus latiùs pateat. *p.* 4. *c.* 11. §. 1.
Dividuntur in tres facultates, Linguarum, Artium, et Theologiæ. *p.* 4. *c.* 17. §. 5.
Earum Officiales quot, et qui. *p.* 4. *c.* 17. *toto.* Earum superintendentia pertinet ad Generalem. *p.* 9. *c.* 3. §. 4. Et earum Rectores ipse creat. *ibid.* §. 14.
Rector Universitatis potest esse idem et Collegii. *p.* 4. *c.* 17. §. 1. Et non debet esse Professus ordinariè. *p.* 6. *c.* 2. §. 3.

VACATIO. Debent esse aliquæ vacationes studiorum ordinariæ ex judicio Provincialis. *p.* 4. *c.* 13. *F.*
Qui vacant ab officiis, occupandi. *p.* 3. *c.* 1. §. 6.
VALETUDO. Ad quid referat ejus conservatio. *p.* 10. §. 13. Quâ ratione conservanda. *p.* 2. *c.* 2. *B.*
VANITAS. Conculcanda. *p.* 3. *c.* 2. *C.* Vanarum rerum instrumenta habenda non sunt. *p.* 3. *c.* 1. §. 14. Ea quæ sint. *ibid. M.* Domi non habenda. *p.* 3. *c.* 1. §. 14.
VESPERARUM CANTUS. Quando cantari possint. *p.* 6. *c.* 3. *B.* §. 1.
VESTITUS. Vestitus noster debet esse honestus, ad usum regionis, et pauper. *p.* 6. *c.* 2. §. 15. Ut eo vitetur frigus, et indecorum. *p.* 3. *c.* 2. *C.* Quisque sibi persuadere debet sibi vilissimas vestes datum iri. *Exam. c.* 4. §. 26.
Etiam in vestitu tenenda est uniformitas, idque juvat ad unitatem animorum. *p.* 8. *c.* 1. §. 8.
Abstinendum à pretiosis pannis. *p.* 6. *c.* 2. §. 15. Nisi occurrat necessitas. *ibid. M.*
In particularibus dandum est unicuique, quod ei convenit. *p.* 3. *c.* 2. *C. et p.* 6. *c.* 2. *M. in fine.*
Scholasticorum vestitus debet esse decentior, et commodior, quàm Novitiorum. *p.* 3. *c.* 2. *C.*
De vestitu Generalis statuet Societas. *p.* 9. *c.* 4. §. 2.
Novitiorum vestitus. *Vide* Novitii.
VICARIUS GENERALIS. In locum Generalis demortui debet nominari Vicarius ab ipso Generali ante mortem. *p.* 8. *c.* 4. §. 1. Alioqui eligi à Professis præsentibus, vel vicinis. *ibid. A.* Debet ùt plurimùm esse ex iis, qui adesse solebant Generali. *p.* 8. *c.* 4. §. 1.

Hujus officium est gubernare Societatem. *p.* 8. *c.* 4. *A.* Eamque convocare ad eligendum Generalem. *p.* 8. *c.* 4. §. 1. Judicare de ambitu. *p.* 8. *c.* 6. §. 2. *et A.* Decernere censuras. *ibid. I.* Habere exhortationem. *p.* 8. *c.* 6. §. 1. Absolvere à censuris. *ibid.* §. 6. Videre, et numerare suffragia. *ibid. D.* Exhibere reverentiam ante omnes Generali electo. *ibid. G.*

In paribus suffragiis habet prærogativam. *p.* 8. *c.* 3. §. 2.

Si postuletur de ambitu, deferendus est ad quatuor antiquissimos. *p.* 8. *c.* 6. *A.*

Ejus officium cessat electo Generali. *p.* 8. *c.* 4. *A.*

Vicarius perpetuus, quando Generalis esset inutilis, debet creari à Congregatione generali. *p.* 9. *c.* 5. §. 6. Vel suffragiis per litteras missis. *p.* 9. *c.* 4. §. 6. Vel ab ipso Generali cum approbatione Provincialium. *ibid.*

Vicarium autem non perpetuum potest per se eligere Generalis in aliquo casu. *p.* 9. *c.* 5. *D.*

VICARII ALII. De Vicariis particularium Præpositorum, Rectorum, et Procuratorum ad Congregationem Provincialem mittendis. *p.* 8. *c.* 3. §. 1. Vice-Rectoris mentio. *p.* 4. *c.* 10. §. 7.

De Vicariis Provincialium, seu Vice-Provincialibus relinquendis in Provinciis, cùm itur ad Congregationem generalem. *p.* 8. *c.* 5. §. 3. De mittendis, cùm Provinciales non eunt. *p.* 8. *c.* 3. *B.*

VICTUS. Quæ victûs ratio in Societate. *p.* 6. *c.* 2. §. 16. *et Exam.* *c.* 4. §. 26.

VIRES. Non nimis debilitandæ mortificationibus. *p.* 6. *c.* 2. *M.*

Quatenus impendendæ piis operibus corporalibus. *p.* 7. *c.* 4. §. 9.

VIRTUS. Majus momentum ponendum in virtutibus, quàm in donis naturalibus. *p.* 10. §. 2. Unicum nostrum studium esse debet proficiendi in virtutibus. *p.* 3. *c.* 1. §. 27. Etiam sinè consolationibus. *ibid.* §. 10.

Cavendum ne tepescat earum amor. *p.* 4. *c.* 4. §. 2.

In iis, qui petunt Societatem, requiritur, ut sint amatores virtutis, et universæ perfectionis. *p.* 1. *c.* 2. §. 2. *et* 8.

Ad progressum virtutum multùm refert exemplum antiquorum. *p.* 3. *c.* 1. §. 19. Virtutum exemplo valdè promoventur proximi. *p.* 7. *c.* 4. §. 2.

VISITATIO. Generalis potest visitare Societatem. *p.* 8. *c.* 1. *H.*

Visitare est proprium officium Provincialis. *p.* 8. *c.* 1. *I.*

Non debent Nostri visitare Magnates, nisi valdè amicos, aut valdè pios. *p.* 6. *c.* 2. §. 9.

Pro visitationibus nullum stipendium, aut eleemosynæ admittendæ. *p.* 6. *c.* 2. §. 7.

VISITATOR. Visitator ex commissione Generalis potest eligere Rectorem Universitatis. p. 4. c. 17. §. 1. Potest etiam ei committi facultas admittendi in corpus Societatis. p. 5. c. 1. B.
Potest tamen Generalis ejus acta rescindere. p. 9. c. 3. §. ult.
Visitatores Collegiorum, etiam Professi, possunt in Collegiis ali. p. 4. c. 2. F.

VOCATIO. Vocationis spiritus sentiri debet. Exam. c. 3. §. 15. et c. 4. §. 41. et c. 5. §. 4.
Cooperandum Divinæ vocationi. p. 1. c. 1. C. In iis, qui petunt Societatem, examinanda vocatio. p. 1. c. 1. §. 3. Signum est à DEO non esse vocatum, qui non habet dotes idoneas Societati. p. 3. c. 1. §. 1. Omnes in sua prima vocatione firmi esse debent. Exam. c. 2. §. 6. et c. 6. §. 6. et c. 1. §. 13. et c. 4. §. 2. et p. 4. c. 4. §. 5. et p. 5. c. 4. §. 5.

VOLUNTAS. Voluntatis nostræ regula. p. 3. c. 1. §. 23. Voluntatum consensio quàm utilis. p. 8. c. 1. §. 8. Earum vinculum quodnam sit. p. 10. §. 9.

VOTA. Vota eduntur ad majus meritum, et stabilitatem. Exam. c. 7. §. 1. Et ad uberiorem gratiam acquirendam, quia DEO magis uniunt. p. 3. c. 1. T. Et sunt media ad meliùs consequendum finem nostrum. Exam. c. 1. §. 3. Tria vota Paupertatis, Castitatis, et Obedientiæ dicuntur essentialia, et obligant sub peccato. p. 6. c. 5.
Votorum trium simplicium formula. p. 5. c. 4. §. 4.
Exacto biennio omnes votis ligari debent. p. 4. c. 4. §. 5. Potest tamen, si Superior velit, differri. Exam. c. 1. §. 12. Votis emissis post biennium, non licet transire ad aliam Religionem. Exam. c. 4. §. 42. Votorum solemnitas unde pendeat. p. 5. c. 4. A.
Nostra omnia vota, et intelligenda et observanda sunt juxta Constitutiones. p. 5. c. 3. §. 2. et 3. et c. 4. §. 2. et 4.
Votorum renovatio facienda bis in anno. p. 4. c. 4. §. 5. Imò et sæpiùs, si Superiori videatur. p. 5. c. 4. H. Quæ quidem renovatio non addit novam obligationem, sed fit ad devotionis augmentum. p. 5. c. 4. §. 6. et H. Ritus renovandi vota in festis solemnibus coram Sacramento aliquibus præsentibus, etc. ibid. H.
Vota Novitiorum, Professorum, Coadjutorum, *quære suis titulis.*

XENODOCHIA. Ea invisere, et in iis infirmis servire, quatenus Nostris permittatur. p. 7. c. 4. §. 9.

Quo pacto in illis secundum experimentum faciendum. *Exam.* c. 4. §. 11. *et* 19.
Quando ii, qui ad nos redeunt, in Xenodochiis probandi sint. *p.* 2. *c.* 4. *D.*

ZELUS. Societas exercet se in zelo animarum. *p.* 1. *c.* 3. §. 1.
Zelus sincerus animarum commendatur. *p.* 10. §. 2. Requiritur etiam in iis, qui recipiuntur ad Societatem. *p.* 1. *c.* 2. §. 8. Hic autem zelus complectitur omnia hominum genera. *p.* 1. *c.* 3. §. 1.

A. M. D. G.